PONTIFICALE ROMANVM

CLEMENTIS VIII.

PONT. MAX.

IVSSV

RESTITVTVM

ATQVE EDITVM.

ROMAE, M.D.XCV.

B. Villamena Fe.

[illegible]

SANCTISS. D. N. D.

CLEMENTIS

DIVINA PROVIDENTIA PAPAE VIII.

CONSTITVTIO

SVPER NOVI PONTIFICALIS EDITIONE.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX quo in Ecclesia Dei multa, tum à sacris concilijs, tum à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicæ fidei vnitatem vbique retinendam, piè, ac sapienter instituta sunt, nihil magis ijdem Pōtifices Prædecessores nostri curandum sibi esse statuerunt, quam vt communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam seruata antiquitatis auctoritate, reuocarent. Hac sollicitudine impulsus Fel. rec. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, formulam primùm psallendi horas Canonicas, & celebrandi Missas, variè priùs constitutam, & à nonnullis prædecessoribus nostris restitui, & instaurari cœptam, ad vnā pariter formā, Romano Breuiario, ac Missali propterea summo studio, ac diligentia edito redigēdam curauit. Atque hoc sanè cōsilio alij Romani Pontifices, qui eundē Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias, ac ritus, quibus eiusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione vterentur, certis similiter forma, & modo præfinitis, in Romanum Pontificale retulerunt. Caeterùm, quia eædem cæremoniarum, ac rituum formulæ ibi expressæ, postea, siue diuturnitatis iniuria, siue Typographorū negligentia, siue alia de causa in ipso Pōtificali partim immutatæ, partim corruptæ, veteris instituti, atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant, idcirco necessaria res visa est, vt eædem formulæ in sacris Præsulum Ecclesiasticorum muneribus seruandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, & ab omnibus, præscripta firma aliqua ratione, obseruarentur. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem meritis, licet imparibus, euecti, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes omni cura, & sollicitudine aduitēdum nobis esse duximus, vt errores, qui quidem nec pauci, nec leues in idem Pontificale deprauatis passim locis, irrepserant, quàm accuratissimè tollerentur. Idem enim Pontificale, corrupti, & mendosi voluminis speciem adeo præseferebat, vt (multis dictionibus, hinc inde partim in vnam contractis, partim vna in plures distincta, partim ijsdem malè, ac perperam collocatis, & traiectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem, officijs, vel laudibus ijdem Ecclesiæ præsules diuinum numen prosequerentur, præterquam quòd in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas, & obscuritas, vt multis in locis rectè ne se haberent, opinione magis, quàm iudicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu, officioque nostro coniunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, cōcordiæ

 & vni-

& vnitati congruentem, examinandam, & absoluendam: pijs quibusdam, atque insignibus viris, diu, multumq. in Pontificalibus caeremonijs, & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale vndequaq. corrigendi, & restituendi, necnon quaecumq. ad exactam illius editionem spectare viderentur perquirẽdi, & praestandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum quotidie fere vteremur, re tota tandem ad nos perlata, & in hanc, quae nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate; neque enim aliter accipimus, Pontificale Romanum tandem restitutum, & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ij etiam qui negotio, ac muneri huic praefuère confirmarunt) vt nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Vrbis Ecclesijs, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam alijs insignibus locis asseruantur, alienum, aut discrepans irrepserit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenuè, ac fideliter nauatam, id commodi quoque accessit, quòd ij, qui ea in re industriam collocarient, ex grauissimis Scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint: quodque ambiguis omnibus, ac dubijs rebus praetermissis, eas dumtaxat, quae essent in veteris Pontificalis volumine comprehensa, delegerint, ijs tamen exceptis, quae ad Romanum Pontificem attinebant, quòd nimirùm in caeremoniali Sanctae Romanae Ecclesiae sunt expressa. Ex rubricis verò, multis detractis, quae exactiore methodo in librum Caeremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, vti necessitatis ratio postulabat, adiectis, & praeterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (per multis syllabis, pro temporum natura vbi ratio eas produci, & corripi postulabat, contra quam prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis apposité extensis, vel contractis) à viris eius rei peritis, ad hoc iussu nostro delectis, diligenter redacto, opus iam absolutum probauimus, & Romae edi, editumque diuulgari mandauimus. Vt autem ipsius operis labor finem eum, ob quem est susceptus, sortiatur, vtque posthac in omnibus, & singulis Ecclesijs vno, eodemque modo caeremoniae, & ritus Pontificales obseruentur: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine omnia, & singula Pontificalia in hunc vsque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa, & approbata, & quibusuis priuilegijs Apostolicis munita, & decretis, ac clausulis roborata, per praesentes supprimimus, & abolemus, eorumque vsum in posterum vniuersis Ecclesijs, Monasterijs, Conuentibus, Militijs, Ordinibus, & locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & alijs Ecclesiarum Praelatis, caeterisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, saecularibus, & regularibus vtriusque sexus interdicimus, & prohibemus, & hoc nostrum Pontificale sic restitutum, & reformatum in omnibus vniuersi terrarum orbis Ecclesijs, Monasterijs, ordinibus, & locis, etiam exemptis, si quae sunt recipi, & obseruari praecipimus. Statuentes Pontificale praedictum nullo vmquam tempore in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Pontificalia munera exercere, vel aliàs quae in dicto Pontificali continentur facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & praestanda, ex huius Pontificalis praescripto, & ratione teneri, neminemque ex ijs quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum est, nisi formulis, quae hoc ipso Pontificali continẽtur seruatis satisfacere posse. Omnibus igitur, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & caeteris Ecclesiarum Praelatis, nec non alijs quibuscumque personis Ecclesiasticis saecularibus, & regularibus vtriusque sexus, ad quas id spectat, praecipimus, ac mandamus, vt omissis, quae sic suppressimus, & aboleuimus, caeteris omnibus Pontificalibus, hoc nostrum in suis Ecclesijs, Monasterijs,

Conuen-

Conuentibus, Ordinibus, Militijs, Diœcesibus, & locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuò vtantur. Cæterum vt præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusq. præterea, & motu, atque auctoritate similibus decernimus, vt qui in Romana curia sunt præsentes, lapsis duobus mensibus, qui verò intra mõtes, octo, & qui vltra vbique locorum degunt duodecim integre excursis, vel alias vbi venalium huius Pontificalis voluminũ notitiam, & facultatem habuerint sacras cæremonias, & ritus in eodẽ Pontificali præscriptos, iuxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & obseruare teneantur. Ipsarum autem literarum exempla, manu Notarij publici, & sigillo alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut illius Curiæ obsignata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo, Romæ impressa, eam vbique locorum, & gentium fidem faciant, quam præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctũ Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima Februarij. M. D. X C V I. Pontificatus nostri Anno Quinto.

M. Vestrius Barbianus.

Die decima quarta mensis Februarij 1596. retroscriptum literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe Cancellariæ Apostolicæ & aciei Campi Floræ vt moris est per me Catherinum Menandi Apostolicum Cursorem.

Ioseph Spada Magister Cursorum.

CLEMENS PAPA VIII.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

ROMANI Pontificis officio consentaneum est, vt, quorum fides, atque industria præclara aliqua in re ad communem Catholicæ Ecclesiæ vtilitatem gerenda elucescit, illorum vicissim commodi ea ratio habeatur, quam labor in rectè cœptis ad optatum finem perducendis susceptus postulauerit. Quo in genere, quoniam dilectum filium Leonardum Parasolium, eiusque Socios meritò censemus, vt porè quorum sumptu, ac labore effectum est, vt Romanum Pontificale, quod instaurari, ac restitui mandauimus, partim recentibus typis excusum, partim æneis figuris, & aptiore cantu auctum in lucem prodierit: idcircò illorum industriam, ac diligentiam plurimum in Domino commendantes, illorumq. indemnitati, qui in operis huius editione multas pecunias impenderunt, prospicere cupientes, ne, vnde alijs prodesse studuerunt, inde damnum, aut præiudiciũ consequantur, quod sanè sequeretur, si ipsum opus ab alijs imprimeretur, vel recuderetur: eos specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, eorum in hac sui supplicationibus inclinati, Leonardo, & Socijs prædictis, quorum nomina, & cognomina præsentibus pro expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, ne quisquam, quacũque ille fuerit dignitate, vel officio, aut priuilegio, vel facultate munitus, per triginta Annos a data præsentium computandos, Pontificale prædictum sic restitutum, auctum, & ornatum, absque expressa, & in scriptis redacta licẽtia dictorum Leonardi, & Sociorum quouis quæsito colore, causa, vel prætextu, imprimere, aut ab alijs præterquàm de huiusmodi licentia impressum vendere, seu venale exponere, vel habere, tam in Alma Vrbe, totoq. reliquo Statu Ecclesiastico nostris, quàm alibi vbicumque in toto terrarum Orbe possit. Inhibentes propterea omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, præsertim librorum Impressoribus, & Bibliopolis, ne, dictis triginta Annis durantibus, tam in Vrbe, totoq. Ecclesiastico prædictis sub mille ducatorum auri de Camera, pro vna Delatori, & Iudici exequenti, pro alia Cameræ nostræ Apostolicæ, ac reliqua tertijs partibus locis pijs irremissibiliter, necnõ amissionis librorum, & Typorum omnium eisdem Leonardo, & Socijs applicandorum; extra Vrbem vero, ac ditionem Ecclesiasticam huiusmodi sub excommunicationis latæ sententiæ, à qua nullus, præter Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo absoluere possit, pœnis, toties, quoties cõtrauentum fuerit, eo ipso incurrendis, Pontificale prædictum sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab alijs, præterquam de licentia huiusmodi impressum vendere audeant, vel præsumant. Et nihilominus vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs vbique, & in Statu nostro temporali, etiam Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs iustitiæ Ministris, præcipimus, & mandamus, vt, durantibus dictis triginta Annis, quoties pro parte dicti Leonardi, & Sociorum fuerint requisiti, vel eorum aliquis fuerit requisitus, sibi in præmissis efficacis defensionis auxilio assistant, & ea obseruari faciant, & contra inobedientes per prædictas, & alias eis bene visas sententias, censuras, & pœnas, appellatione remota, procedãt, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachij sæcularis. Non obstantibus quibusuis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Priuilegijs quoque, Indultis, ac Litteris Apostolicis, quibusuis personis, & locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, ac iteratis vicibus confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis specialis mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die tertiadecima Februarij, M. D. X C V I. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

M. Vestrius Barbianus.

I N D E X.

PRIMAE PARTIS.

SECVNDAE PARTIS.

TERTIAE PARTIS.

INDEX.

PONTIFICALIS
PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusos, confirmare volens, paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus supra superpelliceum, amictu, stola, pluuiali albi coloris, & mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio conuenienti loco sibi paratum; & in eo sedens, renibus altari, & facie populo versis, baculum pastoralem in sinistra tenens, populum coram se stante admonet, quod nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui [illegible]

matus, poteſt eſſe in confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut vxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel grauioribus facinoribus alligatus, aut Chriſtianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat ſe ad percipiēdum hoc Sacramētum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, & poſtea confirmari; vel ſaltē peccata, quæ admiſerunt, doleant.

Hoc Sacramento contrahitur ſpiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, & dirimens iam contractum; quæ cognatio confirmantem, & confirmatū, illiuſq; patrem, & matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præſentet niſi vnum, aut duos, non plures.

Confirmandi, deberent eſſe ieiuni.

Confirmato debet ligari frons, & ſic manere quouſque Chriſma deſiccetur, vel extergatur.

Proinde, vnuſquiſque cōfirmandus portet lineā vittam mūdam, cū qua ligetur caput.

Nullus confirmatus diſcedat, niſi benedictione accepta, quam Pontifex poſt omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrinos ante Pontificem confirmare volētem teneātur in brachijs dextris. Adulti vero, ſeu alij maiores ponāt pedem ſuū ſuper pedem dextrū patrini ſui. Et ideo, neque maſculi feminis patrini, neque feminæ maſculis matrīnæ eſſe deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem diſpoſitis, Pontifex ſedens lauat manus, deinde depoſita mitra ſurgit, & ſtans verſa facie ad cōfirmandos, iunctis ante pectus manibus, cōfirmandis genua flectentibus, & manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit.

SPiritus ſanctus ſuperueniat in vos, & virtus Altiſsimi cuſtodiat vos a peccatis.

℟. Amen. Deinde ſignans ſe manu dextra a fronte ad pe-

ctus signo crucis, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, & Spiritu sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorũ; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paraclitum de cælis. ℟. Amen.

Spiritum sapientiæ, & intellectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eos spiritu timoris tui, & consigna eos signo cru✠cis Christi, in vitam propitiatus æternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pontifex sedens super faldistorium prædictum, vel etiã, si multitudo cõfirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterij, vel alibi; Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, & vno ordine confirmato, illi surgunt, & alij genuflectunt, & confirmantur, & sic vsque in finem. Et Pontifex inquirit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per patrinũ, vel matrinam, flexis genibus præsentati, & summitate pollicis dextræ manus Chrismate intincta, dicit.
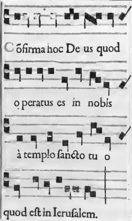
N. Signo te signo cru✠cis: quod dum dicit, producit pollice signum crucis in fronte

illius ; deinde prosequitur.

Et confirmo te Chrismate salutis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde leuiter eum in maxilla cædit, dicens. Pax tecum. Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, & lauat pollicem, & manus super peluim. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarij. Interim dũ lauat manus, cantatur Antiphona.

℣. Glori a patri. E v o va e.
℟. Sicut erat. Deinde repetitur Antiphona, Cōfirma hoc Deus. Qua repetita, Pontifex surgit, & stans versus ad altare, mitra deposita, dicit.
℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.
℟. Et salutare tuum da nobis.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
Deinde iunctis ante pectus manibus, & omnibus confirmatis deuote genua flectentibus, dicit. Oremus.

Deus, qui Apostolis tuis sanctum dedisti Spiritū, & per eos, eorumq. successores, cæteris fidelibus tradendum esse voluisti; respice propitius ad humilitatis nostræ famulatum; & præsta, vt eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate deliniuimus, & signo sanctæ crucis signauimus, idem Spiritus sanctus in eis superueniens, templum gloriæ suæ dignāter inhabitando perficiat. Qui cum Patre, & eodē Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, in sæcula sæculorum.
℟. Amen. Deinde d.

Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum.

Et vertens se ad confirmatos faciens super eos signum crucis, dicit.

Bene ✠ dicat vos Dominus ex Sion, vt videatis bona Ierusalem omnibus diebus vitæ vestræ, & habeatis vitam æternam. ℟. Amen.

Expedita itaq. Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrinis, & matrinis annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala, & faciant bona, & doceāt eos Credo in Deum, & Pater noster, & Aue Maria. quoniam ad hoc sunt obligati.

DE ORDINIBVS CONFERENDIS.

QVando Epiſcopus ordinationẽ facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem Sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peri[illegible] diuinæ legis, ac in Eccle[illegible]cis functionibus exercitatis, ſibi aſcitis, or[illegible]rum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Preſbyteratus ante vigeſimũ quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamẽ Epiſcopi non ſingulos, in ea ætate cõſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſene-

ctus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura nõ initientur, qui Sacramẽtum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quiq. legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelẽ cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promouendi bonum a parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos maiores erunt assumendi, *per mensem* ante ordinationem Episcopum adeant, qui parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinãdorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimũ transmittat.

Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptũ Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui ascripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant; vt in eis cũ ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat. quod, & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros, & superiores Ordines reuerẽtia, & crebrior, quam antea corporis Christi Communio maxime cõprobabunt. Cumque hi [illegible]

[illegible]es

tiores gradus, & ſenſim diuina myſteria ſit ingreſſus, nemo ijs initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum, ad ſacros Ordines promoueantur: niſi neceſsitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo auctore, ſe continere poſſe; Eccleſijs, quibus aſcribentur, inſeruiant; ſciantque maxime decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cum altari miniſtrauerint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradũ, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines non eodem die, etiã Regularibus, conferantur.

Qui pie, & fideliter in miniſterijs anteactis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium; & hi ſint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ vtilitatem, ac neceſsitatem, aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint; ſed etiam ad populum docendũ ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac adminiſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, & caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſsint expectari.

Illegitimi ſine diſpenſatione Apoſtolica, ad ſacros Ordines promoueri non poſſunt, ad minores tamen poſſunt ex diſpenſatione ſui Epi-

ſcopi ordinari: neque etiam furioſi, amentes, ſerui, homicidæ, irregulares, inſigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari poſſunt.

Examinentur de Ordine, in quo ſunt conſtituti, & quãdo, & a quo illum receperunt.

Clericus ſæcularis, quamuis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines non promoueatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſsidere. Id vero beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit promotus, neque ea reſignatio admittatur, niſi cõſtito, quod aliunde viuere commode poſsit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumẽdos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſsint, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti: vel aliunde habeant, vnde viuere poſſint.

Aduertat diligenter Pontifex, cum Ordines confert, [illegible] in expreſſione formarum, [illegible] collatione inſtrumẽtorum [illegible]ſorum Ordinum deficiat: [illegible]quenter Pontificale reſpiciat, & mature procedat. Moneat ordinandos, quod inſtrumenta, in quibus character imprimitur, tangant. Secretas moroſe dicat, vt ordinati ad Sacerdotiũ poſſint illas cum eo dicere, debẽt enim ex conſuetudine concelebrare, & etiam verba cõſecrationis proferre.

Tempora ordination[illegible] ſunt: Sabbata in omni[illegible] [illegible]tuor temporibus. Sab[illegible]

te Dominicam de Passione, & Sabbatum sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, hora, & loco, conferri potest.

Minores vero Ordines possunt dari singulis Dominicis, & festiuis diebus duplicibus, vbicumque, in mane tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare, cum tonsura, habitu, & paramentis Ordini suo conuenientibus, & candelis in manu accensis. Et cum a notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, Adsum. & accedant ad locum ordinationis, secundum ordinem descriptionis.

Aduertat quoque Pontifex, quod si vnus tantum sit, per eum ad quemcũque Ordinem promouendus, illum admoneat, & alloquatur, non in plurali, vt textus dicit, sed in singulari.

In Sabbatis quatuor temporum, in quibus fiũt ordinationes generales, Tonsuræ fieri debent post Kyrie eleison. Deinde, dicta prima lectione, ordinantur Ostiarij. Post secũdam lectionẽ, Lectores. Post tertiam, Exorcistæ. Post quartam, Acoliti. Post quintam, Subdiaconi. Finita Epistola, Diaconi. Et demum ante vltimum versum Tractus, vel infra octauam Pentecostes, ante vltimum versum Sequẽtiæ ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiãt in Sabbato ante Dominicam de Passione, quia vnica tantum dicitur lectio, Tonsuræ debent fieri immediate post Introitum. Omnes minores Ordines post Kyrie eleison. Subdiaconi immediate post Collectam. Diaconi post Epistolam. Presbyteri ante vltimum versum Tractus.

Idẽ seruari potest, quandocumque dantur Ordines sacri extra tẽpora, ex dispensatione Apostolica. Quod si fiat inter Pascha, & Pentecosten Presbyteri ordinantur ante vltimũ ℣. Si inter Pentecosten, & Septuagesimã, ordinãtur ante ℣.

Alle-

Alleluia. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatũ Apostolicum, siue supplicatio, cuius vigore Pontifici facultas cõceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex. **Deo gratias.** & ad ordinationem procedit.

Si vero Sabbato sancto ordinationes fiãt, officium incipitur a prima prophetia, & cõtinuatur, prout in ordinario, vsque ad Litanias inclusiue, in quibus, dicto, Vt omnibus fidelibus, &c. surgit ab accubitu Pontifex, & conuersus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litaniæ, & Pontifex facit Cõfessionem, & dicit. Kyrie eleison pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit Gloria in excelsis Deo &c. quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit orationem ordinariam, cũ alia pro ordinandis; quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola, & ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde Alleluia, cum suo versu, & prima pars Tractus, quibus dictis, ordinat Presbyteros, post quorum ordinationẽ dicitur versus Tractus, Euangelium, & alia, prout in ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemnia est promoturus aliquos ad primã Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quod habeat stolam supra rochetũ, vel supra superpelliceum (si sit religiosus) & mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus cõferendis, habere debet sandalia, & omnia paramenta Põtificalia, & dicere Psalmum Quam dilecta, &c.

Ordinationes sacrorũ Ordinum, statutis a iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusq. ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur. si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quãtum fieri po-

 terit

terit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, præparantur omnia, quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, vbi ordinationes fieri debent, & accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde, vadit ad sedem, vbi paramenta capere consueuit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, vbi sedēs accipit omnia paramenta Pontificalia coloris tempori cōuenientis, & mitram simplicem, dicēs Psalm. Quam dilecta, &c.

Pontifex sic paratus, baculum pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, vbi depositis baculo, & mitra, facta altari reuerentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur a choro Introitus, & Kyrie eleison. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, & textum Euangelij ad sinistrā; incensat altare more solito, resumit mitram, & reuertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, vbi, deposita mitra, & versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, & Kyrie eleison; quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur a choro vltimum Kyrie eleison. Quo finito, surgit Pōtifex, & cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, & in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens.

Accedant omnes, qui ordinādi sunt. Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, & in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publice interrogat omnes, si sint aliqui,

qui

qui forte non sint confirmati; quia non debent ad ordinationem accedere, nisi prius confirmentur. Et, si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex annulis, & chirothecis, lauat manus, reassumit annulos, & confirmat, prout habetur supra folio primo; vel si non erunt aliqui cōfirmandi, palam interdicit per vnum ex suis, sub his verbis.

Reuerendissimus in Christo pater, & dominus, dominus N. Dei, & Apostolicæ sedis gratia Episcopus N. sub excōmunicationis pœna præcipit, & mādat omnibus, & singulis, pro suscipiēdis Ordinibus hic præsentibus, ne quis forsan eorum irregularis, aut alias a iure, vel ab homine excōmunicatus, interdictus, suspensus, spurius, infamis, aut alias a iure prohibitus, siue ex aliena diœcesi oriundus, sine licentia sui Episcopi, aut non descriptus, examinatus, approbatus, & nominatus, vllo pacto audeat ad suscipiēdos Ordines accedere. Et quod nullus ex ordinatis discedat, nisi Missa finita, & benedictione Pontificis accepta. Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri potest etiam extra Missarum solemnia, quocumque die, hora, & loco.

Pro clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, & bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinādorum habere debet suum superpelliceum super brachiū sinistrum, & candelam in manu dextra. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim, & sigillatim per notarium, & quilibet respondet, **Adsum.**

Quibus ante altare corā Pontifice in faldistorio cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cum mitra, & dicit.

℣. Sit nomen Domini benedictum.
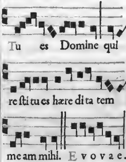
℟. Ex hoc nunc, & vſque in ſæculum.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

Oremus, fratres cariſsimi, Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum, pro his famulis ſuis, qui ad deponendum comas capitũ ſuorum pro eius amore feſtinant, vt donet eis Spiritum ſanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conſeruet, & a mundi impedimento, ac ſæculari deſiderio corda eorum defendat; vt, ſicut immutantur in vultibus, ita dextera manus eius virtutis tribuat eis incrementa, & ab omni cæcitate ſpirituali, & humana, oculos eorum aperiat, & lumen eis æternæ gratiæ concedat. Qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

Poſt hæc, ſedente Pontifice, ſchola inchoat, & proſequitur Antiphonam, & Pſalmũ.

Conſerua me Domine, quoniam ſperaui in te. Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui ſunt in terra eius, mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatæ ſunt infirmitates eorum: poſtea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de ſanguinibus: nec memor ero nominũ eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona. Tu es Domine.

Incepto Pſalmo, Pontifex cum forficibus incidit vnicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, & ad vtramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, & in bacile deponit, & quilibet, cum tondetur, dicit.

DOminus pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es, qui reſtitues hæreditatem meam mihi.

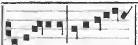
Omnibus tonſis, mitra depoſita, ſurgit Pontifex, & ſtans verſus ad illos, dicit.

O remus.

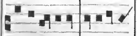
PRæſta quæſumus omnipotens Deus, vt hi famuli tui, quorum hodie comas capitum pro amore diuino depoſuimus, in tua dilectione perpetuo maneant; & eos ſine macula, in ſempiternum cuſtodias. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℞. Amen.

Tunc ſchola inchoat, & proſequitur Antiphonam ſequentem. Qua inchoata, Pontifex ſedet cum mitra. Antiphona.

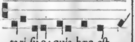
Hi accipient benedictio-

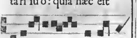
nem a Domino: & mise-

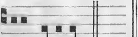
ricordiam a Deo sa lu-

tari suo: quia hæc est

generati o quæren-

tium Dominum.

E v o v a e.

DOmini est terra, & plenitudo eius: orbis terrarũ, & vniuersi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in montẽ Domini? aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: & misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentiũ eum, quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ? Dominus fortis & potens: Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est rex gloriȩ.

Gloria Patri & Filio: & Spiri-

tui

tui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona. Hi accipient &c.

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, & ad altare conuersus, dicit.

Oremus. Et ministri dicunt. Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox ad tõsos genuflexos, versus Pontifex, dicit.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, & hos famulos tuos bene ✠ dicere dignare, quibus in tuo sancto nomine habitum sacrę religionis imponimus; vt, te largiente, & deuoti in Ecclesia tua persistere, & vitam percipere mereantur ęternam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedet cum mitra, & accipiens in manum superpelliceum, dicit singulis.

Induat te Dominus nouũ hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis.

Et, mox imponit illud cuilibet, repetēdo. **Induat te &c.** immittens vſque ad ſcapulas, & immediate trahens, ſi vnū tantum ſit ſuperpelliceum; ſicque facit vſque ad vltimum, qui eo totaliter induitur; ſi vero quiſque ſuum ſuperpelliceum habeat, ſinguli totaliter induuntur. Quo expedito, ſine mitra ſurgit Pontifex, & verſus ad illos dicit.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, propitiare peccatis noſtris, & ab omni ſeruitute ſæcularis habitus hos famulos tuos emunda; vt dum ignominiam ſæcularis habitus deponunt, tua ſemper in æuum gratia perfruātur: vt, ſicut ſimilitudinem coronæ tuæ eos geſtare facimus in capitibus, ſic tua virtute hæreditatem ſubſequi mereātur æternam in cordibus. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſęculorum. ℟. Amen.

Deinde ſedet cum mitra Pontifex, & alloquitur eos ſub his verbis.

FIlij cariſsimi, animaduertere debetis, quod hodie de foro Eccleſię facti eſtis, & priuilegia clericalia ſortiti eſtis; cauete igitur, ne propter culpas veſtras illa perdatis; & habitu honeſto, boniſque moribus, atque operibus Deo placere ſtudeatis. Quod ipſe vobis concedat per Spiritum ſanctum ſuum. ℟. Amen.

Tum, ſuggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua.

DE MINORIBVS ORDINIBVS.

QVatvor minores Ordines dari poſſunt extra Miſſarum ſolemnia, diebus Dominicis, & Feſtiuis duplicibus; ſed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines eſſe debent ſuperpelliceis induti, cū candela in manu dextera.

DE

DE ORDINATIONE OSTIARIORVM.

PRo Oſtiarijs ordinandis parentur claues Eccleſiæ. Pōtifex, Clericis ordinatis, ſurgit, & cū mitra ad ſedē, ſeu ad faldiſtoriū ad cornu Epiſtolæ, reuertitur; vbi, depoſita mitra, & ad altare cōuerſus, oblato ſibi libro, cantat primam Collectā, deinde ſedet; reaſſumit mitram; & cātatur prima Lectio. Interim accedūt duo capellani, cū libro, & candela ante Pontificē, qui ſedens cum mitra, ex eo legit Lectionē ipſam. Quibus finitis, ſurgit Pontifex, & cū mitra ad faldiſtorium ante mediū altaris ſibi præparatum proficiſcitur, & in illo ſedet renibus altari verſis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi ſunt ad officium Oſtiariorum.

Et mox notarius ſingulos nominatim vocat, & quilibet reſpondet Adſum.

Omnibus in ſuperpelliceis cum candelis in manibus coram Pōtifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens.

SVſcepturi, filij cariſsimi, officium Oſtiariorū, videte, quæ in domo Dei agere debeatis. Oſtiariū oportet percutere cymbalum, & campanā; aperire Eccleſiā, et ſacrarium; et librum aperire ei, qui prædicat. Prouidete igitur, ne per negligentiā veſtram, illarū rerum, quæ intra Eccleſiā ſunt, aliquid depereat; certiſq. horis domū Dei aperiatis fidelibus; & ſemper claudatis infidelibus. Studete etiā, vt, ſicut materialibus clauibus Eccleſiam viſibilē aperitis, et clauditis; ſic & inuiſibilē Dei domum, corda ſcilicet fidelium, dictis, & exēplis veſtris claudatis diabolo, et aperiatis Deo; vt diuina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere compleant; quod in vobis dominus perficiat per miſericordiam ſuam. Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Epiſcopis.

Deinde, Pontifex accipit, & tradit omnibus claues Ecclesiæ, quas succesiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente.

SIc agite, quasi reddituri Deo rationem pro ijs rebus, quę his clauibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, siue alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, & facit illos claudedere, & aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit.

DEum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, vt hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur, quos in officium Ostiariorũ eligere dignatus est; vt sit eis fidelissima cura in domo Dei diebus, ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad inuocandum nomen Domini, adiuuante Domino

mino noſtro IeſuChriſto,qui cum eo viuit,& regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, Per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Tum, mitra depoſita, ſtans Pontifex, & conuerſus ad altare, dicit.

Oremus. & miniſtri ſubiungunt.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et ſtatim uerſus ad illos genuflexos, ſtãs ſinè mitra, dicit.

Domine ſancte Pater omnipotens æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Oſtiariorum, vt inter Ianitores Eccleſiæ tuo pareant obſequio, & inter electos tuos, partem tuæ mereantur habere mercedis. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, et regnat in vnitate Spiritus ſanctl Deus.

℞. Amen.

Poſt hęc ordinati, ſuggerente Archidiacono, redeunt ad loca ſua.

DE ORDINATIONE LECTORVM.

Pro Lectoribus ordinãdis paretur liber lectionum.

Oſtiarijs ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium a parte Epiſtolę. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Alleluia, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes; et Pontifex ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, et candela, legit dictum Graduale, vel Alleluia. Quibus dictis, ſurgit, depoſita mitra, et verſus ad altare cantat ſecundam Collectam. Tum ſedet, reaſſumpta mitra, et cantatur ſecunda Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ſedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipſam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldiſtorium ante medium altaris poſitum, vbi ſedet cum

mitra, & Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo.

A ccedant qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra dictum est.

Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

E Lecti, filij carissimi, vt sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite, & implete. Potens est enim Deus, vt augeat vobis gratiam perfectionis æternæ. Lectorem siquidem oportet legere ea, quæ prædicat; & lectiones cantare; & benedicere panem, & omnes fructus nouos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte, ad intelligentiam, & ædificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas diuinarum lectionum incuria vestra ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis; quatenus auditores vestros, verbo pariter, & exemplo vestro, docere possitis. Ideoque, dum legitis, in alto loco Ecclesiæ stetis, vt ab omnibus audiamini, & videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conuersari; quatenus cunctis, a quibus audimini, & videmini, cælestis vitæ formam præbeatis; quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter, & vtiliter impleueritis officium vestrum, partem cum ijs, qui verbum Dei bene administrauerũt ab initio. Quibus expeditis, & illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit.

ORemus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam clementer effundat, quatenus distincte legant, quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cũ eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conuersus ad altare, dicit.

Oremus. Et ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deinde conuersus ad ordi-

natos genuflexos, dicit, sine mitra.

DOmine sancte Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officiũ Lectorum; vt assiduitate lectionum instructi sint, atque ordinati; & agenda dicant, & dicta opere impleant, vt in vtroque sanctæ Ecclesiæ exemplo sanctitatis suæ cõsulant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postea, suggerẽte Archidiacono, redeũt ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARVM.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber exorcism[illegible]rũ, cuius loco dari potest Pontificale, vel Missale.

LEctoribus ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad se[illegible]em suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit secundum Graduale, vel secundũ Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes. Interim cantatur a choro ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat tertiam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cũ libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, reuertitur ad faldistoriũ ante altare, & sedet cum mitra. Exorcistæ vero vocãtur per Archidiaconum modo consueto.

Accedant, qui ordinãdi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominãtur per notarium, vt prius dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ORdinandi, filij carissimi, in officium Exorcistarũ, debetis noscere quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abijcere dæmones; & dicere populo, vt, qui non communicat, det locum; & aquã in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energumenos, & per impositionem manuũ vestrarum, gratia Spiritus sancti, & verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corporibus obsessis. Studete igitur, vt, sicut a corporibus aliorum dæmones expellitis, ita a mentibus, & corporibus vestris omnem immũditiam, & nequitiam eijciatis; ne illis succumbatis, quos ab alijs, vestro ministerio, effugatis. Discite per officium vestrum vitijs imperare; ne in moribus vestris aliquid sui iuris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in alijs dæmonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodã nequitiam superatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Poſt hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo ſcripti ſunt exorciſmi, cuius loco tradi poteſt Pontificale, vel Miſſale, quem manu dextera tāgunt, Pōtifice dicente.

Accipite, & commendate memoriæ, & habete poteſtatem imponēdi manus ſuper energumenos, ſiue baptizatos, ſiue cathecumenos.

Poſtea vero, omnibus deuote genuflexis, Pontifex cum mitra ſtans, dicit.

Deum Patrem omnipotētem, fratres cariſsimi, ſupplices deprecemur, ut hos famulos ſuos bene ✠ dicere dignetur in officium Exorciſtarum; ut ſint ſpirituales imperatores, ad abijciendos dæmones de corporibus obſeſsis, cū omni nequitia eorum multiformi. Per vnigenitum filium ſuum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui cum eo viuit, & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum conuerſus ad altare, depoſita mitra, dicit.

Oremus. Et miniſtri ſubiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox conuerſus ad ordinādos genuflexos, dicit.

Domine ſancte, Pater omnipotēs, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Exorciſtarū; ut per impoſitionem manuum, & oris officium, poteſtatem, & imperium habeant ſpiritus immūdos coercendi; ut probabiles ſint medici Eccleſiæ tuæ, gratia curationum, virtuteq. cæleſti confirmati. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Poſt hæc, ſuggerente Archidiacono, redeunt ad loca ſua.

DE ORDINATIONE ACOLITORVM.

Pro Acolitis ordinandis parētur candelabrum cum cereo extincto, & vrceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

Exorcistis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistoriū ad cornu Epistolæ, vbi sedens cū mitra, oblato sibi libro, & cādela, legit tertiū Graduale, vel tertiū Alleluia, si sit infra octauā Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pōtifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quarta Lectio. Interim accedūt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium, ante altare, vbi sedet cum mitra. Acoliti vero vocantur per Archidiaconum.

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Acolitorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

Svscepturi, filij carissimi, Acolitorum officium, pensāte quod suscipitis. Acolitum etenim oportet ceroferarium ferre; luminaria Ecclesiæ accendere; vinum, & aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officiū digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucē Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inseruiatis, & per hoc alijs exēpla perfidiæ præbeatis. Sed sicut veritas dicit, Luceat lux vestra coram hominibus; vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Et sicut Apostolus Paulus ait, In medio nationis prauę, & peruersæ, lucete sicut

luminaria in mundo, verbum vitæ continentes. Sint ergo lūbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris, vt filij lucis sitis. Abijciatis opera tenebrarum, & induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebræ, nūc autem lux in Domino. Vt filij lucis ambulate. Quæ sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens. Fructus enim lucis est, in omni bonitate, & iustitia, & veritate. Estote igitur solicici, in omni iustitia, bonitate, & veritate, vt & vos, & alios, & Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis, et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, et bona opera, oblati fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiā suam.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente.

Accipite ceroferarium, cũ cereo, & sciatis uos ad accendenda Ecclesiæ luminaria mãcipari, in nomine Domini. ℟. Amen.

Tunc accipit, & tradit eis urceolum uacuum, quem similiter tangere debent, dicens cõmuniter omnibus.

Accipite urceolum, ad suggerendum uinum, & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. ℟. Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit.

Deum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, vt hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolitorum; quatenus lumen visibile manibus præferentes, lumẽ quoque spirituale moribus præbeant: adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ad altare se cõuertens, deposita mitra, stans dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox Pontifex conuersus ad eosdem genuflexos, dicit.

Domine sancte Pater omnipotẽs æterne Deus, qui per Iesum Christũ filium tuũ Dominum nostrum, & Apostolos eius in hunc mundum lumẽ claritatis tuæ misisti, quique, vt mortis nostræ antiquũ aboleres chirographum, gloriosissimæ illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem, & aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolitorum; vt ad accendendum lumen Ecclesiæ tuę; & ad suggerendum vinum, & aquam ad conficiendum sanguinem Christi filij tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine,

men-

mẽtes eorũ, & corda, ad amorem gratiæ tuæ, vt illuminati vultu splendoris tui fideliter tibi in sancta Ecclesia deseruiant. Per eundem Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui ad Moysen, & Aaron locutus es, vt accenderentur lucernæ in tabernaculo testimonij, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos; vt sint Acoliti in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, fons lucis, & origo bonitatis, qui per Iesum Christum filium tuum, lumen verũ, mundũ illuminasti, eiusq. passionis mysterio redemisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolitorum consecramus, poscentes clementiam tuam, vt eorum mentes, & lumine sciẽtiæ illustres, & pietatis tuę rore irriges; vt ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragãt, qualiter ad æternam remunerationem peruenire mereãtur. Per eundem Christũ Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBVS IN GENERE.

SAcri, & maiores Ordines sunt, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideo parentur pro eorum numero hostiæ paruę cõsecrandæ.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorũ parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Vrceoli cum manutergio, & liber Epistolarum.

Acolitis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes; interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad sedem suam, ante medium altaris; & Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit.

Accedant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et notarius unumquemque illorum vocat, dicens.

N. ad titulum Ecclesiæ N.
N. ad titulum patrimonij sui.
Frater N. professus ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de alijs; & quilibet vocatus dicit.

Adsum. & accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconū indutus esse amictu, non tamen super caput, alba, & cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, & candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens.

Filij dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promouendi, iterum, atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad sæcularia vota tran-

ſire; quod ſi hunc Ordinem ſuſceperitis, amplius non licebit a propoſito reſilire, ſed Deo, cui ſeruire, regnare eſt, perpetuo famulari; & caſtitatem, illo adiuuante, ſeruare oportebit; atque in Eccleſiæ miniſterio ſemper eſſe mancipatos. Proinde, dum tempus eſt, cogitate, et, ſi in ſancto propoſito perſeuerare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, & coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat cæteros ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi ſunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconãdos paratos amictu, alba, cingulo, & manipulo, ſtolam in manu ſiniſtra, dalmaticam ſuper brachium ſiniſtrum, & candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epiſtolæ altaris, faciebus altari verſis; & Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola in modum Diaconi, planetam ſuper brachium ſiniſtrũ, mappulam albam manu ſiniſtra, & candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus ſimiliter altari verſis. Quibus ſic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenẽs procumbit ſuper faldiſtorium, in ſuperiori gradu, ſiue plano altaris paratum, & omnes ordinandi in locis ſuper tapetia proſternunt ſe; miniſtri vero, & alij aſtantes genuflectunt; & ſchola inchoat Litanias, choro reſpondente; vel ſi officium fiat ſine cantu, Pontifex dicit, miniſtris, & capellanis reſpondentibus.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.
Pater de cælis Deus, Miſerere nobis.
Fili redemptor mundi Deus,

Miſe-

Miſerere nobis.
Spiritus ſancte Deus, Miſerere nobis.
Sancta Trinitas vnus Deus, Miſerere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, Ora.
Sancta virgo virginum, Ora.
Sancte Michael, Ora.
Sancte Gabriel, Ora.
Sancte Raphael, Ora.
Omnes ſancti Angeli, & Archangeli, Orate.
Omnes ſancti beatorum ſpirituum ordines, Orate.
Sancte Ioannes Baptiſta, Ora.
Omnes ſancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate.
Sancte Petre, Ora.
Sancte Paule, Ora.
Sancte Andrea, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Ioannes, Ora.
Sancte Thoma, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Philippe, Ora.
Sancte Bartholomæe, Ora.
Sancte Matthæe, Ora.
Sancte Simon, Ora.
Sancte Thadæe, Ora.
Sancte Matthia, Ora.
Sancte Barnaba, Ora.
Sancte Luca, Ora.
Sancte Marce, Ora.
Omnes ſancti Apoſtoli, & Euangeliſtæ, Orate.
Omnes ſancti diſcipuli Domini, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Innocẽtes, Orate.
Sancte Stephane, Ora.
Sancte Laurenti, Ora.
Sancte Vincenti, Ora.
Sancti Fabiane, & Sebaſtiane, Orate pro nobis.
Sancti Ioãnes, & Paule, Orate.
Sancti Coſma, & Damiane, Orate pro nobis.
Sancti Geruaſi, & Protaſi, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Martyres, Orate pro nobis.
Sancte Silueſter, Ora.
Sancte Gregori, Ora.
Sancte Ambroſi, Ora.
Sancte Auguſtine, Ora.
Sancte Hieronyme, Ora.
Sancte Martine, Ora.
Sancte Nicolae, Ora.
Omnes ſancti Pontifices, & Confeſſores. Orate.

Omnes ſancti Doctores, Orate pro nobis.
Sancte Benedicte, Ora.
Sancte Antoni, Ora.
Sancte Bernarde, Ora.
Sancte Dominice, Ora.
Sancte Franciſce, Ora.
Omnes ſancti Sacerdotes, & Leuitæ, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Monachi, & Eremitæ, Orate pro nobis.
Sãcta Maria Magdalena, Ora.
Sancta Agatha, Ora.
Sancta Lucia, Ora.
Sancta Agnes, Ora.
Sancta Cęcilia, Ora.
Sancta Catharina, Ora.
Sancta Anaſtaſia, Ora.
Omnes ſanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro nobis.
Omnes Sancti, & Sanctę Dei, Intercedite pro nobis.
Propitius eſto, Parce nobis Domine.
Propitius eſto, Exaudi nos Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Ab omni peccato, Libera nos Domine.
Ab ira tua, Lib. nos Domine.
A ſubitanea, & improuiſa morte, Lib. nos Domine.
Ab inſidijs diaboli, Libera nos Domine.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate, Libera nos Domine.
A ſpiritu fornicationis, Libera nos Domine.
A fulgure, & tempeſtate, Libera nos Domine.
A morte perpetua, Libera nos Domine.
Per myſterium ſanctæ incarnationis tuæ, Libera nos Domine.
Per aduentum tuum, Libera nos Domine.
Per natiuitatem tuam, Libera nos Domine.
Per baptiſmum, & ſanctum ieiunium tuum, Libera nos Domine.
Per crucem, & paſsionem tuã, Libera nos Domine.
Per mortem, & ſepulturam tuã, Libera nos Domine.
Per ſanctam reſurrectionem tuam, Lib. nos Domine.

Per admirabilem aſcẽſionem tuã, Libera nos Domine.
Per aduẽtũ Spiritus ſancti paracliti, Libera nos Domine.
In die iudicij, Libera nos Domine.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, Te rogamus audi nos.
Vt nobis indulgeas, Te rogamus au dinos.
Vt ad veram pænitẽtiam nos perducere digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Eccleſiam tuam ſanctam regere, & cõſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Domnũ Apoſtolicum, & omnes Eccleſiaſticos ordines in ſancta religione cõſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt inimicos ſanctæ Eccleſiæ humiliare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Regibus, & Principibus Chriſtianis pacẽ, & veram concordiã donare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt cũcto populo Chriſtiano, pacem, & vnitatem largiri digneris, Te rog. audi nos.
Vt noſmetipſos in tuo ſancto ſeruitio confortare, & conſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt mentes noſtras ad cæleſtia deſideria erigas, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas, Te rog. audi nos.
Vt animas noſtras, fratrum, propinquorum, & benefactorum noſtrorũ ab æterna damnatione eripias, Te rogamus audi nos.
Vt fructus terræ dare, & conſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiẽ ęternã donare digneris, Te rog. audi nos.
Hic datur benedictio, ſanctificatio, & conſecratio per Pontificem rebus cõſecrandis, vt infra in locis propriis dicetur.
Vt nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos.

Fili Dei, Te rogamus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Postquam autem dictum fuerit in Litanijs,

Vt omnibus fidelibus defunctis, &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, & se ad ordinandos vertēs, & baculum pastoralem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manētibus, dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tum iterum super faldistoriū procumbit, schola perficiente Litanias. Vt nos exaudire digneris, vsque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cū mitra sedet super faldistorium ante medium altaris, & Archidiaconus dicit alta voce.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Recedant in partem, qui ordinandi sunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus ad aliquem locū idoneum, unde Pontificem celebrantem videre possint, transeūtibus, ad ordinationē Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ,

genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ADepturi, filij dilectißimi, officium Subdiaconatus sedulo attendite, quale ministerium vobis traditur. Subdiaconum enim oportet aquã ad ministerium altaris præparare; Diacono ministrare; pallas altaris, & corporalia abluere; Calicem, & Patenam in vsum sacrificij eidem offerre. Oblationes, quæ veniunt in altare, panes propositionis vocantur: de ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo poßit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallæ, quæ sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lauari, & in alio corporales pallæ. Vbi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamen debet lauari, ipsaque lotionis aqua in baptisteriũ debet vergi. Studete itaque, vt ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitide, & diligentißime complentes, inuisibilia horum exẽplo perficiatis. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Ioanne, qui in Apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet stare ante thronum, in quo, & per quem, oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cuius altaris pallæ, & corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus, quasi vestimentis pretiosis, circumdatur, vt ait Psalmista, Dominus regnauit, decorem indutus est. Beatus quoque Ioannes in Apocalypsi vidit filium hominis præcinctum zona aurea, id est, sanctorum caterua. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est a nobis aqua cælestis doctrinæ, qua purificati, ad ornamentum altaris, & cultum diuini sacrificij redeant. Estote ergo tales, qui sacrificijs diuinis, & Ecclesiæ Dei, hoc est, corpori Christi digne seruire valeatis, in vera, & catholica fide fundati, quoniam, vt ait Apostolus, Omne

quod non eſt ex fide, peccatum eſt, ſchiſmaticum eſt, & extra vnitatem Eccleſiæ eſt. Et ideo, ſi vſque nunc fuiſtis tardi ad Eccleſiam, amodo debetis eſſe aſſidui. Si vſque nunc ſomnolenti, amodo vigiles. Si vſque nunc ebrioſi, amodo ſobrij. Si vſque nunc inhoneſti, amodo caſti. Quod ipſe vobis præſtare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus Calicem vacuum, cum Patena vacua ſuperpoſita, quem ſucceſsiue manu dextera ſinguli tangũt, Pontifice dicente.

Videte cuius miniſterium vobis traditur; ideo vos admoneo, vt ita vos exhibeatis, vt Deo placere poſsitis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit eis vrceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia ſimiliter tãgere debent.

Poſtea ſurgit Pontifex, & verſus ad populum ſtãs cum mitra dicit.

Ore-

Oremus Deum, ac Dominum nostrum, fratres carissimi, vt super hos seruos suos, quos ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat bene ✠ dictionem suam, & gratiam; vt in conspectu eius fideliter seruientes, prædestinata sanctis præmia consequantur. Adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum deposita mitra, conuersus ad altare Pontifex, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox Pontifex versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es; vt eos in sacrario tuo sancto strenuos, solicitosque cælestis militiæ instituas excubitores, sanctisque altaribus tuis fideliter subministrent; & requiescat super eos spiritus sapientiæ, & intellectus; spiritus consilij, & fortitudinis; spiritus scientiæ, & pietatis; & repleas eos spiritu timoris tui; & eos in ministerio diuino confirmes, vt obedientes facto, ac dicto parentes, tuam gratiam consequantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum iacet, imponit super caput singulis, dicens.

Accipe amictum, per quē designatur castigatio vocis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Tum immittit manipulum in ſiniſtrum brachium cuilibet, dicens.

Accipe manipulum, per quem deſignãtur fructus bonorum operum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſanctl. ℟. A men.

Poſt hæc induit quemlibet tunica, & ſi tantum vnica ſit, immittit illam cuilibet ſolum vſque ad ſcapulas, ac retrahens poſtremum totaliter induit, dicens cuilibet.

Tvnica iucunditatis, & indumento lætitiæ induat te Dominus. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. A men.

Poſtea accipit, & tradit omnibus librum Epiſtolarum, manu dextera ipſum ſimul tangentibus, dicens.

Accipite librum Epiſtolarum, & habete poteſtatẽ legendi eas in Eccleſia ſancta Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſanctl. ℟. A men.

Omnibus expeditis, ſuggerẽte Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua; vnus tamen de nouiter ordinatis, tunica indutus dicet Epiſtolam ſuo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Svbdiaconis ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, vbi ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, & candela, legit Hymnum Benedictus es, vel Alleluia, cum verſu Benedictus es, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes. Interim cantatur a choro dictus Hymnus, vel Alleluia, cum ſuo verſu, vt ſupra. Quo finito, ſurgit Pontifex, depoſita mitra, & verſus ad altare, dicit in competenti tono Gloria in excelſis Deo, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes, quod dum a choro perficitur,

Exaudi, quæsumus, Domine, supplicum preces, & deuoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi; vt nullis perturbationibus impediti, liberam seruitutem tuis semper exhibeamus officijs. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat &c.

Accedant, qui ordinandi sunt ad Diaconatum.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, vt hos præsentes Subdiaconos ad onus Diaconij ordinetis.

Scis illos dignos esse?

Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Deo gratias.

Et ad eorum ordinationem procedens in primis Pontifex cum mitra sedens, clero, & populo annuntiat dicens

AVxiliante Domino Deo, & saluatore nostro Iesu Christo, eligimus hos presentes Subdiaconos in ordinem Diaconij. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum cum fiducia exeat, & dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali mora, Pontifex conuertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens.

PRouehendi, filij dilectissimi, ad Leuiticum Ordinē, cogitate magnopere, ad quātum gradum Ecclesiæ ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare; baptizare, & prædicare. Sane in veteri lege ex duodecim vna Tribus Leui electa est, quæ speciali deuotione tabernaculo Dei, eiusque sacrificijs, ritu perpetuo deseruiret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex eius stirpe, ad diuinum illum cultum, atque officium ministraturus assurgeret; adeo, vt grandi quodam priuilegio hæreditatis, & Tribus Domini esse mereretur, & dici: quorum hodie, filij dilectissimi, & nomen, & officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonij, id est, Ecclesiæ Dei, eligimini in Leuitico officio, quæ semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, vnde ait Apostolus, Non est nobis colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus principes, & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, cōtra spiritualia nequitiæ, in cælestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, & munire debetis ornatu sancto, prędicatu diuino, exēplo perfecto. Leui quippe interpretatur additus, siue assūptus. Et vos filij dilectissimi, qui

ab

ab hæreditate paterna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desiderijs, a terrenis concupiscentijs, quæ militant aduersus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, & dispẽsatores mysteriorum Dei; vt digne addamini ad numerum Ecclesiastici gradus; vt hæreditas, & Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri, & cooperatores estis corporis, & sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait scriptura, Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito præcipuæ castitatis ab Apostolis ad officium istud electum. Curate, vt quibus Euangelium ore annuntiatis, viuis operibus exponatis, vt de vobis dicatur, Beati pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in præparatione Euangelij pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.
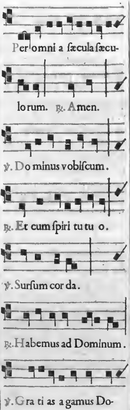
Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, vbi genuflectebant, & Pontifice ante faldistorium suũ genuflectente, dicuntur Litaniæ; & ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc, ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerũ, & populum, dicens.
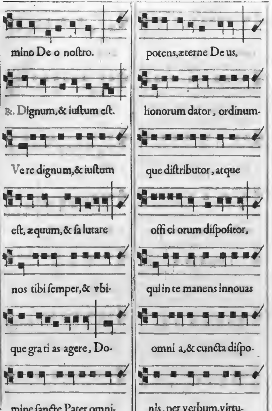
Commune votum cõmunis oratio prosequatur; vt vt hi totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconatus ministeriũ præparantur, Leuiticæ bene✠dictionis ordine clarescant, & spirituali cõuersatione præfulgentes, gratia sanctificationis eluceant; præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad ordinandos dicit, alta voce legendo.
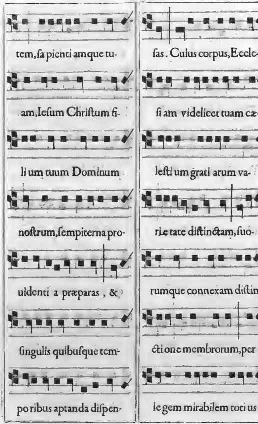
Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suę gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultæ propitius dona conseruet, & preces nostras clementer exaudiat; vt, quæ nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; &, quos sacris mysterijs exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua bene ✠ dictione sanctificet, & confirmet. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

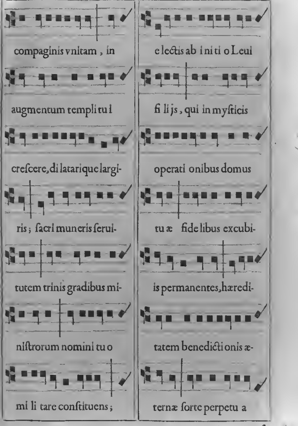
Deinde, deposita mitra, extẽsis manibus ante pectus, dicit.
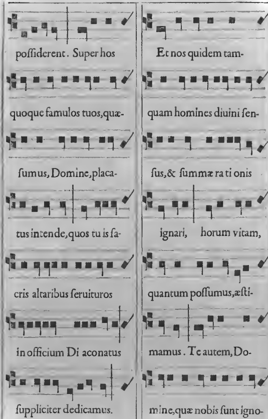

mino De o nostro.
℟. Dignum, & iustum est.
Ve re dignum, & iustum
est, æquum, & sa lutare
nos tibi semper, & vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honorum dator, ordinum-
que distributor, atque
offi ci orum dispositor,
qui in te manens innouas
omni a, & cuncta dispo-
nis, per verbum, virtu-

tem,

tem, sapienti amque tu-
am, Iesum Christum fi-
li um tuum Dominum
nostrum, sempiterna pro-
uidenti a præparas, &
singulis quibusque tem-
po ribus aptanda dispen-
sas. Cuius corpus, Eccle-
si am videlicet tuam cæ-
lesti um grati arum va-
rie tate distinctam, suo-
rumque connexam distin-
cti one membrorum, per
le gem mirabilem toti us

compaginis vnitam, in
augmentum templi tu i
crefcere, di latarique largi-
ris; facri muneris ferui-
tutem trinis gradibus mi-
niftrorum nomini tu o
mi li tare conftituens;
e lectis ab i ni ti o Leui
fi li js, qui in myfticis
operati onibus domus
tu æ fide libus excubi-
is permanentes, hæredi-
tatem benedicti onis æ-
ternæ forte perpetu a

pof-

possiderent. Super hos
quoque famulos tuos, quæ-
sumus, Domine, placa-
tus intende, quos tu is sa-
cris altaribus seruituros
in officium Di aconatus
suppliciter dedicamus.
Et nos quidem tam-
quam homines diuini sen-
sus, & summæ ra ti onis
ignari, horum vitam,
quantum possumus, æsti-
mamus. Te autem, Do-
mine, quæ nobis sunt igno-

ta non

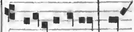
ta non tranſeunt, te oc-

culta non fallunt. Tu co-

gnitor es ſecretorum; tu

ſcrutator es cordium. Tu

horum vitam cæleſti po-

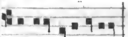
teris examinare iudici o,

quo ſemper præuales, & ad

miſſa purgare, & e a, quæ

ſunt agenda, concedere.
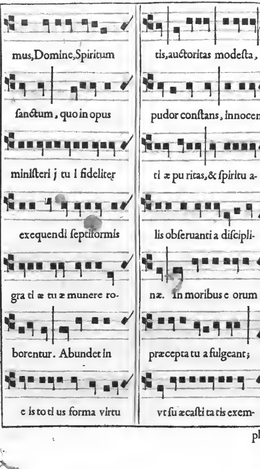
Hic ſolus Pontifex manum dexteram extendens, ponit ſuper caput cuilibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium, ſed ad miniſterium conſecrantur, dicens ſingulis

ACcipe Spiritum ſanctum, ad robur, & ad reſiſtendum diabolo, & tentationibus eius. In nomine Domini.

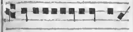
Poſtea proſequitur in primo tono, extenſam tenens manũ dexteram, vſque in finem præfationis.

E mitte in e os, quæſu-

mus, Domine, Spiritum
sanctum, quo in opus
ministeri j tu i fideliter
exequendi septiformis
gra ti æ tu æ munere ro-
borentur. Abundet in
e is to ti us forma virtu
tis, auctoritas modesta,
pudor constans, innocen-
ti æ pu ritas, & spiritu a-
lis obseruanti a disciplinæ.
In moribus e orum
præcepta tu a fulgeant;
vt su æ casti ta tis exem-

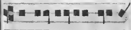
plo

plo imi ta ti onẽ ſanctam

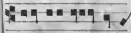
plebs acquirat; & bonum

conſci en ti æ teſtimoni-

um præferentes, in Chri-

ſto firmi, & ſtabiles per-

ſeuerent; digniſque ſuc-

ceſsibus de inferi o ri gra-

du per gra ti am tu am ca-

pere po ti ora mere antur.

Quod ſequitur, dicit plane, legendo ita tamen, quod a circumſtantibus poſsit audiri.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, &c.

Poſt hæc Pontifex ſedẽs cum mitra cuilibet ordinando ante ſe genuflexo, ſtolam, quam ſinguli in manu habent, imponit ſucceſsiue ſuper humerum ſiniſtrum, dicens ſingulis.

ACcipe ſtolam ✠ candidã de manu Dei; adimple miniſteriũ tuũ, potens enim eſt Deus, vt augeat tibi gratiã ſuam. Qui viuit, & regnat in ſæcula ſeculorum. ℟. Amen.

Faciens ſuper quemlibet eorum ſignum crucis, & miniſtri reflectent capita ſtolæ, & alligent ſub brachio dextero.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successiue, vsque ad humeros; & sic fit vsque ad vltimum, quem ea totaliter induit; & hoc, si vna tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet.

INduat te Dominus indumento salutis, & vestimento lætitiæ, & dalmatica iustitię circumdet te semper. In nomine Domini. ℞. Amen.

Postremo Pontifex accipit, & tradit omnibus librum Euangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite potestatem legédi Euangelium in Ecclesia Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. ℞. Amen.

Quo facto, Pontifex stãs ad altare cõuersus dicit, sine mitra.

Oremus. Et minister.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super hos famu-

los tuos spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte ; vt cælesti munere ditati, & tuæ maiestatis gratiam possint acquirere, & bene viuendi alijs exemplū præbere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. A men.

Oremus.

DOmine sancte, Pater fidei, spei, & gratiæ, & profectuū remunerator, qui in cęlestibus, & terrenis Angelorum ministerijs vbique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectū, hos quoque famulos tuos spirituali dignare illustrare affectu; vt tuis obsequijs expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescāt; & indulgentia tua puriores eorū gradu, quos Apostoli tui in septenariū numerum, beato Stephano duce, ac præulo, Spiritu sancto auctore, elegerunt, digni existant; & virtutibus vniuersis, quibus tibi seruire oportet instructi, tibi complaceant. Per Dominū nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecū viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. A men.

Deinde, cum tempus fu[illegible] aliquis de nouiter ord[illegible] dalmatica indutus Euange[illegible] dicit. Ordinati autem sta[illegible] suggerente Archidiacono, r[illegible]deunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione [illegible]byterorum parentur oleum Cathecumenorum; Calix cum vino, & aqua; Patena, & hostia desuper posita ; medulla panis, & bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

D[illegible]conis ordinatis, [illegible]ontifex ad sedendum in sede sua, vel in fa di-

storio

ſtorio, in plano iuxta cornu Epiſtolæ accedit, & cantatur Tractus, vſque ad vltimum verſum excluſiue, vel ſi ſit infra octauam Pentecoſtes, Tractus, & Sequentia, vſque ad vltimum verſum, excluſiue. Interim accedunt duo capellani cum li ro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipſum Tractum, & Sequentiam, vſque ad vltimum verſũ, excluſiue. Deinde Pontifex cum mitra reuertitur ante altare, vbi ſedet ſuper faldiſtorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens.

Accedant, qui ordinandi ſunt ad Ordinem Presbyteratus.

Et mox nominatim leguntur per notarium, prout ſupra dictum eſt, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, ſtola, & manipulo, tenentes planetas ſuper brachium ſiniſtrum complicatas, & in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis mani-

bus, ad Pontificem accedunt, & coram eo in modum coronæ se disponunt.

Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, vt hos præsentes Diaconos ad onus Presbyterij ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus.

Quantum humana fragilitas nosse finit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius oneris officij.

Pontifex dicit.

Deo gratias.

Et annuntiat clero, & populo, dicens.

Quoniam, fratres carissimi, rectori nauis, & nauigio deferendis eadem est vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, vt de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, cõsulatur etiam populus; quia de vita, & conuersatione præsentandi, quod nonnumquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; & necesse est, vt facilius ei, quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum præbuerit ordinando. Horum si quidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliãte Domino, ordinandorum conuersatio (quãtum mihi videtur) probata, & Deo placita existit, & digna (vt arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne vnum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque, quid de eorum actibus, aut moribus noueritis; quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; & his testimonium Sacerdotij magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat. Verumtamen

memor sit conditionis suæ.

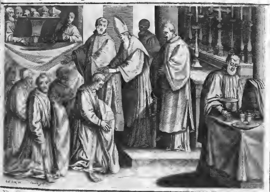
Postea Pontifex, facta aliqua mora, conuertens sermonem suum ad ordinandos admonet eos, dicens.

Consecrandi, filij dilectissimi, in Presbyteratus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter exequi studeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præesse, prædicare, & baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascẽdendum est, ac prouidendum, vt cælestis sapientia, probi mores, & diuturna iustitiæ obseruatio ad id electos commendẽt. Vnde Dominus præcipiens Moysi, vt septuaginta viros de vniuerso Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona diuideret, suggessit; quos tu nosti, quod senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris, & senibus signati estis; si per Spiritum septiformem decalogũ legis custodientes, probi, & maturi in scientia similiter, & opere eritis. Sub eodem quoque mysterio, & eadem figura in nouo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in prædicationẽ misit; vt doceret verbo simul, & facto, ministros Ecclesiæ suæ fide, & opere debere esse perfectos; seu geminæ dilectionis, Dei scilicet, & proximi virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, vt in adiutorium Moysi, & duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet catholicorum; qui per Moysen, & Apostolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, & regitur; cum alij in ea Pontifices, alij minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi diuersorum ordinum viri consecrantur; & ex multis, & alternæ dignitatis membris vnum corpus Christi efficitur. Itaque, filij dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, ser-

uate

uate in moribus veſtris caſtæ, & ſanctæ vitæ integritatem. Agnoſcite quod agitis. Imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicæ myſterium celebrantes, mortificare membra veſtra a vitijs, & concupiſcentijs omnibus procuretis. Sit doctrina veſtra ſpiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitæ veſtræ delectamẽtum Eccleſiæ Chriſti; vt prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id eſt, familiam Dei; quatenus nec nos de veſtra prouectione, ne vos de tanti officij ſuſceptione damnari a Domino, ſed remunerari potius mereamur. Quod ipſe nobis concedat per gratiam ſuam. ℟. Amen.

Si non ſint factæ ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litaniæ, vt ſupra in ordinatione Subdiaconorum dictum eſt.

Poſt hæc ſurgunt omnes, & ordinandi coram Pontifice bini, & bini ſucceſsiue genufle-ctentibus, Pontifex ſtans ante faldiſtorium ſuum cum mitra, & nulla oratione, nulloque cã-

tu præmiſsis, imponit ſimul vtramque manum ſuper caput cuiuſlibet ordinandi ſucceſsiue, nihil dicens. Idemque faciunt poſt eum omnes Sacerdotes, qui adſunt, quorum tres, aut plures planetis, vel ſaltem cum ſtolis parati, ſi commode fieri poteſt, eſſe deberēt. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexteras extenſas ſuper illos. Et Pontifex ſtans cum mitra, dicit.

Oremus, fratres cariſsimi, Deū Patrem omnipotentē, vt ſuper hos famulos ſuos, quos ad Preſbyterij munus elegit, cæleſtia dona multiplicet; & quod eius dignatione ſuſcipiunt, ipſius conſequantur auxilio. Per Chriſtum Dominū noſtrum.

℟. Amen.

Pontifex, depoſita mitra, conuerſus ad altare, dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua.

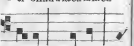
℟. Leuate.

Et mox conuerſus ad ordinandos, dicit.
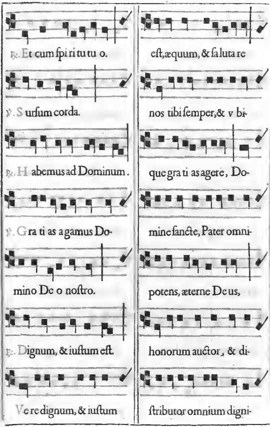
Exaudi nos, quæſumus, Domine Deus noſter, & ſuper hos famulos tuos bene ✠ dictionem ſancti Spiritus, & gratiæ Sacerdotalis infunde virtutem; vt, quos tuæ pietatis aſpectibus offerimus conſecrādos, perpetua muneris tui largitate proſequaris. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus.
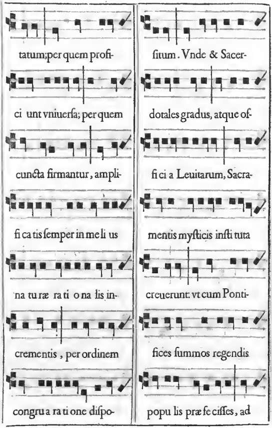
Tum, extenſis manibus ante pectus, dicit.
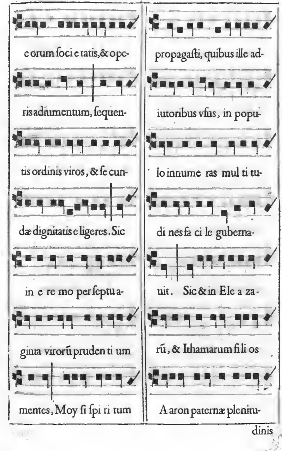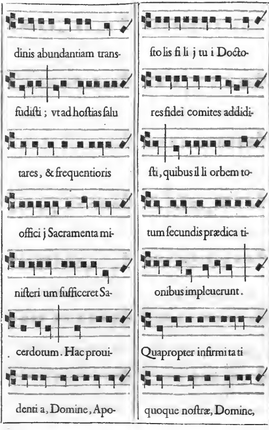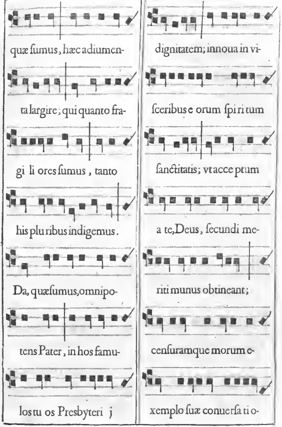

℟. Et cum spi ri tu tu o.
℣. S ursum corda.
℟. H abemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o nostro.
℟. Dignum, & iustum est.
V e re dignum, & iustum
est, æquum, & saluta re
nos tibi semper, & v bi-
que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honorum auctor, & di-
stributor omnium digni-

tatum; per quem profi-
ci unt vniuersa; per quem
cuncta firmantur, ampli-
fi ca tis semper in me li us
na tu ræ ra ti o na lis in-
crementis, per ordinem
congru a ra ti one dispo-
situm. Vnde & Sacer-
dotales gradus, atque of-
fi ci a Leuitarum, Sacra-
mentis mysticis insti tuta
creuerunt: vt cum Ponti-
fices summos regendis
popu lis præ fe cisses, ad

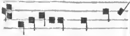

e orum ſoci e tatis,& ope-
ris adiumentum, ſequen-
tis ordinis viros, & ſe cun-
dæ dignitatis e ligeres. Sic
in e re mo perſeptu a-
ginta virorũ pruden ti um
mentes, Moy ſi ſpi ri tum
propagaſti, quibus ille ad-
iutoribus vſus, in popu-
lo innume ras mul ti tu-
di nes fa ci le guberna-
uit. Sic & in Ele a za-
rũ, & Ithamarum fi li os
A aron paternæ plenitu-

dinis abundantiam trans-
fudisti ; vt ad hostias salu
tares, & frequentioris
offici j Sacramenta mi-
nisteri um sufficeret Sa-
cerdotum. Hac proui-
denti a, Domine, Apo-
stolis fi li j tu i Docto-
res fidei comites addidi-
sti, quibus il li orbem to-
tum secundis prædica ti-
onibus impleuerunt.
Quapropter infirmi ta ti
quoque nostræ, Domine,

quæ-

quæ ſumus, hæc adiumen-
ta largire; qui quanto fra-
gi li ores ſumus, tanto
his plu ribus indigemus.
Da, quæſumus, omnipo-
tens Pater, in hos famu-
los tu os Presbyteri j
dignitatem; innoua in vi-
ſceribus e orum ſpi ri tum
ſanctitatis; vt acce ptum
a te, Deus, ſecundi me-
riti munus obtineant;
cenſuramque morum e-
xemplo ſuæ conuerſa ti o-

nis

nis insinuent. Sint pro-

ui di co operatores ordi-

nis nostri; e luce at in e is

to ti us forma iusti ti æ,

vt bonam ra ti onem di-

spensa ti onis sibi creditæ

redditu ri, æternæ bea-

ti tudinis præmi a conse-

quantur.

Quod sequitur, legat plane; ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, & reflectit orarium, siue stolã ab humero sinistro cuiuslibet, capiens partem, quæ retro pendet, & imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum crucis, singulis dicens.

Accipe iugum Domini; iugum enim eius suaue est, & onus eius leue.

Postea imponit cuilibet suc

ceſsiue caſulam vſque ad ſcapulas, quam quilibet teneat ſuper humeros complicatam, a parte anteriori deorſum depẽdentem, ſingulis dicens.

Accipe veſtem Sacerdotalem, per quam caritas intelligitur; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi caritatẽ, & opus perfectum.

℟. Deo gratias.

Surgit Pontifex ſine mitra, & omnibus genua flectentibus, dicit.

Deus ſanctificationum omnium auctor, cuius vera conſecratio, plenaque benedictio eſt, tu Domine, ſuper hos famulos tuos, quos ad Presbyterij honorem dedicamus, munus tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt grauitate actuum, & cenſura viuendi probent ſe ſeniores, his inſtituti diſciplinis, quas Tito, & Timotheo Paulus expoſuit; vt in lege tua die, ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; iuſtitiam, conſtantiam, miſericordiam, fortitudinem, cæteraſque virtutes in ſe oſtendant, exemplo præbeant; admonitione confirment; ac purum, & immaculatum miniſterij ſui donum cuſtodiant; & per obſequium plebis tuæ panem, & vinum in corpus, & ſanguinem filij tui immaculata benedictione transforment; & inuiolabili caritate in virum perfectum, in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti in die iuſti, & æterni iudicij Dei, conſcientia pura, fide vera, Spiritu ſancto pleni, reſurgant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tunc Pontifex ſine mitra ante altare cõuerſus, flexis genibus, incipit alta voce, ſchola proſequente hymnum.

Veni cre a tor Spi ritus,

Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.

Surgit Pontifex, & facit vt in fine hymni habetur, interim schola prosequitur Hymnum; qui si propter ordinandorum multitudinem, necesse fuerit, repetatur, omisso primo versu.

Qui Paraclitus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons viuus, ignis, caritas,
Et spiritalis vnctio.
Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus,
Ductore sic te præuio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te vtriusque Spiritum
Credamus omni tempore.
Gloria Patri Domino,
Natoque, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorũ sæcula. ℟. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio cũ mitra; & depositis chirothecis, & annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, siue mappula super gremiũ, & singuli ordinandi successiue corã eo genua flectunt; & Pontifex cum oleo cathecumenorũ inungit vnicuique ambas manus simul iunctas, in modum crucis, producendo cũ pollice suo dextero in dictũ oleum intincto duas lineas, videlicet, a pollice dexteræ manus vsque ad indicem sinistræ, & a pollice sinistræ vsq; ad indicẽ dexteræ, vngẽdo mox totaliter palmas, dicens, dum quẽlibet inungit.

Consecrare, & sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem. ℟. Amen.

Põtifex producit manu dextera signũ crucis super manus illius, quẽ ordinat, & ꝓsequitur.

Vt quæcumque benedixerint benedicantur, & quæcumque consecrauerint, consecrentur, & sanctificentur, in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Et quilibet ordinandus respōdet. Amen.

Tum Pontifex claudit, seu iungit manus cuilibet successiue, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; & mox vnusquisq; ad ordinem suum redit; & sic clausas, & alligatas manus tenet. Omnium manibus vnctis, & cōsecratis, Pontifex manus lauat, & tergit; tum tradit cuilibet successiue Calicem cum vino, & aqua, & Patenam superpositam cū Hostia, & ipsi illam accipiūt inter indices, & medios digitos, & cuppā Calicis, & Patenam simul tangūt, Pontifice singulis dicente.

Accipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrare, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. ℟. Amen.

His peractis, Pontifex lauat

manus cum medulla panis, & aqua lotionis huiusmodi proijcitur in sacrarium; deinde cũ mitra reuertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, vbi sedet cum mitra. Et chorus cãtat vltimum versum Tractus, vel Sequẽtiæ, siue Alleluia. Interim accedũt duo capellani ante Pontificem cum libro, & cãdela, qui ex eo legit dictum vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, siue Alleluia, legit etiã secrete, Munda cor meũ, atq. Euangeliũ. Interea vnus ex Diaconis nouiter ordinatis accedit ad altare cũ textu Euangelij ante pectus, dicit, Munda cor meum &c. Et cantat Euãgelium. Interim parãtur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debẽt, & proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiã prius, ordinati Sacerdotes poterunt lauare manus suas cum medulla panis, & aqua [illegible] re, atque extergere mappulis illis, quibus ligatæ erãt, & aqua ablutionis huiusmodi proijciatur in sacrarium. Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini, & bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, & osculantur eius manum; primo Presbyteri; tum Diaconi successiue, & alij suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lauat manus, & surgit sinę mitra, ac tollitur faldistoriũ, & prosequitur Missã.

Presbyteri vero ordinati post Pontificem, vel hinc, & inde, vbi magis commodũ erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes.

Suscipe sancte Pater &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamẽ bene aduertat, quod secretas moro-

ſe dicat, & aliquantulum alte, ita, vt ordinati Sacerdotes poſſint ſecũ omnia dicere, & præſertim verba conſecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum ſecreta Miſſæ diei ſub vno, Per Dominum &c.

TVis, quæſumus, Domine, operare myſterijs, vt hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſãcti Deus, &c. ℞. A men.

Cum Pontifex dixerit orationem, Domine Ieſu Chriſte, qui &c. oſculatur altare, & dat primo ex ſingulis ordinatis cuiuſlibet Ordinis ſacri ad eum ſucceſſiue accedenti, & altare prius ad dexteram Pontificis deoſculanti pacem, dicens.

Pax tecum.

Cui ille reſpondet,

Et cum ſpiritu tuo.

Et quilibet illorum dat ſequẽti ſui Ordinis ſecum ordinato & ille alteri, & ſic vſque ad vltimum cõtinuatur. Si autem ordinatorum paruus ſit numerus, Pontifex poterit dare pacem ſingulis. Poſtquam uero Pontifex ſe communicauerit, & totum ſãguinem ſumpſerit, priuſquam digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinate diſpoſitis, & genuflexis, Põtifex facta reuerentia Sacramento, & aliquantulum verſus cornu Euãgelij ſe retrahẽs, ad eos ſe conuertit, & ſinguli ex Diaconis, & Subdiaconis tantum dicunt ſubmiſſa voce.

COnfiteor Deo &c.

Et ſi officium fiat in cantu vnus de nouiter ordinatis illud cantat.

Et Põtifex ſtãs capite detecto, verſus ad eos dicit intelligibili voce, niſi officium fiat in cãtu.

MIſereatur veſtri omnipotẽs Deus, & dimiſsis omnibus peccatis veſtris, perducat vos ad vitam æternam. ℞. A men.

In-

INdulgentiam, absolutionẽ, & remissionem omnium peccatorum vestrorũ tribuat vobis omnipotens, & misericors Dominus. ℟. Amen.

Et manu dextera signum crucis super eos cõmuniter producit; Presbyteri ante communionem non dicunt Confessionem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea si non sunt alij ordinati, Confessio, & Absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris bini, & bini. Pontifex vero ponit plures Hostias consecratas super Patenam, quam ori cuiuslibet communicandi supponit, & singulos communicat, cuilibet dicens.

COrpus Domini nostri Iesu Christi custodiat te in vitam æternam.

Quilibet respondet.

Amen. Et priusquam communionem sumat, manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur.

Vnus ministrorũ Pontificis stat iuxta cornu Epistolæ altaris Calicem habens, non illum, cum quo Pontifex celebrauit, sed alium cum vino, & mappulam mundam in manibus, ad quem singuli cõmunicati accedunt, & se purificant, os extergunt, & ad partem se locant. Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam super Calicem suũ, super eum digitos abluit, sumit ablutionem, accipit mitram, & lauat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra deposita, stans in cornu Epistolæ altaris, versus ad illud inchoat in cantu, schola prosequente, Responsorium, quod a septuagesima vsq. ad Pascha dicitur sine Alleluia.
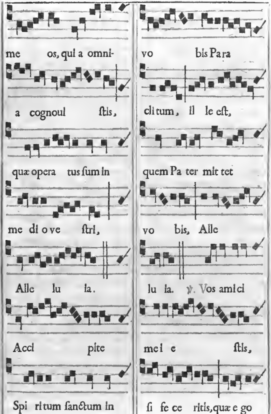

Iam non dicam vos

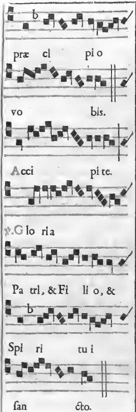

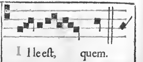
ser uos, sed ami cos

meos

me os, qui a omni-
a cognoui stis,
quæ opera tus sum in
me di o ve stri,
Alle lu ia.
Acci pite
Spi ri tum sanctum in
vo bis Pa ra
cli tum, il le est,
quem Pa ter mit tet
vo bis, Alle
lu ia. ℣. Vos ami ci
mei e stis,
si fe ce ritis, quæ e go

præ

Incepto reſpōſorio, Pontifex, accepta mitra, vertit ſe ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipſo ſtantes profitentur fidem, quam prædicaturi ſunt, dicentes.

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ. Et in Ieſum Chriſtum filium eius vnicum Dominum noſtrum. Qui conceptus eſt de Spiritu ſancto, natus ex Maria virgine. Paſſus ſub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & ſepultus. Deſcendit ad inferos; tertia die reſurrexit a mortuis. Aſcendit ad cælos, ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus eſt iudicare viuos, & mortuos. Credo in Spiritum ſanctum. Sanctam Eccleſiam Catholicam. Sanctorum communionē. Remiſsionem peccatorum. Carnis reſurrectionem.

nem. Et vitam æternã. Amen.
Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet.

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis; & quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam vnusquisque habet super humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens.

Stola Innocentiæ induat te Dominus.

Et mox vnusquisque iterum ad Pontificem accedit; & genuflexus ponit manus suas iunctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est ordinarius.

Promittis mihi, & successoribus meis reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Si vero Pontifex non est suus ordinarius, dicit singulis, cum manus eorum inter suas tenet, vt præfertur.

Promittis Põtifici, vel Prælato, ordinario tuo, pro tempore existenti reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas osculatur vnumquemque, dicens.

Pax Domini sit semper tecũ.

Et ille respondet.

Amen. His expletis, & eis ad ordinem suum reuersis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eos, dicens.

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filij dilectissimi, moneo vos, vt diligenter totius Missæ ordinem, atque Hostiæ cõsecrationem, ac fractionem, & cõmunionẽ, ab alijs iam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra, & baculo, & Presbyteris coram

eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti.

BEnedictio Dei omnipotētis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super vos; vt sitis benedicti in ordine Sacerdotali; & offeratis placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor, & gloria per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, & amoto faldistorio, cōuertitur ad altare, prosequitur Missam, & cantatur Communio; & dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub vno Per dominum, cum Postcommunione Missæ diei.

Postcommunio.

QVos tuis, Domine, reficis Sacramentis, cōtinuis attolle benignus auxilijs; vt tuæ redēptionis effectū, & mysterijs capiamus, & moribus. Per Dominū nostrū Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicitur, Benedicamus Domino, vel, Ite missa est, prout tempus requirit, & per Pontificem, Placeat tibi sancta &c.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, & baculo pastorali, dat benedictionem solitam, dicens. Sit nomen Domini benedictum &c.

Tum sedet, & alloquitur ordinatos sub his verbis.

FIlij dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositū; studete sancte, & religiose viuere; atque omnipotēti Deo placere, vt gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur. Singuli ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines promoti dicite semel septem Psalmos pænitentiales, cum Litanijs, Versiculis, & Orationibus. Ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, Nocturnum ta

lis

lis diei. Ad Presbyteratum vero ordinati, post primam vestram Missam, tres alias Missas, videlicet, vnam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper virgine, tertiã pro fidelibus defunctis dicite, & omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi deuote suscipiunt, & respondent se facturos.

Tum Pontifex conuertit se ad altare, & dicit submissa voce. Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secũdum Ioannẽ. In principio &c. Signat altare, & se; & reuertitur ad sedem, vel ad faldistorium, vbi exuitur sacris vestibus. Ordinati etiã ad Presbyteratum dicunt idem Euãgelium, & in loco conuenienti sacras vestes deponunt, & cum eis alij ordinati.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPVM.

NEMO Consecrari debet, nisi prius constet Cõsecratori de commissione cõsecrandi, siue per literas Apostolicas, si sit extra curiam, siue per commissionem viuæ vocis oraculo a summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiua, si summus Pontifex hoc specialiter indulserit: & tam Cõsecrator, quam Electus conueniens est, vt præcedenti die ieiunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, vbi fiet consecratio; ornantur duæ capellæ, maior pro Consecrante, &

minor pro Electo. Et in maiori quidem, super altari parato, vt est moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus, sed Consecrator, & alij genuflectent. Paratur etiã in loco propinquo, & congruo credentia pro Cõsecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio; thuribulum cum nauicella, cocleari, & incẽso, si officium fit in cantu, alias non; ampullę cum vino, & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro abstergendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Põtificalia coloris tempori, & officio Missæ conuenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; & tres sedes pro Electo, & duobus Episcopis Assistentibus; Missale, & Pontificale. Consecrator habeat tres capellanos ad minus, cũ superpelliceis, & duos scutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electo, quæ a maiore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & super illud Missale, & Pontificale; ac paramenta omnia Põtificalia albi coloris, vt supra pro Consecratore numerata sunt; & vltra illa, pluuiale albũ, & prope altare credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluẽdum manus, & medulla panis ad extergendum manus, & caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint lõgitudinis sex palmorum qualibet, aliæ vero sex, æqua-

lis sint quantitatis. Et eandelæ saltem octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Cõsecratis, duæ super eius credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus, pecten eburneum. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia ornentur, duo, videlicet, videantur argentea, & duo aurea, hinc, & inde insignia Consecratoris, & Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cuiusque gradu, & dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi Assistentes, qui induuntur rocheto, & si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluuiali, & mitra simplici alba, & quisque habeat suum Põtificale. Hora igitur competenti Cõsecrator, Electus, Assistentes Episcopi, & alij, qui cõsecrationi interesse debent, ad Ecclesiam cõueniunt, & Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, iuxta cornu Epistolæ præparatum, & ibi de more paratur. Electus vero cum Assistẽtibus Episcopis vadit ad capellam suam, & ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, & pluuiale. Si vero officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia, & legere Psalm. Quam dilecta &c. Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, & ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus vero cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter Assistentes sibi Episcopos paratos, & mitratos, & cum ante Consecratorem peruenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reuerentiam facit,

Assi-

Aſsiſtentes vero Epiſcopi eidem cum mitra caput aliquantulum inclinant.

Tum ſedent in ſedibus ſuis, ante Cõſecratorem, hoc modo. Electus contra faciem Conſecratoris, ita vt inter eos ſit competens diſtantia. Antiquior Epiſcopus Aſsiſtẽs ad dexteram Electi, iunior ad ſiniſtram; ita tamen, quod ipſi Aſsiſtentes ad alterutrum facies vertant. Cum ſic locati fuerint, & aliquantulum quieuerint, ſurgũt Electus ſine bireto, & Aſsiſtentes Epiſcopi ſine mitris, & ſenior Aſsiſtentium verſus ad Conſecratorem, dicit.

REuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt hunc præſentem Presbyterum ad onus Epiſcopatus ſubleuetis.

Conſecrator dicit.

Habetis mandatum Apoſtolicum?

Reſpondet Epiſcopus ſenior Aſsiſtentium.

Habemus.

Conſecrator dicit.

Legatur.

Tum

Tum notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi Assistentis, legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per notarium perlecto, Consecrator dicit.

Deo gratias. Vel, si consecratio fit vigore litterarũ Apostolicarũ, per quas etiam iuramenti per Electũ præstandi receptio Cõsecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Cõsecrator aliud dicat, Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit; & legit iuramentum de verbo, ad verbum, iuxta tenorem cõmissionis prædictæ præstandum; in hunc modum, videlicet.

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. Electus Ecclesiæ N. ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus canonice intrantibus. Non ero in cõsilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione;

aut

aut in eos violẽter manus quomodolibet ingerantur, vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi crediturí sunt, per se, aut Nuntios suos, seu literas, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, cõtra omnem hominem. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinẽtur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quãto citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad synodum, veniã, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apostolorum limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & Domino nostro, ac successoribus præfatis rationem reddam de toto meo pastorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Ecclesiæ statum, ad cleri, & populi disciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem quouis modo pertinentibus, & vicissim mãdata Apo-

stolica

stolica humiliter recipiam, & quam diligentissime exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certũ Nuntium ad hoc speciale mandatum habentem, de gremio mei Capituli, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem; aut, his mihi deficientibus, per diœcesanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum sæcularem, vel regularem, spectatæ probitatis, & religionis, de supradictis omnibus plene instructum. De huiusmodi autem impedimẽto docebo per legitimas probationes ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Proponentem in Cõgregatione sacri Concilij, per supradictum Nuntium.

Possessiones vero ad mẽsam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Capituli Ecclesiæ meæ, incõsulto Romano Pontifice. Et si ad aliquam alienationem deuenero, pœnas in quadam super hoc edita constitutione contentas, eo ipso incurrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente.

S ic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et ipsum textum Euangeliorũ ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Consecrator.

D eo gratias.

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atq. Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis insulis, vnde in Italiam commodius traijci potest; veluti Siculi, Sardi, Corsi, & alij adiacentium prouinciarũ Italiæ, atq. etiam Dal-

manæ, & Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, & Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorũ quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Boëmi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, atq. omniũ insularum maris mediterranei.

Ad tempus singulorũ quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his prouincijs remotiores, atq. etiã Africani littoribus nostris aduersi, atq. insularum maris Oceani, Septẽtrionalis, & Occidentalis Europæ, atq. Africæ, citra continentem noui orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidẽtalibus, & Septẽtrionalibus, tam in insulis, quã in continẽtibus, & deniq; in quibuslibet mundi partibus existẽtes.

Deinde Electo, & Assistentibus, in locis suis (vt dictũ est) sedẽtibus, Cõsecrator intelligibili voce legit sequentem examinationẽ, quæ legi debet semper, sicut iacet, in singulari, etiã si plures simul examinentur. Assistentes vero Episcopi submissa voce dicunt, quæcumque dixerit Consecrator, & omnes debent tunc mitras tenere, & sedere.

EXAMEN.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad Episcopatus ordinem eligitur, antea diligentissime examinetur cũ omni caritate, de fide sanctæ Trinitatis; & interrogetur de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri secundum Apostoli dictum, Manus nemini cito imposueris. Et vt etiam is, qui ordinandus est, erudiatur, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conuersari in Ecclesia Dei; &

vt irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponũt. Eadem itaque auctoritate, & præcepto interrogamus te, dilectissime frater, caritate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, diuinæ scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite, respondet.

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, & obedire.

Et hoc seruabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successiue quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator.

Vis ea, quæ ex diuinis scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, & verbis docere, & exemplis? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorũ Patrum, ac decretales sanctæ, & Apostolicæ sedis constitutiones veneranter suscipere, docere, ac seruare? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi, ac soluendi; eiusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Pontificibus fidem, subiectionem, & obedientiam, secundum canonicam auctoritatẽ, per omnia exhibere? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, & quantum poteris, Domino adiuuante, ad omne bonũ cõmutare? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem, & sobrietatem cum Dei auxilio custodire, & docere? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis semper in diuinis esse negotijs mancipatus, & a terrenis negotijs, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis humilitatem, & patientiam in te ipso custodire, &

alios similiter doceret? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus, & peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, & misericors? ℞. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator.

HAec omnia, & cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes, Amen.

Interrogatio.

CRedis, secundũ intelligentiam, & capacitatem sensus tui, sãctam Trinitatẽ, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctũ, vnum Deum omnipotentem, totamque in Sancta Trinitate deitatem, coessentialem, consubstantialem, coæternam, & coomnipotẽtem, vnius voluntatis, potestatis, & maiestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia, quæ sunt in cælo, & in terra, visibilia, & inuisibilia, corporalia, & spiritualia?

℞. Assentio, & ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam, vnum Deum, verum, plenum, & perfectum? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis ipsum filium Dei, verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem, & coæqualem per omnia Patri in diuinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, vnam ex Patre æternam, alteram ex matre temporalem, Deum verũ, & hominem verum, proprium in vtraque natura, atque perfectum, non adoptiuum, nec fantasmaticum, sed vnicum, & vnum filium Dei in duabus, & ex duabus naturis, sed in vnius personæ singularitate, impassibilem, & immortalem diuinitate, sed in humanitate pro nobis, & pro salute nostra passum vera carnis passione, & sepultum, ac tertia die resurgentem a mor-

tuis vera carnis resurrectione; die quadragesimo post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, & anima ascendisse ad cælum, & sedere ad dexteram Patris; inde venturum iudicare viuos, & mortuos; & redditurum vnicuique secundum opera sua, siue bona fuerint, siue mala? ℟. Assentio, & ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum sanctũ, plenum, & perfectum, verumque Deum, a Patre, & Filio, procedentem, coæqualem, & coessentialem, coomnipotentem, & coæternum per omnia Patri, & Filio? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed vnum Deum omnipotentem, æternum, inuisibilem, & incommutabilem? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis sanctam Catholicã, & Apostolicam vnam esse veram Ecclesiam, in qua vnum datur verum baptisma, & vera omnium remissio peccatorum? ℟. Credo.

Interrogatio.

Anathematizas etiam omnem hæresim, extollentem se aduersus hãc sanctam Ecclesiam Catholicam? ℟. Anathematizo.

Interrogatio.

Credis etiam veram resurrectionem eiusdem carnis, quam nunc gestas; & vitam æternam? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis etiam noui, & veteris Testamenti, legis, & Prophetarum, & Apostolorum vnum esse auctorem Deum, ac Dominum omnipotentem? ℟. Credo.

Postea Consecrator dicit.

Hæc tibi fides augeatur a Domino, ad veram, & æternam beatitudinem, dilectissime frater in Christo.

Et respondent omnes, Amen.

Expleto itaque examine, præfati Assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, eius manum reuerenter osculatur.

latur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conuersus, facit, solito more, Confessionem, Electo a sinistris eius manente; & omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum capellanis suis. Facta itaque Confessione, Cōsecrator ascendit ad altare, & osculatur illud, & Euangelium in Missa dicendum; & incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequētiæ exclusiue. Si vero Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta legit in altari; & illis dictis, siue Missa legatur, siue cantetur, redit cum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur. Episcopi vero Assistentes ducunt Electum ad capellam suam, & ibi deposito pluuiali, Acoliti induunt illum sandalia, ipso Psalmos, & orationes consuetas legente, si prius illa non accepit. Tum accipit crucem pectoralem, & stola ei aptatur, vt ab humeris dependeat. Deinde tunicella, dalmatica, casula, & manipulo induitur: quibus indutus accedit ad suum altare, vbi stans in medio medius inter Episcopos Assistentes, detecto capite, legit totum officium Missæ, vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequētiæ exclusiue; nec vertit se ad populum, cum dicit, Dominus vobiscum, vt in alijs Missis fieri solet.

Propter ordinationes Episcoporum nūmquam mutatur officium diei; dicitur tamen post Collectam diei pro officio consecrationis Collecta, pro Electo, sub vno Per Dominum nostrum, &c.

Oratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotēs Deus; vt quod humilitatis nostræ gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. Per

Do-

Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Finito Graduali, si Alleluia dicitur, alioquin dicto Tractu, vel Sequentia vsque ad vltimũ versum, exclusiue, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cum mitra; Assistentes vero Episcopi iterum ducunt Electum ad Consecratorem, cui Electus, deposito bireto, caput profunde inclinans, humilem reuerentiam facit; Assistentes vero cum mitris se aliquantulum inclinantes, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, vt prius; & Consecrator sedens cum mitra, versus ad illum, dicit.

Episcopum oportet iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, & confirmare.

Deinde omnibus surgentibus, Consecrator stans cum mitra, dicit ad circumstantes.

Oremus, fratres carissimi, vt huic Electo, vtilitati Ecclesiæ prouidens, benignitas omnipotentis Dei gratiæ suæ tribuat largitatẽ. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, & Assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt; Electus vero prosternit se a sinistris Consecratoris; ministri etiam, atque alij omnes genuflectunt.

Tum

Tum cantor, vel, si officium sit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicēs, Kyrie eleison &c. prosequendo totas, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est: postquam autem dictum fuerit,

V t omnibus fidelibus defunctis &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum cōuersus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum. Primo.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere digneris.

℟. **T e rogamus audi nos.**

Secundo dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. **T e rogamus audi nos.**

Tertio dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. **T e rogamus audi nos.**

Producēdo semper signū crucis super illum; idemq. faciunt, & dicunt Assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanētes.

Deinde iterũ procumbit Consecrator; & cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas prosequitur vsque ad finem.

Vt nos exaudire digneris &c.

Quibus finitis surgunt omnes, & Consecratore ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit. Tum Consecrator, accepto libro Euangeliorum, illum apertum, adiuuantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super ceruicem, & scapulas Electi, ita quod inferior pars libri ceruicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente, quem vnus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet. Deinde Consecrator, & Assistentes Episcopi, ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes.

Accipe Spiritum sanctum. Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, & inclinato super hunc famulum

tuum cornu gratiæ Sacerdotalis, bene ✠ dictionis tuæ in eũ effunde virtutẽ. Per Dominũ nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.

Per omni a sæcu la sæcu-

lo rum. ℟. Amen.

℣. Do minus vobiscum.

℟. Et cum spiri tu tu o.

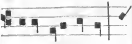
℣. Sursum cor da.

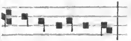
℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gra ti as agamus Do-

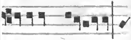
mino De o nostro.

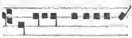
℟. Dignum, & iustum est.
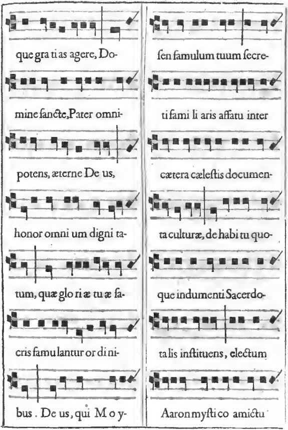

Vere dignum, & iustum
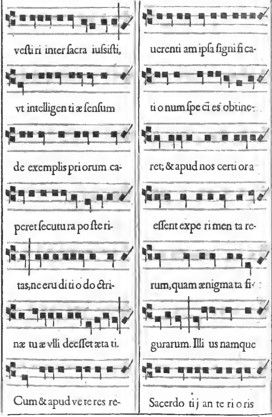

est, æquum, & saluta re
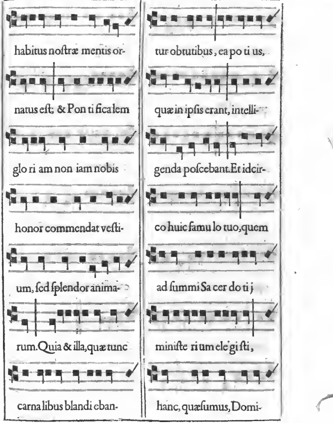

nos tibi semper, & vbi-

que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honor omni um digni ta-
tum, quæ glo ri æ tu æ sa-
cris famu lantur or di ni-
bus . De us, qui M o y-
sen famulum tuum secre-
ti fami li aris affatu inter
cætera cælestis documen-
ta culturæ, de habi tu quo-
que indumenti Sacerdo-
ta lis instituens, electum
Aaron mystico amictu

vesti ri inter sacra iussisti,
vt intelligen ti æ sensum
de exemplis pri orum ca-
peret secutu ra po ste ri-
tas, ne eru di ti o do ctri-
næ tu æ vlli deesset æta ti.
Cum & apud ve te res re-
uerenti am ipsa signi fi ca-
ti o num spe ci es obtine-
ret; & apud nos certi or a
essent expe ri men ta re-
rum, quam ænigma ta fi-
gurarum. Illi us namque
Sacerdo ti j an te ri o ris

habi-

habitus nostræ mentis or-
natus est; & Pon ti ficalem
glo ri am non iam nobis
honor commendat vesti-
um, sed splendor anima-
rum. Quia & illa, quæ tunc
carna libus blandi eban-
tur obtutibus, ea po ti us,
quæ in ipsis erant, intelli-
genda poscebant. Et idcir-
co huic famu lo tuo, quem
ad summi Sa cer do ti j
ministe ri um ele'gi sti,
hanc, quæsumus, Domi-

ne,

ne, grati am largi a ris ; vt

quidquid illa velamina in

fulgore auri, in nitore gem-

marum, & in multi modi

ope ris va ri e ta te ſigna-

bant, hoc in eius moribus,

actibuſque clareſcat. Com-

ple in Sacerdote tu o mi-

niſte r i j tu i ſummam; &

ornamentis to ti us glo-

ri fi ca ti o nis inſtructum,

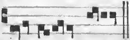
cæleſtis vnguenti rore ſan-

ctifi ca.

Si in Romana curia fit conſecratio, Subdiaconus Apoſtolicus, vel vnus ex capellanis Pō-

tificis

tificis ligat caput Electi cum vna ex longioribus mappulis, de octo superius dictis; & Consecrator, flexis genibus, versus ad altare incipit, cæteris prosequentibus, hymnum.

Et dicitur vsque ad finem, prout habetur supra in ordinatione Presbyteri

Finito primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum, & chirothecas; resumit annulum, & imponitur ei gremiale a ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in Sanctum Chrisma, & caput Electi coram se genuflexi inungit, formans primo signum crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens.

VNgatur, & consecretur caput tuum, cælesti benedictione, in ordine Pontificali.

Et producens manu dextera tertio signum crucis super caput Electi, dicit.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen. ℣. Pax tibi.

℟. Et cum spiritu tuo.

Et si plures sint consecrandi, hoc in persona cuiuslibet singulariter repetit.

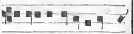
Expleta vnctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abstergit; & finito hymno prædicto, deposita mitra, surgit; & in pristina voce prosequitur, dicens.

Hoc, Domine, copiose

in caput eius influat; hoc

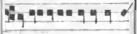
in oris subiecta decur-

rat; hoc in totius corpo-

ris extrema descendat;

vt tui spiritus virtus &
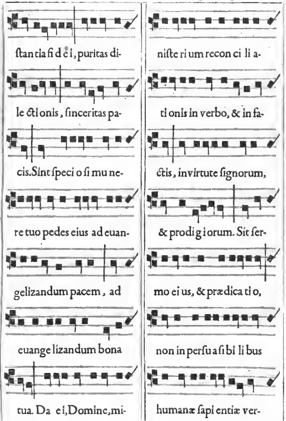

interiora eius repleat,

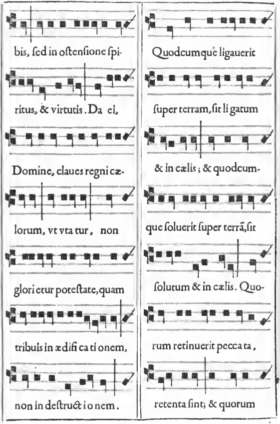

& exteriora circumte-

gat. Abundet in eo con-

ſtan tia fi d e i, puritas di-
le ctionis, ſinceritas pa-
cis. Sint ſpeci o ſi mu ne-
re tuo pedes eius ad euan-
gelizandum pacem, ad
euange lizandum bona
tua. Da e i, Domine, mi-
niſte ri um recon ci li a-
ti onis in verbo, & in fa-
ctis, in virtute ſignorum,
& prodi gi orum. Sit ſer-
mo ei us, & prædica ti o,
non in perſua ſi bi li bus
humanæ ſapi entiæ ver-

bis, ſed in oſtenſione ſpi-
ritus, & virtutis. Da ei,
Domine, claues regni cæ-
lorum, vt vta tur, non
glori etur poteſtate, quam
tribuis in ædifi ca ti onem,
non in deſtruct i o nem.
Quodcumque ligauerit
ſuper terram, ſit li gatum
& in cælis; & quodcum-
que ſoluerit ſuper terrã, ſit
ſolutum & in cælis. Quo-
rum retinuerit pecca ta,
retenta ſint; & quorum

remi-

remiſerit, tu remittas.

Qui maledixerit ei, ſit il-

le maledictus; & qui be-

nedixerit ei, benedicti-

onibus repleatur. Sit fi-

delis ſeruus, & prudens,

quem conſtituas tu, Do-

mine, ſuper familiam tu-

am; vt det illis cibum in
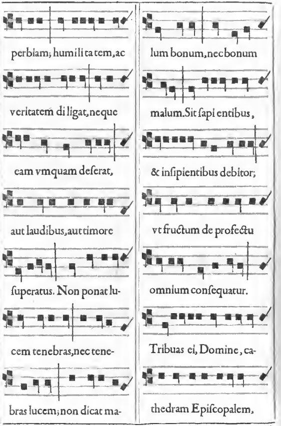
tempore opportuno; &
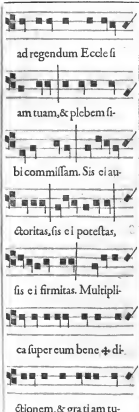
exhibeat omnem homi-
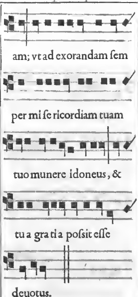
nem perfectum. Sit ſoli-

citudine impiger; ſit ſpi-

ritu feruens; oderit ſu-

perbiam; humili ta tem, ac
veritatem di ligat, neque
eam vmquam deserat,
aut laudibus, aut timore
superatus. Non ponat lu-
cem tenebras, nec tene-
bras lucem; non dicat ma-
lum bonum, nec bonum
malum. Sit sapi entibus,
& insipientibus debitor;
vt fructum de profectu
omnium consequatur.
Tribuas ei, Domine, ca-
thedram Episcopalem,

Deinde ſubmiſſa voce dicit legendo, ita, quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorũ. ℟. Amen.

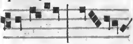
Poſthæc Cōſecrator inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

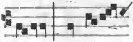
Vnguen tum in ca-

pi te, quod deſcen dit

in bar bam, bar bam

A aron, quod deſcen-

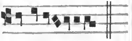
dit in oram veſtimenti

e ius: mandauit

Do minus benedicti o-

nem in ſæ culum.

E v o v a e.

ECce quam bonum, & quā iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod deſcendit in barbam, barbam Aaron.

Quod deſcēdit in oram veſtimēti eius: ſicut ros Hermon, qui deſcendit in montē Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vſque in ſæculum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona.

Vnguentum in capite &c.

Incepta Antiphona ante Psalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo supradictis. Consecrator sedet; accipit mitram; & Electo ante ipsum genuflexo inungit ambas manus simul iunctas cum Chrismate, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas; videlicet a pollice dexteræ manus vsque ad indicem sinistræ, & a pollice sinistræ vsque ad indicem dexteræ; & mox inungat totaliter palmas Electi, dicens.

VNgantur manus istæ de oleo sanctificato, & Chrismate sanctificationis, sicut vnxit Samuel Dauid Regem, & Prophetam, ita vngantur, & consecrentur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus Electi, dicit.

In nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, facientes imaginem sanctæ cru-

cis

cis Saluatoris nostri Iesu Christi, qui nos a morte redemit, & ad regna cælorum perduxit. Exaudi nos pie Pater omnipotens, æterne Deus; & præsta, vt, quod te rogamus, exoremus. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et prosequitur sedens.

DEus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui te ad Pontificatus sublimari voluit dignitatem, ipse te Chrismate, & mysticæ delibutionis liquore perfundat, & spiritualis bene ✠ dictionis vbertate fæcundet; quidquid bene ✠ dixeris, benedicatur; & quidquid sanctificaueris, sanctificetur, & cõsecratæ manus istius, vel pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. ℟. Amen.

Præmissis itaque expeditis, Consecratus iungit ambas manus, & dexteram super sinistrã tenet, & eas imponit mappulæ a collo dependenti. Cõsecrator vero abstergit paululum cum medulla panis pollicem; &, deposita mitra, surgit; & benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens.

Oremus.

SVstentator imbecillitatis humanæ Deus, bene ✠ dic baculum istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices, & medios digitos, manibus non disiunctis, Consecratore dicente.

ACcipe baculum pastoralis officij; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens, iudicium sine ira tenens, in fouendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate seueritatis censuram non deserens. ℟. Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, & benedicit annulum si non sit prius benedictus, dicens.

Oremus.

CReator, & conseruator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc annulum; vt quicũque hoc sacrosanctæ fidei signo insignitus incesserit, in virtute cælestis defensionis ad æternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & solus annulum in digitũ annularẽ dexteræ manus Cõsecrati immittit, dicens.

ACcipe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.
℟. Amen.
Tum Consecrator accipit librum Euangeliorum de scapulis Consecrati; & adiuuantibus ipsum Episcopis Assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens.

Accipe Euangelium, & vade, prædica populo tibi commisso; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam, qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter & Assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato.

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis.

Et cum spiritu tuo.

Tum Consecratus medius inter Assistentes Episcopos, redit ad capellam suam, vbi abstergitur ei caput cum medulla panis, & cum panno mundo; deinde cum pectine mundantur, & complanantur capilli; postea lauat manus. Consecrator vero in suo faldistorio manus lauat. Deinde procedit in Missa vsque ad Offertorium inclusiue. Idem facit Cõsecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et

Consecratus veniens ex sua capella, inter Assistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit; & illi offert duo intorticia accēsa; duos panes; & duo barilia vino plena; & Consecratoris prædicta recipientis manum reuerenter osculatur.

Deinde Consecrator lauat manus; & accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris eiusdem accedit; & ibi stans medius inter Episcopos Assistentes, ante se habens Missale suum, simul cū Cōsecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur vna Hostia consecranda, pro Consecrante, & Consecrato, & vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro vtroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub vno, Per Dominum, per Consecratorē.

Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro hoc famulo tuo; vt propitius in eo tua dona custodias. Per dominum nostrum Iesum Christū

filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Consecratus dicit. Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro me famulo tuo; vt propitius in me tua dona custodias. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Infra actionẽ dicit Cõsecrator.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in eo tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus est, diuinis effectibus exequatur; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorũ tuorũ iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Consecratus dicit.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in me tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus sum, diuinis effectibus exequar; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Cõsecrarem, & Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Cõsecratoris; & ambo osculantur altare; tum Consecrator dat pacem Consecrato, dicens.

Pax tecum.

Cui respondet Consecratus.

Et cum spiritu tuo.

Et dat eam Assistentibus suis, seniori primo, tum alteri, singulis dicens.

Pax tecum.

Et illi sibi respondent.

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Consecrator corpus Domini sumpserit, non totum sanguinem sumit, sed solum partem eius cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquam digitos abluat, communicat Consecratũ ante se in eodem cornu capite inclinato stantem, & non genuflectentem, prius de corpore, tum de sanguine, deinde purificat se, postea Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, & sumit etiam ablutionem; &, assumpta mitra, lauat manus.

Interim Consecratus cum Assistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Euangelij, & ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Post communio, quæ dici debet cum Postcõmunione dicit sub vno Per Dominum nostrum Iesum &c.

Plenum, quæsumus Domine, in nobis remedium tuæ miserationis operare; ac tales nos esse perfice propitius; & sic foueri, vt tibi in omnibus placere valeamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filiũ tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicto, Ite Missa est, vel, Benedicamus domino, prout tẽpus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Placeat &c. accepta ibidem mitra, si non fuerit Archiepiscopus, & in sua prouincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit; dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Consecrator cum mitra in eo sedet. Consecratus vero paruum biretum in capite

tenens, coram eo genuflectit. Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens. Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentū, bene ✠ dicere, & sācti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Antistitis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adiuuantibus ipsum Assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens.

IMponimus, Domine, capiti huius Antistitis, & agonistæ tui galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite, cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorum robustus existat, qui Moysi famuli tui faciem

ciem ex tui sermonis consortio decoratam lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insignisti; & capiti Aaron Pontificis tui tiaram imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

Omnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito manus discretionis insignitas, tãquam organum intelligentiæ, ad recte operandũ dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur; & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorũ, sacrorum Pontificum his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis, ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, & accepta mitra, adiuuantibus Assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens.

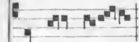
Circumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionem, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christũ filium tuũ, qui in similitudinẽ carnis peccati tibi pro nobis obtulit semetipsum. ℟. Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Cõsecrator, & accipit Consecratum per manum dexteram; & primus ex Assistentibus Episcopis per sinistram, & intronizant eum, ponendo ipsum ad

seden-

sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, intronizant eum in sede Episcopali consueta; & Consecrator tradit ei baculũ pastoralem in sinistra.

Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, cæteris vsque ad finem prosequentibus, Hymnum.

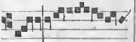
Te De um lau da mus.

Incepto hymno, Consecratus ducitur ab Assistẽtibus Episcopi cum mitris per Ecclesiam; & ominibus benedicit; Consecratore interim apud altare sine mitra stãte in eodem loco. Cum vero Consecratus reuersus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur hymnus prædictus; Assistentes deponunt mitras, & stant apud Cõsecratorem.

Finito hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium a parte dextera Consecrati, dicit. Vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

Fir me tur ma nus

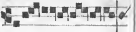
tu a, & exalte tur dex-

te ra tu a, iu-

stitia, & iudi ci um præ-

para tio se dis tuæ.

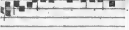
P Glo-

Glo ri a Pa tri, & Filio,

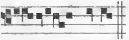
& Spi ritu i sancto S i-

cut e rat in princi pi o, &

nunc, & semper, & in sæ-

cula sæculorum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona: qua finita, Consecrator dicit.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, omnium fidelium pastor, & rector, hunc famulum tuum, quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice; da ei, quæsumus, verbo, & exemplo, quibus præest proficere; vt ad vitam, vna cū grege sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amē.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Euangelij altaris, apud quem Assistentes stant sine mitris. Consecratus vero surgit, & accedens cum mitra, & baculo pastorali ante medium altaris, versus ad illud, signans se cum pollice dexteræ manus ante pectus, dicit. ℣.

Sit nomen Domini be-

nedictum. ℟. Ex hoc

nunc

nunc & vsque in sæculum.

Deinde faciens signum crucis a fronte ad pectus, dicit.

A diu torium nostrum in

nomine Domini.

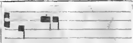

℟. Qui fecit cælum & terram.

Tum eleuans, ac iungens, manus, & caput inclinans dicit.

Benedicat vos omnipo-

tens Deus

Et cum dixerit Deus, vertit se ad populum, tertio super eum signans benedicit, dicens.

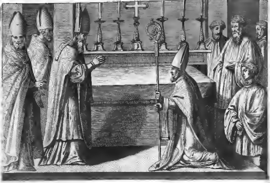

Pa ✠ ter, & Fi ✠ li us, &

Spi ri tus ✠ sanctus ℟. Amē.

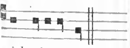
Tum Consecrator accipit mitram, stans in cornu Euangelij, versa facie ad cornu Epistolæ: apud quem etiam stant Assistentes cum mitris; Consecratus vero accedit ad cornu Epistolæ altaris; & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, versus ad Consecratorem, dicit cantando.

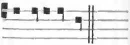
Ad multos annos.

Deinde accedens ante mediũ altaris, vbi iterum, vt prius genuflexus, dicit altius cantando.

Ad multos annos.

Poſtea accedit ad pedes Conſecratoris, vbi tertio genuflexus, vt ſupra, iterum altius cantando dicit.

Ad multos annos.

Tum Conſecrator recipit eũ ſurgentem ad oſculum pacis; & ſimiliter faciunt Aſsiſtentes Epiſcopi, qui Conſecratum cum mitra, & baculo paſtorali incedentem, & Euangelium ſancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem

poſt

poſt reuerentiam cruci ſuper altare factam, inter ſe medium ducentes, ad ſuam capellam reuertuntur, ad ſe exeundum ſacris veſtibus, & interim dicit Ant. Trium puerorum, & Cantic. Benedict. &c. Conſecrator vero, pacis oſculo, vt præmittitur, Conſecrato dato, dicit ſubmiſſa voce.

Dominus vobiſcum.

Initium ſancti Euangelij ſecundum Ioannem.

In principio erat verbum, &c.

Signat altare, & ſe; & facta ſimiliter cruci reuerentia, apud ſedem vel faldiſtorium deponit ſacras veſtes, interim etiam dicens Ant. Trium puerorum, & Cant. Benedict. &c. quibus depoſitis, Conſecratus Conſecratori, & Aſsiſtentibus ſuis, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiſcopum conſecratur, forma præmiſſa in omnibus obſeruatur; ſed per huiuſmodi conſecrationem non aſſumit ſibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiſcopi, quod per traditionem Pallij dumtaxat ſibi attribuitur, vſque ad quam dicitur Electus, etiam poſt conſecrationem prædictam, prout infra dicetur. Electus vero in Epiſcopum, cum primum conſecratus eſt, Epiſcopus vocatur, non Electus.

In anniuerſario conſecrationis Epiſcopi dicitur Miſſa vt in Miſſali Romano.

DE PALLIO.

CVM Palliũ a ſede Apoſtolica mittitur, Pontifex, cui res ipſa committitur, ſtatuta die cum Electo conuenit in Eccleſia ſua, ſi commode fieri poteſt, vel alia Eccleſia ſuæ diœceſis, vel Prouinciæ magis cõmoda, in qua Miſſarum ſolemnia peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur ſupra medium altaris extẽſum, & ſerico, in quo inuolutũ

portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemnijs Pontifex indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra, sedens ante altare, super faldistoriocapit iuramentum fidelitatis, nomine sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen, & chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, iuxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. Electus Ecclesiæ N. ab hac hora in antea fidelis, & obediēs ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro, Domino N Papæ N. suisque successoribus canonice intrantibus. Non ero in cōsilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione; aut in eos violēter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanū, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, contra omnē hominem. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinētur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quā-

to ci-

to citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem posit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad synodum, veniã, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apostolorum limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & Domino nostro, ac successoribus præfatis rationem reddam de toto meo pastorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Ecclesię statum, ad cleri, & populi disciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem quouis modo pertinentibus, & vicissim mãdata Apostolica humiliter recipiam, & quam diligentissime exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certũ Nuntium ad hoc speciale mandatum habẽtem, de gremio mei Capituli, aut aliũ in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatũ habentem; aut, his mihi deficiẽtibus, per diœcesanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquẽ alium Presbyterum sæcularẽ, vel regularem, spectatæ probitatis, & religionis, de supradictis omnibus plene instructũ. De huiusmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes ad Sãctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Proponentem in Congregatione sacri Concilij, per supradictũ Nuntium transmittendas. Possessiones, vero ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum cõsensu Capituli Ecclesiæ meæ, incõsulto Romano Pontifice. Et si ad ali

quam

quam alienationem deuenero, pœnas in quadam super hoc edita constitutione cõtẽtas, eo ipso incurrere volo.

Dictus Pontifex in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, & Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum Pontifex respondet.

Deo gratias.

Iuramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, & Pallium de altari accipit, & illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens.

Ad honorem omnipotentis Dei, & beatæ Mariæ semper virginis, ac beatorum Apostolorũ Petri, & Pauli, Domini nostri N. Papæ N. & sanctæ Romanæ Ecclesiæ, nec nõ Ecclesiæ N. tibi commissæ, tradimus tibi Pallium de corpore beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis offi-

cij, cum Patriarchalis, vel Archiepiscopalis nominis appellatione; vt vtaris eo intra Ecclesiam tuã certis diebus, qui exprimuntur in priuilegijs ab Apostolica sede concessis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℞. Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Euangelij altaris, & Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cũ Pallio; & ascendens ad altare, crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diœcesis, vel prouinciæ, detecto capite benedicit populo solemniter, dicens.

Sit nomen &c.

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua reuertuntur.

Et, quia Pontificalis officij plenitudo confertur per Pallium, antequã obtinuerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, primatis, aut Archiepiscopi, & non licet ei Episcopos consecrare; nec conuocare ad concilium; nec Chrisma conficere; neq. Ecclesias dedicare, nec clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere nouum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio, & sandalijs celebrare.

Potest etiam huiusmodi cõsecrationes ante Pallij receptionem alteri committere, dũmodo non sit in mora petendi Pallium.

Neq. ante habitũ Pallium potest Electus ante se crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus vti pallio extra suum Patriarchatũ, vel prouinciam; & non omni tempore, sed tantũ in Ecclesijs, in Missarum solemnijs, in festis præcipuis, non in processionibus, neque in Missis pro defunctis; & est personale, & ideo accõmodari non potest; neq. in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus, cum eo sepeliri debet.

DIES, QVIBVS PALLIO vti poteſt Patriarcha, ſiue Archiepiſcopus, ſunt hi.

Natiuitas Domini noſtri Ieſu Chriſti;
Sãcti Stephani Protomartyris;
Sancti Ioannis Apoſtoli, & Euangeliſtæ;
Circumciſio Domini;
Epiphania Domini;
Dominica in palmis;
Feria quinta in cæna Domini;
Sabbatum ſanctum;
Dominica Reſurrectionis cũ duobus diebus ſequentibus;
Dominica in Albis;
Aſcenſio Domini;
Dominica Pentecoſtes;
Feſtum corporis Chriſti;
Feſtiuitates beatæ Mariæ ſemper virginis;
Natiuitas Sancti Ioannis Baptiſtæ;
Feſtum omnium Sanctorum;
Feſtiuitates omnium Apoſtolorum,
Dedicationes Eccleſiarum,
Principales feſtiuitates Eccleſiæ ſuæ;
Ordin[illegible]nes Clericorum;
Cõſecrationes Epiſcopor[illegible]
Dies anniuerſarius dedic[illegible]nis Eccleſiæ;
Et conſecrationis ſuæ.

DE BENEDICTIONE ABBATIS.

IN pri[illegible]s benedicen[illegible] pr[illegible]uidet de [illegible] [illegible] A[illegible], benediction[illegible] [illegible] pendendam Pontifici [illegible]tente.

Deinde ſtatuta die benedictionis, quæ debet eſſe Dominica, vel feſtiua, tam ipſe Pontifex, quam Electus conuenit, quod die præcedenti ieiunent.

In Eccleſia, vbi benedictio fiet ornantur duæ capellæ, maior pro Pontifice, minor pro Electo. In maiori quidem ſuper altari parato, vt eſt [illegible], erit crux in medio, & [illegible] quatuor candelabra, [illegible] ad gradus altaris [illegible] ſtrata.

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio; thuribulum cum nauicella, cocleari, & incenso; ampullæ pro vino, & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis.

Item paramẽta omnia Pontificalia coloris tempori, & officio Missæ conuenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Pontifice, & tria scabella pro Electo, & duobus Abbatibus Assistentibus, Missale, & Pontificale. Pontifex habeat tres capellanos ad minus, cum superpelliceis, & duos scutiferos ad credẽtiam. In capella vero minore pro Electo, quæ a maiori debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus cãdelabris, & super illud Missale, & Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, vt supra pro Pontifice numerata sunt. Et hoc, si Abbas benedicendus sit de mitra. Si vero non sit de mitra, parãtur tantum paramenta Sacerdotalia; & vltra illa, pluuiale album; prope altare sit credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis mensuræ, factæ ex vna canna cum dimidia panni linei subtilis; & candelæ octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Pontificis, duæ super eius credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradẽdus; vestes monasticæ, seu regulares; & pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet; duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia or-

nentur, duo, videlicet, videantur argëtea, & duo aurea, hinc & inde, insignia Pötificis, & Monasterij, seu Electi habentia, cũ capello, vel cruce, vel mitra pro cuiusque gradu, & dignitate.

Adsint duo Abbates Asiistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Asiistentes, & alij, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conueniunt, & Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistoriũ in capella sua, iuxta cornu altaris Epistolæ præparatũ, & ibi de more paratur. Interim etiã Abbates Asiistëtes sua paramëta prædicta capiũt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cũ mitra super faldistoriũ, ante medium altaris sibi paratum. Electus vero in habitu suo quotidiano medius inter Abbates Asiistentes paratos, & mitratos Pontifici cũ debitis reuerẽtijs præsentatur, atq. eidẽ mandatum Apostolicũ traditur. Quo publice lecto, per Pontificis notarium Electus genuflectit ante Pötificẽ, qui surgit, deposita mitra, & super eum dicit orationes sequẽtes; nisi iam sit professus.

℣. **Adiutorium nostrum in nomine Domini.**

℟. **Qui fecit cælum, & terram.**

℣. **Dominus vobiscum.**

℟. **Et cum spiritu tuo.**

Oremus.

Deus indulgẽtiæ pater, qui seueritatem tuæ districtionis temperans, indulsisti ne filius portet iniquitatem patris; & qui mira dispensatione, etiã malis bene vtens, tuæ dignationis gratiam per eos frequenter operaris, quæsumus, clementiam tuam, vt huic famulo tuo non obsistat, quod habitum religionis, per nos, tanta, ac talire indignos, accipit; sed ministeriũ, quod exterius, per nos, exhibetur, tu interius per donum Spiritus sancti exequaris. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui te-

cum

cum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen. Oremus.

DEus, qui per coæternum filium tuum cũcta creasti, quique mundum peccatis inueteratum per mysterium sanctæ incarnationis eius renouare dignatus es, te suppliciter exoramus, vt eiusdem Domini nostri gratia, super hunc famulum tuum abrenuntiationem sæculi profitentem clementer respicere digneris; per quam in spiritu suæ mentis renouatus, veterem hominem cum actibus suis exuat; & nouum, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

DOmine Iesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus, clementiam tuam, vt hunc famulum tuum a carnalibus desideriis abstractum per iter disciplinæ regularis deducas, & qui peccatores vocare dignatus es, dicẽs, Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis: & ego vos reficiam; præsta, vt hæc vox inuitationis tuæ ita in eo conualescat; quatenus peccatorum onera deponens, & quam dulcis es gustans, tua refectione sustentari mereatur. Et sicut attestari de ouibus tuis dignatus es, agnosce eum inter oues tuas; vt ipse te agnoscat, & alienum non sequatur, sed te; neque audiat vocem aliorum, sed tuam, qua dicis, Qui mihi ministrat, me sequatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Oremus.

SAncte Spiritus, qui te Deũ, ac Dominum mortalibus reuelare dignatus es, immensam tuæ pietatis gratiam postulamus; vt, sicut vbi vis, spiras, sic & huic famulo tuo affectum deuotionis indulgeas. Et quoniam tua sapiẽtia est conditus, tua quoque prouidẽtia gubernetur. Quem iuxta tibi consuetam gratiam vnctio tua de om-

nibus doceat; & per intercessionem Sancti N. quem præcipuum huius sanctæ institutionis legislatorem dedisti, nec non & aliorum Sāctorum, ad quorum nomina professionem facit, eum a vanitate sæculi veraciter converte. Et sicut es omnium peccatorum remissio, ita deprimentes impietatis obligationes in eo dissolue; & ad obseruantiam huius sancti propositi fac eum ita certatim feruere, vt in tribulationibus, & angustijs tua indeficienti consolatione valeat respirare; vt iuste, & pie, per veram humilitatem, atque obedientiam in fraterna caritate fundatus, quod, te donante, hodie promittit, felici perseuerantia compleat. Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre, sanctoque vnigenito Filio eius Domino nostro Iesu Christo viuis, & gloriaris Deus, per infinita sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde benedicuntur vestes, quæ nouæ afferuntur; & tenentur per vnum ex ministris Electi coram Pontifice, qui stans sine mitra, dicit versum.

℣. D omi-

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam tuæ largitatis abundantiam, vt hoc genus vestimẽti, quod sancti Patres ad innocentiæ, vel humilitatis indicium abrenuntiantes sæculo ferre sanxerunt, tu ita bene ✠ dicere digneris, vt hic famulus tuus, qui hoc indutus fuerit vestimento, te quoque induere mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.

Et aspergit vestes cum aqua benedicta. Post hæc Pontifex sedet cum mitra, & exuit Electum veste sæculari, dicens.

Exuat te Dominus veterẽ hominem, cũ actibus suis.

Et mox induit illum habitum nasticum, dicens.

Induat te Dominus nouũ hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis.

Tunc

Tunc, depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

DEus miſericors, Deus clemens, cui cũcta bona plácent, ſine quo nihil boni inchoatur, nihilque boni perficitur; adſint noſtris humillimis precibus tuæ pietatis aures; & hunc famulum tuum, cui in tuo ſancto nomine habitũ ſacræ religionis imponimus, a mundi impedimento, vel ſæculari deſiderio defende; & concede ei, vt in hoc ſancto propoſito deuotus perſiſtere, & remiſsione peccatorũ percepta, ad electorum tuorum valeat peruenire conſortium. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula, ſæculorum.

℟. Amen.

Quibus dictis, ſedet Pontifex, & imponitur ſibi mitra; & Electus, profeſsionem emiſſurus, iunctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus, dicit.

SVſcipe me Domine ſecundum eloquium tuum, & viuam; & non confundas me ab expectatione mea.

Circumſtantibus, vel monachis, ſi ſit in ſuo monaſterio, reſpondentibus.

SVſcepimus, Deus, miſericordiam tuam, in medio templi tui.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum, quam per circumſtantes, repetitur. Deinde Electus ante altare, & Pontificem ſe proſternit in terram; & dicuntur ſequentes Pſalmi per Pontificem ſedentem cum mitra, circumſtantibus reſpondẽtibus.

MAgnus Dominus & laudabilis nimis: in ciuitate Dei noſtri, in monte ſancto eius.

Fundatur exultatione vniuerſæ terræ mons Sion: latera Aquilonis, ciuitas Regis magni.

Deus,

Deus in domibus eius cognoſcetur: cum ſuſcipiet eam.
Quoniã ecce reges terræ congregati ſunt: conuenerunt in vnum.
Ipſi vidẽtes ſic admirati ſunt, conturbati ſunt, cõmoti ſunt: tremor apprehendit eos.
Ibi dolores vt parturientis: in ſpiritu vehementi conteres naues Tharſis.
Sicut audiuimus, ſic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei noſtri: Deus fundauit eam in æternum.
Suſcepimus Deus miſericordiam tuam: in medio tẽpli tui.
Secundũ nomẽ tuum Deus, ſic & laus tua in fines terræ: iuſtitia plena eſt dextera tua.
Lætetur mons Sion, & exultent filiæ Iudæ, propter iudicia tua Domine.
Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.
Ponite corda veſtra in virtute eius, & diſtribuite domos eius: vt enarretis in progenie altera.
Quoniam hic eſt Deus, Deus noſter in æternum, & in ſæculum ſæculi: ipſe reget nos in ſæcula.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.
Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.
Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.
Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco: & peccatum meum contra me eſt ſemper.
Tibi ſoli peccaui, & malum corã te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.
Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea.
Ecce enim veritatẽ dilexiſti: incerta, & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

Asperges me hyssopo, & mūdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.
Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.
Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.
Cor mūdum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.
Ne proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.
Libera me de sāguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiā tuam.
Domine, labia mea aperies: et os meum annunciabit laudem tuam.
Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor cōtritum, et humiliatum Deus non despicies.
Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: et ędificētur muri Ierusalem.
Tunc acceptabis sacrificium iustitię, oblationes, et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. Gloria &c.
Ecce quam bonum, & quā iucundum: habitare fratres in vnum.
Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.
Quod descendit in oram vestimēti eius: sicut ros Hermō, qui descendit in mōtem Sion.
Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.
Gloria Patri, &c.
Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit.
Pater noster.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

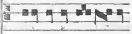
℟. Deus meus ſperãtem in te.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de ſancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, ſed per pœnitentiam, & emendationem, vitam ſemper inquiris, te ſuppliciter deprecamur, vt huic famulo tuo ſæcularibus actibus renuntianti large tuæ pietatis gratiam infundere digneris; quatenus caſtris tuis inſertus, ita tibi militando, ſtatum vitæ præſentis percurrere valeat; vt brauium æternæ remunerationis, te donante, percipiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

His dictis, ſedet Pontifex, & mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens profeſsionem, ex præſcripto cuiuſque congregationis, in charta ſcriptam, quam in manibus tenet, & legit.

Qua lecta, ponit chartam ipſam ſuper altare; & iterum, vt prius, genuflectit coram Pontifice incipiente, & ſchola proſequente, Antiphonam.

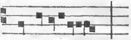
Cõfirma hoc De us, quod

o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

Qua dicta, Pontifex adhuc cum mitra sedens accipit eum in congregationem, & societatem aliorum monachorum sui ordinis, dicens.

Omnes quamuis per gratiã baptismi, fratres simus in Christo, & vnum patrem habeamus in cælo, si eius præceptis, prout possumus, obsequimur, proculdubio tunc maxime vnimur, quando orationibus, & beneficijs inuicem nos copulamus; quemadmodum in primitiua Ecclesia sancti Patres, quibus cor vnum, & anima vna erat, fecisse leguntur, quorum plures Christi amore mente accensi, possessiones, & facultates rerum vendentes, congregatis in vnum pretijs, ad Apostolos ferebant gaudẽtes. Quæ Apostoli accipientes, tribuebãt omnibus, prout opus erat. Sicque iste nihilominus, Deo inspirante, eorum exemplo commonitus, religiosorũ ordinis sancti N. optat coniungi consortijs. Idcirco damus ei communem societatem viuendi cũ illis, quãtum a Domino possumus promereri, & nostrum est largiri, quatenus cum electis a remuneratore omnium bonorum valeat præmia repromissa percipere, præstãte Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, & omnes monachi præsentes, recipiunt eum ad osculum pacis.

Deinde Electus vadit ad capellã suam, in qua paratur amictu, alba, cingulo, & stola in modum Presbyteri, ac pluuiali; & associatus medius inter duos Abbates indutos superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici, si benedicẽdus sit de mitra, alias inter priorẽ, & seniores, aut duos seniores religiosos sui si adsunt, aut alterius monasterij indutos superpelliceo, & pluuiali ducitur ad Pontificẽ in faldistorio ante altare sedẽtem, cui, deposito bireto, se humiliter inclinans facit reue-

rentiam. Asistentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes, Pontificem venerantur. Tum sedēt omnes eo ordine, prout in consecratione Episcopi supra dictum est. Et, postquam parū quieuerint, surgunt omnes, capitibus detectis, & senior Assistentium, stans detecto capite versus ad Pontificē dicit, Adest &c. vt infra.

DE BENEDICTIONE Abbatis auctoritate Apostolica.

Adest, Reuerendissime pater, Electus monasterij N. ordinis sancti N. diœcesis N. quē ad vestram Reuerendissimam Paternitatem, ex parte conuētus eiusdem monasterij duximus præsentandum, humiliter postulantes a vobis, vt ipsum in Abbatem dicti monasterij, auctoritate Apostolica vobis cōmissa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicēs. Habetis mandatum Apostolicum?

Respondet ille. Habemus. Pontifex dicit. Legatur.

Tunc notarius Pontificis accipiens mandatum a præsentante, illud legit a principio vsque ad finem. Interim omnes sedēt, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit. Deo gratias.

Vel si benedictio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam iuramēti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, & legit iuramentum de verbo ad verbum, iuxta formā iuramenti prout infra.

EGo N. Electus monasterij N. ordinis sancti N. diœcesis N. abhac hora in antea fidelis, & obediēs ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro Domino N. Papæ N. suisque successoribus canonice intrātibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdāt, aut membrum;

seu capiantur mala captione; aut in eos violēter manus quomodolibet ingeratur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanū, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, cōtra omnem hominē. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeūdo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sāctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prędictorū, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus cōtra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinētur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quāto citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quē possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad synodum, veniā, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Possessiones vero ad monasteriū meū pertinētes nō vendā, nec donabo, neq. impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiā cū cōsensu Cōuentus monasterij mei, incōsulto Romano Pontifice. Et si ad aliquā alienationē deuenero, pœnas in quadā super hoc edita constitutione cōtētas, eo ipso incurrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Euangeliorum apertũ tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex.

Deo gratias.

Deinde prosequitur examen.

ANntiqua sanctorum Patrũ institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad regimen animarum eligitur, examinari, & interrogari debeat, de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate, te, frater carissime, interrogamus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propositũ, & sancti N. regulam obseruare, tibique subiectos, vt idipsum faciant, diligẽter instruere?

Respondet Electus. Volo.

Assurgens, detecto capite, ad istam, & ad omnes alias respon-

siones sequentes.

Interrogatio.

V is mores tuos ab omni malo temperare, & quantum, adiuuante Domino, poteris, ad omne bonũ cõmutare? ℞. V olo.

Interrogatio.

V is castitatem, sobrietatem, humilitatem, & patientiam, cũ Dei adiutorio, in te ipso custodire, subditosque tuos talia docere? ℞. V olo.

V is res monasterij tibi cõmissi fideliter custodire, & in vsus Ecclesiæ, fratrum, pauperum, & peregrinorum distribuere? ℞. V olo.

Interrogatio.

V is sanctæ matri Ecclesiæ Romanæ, ac Sanctißimo Domino nostro N. summo Pontifici, eiusque successoribus fidẽ, subiectionem, obedietiam, & reuerentiam deuote, & fideliter per omnia perpetuo exhibere? ℞. V olo.

Si vero benedicendus exẽptus non est, neque auctoritate Apostolica, sed ab ordinario suo Põtifice benedicitur, post prædictas omnes interrogationes subiungitur etiam sequẽs, quæ alias omittitur, quando benedicẽdus est ab ordinaria iurisdictione exemptus.

Interrogatio.

V is sanctæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiã Patriarchalẽ, Metropolitanam, seu Cathedralẽ, cuius Prælati iurisdictioni Electus Abbas, seu eius monasterium subiecti existunt. Mihique eiusdem Patriarchæ, vel Archiepiscopo, vel Episcopo, & meis successoribus fidẽ, subiectionem, obediẽtiam, & reuerentiam deuote, & fideliter perpetuo exhibere? ℞. V olo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apostolica, ab alio, quam ordinario suo Pontifice benedicitur, Pontifex benedictionem ei impensurus, loco interrogationis proxime positæ, & illa omissa, sequentem subiungit, dicens.

V is sanctæ Ecclesiæ N. nomi-

nando

nando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralem, cuius Pontificis iurisdictioni Electus Abbas; seu eius monasterium subiecti existunt, illiusque Patriarchæ, aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successoribus fidem, subiectionem, obedientiam, & reuerentiam, deuote, & fideliter perpetuo exhibere? ℟. Volo.

Subiungit Pontifex.

Hæc omnia, & cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate. ℟. Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur eius manum. Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad altare, facit Confessionem, Electo a sinistris sibi respondente. Quâ finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, & Euãgelium in Missa dicendum; atque incensat altare more solito; deinde accedit ad sedem suam; & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Si vero Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta leguntur in altari. Electus vero vadit cum Assistentibus ad capellam suam; vbi, deposito pluuiali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos. Tum accipit crucem pectoralem; aptatur ei stola, vt ab humeris dependeat; deinde tunicellam, dalmaticam, planetam, & manipulum, & hoc, si ex priuilegio mitra vti possit; quã si vti sibi licet, & prius sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, & dicere Psalmum. Quam dilecta &c. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, cuius loco accipit pluuiale, ante inchoationem officij; eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si vero non sit de mitra, deposito pluuiali, & recepta stola, in modũ Presbyteri, accipit planetam tantum. Qua in-

dutus, stās in altari suo medius inter Assistentes, prosequitur Missam vsque ad Alleluia, si dicitur, siue vltimū versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Et cum dicit, Dominus vobiscum, non se debet ad populū vertere. Missa dicitur de die cū Collecta pro Electo sub vno Per Dominum, cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.
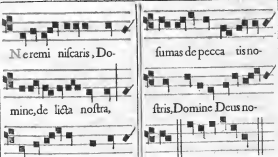
Concede, quæsumus, Domine, huic famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos suorum instruat subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiat. Per Dominū nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Electus vero, dicit orationem.

Concede, quæsumus, Domine, mihi famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos meorum instruam subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiam. Per Dominum nostrum Iesum Christū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, si Alleluia est dicendū, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequētia vsque ad vltimum versum exclusiue, Pōtifex sedet cum mitra in faldistorio suo ante altare, & ante eum reducitur Electus per Assistentes; &, facta Pontifici reuerentia, vt prius, surgit Pontifex, & genuflexus cum mitra procumbit in faldistorio suo. Assistentes genuflectunt ante scabella. Electus vero ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente, vel, si non sint cantores, & chorus, dicit Pontifex, cæteris sibi respondentibus, Antiphonam.

Pſalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me : neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequo?
Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam,
Quoniam nō est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?
Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.
Turbatus est a furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.
Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniā exaudiuit Dominus vocem fletus mei.
Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.
Erubescant, & conturbentur vehementer oēs inimici mei: conuertantur & erubescāt valde velociter.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 31.

Beati, quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.
Beatus uir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.
Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.
Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina.
Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.
Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meā Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.
Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno.
Verumtamen in diluuio aquarum multarum: ad eum non

appro-

approximabunt.

T u es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue me a circundantibus me.

I ntellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

N olite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

I n camo & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

M ulta flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

L ætamini in Domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

G loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

S icut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 37.

D Omine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Q uoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

N on est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.

Q uoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me.

P utruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ: a facie insipientiæ meæ.

M iser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Q uoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

A fflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.

D omine, ante te omne desiderium meũ: & gemitus meus a te non est absconditus.

C or meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumẽ oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

A mici mei, & proximi mei ad-

uersum me appropinquaue-
uerunt,& steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animam meã.

Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi: Ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cõmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annunciabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniã sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.

Intẽde in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 40.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo mundame.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibns tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus cõceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.
Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.
Asperges me hyssopo,& mundabor:lauabis me, & super niuem dealbabor.
Auditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.
Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.
Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.
Ne proijcias me a facie tua: & Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.
Libera me de sanguinibus Deus,Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.
Domine,labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam.
Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatũ Deus nõ despicies.
Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.
Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ,oblationes,& holocausta:tunc imponent super altare tuum vitulos.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio,& nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 101.

Domine exaudi orationẽ meam:& clamor meus ad te veniat.
Non auertas faciem tuã a me: in quacumque die tribulor,inclina ad me aurem tuam.
In quacumque die inuocauero te:velociter exaudi me.
Quia defecerunt sicut fumus

dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.
Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.
A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.
Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.
Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.
Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.
Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.
A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.
Dies mei sicut vmbra declinauerũt: & ego sicut fęnum arui.
Tu autem Domine in æternũ permanes: & memoriale tuum in generatione & generationẽ.
Tu exurgens misereberis Siõ: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.
Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.
Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.
Quia ædificauit Dominus Siõ: & videbitur in gloria sua.
Respexit in orationem humilium: & non spreuit preces eorum.
Scribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.
Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.
Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.
Vt annuntient in Sion nomen Domini: & laudem eius in Ierusalem.
In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino.
Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.
Ne reuoces me in dimidio dierum meorum; in generatione & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundaſti: & opera manuum tuarum ſunt cæli.
Ipſi peribunt, tu autem permanes: & omnes ſicut veſtimentum veteraſcent.
Et ſicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipſe es, & anni tui non deficient.
Filij ſeruorum tuorum habitabunt: & ſemen eorum in ſæculum dirigetur.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Pſalmus 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.
Si iniquitates obſeruaueris domine: Domine quis ſuſtinebit?
Quia apud te propitiatio eſt: & propter legem tuam ſuſtinuit te Domine.
Suſtinuit anima mea in verbo eius: ſperauit anima mea in Domino.
A cuſtodia matutina vſque ad noctẽ: ſperet Iſrael in Domino.
Quia apud Dominum miſericordia: & copioſa apud eum redemptio.
Et ipſe redimet Iſrael: ex omnibus iniquitatibus eius.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc & ſemper: & in ſæcula, ſæculorum. Amen.

Pſalmus 142.

Domine exaudi orationẽ meã, auribus percipe obſecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iuſtitia.
Et non intres in iudicium cum ſeruo tuo: quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens.
Quia perſecutus eſt inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.
Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos ſæculi: & anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus, in me turbatum eſt cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus ſum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.
Expandi manus mea ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.
Velociter exaudi me Domine: defecit ſpiritus meus.
Non auertas faciem tuã a me: & ſimilis ero deſcendentibus in lacum.
Auditam fac mihi mane miſericordiã tuã: quia in te ſperaui.
Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.
Eripe me de inimicis meis, Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.
Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum, Domine, viuificabis me, in æquitate tua.
Educes de tribulatione animã meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos.
Et perdes omnes, qui tribulant animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Ne reminiſcaris, Domine &c. ſupra ante Pſalmos ſub notis poſita. Et ſubiunguntur immediate Litaniæ, quæ habẽtur in ordinatione Subdiaconi. Cũque in ijs dictum fuerit.

V. t omnibus fidelibus &c.
℟. Te rogamus audi nos.

Surgit ab accubitu Põtifex, & in manum ſiniſtram accipit baculum paſtoralem, & conuerſus ad Electum, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere digneris.
℟. Te rogamus audi nos.

Deinde, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.
℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſingulis vicibus ſuper Electum manu dextera ſignum crucis; & mox redit ad

accubitum, & perficiuntur Litaniæ, quibus finitis, Pontifex, depofita mitra, furgit, & ftans verfus ad Electum proftratum manentem, dicit.

Pater nofter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac feruum tuum, Domine.

℟. Deus meus fperãtem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de fancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Hic accipiet benedictionem a Domino.

℟. Et mifericordiam a Deo falutari fuo.

℣. Memor efto congregationis tuæ.

℟. Quam poffedifti ab initio.

℣. Dominus cuftodiat introitum tuum, & exitum tuum.

℟. Ex hoc nunc, & vfque in fæculum.

℣. Dominus cuftodiat te ab omni malo.

℟. Cuftodiat animam tuam Dominus.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.

℟. Et oftende faciem tuam, & falui erimus.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobifcum.

℟. Et cũ fpiritu tuo. Oremus.

Concede, quæfumus, omnipotẽs Deus, affectui noftro tuæ miferationis effectum; & hunc famulum tuum, quem ad regimen animarũ eligimus, gratiæ tuæ dono profequere; vt, te largiente, cum ipfa tibi noftra electione placeamus. Per Chriftum Dominum noftrũ.

℟. Amen. Oremus.

Vnctorum bonorum inftitutor Deus, qui per Moyfen famulum tuum, ad gubernãdas Ecclefias præpofitos inftituifti, tibi fupplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus; vt hũc famulum tuum, quem cõmunis electio famulorum tuorũ Abbatẽ ouium tuarũ effe conftituit, protectionis tuæ gratia

munire digneris; sicque regere subditos, commẽdatasque oues cõcedas, vt cum illis omnibus regna cælorũ adipiscatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apostolicis iugiter fultus doctrinis, centesimo cum fructu lætus introeat portas paradisi; atque a te, Domine, collaudante audire mereatur, Euge serue bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse præstare digneris, qui viuis, & regnas Deus.

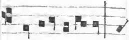
Tum surgit Electus, & ante Pontificem genuflectit, & Põtifex, extensis manibus ante pectus, dicit.

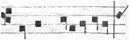
Per omnia sæcula sæcu-

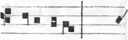
lorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Do-
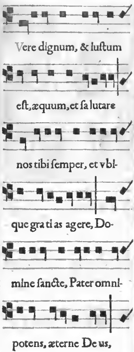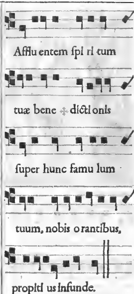

mino Deo nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

Vere

Hic Pontifex imponit ambas manus extenſas, digitis non disiunctis, ſuper caput Electi; & eas ſic tenet, dicens.

Vt qui per nostræ manus

impo siti onem hodie

Abbas constituitur, san-

ctifica ✠ ti one tu a di-

gnus, a te electus perma-
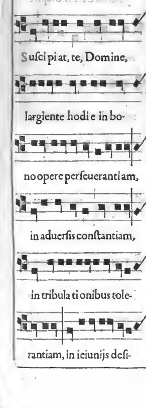
neat; & numquam post-

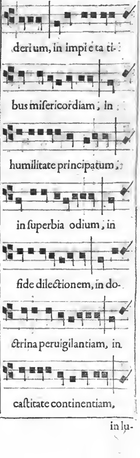
modum a tua gra ti a se-

paretur indignus.
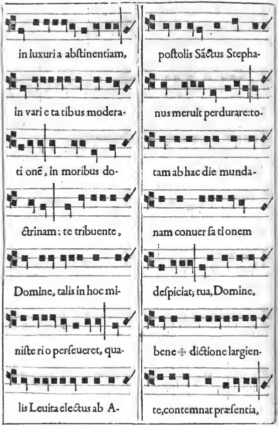
Hic
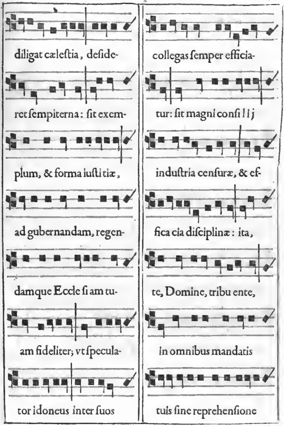
Hic pontifex amouet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extensas tenens, dicit.

in lu-

in luxuri a abſtinentiam,
in vari e ta tibus modera-
ti onē, in moribus do-
ctrinam: te tribuente,
Domine, talis in hoc mi-
niſte ri o perſeueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
poſtolis Sãctus Stepha-
nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuer ſa ti onem
deſpiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præſentia,

diligat cæleſtia, deſide-
ret ſempiterna: ſit exem-
plum, & forma iuſtitiæ,
ad gubernandam, regen-
damque Eccleſiam tu-
am fideliter; vt ſpecula-
tor idoneus inter ſuos
collegas ſemper efficia-
tur: ſit magni conſilij
induſtria cenſuræ, & ef-
ficacia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribuente,
in omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione

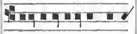
tibi mundo corde ſer-

uiens, vt ad brauium ſu-

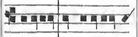
pernæ vocationis, multi-

plicato fænore, cum cen-

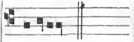
teſimo fructu, coronaque

iu ſti ti æ, ad cæleſtium

theſaurorum dona tua

perueniat.

Quod ſequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus intelligi poſsit.

Præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde, dicit.

Oremus.

Deus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo proſperũ ſuæ dignitatis effectum, in qua ſemper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

Omnium, Domine, fons bonorum, iuſtorumque prouectuum munerator, tribue, quæſumus, huic famulo tuo adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te ſibi præſtitã, bonis ope-

ribus comprobare. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, quas in cõspectu tuæ maiestatis super hunc famulũ tuum fundimus, qui vice tui nominis ad gubernationem omnium tuarum statuitur; vt eum respicere, & interueniente beato N. bene ✠ dicere digneris; & qui ad redemptionem, & protectionem nostram de cælo descendisti, & mundo te verum, & summũ pastorem exhibuisti, dicẽs, Ego sum pastor bonus; te inuocamus, te suppliciter deprecamur; vt huic famulo tuo, quẽ pastoralis officij culmen subire voluisti, tua bonitas adsit, & bene ✠ dictio, omnibus diebus vitæ suæ. Protege eum, Domine, & defende ab omnibus visibiliũ, & inuisibilium aduersitatibus inimicorum; dirige gressus eius in viam pacis, & iustitiæ; & largire tuarum dona virtutum, iustitiã, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, caritatem, sobrietatem, patientiam, longanimitatem, cõstantiam insuperabilem, fidem non fictam, spem inconcussam, mentem deuotam, humilitatem perfectam, intelligentiam rectam, benignitatem, modestiã, vnanimitatem, pacem, concordiam, castitatem, abstinentiam, vigilantiam, discretionem, rectitudinem, scientiam, pietatem, consilium, & in cunctis actibus bonis inuiolatam perseuerãtiam. Aufer, Domine Iesu Christe, ab eo, quidquid prauum, & distortum est, quidquid saluti cõtrarium, quidquid animæ nociuum; superbiam, iactantiam, vanam gloriam, elationem, & quidquid ad vltimum tibi displicens esse potest. Circumda eum interius, & exterius tuæ protectionis auxilio; vt, te defensore, sit tutus; te protegente, securus; te docente, scius. Ostẽde ei viam, per quam ambulet; tribue ei thesaurum sapientiæ; vt sciat, & habeat vnde noua, & vetera proferat. Fac

cum in omnibus tua sequi vestigia, & de sua ministratione gaudium bonum adipisci; vt post huius sæculi excursum, cum ante tribunal tuum venerit, cum multiplici fructu animarum, illud ei præmium largiaris cum omnibus, quos tibi præsentabit, quod fidelibus dispensatoribus tuis, pro tuo nomine laborantibus in terris, te promisisti daturum esse in cælis. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postea sedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti, & recipienti regulam, dicens.

Accipe regulam a sanctis Patribus traditam ad regendum, custodiendumque gregem tibi a Deo creditum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Dominici paternam prouidentiã, & animarum procuratione͂, & per diuinæ legis incedẽdo præcepta, sis ei dux ad cælestis hæreditatis pascua, adiuuante Do-

mino

mino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex; & stans benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens.

VStetator imbecillitatis humanæ, Deus, bene ✠ dic baculũ istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde aspergit illũ aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram; & stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens.

ACcipe baculum pastoralis officij, quem præferas cateruæ tibi commissæ; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens; & cum iratus fueris, misericordiæ memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & benedicit annulum, si non sit benedictus, dicens.

Ore-

Oremus.

CReator, & cōseruator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis; tu, Domine; emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc annulum; vt quicumque hoc sacrosanctæ fidei signo insignitus incesserit, in virtute cælestis defensionis, ad æternam sibi proficiat salutem. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Post hæc aspergit annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & annulum in digitum annularem dexteræ manus Abbatis immittit, dicens.

ACcipe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.

Tum, deposita mitra, surgit Pōtifex, & stās versus ad illum cōram se genuflexum, dicit:

Oremus.

TE omnipotens, & pijssime Domine, deprecamur, hūc famulum tuum propitius intuere; vt gratia tua auxiliante, in sua, subiectorumque cōuersatione præcepta sanctæ regulæ efficaciter studeat adimplere, vt vna cum commisso sibi grege perpetua potiatur beatitudine. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes. Tum surgens Pontifex accedit ad altare, si Missa legitur; si vero cantatur, accedit ad sedem suam, vel ad faldistoriū, & ibi prosequitur Missam vsque ad Offertorium, inclusiue. Abbas autē redit cū Assistentibus ad capellā suam, & ibi in altari suo similiter Missam prosequitur vsque ad Offertorium, inclusiue; quo dicto, Pontifex sedetante altare in faldistorio cū mitra, & Abbas ante eum medius inter Assistentes reducitur, & coram eo genuflexus, offert ei duo intortitia accensa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Pontificis prædicta recipientis manum reuerenter

oscu-

osculatur; deinde surgit Abbas; Pontifex vero lauat manus,& accedit ad altare,ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco conuenienti; medius inter Assistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quæ nō proferet. Pro Abbate benedicto,cum secreta diei sub vno Per Dominum, per Pontificem dicitur.

Secreta.

MVnera,nostra,quæsumus, Domine, suscipe placatus; & hunc famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit,& regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. A**men.**

Per Abbatem dicitur.

Secreta.

MVnera, quæsumus, Domine,suscipe placatus; & me famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. A**men.**

Dicta oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Pontificem, & Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, & ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati dicens.

P**ax tecum.**

Cui Abbas respondet.

E**t cum spiritu tuo.**

Et redit ad suum scabellum, & dat pacem Assistentibus suis, primum seniori,tum alteri,singulis dicens.

P**ax tecum.**

Et illi respondent.

E**t cum spiritu tuo.**

Deinde postquam Pontifex se de corpore, & sanguine,quē totum sumere debet,communicauerit, & antequam se purificet,communicat Abbatem genuflexum de corpore tantum.

tum. Tum Pontifex, accepta mitra, lauat manus; & prosequitur Missam vsque ad finem, & dat benedictionem solemnem vt supra. Abbas etiã in scabello suo Missã perficit. Postcõmunio, quæ dicitur sub vno Per dominum cũ Postcõmunione diei per Pontificem.

Postcommunio.

HAec nos communio, Domine, purget a crimine; & hunc famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Per Abbatem dicitur.

Postcommunio.

HAec nos, communio Domine, purget a crimine; & me famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Pontifex in fine dat benedictionem solemnem, quia data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas vero biretum in capite tenens, coram eo genuflectit. Tunc Põtifex, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens.

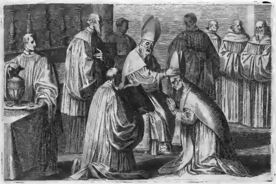
Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentum, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Abbatis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens.

Impo-

IMponimus, Domine, capiti huius famuli tui Abbatis galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorũ robustus existat, qui Moysi famuli tui faciẽ ex tui sermonis consortio decoratã, lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insigniſti, & capiti Aaron Pontificis tui tiarã imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

OMnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito, manus discretionis insignitas, tanquam organum intelligentiæ, ad recte operandum dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur, & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc

tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorum, sacrorum Pontificum, his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, sedet, & imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens.

Circumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionẽ, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionẽ impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati, tibi pro nobis obtulit semetipsum.

℟. Amen.

Et statim imponit ei annulum. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, prætermittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in monasterio Abbatis, ducit illũ etiã mitrã in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; & statuẽs eum in sede prædecessoris sui, & dans ei baculum pastoralem in manu sinistra, dicit.

Accipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

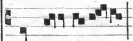
Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse vsus est, ante medium altaris posito dicens.

Sta in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi

dele-

delegatum ; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi gratiam ſuam.

Et Abbas, ſi non ſit de mitra, biretum ſibi ipſi reponit. Deinde Pontifex ſtans a dexteris Abbatis, verſus ad altare, mitra depoſita, incipit hymnum, ſchola, vel clericis proſequentibus.

Te Deum laudamus.

& manet ſine mitra apud ſedem vſque ad finem hymni.

Dicto primo verſu, ſurgit Abbas, ſi ſit de mitra, & circuiens per Eccleſiam, aſſociatus a ſuis Aſſiſtentibus cũ mitris, benedicit populo rediens ad ſedem, ſeu faldiſtorium, in quo ſedet; & ſi ſit in ſuo monaſterio, recipit omnes monachos ſuos ad manus, & oris oſculum, qui tamẽ omnes prius ei reuerentiam exhibeant. Si vero non ſit de mitra, manet ſedens in ſede, ſeu faldiſtorio, cooperto capite a principio hymni prædicti vſque ad illius finem, & recipit omnes monachos ſuos ad oſculum, vt ſupra. Finito hymno, Pontifex ſtans ſine mitra, a dexteris Abbatis cum mitra, ſi ſit de mitra, alioquin cum bireto, ſedentis, dicit ſuper eum.

℣. **Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.**

℟. **A templo ſancto tuo, quod eſt in Ieruſalem.**

℣. **Saluum fac ſeruum tuum, Domine.**

℟. **Deus meus ſperantẽ in te.**

℣. **Eſto ei, Domine, turris fortitudinis.**

℟. **A facie inimici.**

℣. **Nihil proficiat inimicus in eo.**

℟. **Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.**

℣. **Domine, exaudi orationem meam.**

℟. **Et clamor meus ad te veniat.**

℣. **Dominus vobiſcum.**

℟. **Et cum ſpiritu tuo.**

Oremus.

Exaudi, Domine, preces noſtras, & ſuper hunc famulum tuũ ſpiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cæleſti munere ditatus, & tuæ maieſtatis gratiam poſsit acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Euangelij altaris, apud quem ſtant Aſsiſtẽtes cum mitris. Abbas vero, ſi ſit de mitra, ſurgit cum mitra, & baculo paſtorali, & accedens ante medium altaris, populo ſolemniter benedicit, dicens.

Sit nomen &c.

Poſtea accedit ad cornu Epiſtolæ altaris, & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, verſus ad Pontificem, dicit cantando. Ad multos annos.

Si vero non sit de mitra, omissa benedictione, dicit.

Ad multos annos. vt supra dictum est; quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciũt Assistentes, qui deinde Abbatẽ Euangelium sancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem, inter se medium ad eius capellam reducunt, cum mitra, si ea vtitur, & baculo pastorali incedentem. Pontifex vero pacis osculo, vt præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce.

Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem. signat altare, & se; & apud sedem, vel faldistorium deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici, & Assistentibus, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE
Abbatis auctoritate ordinarij.

Bene dicẽdus Abbas, si nõ sit prouisus a sede Apostolica, sed per Ordinarium suum, aut eius auctoritate benedicitur, die statuto pro eius benedictione, ordinantur omnia, quæ supra in benedictione Abbatis, auctoritate Apostolica, posita sunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta; & sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris præparato. Electus vero in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, ac sandalijs, si illis ex priuilegio vti possit, & Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates Assistentes, superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra indutos, si sint ad hoc priuilegiati, coram Pontifice; cui facta reuerentia debita, Electus prosternit se in terram, ante medium altaris; &

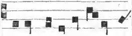
Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Cõfirma hoc De us, quod

o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

Qua finita, incipit, & dicit cum Aſsiſtentibus vſque ad finem Pſalmum ſequentem; quo incepto, ſedet cum mitra.

Pſalmus. 67.

Exurgat Deus, & diſsipẽtur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

Sicut deficit fumus, deficiant: ſicut fluit cera a facie ignis, ſic pereãt peccatores a facie Dei.

Et iuſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, pſalmum dicite nomini eius: iter facite ei, qui aſcendit ſuper occaſum, Dominus nomen illi.

Exultate in conſpectu eius, turbabuntur a facie eius: patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco ſancto ſuo: Deus qui inhabitare facit vnius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine, ſimiliter eos qui exaſperant qui habitant in ſepulcris.

Deus cum egredereris in conſpectu populi tui: cum pertranſires in deſerto.

Terra mota eſt, etenim cæli diſtillauerunt a facie Dei Sinai: a facie Dei Iſrael.

Pluuiam voluntariam ſegregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata eſt: tu vero perfeciſti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus.
Dominus dabit verbum euãgelizantibus: virtute multa.
Rex virtutũ dilecti dilecti: & speciei domus diuidere spolia.
Si dormiatis inter medios cleros pennæ columbæ deargentatæ: & posteriora dorsi eius in pallore auri.
Dum discernit cælestis reges super eam, niue dealbabuntur in Selmon: mons Dei, mons pinguis.
Mons coagulatus, mons pinguis: vt quid suspicamini montes coagulatos?
Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.
Currus Dei decem millibus, multiplex millia lætantiũ: Dominus in eis in Sinai in sancto.
Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus.
Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.
Benedictus Dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.
Deus noster Deus saluos faciendi: & domini domini exitus mortis.
Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.
Dixit Dominnus ex Basan conuertam: conuertam in profundum maris.
Vt intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.
Viderũt ingressus tuos Deus: ingressus Dei mei regis mei, qui est in sancto.
Præuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuẽcularum tympanistriarũ.
In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.
Ibi Beniamin adolescentulus: in mentis excessu.
Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.
Manda Deus virtuti tuæ: con-

firma-

firma hoc Deus, quod operatus es in nobis.
A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.
Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.
Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Egypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.
Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.
Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad orientem.
Ecce dabit voci suæ vocẽ virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.
Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutẽ, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen. Deinde repetitur Antiphona. Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad Electum, dicit.

℣. Saluum fac seruum tuum Domine.
℟. Deus meus sperãtem in te.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Memor esto congregationis tuæ.
℟. Quam possedisti ab initio.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, & super congregationes illi commissas spiritum gratiæ salutaris; &, vt in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando

præ-

præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ſurgit Electus, & vna cum Aſsiſtētibus coram Pontifice genuflectit; & prior Aſsiſtentium dicit Pontifici.

ADeſt Reuerendiſsime pater, Electus monaſterij N. quem ad veſtram Reuerendiſsimam Paternitatē ex parte conuentus eiuſdem monaſterij duximus præſentādum, humiliter poſtulantes a vobis, vt ipſum in Abbatē dicti monaſterij dignemini ordinare.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens.

Scitis illum eſſe dignum?

℟. Scimus, & teſtificamur ipſum dignum eſſe.

Interrogatiō.

Fuit eius electio canonice, & concorditer celebrata?

℟. Fuit.

Pontifex, dicit.

Deo gratias.

Quo dicto, ſurgunt omnes, & ſedent in ſuis ſcabellis, & Pontifex proſequitur examen, dicens. Antiqua ſanctorum Patrum &c. & omnia alia fiunt, prout ſupra in benedictione Abbatis Auctoritate Apoſtolica pōſita ſunt. Finito examine, & manu Pontificis per Electum oſculata, idem Electus ante Pontificem genuflexus, coram ſe tenens cædulam ſcriptam, & ſuo pendenti ſigillo ſigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum Pontifici, ordinario ſuo, præſtat, in hunc modum.

EGo N. monaſterij N. ordinandus Abbas promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac ſolemni fratrum congregatione, fidelitatem, dignāque ſubiectionem, obedientiam, & reuerentiā matri meæ Eccleſiæ N. nominando Eccleſiam cuius iuriſdictioni ordinariæ ſubiectus exiſtit.

Tibique N. Domino meo, eiuſdem Eccleſiæ Patriarchæ, vel Archiepiſcopo, aut Epiſcopo, & ſucceſſoribus tuis,

secundum sacrorum Canonum instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euãgeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte eiusdem libri Electo versa, quem ipse Electus, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens.

S **ic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.**

Tum cædulam ipsam Pontifici tradit; qui illa recepta, & mitra deposita, surgit; & facit Confessionem; & proceditur in omnibus, & per omnia, prout supra ordinatum est.

DE BENEDICTIONE Abbatissæ.

Electa in Abbatissam, & confirmata, benedici debet in die Dominico, vel alijs, quibus consecrantur virgines, si non est prius consecrata, & velata; alioquin fieri potest qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis, apud altare maius paratum, cum sua credentia, & rebus consuetis procedit in Missa vsque ad Alleluia, si dicitur; siue vltimum versum Tractus, vel Sequẽtiæ exclusiue. Interim, Electa in veste sua audiat Missam in choro, quæ dici debet de die, cũ Collecta pro Electa, sub vno Per Dominũ, & Pontificem celebrãtem.

Oratio.

D **A, quæsumus, Domine, huic famulæ tuæ, quã virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis cõsummatum effectum, & vt perfectam tibi offerat plenitudinẽ, initia sua perducere mereatur ad finem. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.**

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, vsque ad vltimũ versum exclusiue, Pontifex

accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cũ mitra. Electa vero e monasterio egressa, associata a duabus matronis senioribus, ac velo ante faciem demisso, Pontifici præsentata, corã eo genuflexa, in manibus habens cædulam scriptam, & suo pẽdenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum præstat Pontifici, suo ordinario, in hũc modum.

EGo N. monasterij N. ordinanda Abbatissa, promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemni sororum congregatione, fidelitatem, dignamque subiectionem, obedientiam, & reuerentiam matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cuius iurisdictioni ordinariæ subiecta existit. Tibique N. Domino meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, & successoribus tuis, secundum sacrorum Canonũ instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euãgeliorum, quem Pontifex super genua

sua tenet apertum, inferiori parte eiusdem libri Electæ versa, quem ipsa Electa, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum cædulam ipsam Pontifici tradit, qui surgit cum mitra, & super faldistorium procumbit. Electa vero prosternit se super tapete ad eius sinistram; & chorus dicat Litanias in quibus cum dictum fuerit

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastoralem in sinistra tenens, versus ad Electam, dicit.

VT hanc præsentem Electam bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde dicit.

Vt hanc præsentem Electam bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tum iterum procumbit, & perficiuntur Litaniæ; quibus finitis, surgit Pontifex, Electa adhuc prostrata manente; & stans versus ad illam, deposita mitra, dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Hæc accipiet benedictionẽ a Domino.

℟. Et misericordiam a Deo salutari suo.

℣. Memor esto congregationis tuæ.

℟. Quam possedisti ab initio.

℣. Dominus custodiat introitum, & exitum tuum.

℟. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Dominus custodiat te ab omni malo.

℟. Custodiat animam tuam Dominus.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.

℟. Et oſtende faciem tuam, & ſalui erimus.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

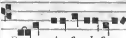
Concede, quæſumus, omnipotens Deus, affectui noſtro tuæ miſerationis effectum; & hanc famulam tuam, quam ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono proſequere; vt, te largiente, cum ipſa tibi noſtra electione placeamus. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.
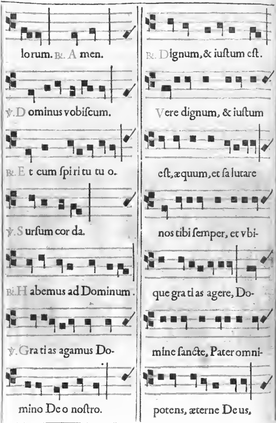
Oremus.

Cunctorum bonorũ inſtitutor Deus, qui per Moyſen famulum tuum, ad gubernandas Eccleſias præpoſitos inſtituiſti, tibi ſupplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus, vt hanc famulam tuam, quam communis electio famularum tuarũ Abbatiſſam ouium tuarum eſſe conſtituit, protectionis tuæ gratia munire digneris; ſicque regere ſubditas, commendataſque oues concedas; vt cum illis omnibus regna cælorum adipiſcatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apoſtolicis iugiter fulta doctrinis, centeſimo cum fructu læta introeat portas paradiſi; atque a te, Domine, collaudate audire mereatur, Euge ſerue bone, & fidelis, quia in pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe præſtare digneris, qui viuis, & regnas Deus in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

His dictis, Electa ſurgit, & ante Pontificem genuflectit, qui proſequitur, manus ante pectus extenſas tenens, dicens.

Per omnia ſæcula ſæculorum

lorum. ℟. A men.
℣. D ominus vobiſcum.
℟. E t cum ſpi ri tu tu o.
℣. S urſum cor da.
℟. H abemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,

Affluen-

Affluentem spi ri tum

tuæ bene ✠ dicti onis

super hanc famu lam

tuam, nobis o rantibus,

propiti us infunde.

Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis tamen nõ disiunctis, super caput Electæ, & eas sic tenet, prosequendo.

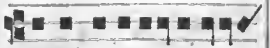

Et quæ per nostræ manus

impo si ti onem hodi e

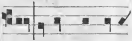
Abbatissa constituitur,

sancti ✠ fi ca ti one tu a

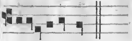
digna, a te electa perma-

neat; & numquam post-

modum a tua gra ti a se-

paretur indigna.

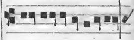
Pontifex amouet manus de capite Electæ, prosequens, ante pectus eas extensas tenens.

Susci pi at, te, Domine,

largiente, hódi e in bo-

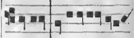
no opere perseuerantiam,

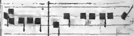
in aduersis constantiam,

in tribula ti onibus tole-

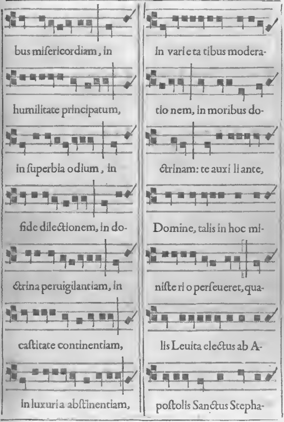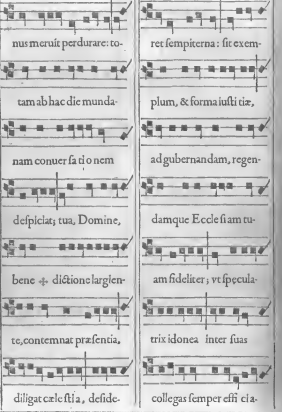

rantiam, in ieiunijs desi-

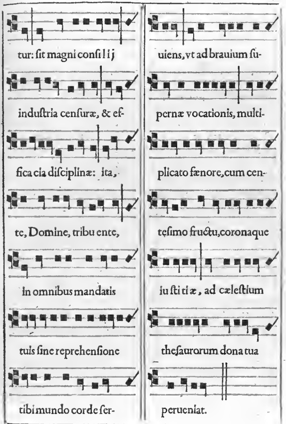
deri um, in impi e ta ti-

bus

bus miſericordiam, in
humilitate principatum,
in ſuperbia odium, in
fide dilectionem, in do-
ctrina peruigilantiam, in
caſtitate continentiam,
in luxuria abſtinentiam,
In vari e ta tibus modera-
tio nem, in moribus do-
ctrinam: te auxi li ante,
Domine, talis in hoc mi-
niſte ri o perſeueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
poſtolis Sanctus Stepha-

nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuer ſa ti o nem
deſpiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præſentia,
diligat cæle ſti a, deſide-
ret ſempiterna: ſit exem-
plum, & forma iuſti tiæ,
ad gubernandam, regen-
damque Eccle ſi am tu-
am fideliter; vt ſpecula-
trix idonea inter ſuas
collegas ſemper effi ci a-

tur

tur: ſit magni conſilij
induſtria cenſuræ, & ef-
fica cia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribu ente,
in omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione
tibi mundo corde ſer-
uiens, vt ad brauium ſu-
pernæ vocationis, multi-
plicato fænore, cum cen-
teſimo fructu, coronaque
iu ſti ti æ, ad cæleſtium
theſaurorum dona tua
perueniat.

Quod sequitur dicit plane, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum ℞. Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, vt supra, stans dicit.

Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, & huic famulæ tuæ prosperũ suæ dignitatis effectũ, in qua semper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

OMnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulæ tuæ adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te sibi præstitã, bonis operibus comprobare. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

COncede, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, vt ostendendo, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplũ bonorum operum animas suarum instruat subiectarum; & æternæ remunerationis mercedem a te piissimo pastore percipiat. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, qui sororem Moysi Mariam præeuntem cum cæteris mulieribus inter æquoreas vndas cum tympanis, & choris lætam ad littus maris venire fecisti, te supplices deprecamur, pro hac fideli famula tua, quæ hodie super vniuersas sibi subditas Abbatissa constituitur; vt ita monastica, vel canonica norma tueatur cũctas famulas tuas, sibi commissas, quatenus ad æternam gloriã, te auxiliãte, cum omnibus illis introeat læta, ibiq; exultans cum Angelis, canens canticã noua, sequatur agnum quocũque ierit, Iesum Christum Dominum nostrum, qui tecum

viuit,

viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Abbatissæ coram se genuflexæ in manibus regulam, dicens.

Accipe regulam a sanctis Patribus traditam ad regendum, custodiendumque gregem tibi a Deo commissum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Dominici maternam prouidentiam, & animarum procurationem; & per diuinæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cælestis hæreditatis pascua, adiuuãte Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde, si prius, dum erat monialis, non fuit velata, Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit velum, quod per vnum ex ministris coram eo tenetur, dicens.

Oremus.

SVppliciter te, Domine, rogamus, vt super hanc vestem ancillæ tuæ capiti imponendam, bene ✠ dictio tua benigna descendat; & sit vestis hæc benedicta, consecrata, immaculata, & sancta. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Oremus.

CApvt omnium fidelium, Deus, & totius corporis saluator, hoc operimentum velaminis, quod famula tua propter tuum, tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suo capiti est impositura, dextera tua sancti ✠ fica; & hoc, quod per illud mystice datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter, & animo incontaminato custodiat; vt, quando ad perpetuam Sanctorum remunerationem venerit, cũ prudẽtibus & ipsa virginibus præparata, te perducẽte, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta; tum sedens,

acce-

accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita vt depēdeat super scapulas, & ante pectus, & vsque ad oculos, sic dicens.

Accipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundū contēpsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui te ab omni malo defendat, & ad vitā perducat æternam. ℟. Amen. Si vero Abbatissa prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, & Pontifex procedit in Missa, quam Abbatissa in loco ad partem audit.

Incepto a choro Offertorio, & per Pontificem lecto, sedet Pōtifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; & Abbatissa, præcedētibus eam duobus famulis duo intortitia accensa portantibus, venit de loco suo, associata a duabus matronis, & corā Pontifice genuflectit; ac ei successiue dicta duo intortitia offert, & Pōtificis ea recipientis manū osculatur; tū ad locū suū reuertitur.

Ponti-

Pontifex vero manus lauat, surgit deposita mitra, & Missam prosequitur.

Secreta.

Oblatis hostiis, quæsumus, Domine, præsenti famulæ tuæ perseuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, summi regis aduentu, regnum cæleste cum lætitia mereatur intrare. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postquam Põtifex se communicauerit, Abbatissam cõmunicet. Tum, accepta mitra, lauat manus; deinde prosequitur Missam vsque ad benedictionem exclusiue.

Postcommunio.

Respice, Domine, famulæ tuæ tibi debitam seruitutem, vt inter humanæ fragilitatis incerta, nullis aduersitatibus opprimatur, quæ de tua protectione confidit. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicto, Ite missa est, vel, Benedicamus Domino, & Placeat &c.

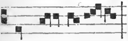
Pontifex cum mitra intronizat Abbatissam in sede, & si sit in proprio monasterio, dicit.

Accipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia, quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex dicit.

Sta in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi delegatum; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam.

Tunc Pontifex stans a dexteris Abbatissæ, versus ad altare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente: hymnum.

Et dicitur totum; & Pontifex manet sine mitra apud sedem vsque ad finẽ hymni. Interim dum cãtatur hymnus, Abbatissa reuertitur ad monasteriũ, associata, vt supra, & a monialibus senioribus excipitur intra portam, atque ad chorum perducitur, vbi moniales omnes faciunt ei reuerentiam, singulariter genuflexæ ante illam, & recipiuntur ab ea benigne ad osculum. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, sedẽte Abbatissa in sede sua in choro, super eam dicit versus.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus sperantẽ in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Famulam tuam, Domine, custodia muniat pietatis, vt virginitatis sanctæ propositũ, quod te inspirante, suscepit, te protegente, illæsum custodiat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex, assumpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE, & consecratione virginum.

Benedictio, & consecratio virginum fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paschalibus, aut in Natalitijs Apostolorum, seu in Dominicis diebus. Die vero præcedenti, hora vespertina, vel etiam mane, ante quam Pōtifex ad Missā se paret, in loco conuenienti, præsentantur ei virgines benedicendæ; qui de earum ætate, & proposito singulariter singulas, videlicet, an annum vigesimum quintum compleuerint, si voluntatem, & propositum seruandæ virginitatis habeant, diligenter inquirit; & insuper seorsum cum qualibet de vita, & conscientia, & carnis integritate. Quo facto super altari in cornu Epistolæ locantur pro virginibus benedicendis vestes, vela, annuli, & torques, siue coronæ, tempore suo virginibus tradenda. Deputātur paranymphæ Matronæ seniores & propinquæ earū, quæ virgines associātur, & præcedūt, collocant, ac deducunt ad Pontificem, & reducunt. Ordinatur etiam in Ecclesia papilio, aut alius locus conueniens paratur, in quo virgines ipsæ conueniunt, & suo tempore se vestiunt benedictis vestibus. Post hæc, hora cōgrua, Pontifex paratus omnibus Pōtificalibus paramentis, procedit more consueto ad Missam, & in ea vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue.

Missa dicitur de die, cum Collecta pro virginibus, sub vno Per Dominum.

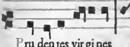
Oratio.

Da, quæsumus, Domine, his famulabus tuis, quas virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis consummatum effectū; &, vt perfectam tibi offerant plenitudinem, initia sua perducere mereantur ad finem. Per Dominum nostrum Iesum Christū

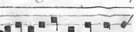
filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

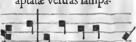
Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia vsque ad vltimum versum exclusiue, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris præparatum. Virgines vero in vestibus, quibus in monasterio vsæ sunt, sine velis, sine mantellis, & sine cucullis e monasterio egressæ, associatæ singulæ á duabus matronis senioribus, & propinquis, ac velis ante faciem demissis, Ecclesiam ingrediuntur; & Archipresbyter superpelliceo, & pluuiali indutus cantat, competẽti voce, hanc Antiphonam.

Pru den tes vir gi nes

aptatæ vestras lampa-

des: ecce sponsus

venit, exite obui am ei.

Virgines vero audientes vocẽ Archipresbyteri, & accendentes cereos suos progrediuntur binæ, & binæ. Archipresbyter vero præcedẽs statuit eas extra chorũ, vt facies ad altare maius vertant, & Pontificem coram altari sedentem possint videre, & ipse eas. Tunc idem Archipresbyter in parte virginum stans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, virginibus genuflectentibus.

REuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt has præſentes virgines dignemini benedicere, & conſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Pontifex interrogat dicens.

Scis illas dignas eſſe?
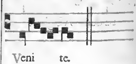
Reſpondet Archipresbyter.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, credo, & teſtificor illas dignas eſſe.

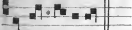
Tunc Pontifex adhuc ſedens cum mitra, dicit ad circumſtantes.

AVxiliante Domino Deo, & Saluatore noſtro Ieſu Chriſto, eligimus has præſentes virgines benedicere, et cōſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Deinde Pontifex vocat virgines in cantu, dicens.

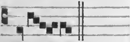

Virgines respondent.

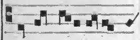
Et nunc sequimur.

Surgentes mox seriatim veniunt vsque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes. Tunc Pontifex eas secundo altius vocat in cantu, dicens.

Veni te.

Virgines surgentes respondēt similiter in cantu, dicentes.

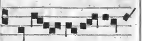

Et nunc sequimur in

to to corde.

Deinde vsque ad mediū chori procedunt, & ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens.

Veni te fi liæ,

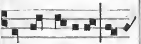

au dite me, timorem

Domi ni docebo vos.
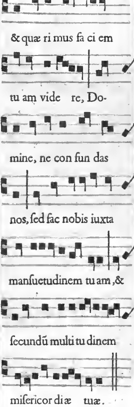
Virgines vero surgentes respōdent cantantes Antiphonam.

Et nunc sequimur in

to to corde, timemus te

Et præmissa cantãtes virgines, magis appropinquantes, ascendunt in Presbyterium; vbi omnes coram Pontifice genuflectunt; & capita profunde, quasi vsque ad terram, inclinant. Deinde singulæ successiue caput aliquantulũ erigentes, cantant etiam hunc versum.

Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum; vt non dominetur mei omnis iniustitia.

Quo per singulas dicto, surgunt omnes: & a matronis prædictis seriatim ordinantur, stantes ibidem in modum coronæ corã Pontifice, congruo tamen spatio distantes ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publice ad amplectendum, & seruandum sanctæ virginitatis propositũ; & mox interrogat eas palam, & communiter, dicens:

Vultis in sanctæ virginitatis proposito perseuerare?

Et singulæ respondent.

Volumus.

Tũc vnaquæque sigillatim genuflectit coram eo, & immissis

manibus iunctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet, dicens.

Promittis te virginitatem perpetuo seruare?

Respondet illa.

Promitto.

Et Pontifex dicit.

Deo gratias.

Illa vero osculatur manus Pontificis, surgitque, & ad suum locum reuertitur, & genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, & ad sua loca reuersis, & genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens.

Vultis benedici, & consecrari, ac Domino nostro Iesu Christo, summi Dei filio despõsari?

Respondent omnes.

Volumus.

Post hæc Põtifex ante altare super faldistoriũ procumbit, cũ mitra; & ministri hinc, & inde genuflectunt; virgines vero post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt; & cantores incipiunt, & prosequũtur Litanias. Et postquam dictũ fuerit, & a choro responsum.

Vt omnibus fidelibus &c.

℞. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & vertens se ad virgines prostratas, tenens baculum pastoralem in sinistra, in pristino tono dicit, primo.

VT præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Vt præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, vbi dimiserant, reassumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, surguntomnes, & dicitur hymnus. Veni creator Spiritus &c.

Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, & choro illum prosequente vsque ad finem; primo versu dicto, Pontifice surgẽte, & vsque ad finẽ eiusdem hymni sine mitra stante. Hymno dicto, virgi-

nes ad papilionē, seu ad aliū locum idoneum proximiorem, ad hoc ordinatum, reuertuntur. Pontifex vero coram altari stans, deposita mitra, benedicit virginum vestes, dicens.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus æternorum bonorū fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestimentum salutis, & indumentum æternæ iucunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt hæc indumenta, humilitatem cordis, & cōtemptum mundi significantia, quibus famulæ tuæ sācto visibiliter sunt informandæ proposito, propitius bene ✠ dicas; vt beatæ castitatis habitum, quem, te inspirante, suscipiunt, te protegente, custodiant; & quas venerandæ vestibus promissionis induis temporaliter, beata facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrū Iesum Christū filiū tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti

Deus,

Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

Domine Deus, bonarum virtutum dator, & omniũ benedictionum largus infuſor, te obnixis precibus deprecamur, vt has veſtes bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris, quas famulæ tuæ pro indicio cognoſcẽdæ religionis induere ſe volunt; vt inter reliquas feminas tibi cognoſcantur dicatæ. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

Exaudi, omnipotens Deus, preces noſtras; & has veſtes, quas famulæ tuæ ad ſeipſas operiendas expoſcũt, vberrimæ benedictionis imbre perfunde, ſicut perfudiſti orã veſtimentorum Aaron, benedictione vnguenti, profluentis a capite in barbam; & ſicut benedixiſti veſtes omnium religioſorum tibi per omnia placentium, ita eas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris: ac præſta, clementiſsime pater, vt ſupradictis famulabus tuis, ſint hæ veſtes ſalutis protectio, hæ cognitio religionis, hæ initium ſanctitatis, hæ contra omnia tela inimici robuſta defenſio; vt centeſimi muneris opulentia, perſeuerante continentia, ditentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Et veſtes aqua benedicta aſpergit, quæ portantur virginibus ad locum, ad quem diuertunt; vbi, dimiſsis quotidianis veſtibus, induunt benedictas. Pontifex autem ſtans, vt ſupra, benedicit vela virginum, dicens.

Oremus.

Supplíciter te, Domine, rogamus, vt ſuper has veſtes ancillarum tuarũ capitibus imponẽdas, bene ✠ dictio tua benigna deſcendat; & ſint hæ veſtes benedictæ, conſecratæ, immaculatæ, & ſanctæ. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

Caput omnium fidelium, Deus, & totius corporis ſaluator, hæc operimenta velaminũ, quæ famulæ tuæ pro-

pter tuum, tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suis capitibus sunt imposituræ, dextera tua sancti ✠ fica; & hoc, quod per illa mystice datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter, & animo incontaminato custodiãt; vt, quando ad perpetuam Sãctorum remunerationem venerint, cum prudentibus & ipsæ virginibus præparatæ, te perducente, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereãtur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Et vela ipsa aqua benedicta aspergit. Post hæc stans adhuc, vt supra, Pontifex benedicit annulos, dicens.

Oremus.

Creator, & conseruator, humani generis, dator gratiæ spiritualis, & largitor humanæ salutis; tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuã super hos annulos; vt, quæ eos gestauerint, cælesti virtute munitæ fidem integram, fidelitatemque sinceram teneant; sicut sponsæ Christi virginitatis propositum custodiant, & in castitate perpetua perseuerent. Per Christum Dominũ nostrum. ℟. Amen.
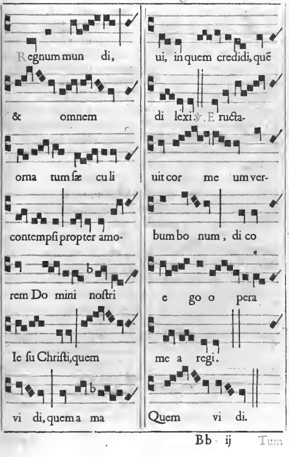
Et aqua benedicta eos aspergit. Tum stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit torques, siue coronas, dicens.

Oremus.

Bene ✠ dic, Domine, ornamẽta ista; & præsta, per inuocationẽ tui nominis, vt quæcumque ea portauerint, si tibi fideliter seruierint, coronã, quam illa designant, in cælo percipere mereantur. Qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde eas aqua benedicta aspergit. His expletis, virgines, benedictis vestibus, exceptis velis, indutæ, binæ, & binæ seriatim redeunt ad Pontificem, cantantes Responsorium.

Regnum

Regnum mun di,
& omnem
orna tum sæ cu li
contempsi propter amo-
rem Do mini nostri
Ie su Christi, quem
vi di, quem a ma
ui, in quem credidi, quē
di lexi. ℣. E ructa-
uit cor me um ver-
bum bo num, di co
e go o pera
me a regi.
Quem vi di.

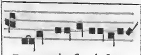
Tum disponuntur a paranymphis ante altare genuflexæ coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demissis. Pontifex vero surgit, mitra deposita, & versus ad eas, dicit.

Oremus.

Respice, Domine, propitius super has famulas tuas, vt sanctæ virginitatis propositum, quod, te inspirante, susceperunt, te gubernante, custodiant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.
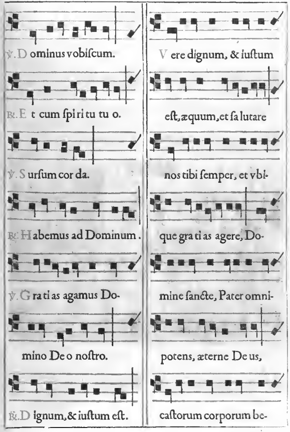
Deinde dicit competenti voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem.
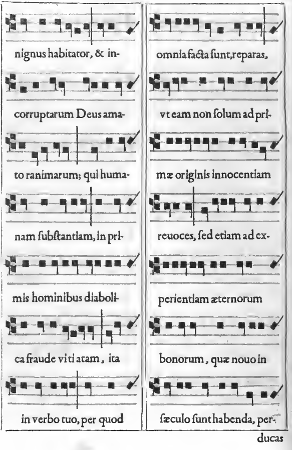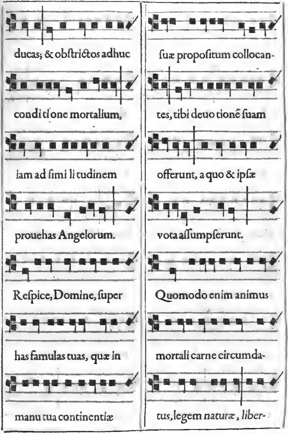

℣. Do-

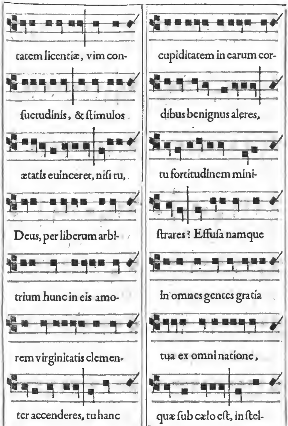

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
caſtorum corporum be-

nignus habitator, & in-
corruptarum Deus ama-
to ranimarum; qui huma-
nam substantiam, in pri-
mis hominibus diaboli-
ca fraude vitiatam, ita
in verbo tuo, per quod
omnia facta sunt, reparas,
vt eam non solum ad pri-
mæ originis innocentiam
reuoces, sed etiam ad ex-
perientiam æternorum
bonorum, quæ nouo in
sæculo sunt habenda, per-

ducas

ducas; & obſtrictos adhuc
condi ti one mortalium,
iam ad ſimi li tudinem
prouehas Angelorum.
Reſpice, Domine, ſuper
has famulas tuas, quæ in
manu tua continentiæ
ſuæ propoſitum collocan-
tes, tibi deuo tionẽ ſuam
offerunt, a quo & ipſæ
vota aſſumpſerunt.
Quomodo enim animus
mortali carne circumda-
tus, legem naturæ, liber-

tatem

tatem licentiæ, vim con-
ſuetudinis, & ſtimulos
ætatis euinceret, niſi tu,
Deus, per liberum arbi-
trium hunc in eis amo-
rem virginitatis clemen-
ter accenderes, tu hanc
cupiditatem in earum cor-
dibus benignus aleres,
tu fortitudinem mini-
ſtrares? Effuſa namque
in omnes gentes gratia
tua ex omni natione,
quæ ſub cælo eſt, in ſtel-

larum

larum innume ra bilem

numerum, noui Teſta-

menti hæredibus adopta-

tis, inter cæteras virtu-

tes, quas filijs tuis non ex

ſanguinibus, neque ex vo-

luntate carnis, ſed de Spi-

ritu ſancto tuo genitis in-

didiſti, eti am hoc donum

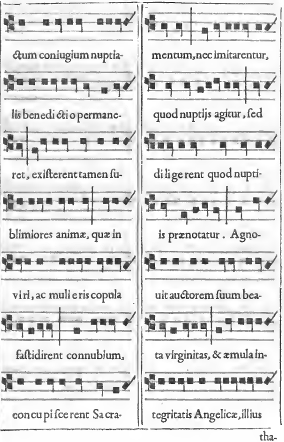
in quaſdam mentes de

largitatis tuæ fonte deflu-

xit; vt cum honorem nu-

ptiarum nulla interdicta

minuiſſent, ac ſuper ſan-
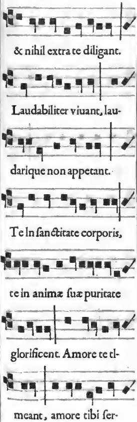

ctum coniugium nuptia-
lis benedictio permane-
ret, exiſterent tamen ſu-
blimiores animæ, quæ in
viri, ac mulieris copula
faſtidirent connubium,
concupiſcerent Sacra-
mentum, nec imitarentur,
quod nuptijs agitur, ſed
diligerent quod nupti-
is prænotatur. Agno-
uit auctorem ſuum bea-
ta virginitas, & æmula in-
tegritatis Angelicæ, illius
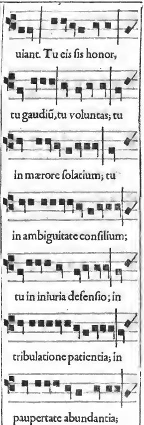
tha-

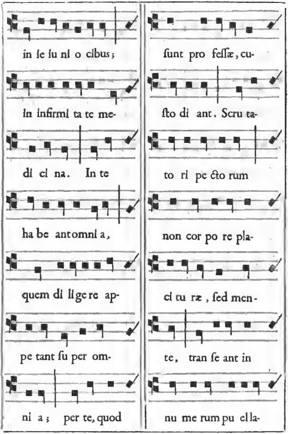
thalamo, illius cubiculo
ſe deuouit, qui ſic perpe-
tuæ virginitatis eſt ſpon-
ſus, quemadmodũ per-
petuæ virginitatis eſt fi-
lius. Implorantibus er-
go auxilium tuum, Do-

mine, & confirmari ſe
benedictio nis tuæ con-
ſecra tio ne cu pien ti-
bus da protectionis tuæ
munimen, & regimen,
ne hoſtis antiquus, qui
excellentiora ſtu dia ſub-
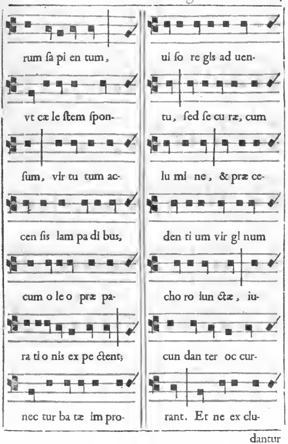
ti lioribus infeſtat inſi-
dijs, ad obſcurandam
perfectæ continentiæ
palmam, per aliquã men-
tis ſerpat in curiam, &
rapiat de propoſito virgi-
num, quod etiam mori-
bus decet in eſſe nu-
ptiarum. Sit in eis, Do-
mine, per donum ſpiri-
tus tui prudens mode-
ſtia, ſapiens benignitas,
grauis lenitas, caſta liber-
tas. In caritate feruent,

& nihil extra te diligant.
Laudabiliter viuant, lau-
darique non appetant.
Te In sanctitate corporis,
te in animæ suæ puritate
glorificent. Amore te cl-
meant, amore tibi ser-
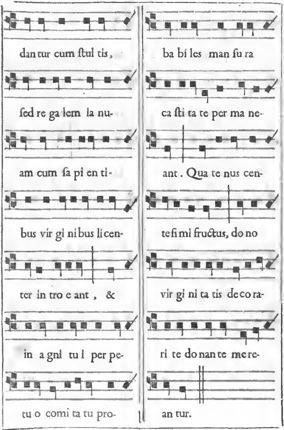

uiant. Tu eis sis honor,
tu gaudiũ, tu voluntas; tu
in mærore solatium; tu
in ambiguitate consilium;
tu in iniuria defensio; in
tribulatione patientia; in
paupertate abundantia;

in ie iu ni o cibus;
in infirmi ta te me-
di ci na. In te
ha be antomni a,
quem di lige re ap-
pe tant su per om-
ni a; per te, quod
sunt pro fessæ, cu-
sto di ant. Scru ta-
to ri pe cto rum
non cor po re pla-
ci tu ræ, sed men-
te, tran se ant in
nu me rum pu ella-

rum

rum sa pi en tum,
vt cæ le stem spon-
sum, vir tu tum ac-
cen sis lam pa di bus,
cum o le o præ pa-
ra ti o nis ex pe ctent;
nec tur ba tæ im pro-
ui so re gis ad uen-
tu, sed se cu ræ, cum
lu mi ne, & præ ce-
den ti um vir gi num
cho ro iun ctæ, iu-
cun dan ter oc cur-
rant. Et ne ex clu-
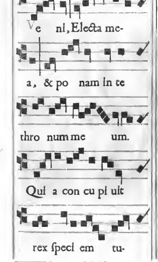
dantur
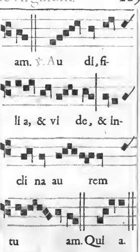

dan tur cum stul tis,
sed re ga lem la nu-
am cum sa pi en ti-
bus vir gi ni bus licen-
ter in tro e ant, &
in a gnl tu l per pe-
tu o comi ta tu pro-
ba bi les man su ra
ca sti ta te per ma ne-
ant. Qua te nus cen-
tesi mi fructus, do no
vir gi ni ta tis de co ra-
ri te do nan te mere-
an tur.

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiatur.
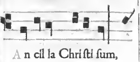
Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen.
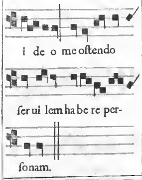
Tum Pontifex, accepta mitra, incipit, schola prosequente.

Incepto Responsorio, sedet Pontifex cum mitra, & eo finito, surgunt virgines; & duæ primæ ex eis præsentãtur a paranymphis Pontifici, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes simul Antiphonam.

Quadicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens.

Vultis persistere in sancta virginitate, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent.

Volumus.

Tum Pontifex imponit velum super caput cuiuslibet, quod dependeat super scapulas, & super pectus, & vsque ad oculos singulis, dicens.

Accipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundũ contempsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui

te ab

te ab omni malo defendat, & ad vitam perducat æternam.
℟. Amen.
Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, vt erant, cantant hanc Antiphonam.

Quo facto, reducuntur a matronis prędictis ad loca ordinis sui, vbi prius erāt; & aliæ duæ, quæ post illas in ordinē sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt; cantant, & velantur, vt primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illas, dicit.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
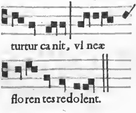
Oremus.

Famulas tuas, Domine, tuæ custodia muniat pietatis, vt virginitatis sanctæ propositū, quod, te inspirante, susceperūt, te protegēte, illæsum custodiāt. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, vocat virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente.
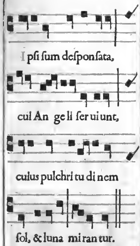

Quia incepta, sedet Pontifex cum mitra, & ea finita, illæ, quæ primę venerant ad recipiendū velum, præsentantur Pōtifici a matronis prædictis, eo modo, & ordine, sicut prius. Tunc Pōtifex accipiens annulum cum dextera sua, & dexteram manū virginis cum sinistra manu sua, & mittēs annulum ipsum digito annulari dexteræ manus virginis, desponsat illas Iesu Christo, dicens singulis.
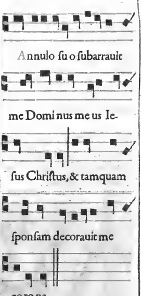

DEsponso te Iesu Christo, filio summi Patris, qui te illæsam custodiat. Accipe ergo annulū fidei, signaculum Spiritus sancti; vt sponsa Dei voceris, si ei fideliter seruieris, in perpetuum coroneris. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, et Spiritus ✠ sancti.

men.

Quo facto, ambæ ſimul genuflexæ, decãtant Antiphonam.

Qua cãtata, reducuntur a matronis prædictis ad loca ſua, & aliæ duæ, quæ illas ſequũtur in ordine, præſentãtur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, & deſponſantur, modo præmiſſo. Omnibus ergo ſic ſeriatim deſponſatis, & ad loca ſua reductis, omnes genuflexæ ſimul leuant in altum, & oſtendunt dexteras manus, cãtantes hanc Antiphonam.

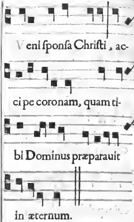

Deinde Pontifex cũ mitra ſurgit, & ſtãs verſus ad illas, dicit.

BEne ✠ dicat vos conditor cæli, & terræ, Deus Pater omnipotens, qui vos eligere dignatus eſt ad beatæ Mariæ ma-

tris Domini nostri Iesu Christi consortium; vt integram, & immaculatam virginitatem, quã professæ estis, coram Deo, & Angelis eius conseruetis; propositum teneatis; castitatem diligatis; patientiam custodiatis; vt coronam virginitatis accipere mereamini. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex cum mitra stans, iterum vocat illas in cantu inchoans, schola prosequente, hanc Antiphonam.

Incepta Antiphona, sedet Pō tifex cū mitra, & ea finita, præsentátur ei a paranymphis duæ primæ virgines, vt prius, corā eo genuflexæ. Ipse autem torquem, siue coronam accipiēs, imponit capiti cuiuslibet virginis seriatim singulis dicens.

Accipe coronam virginalis excellentiæ, vt, sicut per manus nostras coronaris in terris, ita a Christo gloria, & honore coronari merearis in cælis. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

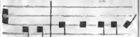
Et mox ambæ simul decantant hanc Antiphonam.

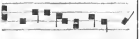
In duit me Do mi-

nus cy cla de au ro

tex ta , & immensis

moni li bus or na uit

me.

Qua cantata, reducūtur a matronis prędictis ad loca sua. & aliæ præsentátur, quæ simili modo genuflectunt, cantant, & coronātur. Omnibus coronatis, & ad loca sua reductis, & stantibus, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illas, dicit.

℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Da, quęsumus, omnipotens Deus, vt hæ famulæ tuæ, quæ pro spe retributionis æternæ tibi Domino Deo desiderant consecrari, plena fide, animoque in sancto proposito permaneant. Tribue eis, Domine, humilitatem, castitatem, obedientiam, caritatem, & om

nium
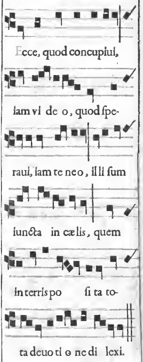
nium bonorum operum quā-titatem; vt ad meritum æternæ gloriæ possint peruenire. Per Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Deinde omnibus simul genua flectentibus, Pontifex stans, vt prius, sine mitra, dicit hanc Orationem.

Oremus.

TE inuocamus, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, super has famulas tuas, quæ tibi vouerunt pura mente, mundoque corde seruire; vt eas sociare digneris inter illos centum quadraginta quattuor millia, qui virgines permanserunt, & se cum mulieribus non coinquinauerunt; in quorum ore dolus nō est inuentus: ita & has famulas tuas facies permanere immaculatas vsque in finem. Per immaculatum Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua finita, virgines surgentes, simul cantant Antiphonam.

Post hæc Pon[illegible] ante pe-

te pectus manibus, dicit super illas stantes, humiliter inclinatas, benedictionem.

Deus plasmator corporum, afflator animarũ, qui nullam spernis ætatem, nullum sexum reprobas, nullam conditionem gratia tua ducis indignam, sed omniũ æqualis creator es, & redemptor, tu has famulas tuas, quas ex omni numero gregis, vt bonus pastor, ad conseruandam coronam perpetuæ virginitatis, & castimoniam animæ eligere dignatus es, tuæ protectionis scuto circumtege, & ad omne opus virtutis, & gloriæ, magistrante sapientia, præpara; vt vincẽtes carnis illecebras, & illicita connubia recusantes, insolubilem filij tui Domini nostri Iesu Christi copulam mereantur. His petimus, Domine, arma suggeras, non carnalia, sed spiritus virtute potentia, vt, te muniente, earum sensus, & membra, in earum corporibus, & animabus non possit dominari peccatum; ac sub tua gratia viuere cupientibus, nihil sibi defensor malorum, & inimicus bonorum de his vasis nomini tuo consecratis præualeat vindicare. Omnem etiam nociuum calorem imber gratiæ tuæ cælestis extinguat, lumen vero perpetuæ castitatis accẽdat; facies pudica scandalis non pareat, neque incautis occasionem tribuat negligentia delinquendi. Sitque in eis casta virginitas; sint ornatæ pariter, & armatæ fide integra, spe certa, caritate sincera; vt, præparato animo ad continẽtiam, virtus tanta præstetur, quæ superet diaboli uniuersa figmẽta; & contemnendo præsentia, futura sectentur; ieiunia epulis carnalibus præferant; lectiones sacras, & orationes conuiuijs, & potationibus anteponant; ut orationibus pastæ, & eruditionibus expletæ, illuminatæ uigiliis, opus gratiæ uirginalis exerceant. His igitur uirtutum armis has tuas famulas interius, exteriusque communiẽs, præsta, inoffensum cursum uirgi-

nitatis implere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amē.

Tum Pontifex, accepta mitra, stans dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas.

BEnedicat vos Deus Pa ✠ ter, & Fi ✠ lius, & Spiritus ✠ sanctus omni benedictione spirituali; vt manentes semper incorruptæ, inuiolatæ, & immaculatæ, sub vestimento sanctæ Mariæ matris Domini nostri Iesu Christi, requiescat super vos spiritus septiformis gratiæ, spiritus sapientiæ, & intellectus, spiritus consilij, & fortitudinis, spiritus scientiæ, & pietatis; & repleat vos spiritus timoris Domini, fragiles solidet, inualidasque confirmet, pietate alleuet, & mentes regat, vias dirigat, cogitationes sanctas instituat, actus probet, opera perficiat, caritate ædificet, sapientia illuminet, castitate muniat, scientia instruat, fide firmet, in virtute multiplicet, in sanctitate sublimet, ad patientiam præparet, ad obedientiam subdat, sobrias protegat, & pudicas in infirmitate visitet, in dolore releuet, in tentatione custodiat, in prosperitate tēperet, in iracundia mitiget, in iniquitate emundet, infundat gratiam, remittat offensam, tribuat disciplinam. Vt his, & similibus virtutibus fultæ, & sanctis operibus illustratæ, illa semper studeatis agere, quæ digna fiant remuneratione. Illum habeatis testem, quem habituræ estis iudicem; & vos aptetis, vt præfulgentem gestetis in manu lampadem, intraturæ sponsi thalamum, occurratis cum gaudio, & nihil in vobis reperiat fætidum, nihil sordidum, nihil occultum, nihil corruptum, nihil inhonestum, sed niueas, & candidas animas, corporaque lucida, atque splendida; vt, cū ille dies tremendus remunerationis iustorum, retributionisque malorum aduenerit, non inueniat in vobis vltrix flamma, quod vrat, sed diuina pietas, quod coronet; quas iam in hoc sæculo conuersatio reli-

gio-

gioſa mundauit, vt ad tribunal æterni regis aſcenſuræ, celſaque palatia, cum iiſdem mereamini habere protectionē, qui ſequuntur Agnum, & cantant canticum nouum ſine ceſſatione, illic percepturæ præmium poſt laborem, ſemperque maneatis in viuentium regione. Atque ipſe benedicat vos de cælis, qui per crucis paſsionem humanum genus eſt dignatus venire in terris redimere, Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui cum æterno Patre, & Spiritu ſancto in vnitate perfecta viuit, & regnat Deus, in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex ſedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas a diuino ſeruitio, quæ vexillo caſtitatis ſubiectæ ſunt, abducat; nullus earum bona ſurripiat, ſed ea cum quiete poſsideant, in hanc formam.

Auctoritate omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, firmiter, & ſub interminatione anathematis inhibemus, ne quis præſentes virgines, ſeu ſancti-

moniales à diuino seruitio, cui sub vexillo castitatis subiectæ sunt, abducat, nullus earum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, maledictus sit in domo, & extra domum; maledictus in ciuitate, & in agro; maledictus vigilando, & dormiendo; maledictus manducando, & bibendo; maledictus ambulando, & sedendo; maledicta sunt caro eius, & ossa, & a planta pedis vsque ad verticem non habeat sanitatem. Veniat super illum maledictio hominis, quam per Moysen in lege filiis iniquitatis Dominus permisit. Deleatur nomen eius de libro viuentium, & cum iustis non scribatur. Fiat pars, & hæreditas eius cum Cain fratricida, cum Dathan, & Abiron, cum Anania, & Saphira, cum Simone mago, & Iuda proditore, & cum eis, qui dixerunt Deo, Recede a nobis, semitam viarum tuarum nolumus. Pereat in die iudicij; deuoret eum ignis perpetuus cum diabolo, & angelis eius, nisi restituerit, & ad emendationem venerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, & cætera vsque ad Offertorium inclusiue, virginibus in ordine suo manentibus.

Offertorio dicto, singulæ virgines consecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis in faldistorio ante medium altaris cum mitra sedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accensam.

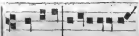
Interim parantur pro eis tot hoſtiæ conſecrādæ, quot ſunt ipſæ numero. Facta oblatione, Pontifex cum mitra ſedens lauat manus; deinde, depoſita mitra, ſurgit, & proſequitur Miſſam, more conſueto.

Secreta.

OBlatis hoſtijs, quæſumus, Domine, præſentibus famulabus tuis perſeuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, ſummi regis aduentu, regnum cæleſte cum lætitia mereantur intrare. Per Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

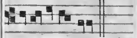
Poſtquam Pontifex ſe de corpore, & ſanguine communicauerit; tum accedunt ad ſupremum gradum altaris virgines ipſæ binæ, & binæ, & ibidem genuflectunt; Pontifex vero ſingulas cōmunicat; & omnibus communicatis, ipſæ virgines ante altare, vt in Miſſa fuerunt genuflexæ, ſimul cantant Antiphonam.

Mel,& lac ex eius ore su-

scepi, & sanguis eius or-

nauit ge nas me as.

Interim Pontifex ablutionem sumit;tum,accepta mitra,stans lauat manus, deinde perficit Missam.

Postcommunio.

DEus, qui habitaculum tuũ in corde pudico fundasti, respice super has famulas tuas, & quæ castigationibus assiduis postulant, tua cõsolatione percipiant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Missa finita, Pontifex dat benedictionem solemnem.

Et, quia in nonnullis monasterijs est consuetudo, quod loco Diaconissatus, virginibus consecratis datur facultas incipiendi horas canonicas, & legendi officium in Ecclesia, Pontifex stans ante altare sine mitra, virginibus consecratis coram eo genuflexis, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super has famulas tuas spiritũ tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cælesti munere ditatæ & tuæ maiestatis gratiã possint acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Breuiarium illis, [illegible] bus manibus ipsum tangentibus, dicens.

ACcipite librum, vt incipiatis horas canonicas, & legatis officiũ in Ecclesia. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Surgit Pontifex, mitra deposita, & conuersus ad altare incipit hymnum. Te Deum laudamus, quem chorus prosequitur vsque ad finem, & eo finito, duæ ex choro dicunt.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Respondet chorus.

A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conuersus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc virgines consecratæ reuertuntur ad portam monasterij, vbi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abba-

tissæ similiter genuflexæ dicēs. Vide, quomodo istas cōsecratas Deo, serues, & repræsentes immaculatas; redditura pro eis rationē, ante tribunal sponsi earū, vēturi iudicis.

Tum Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens.

Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem.

In principio &c.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis.

CVM Rex est coronādus, Episcopi regni ad ciuitatem, vbi coronatio fieri debet, conuocantur. Rex triduanum ieiunium deuote peragit, per hebdomadā præcedentem, videlicet quarta, & sexta feria, & sabbato. Dominica vero proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad communionem parat. Ecclesia vero ipsa Metropolitana, siue Cathedralis, vbi solemnitas celebrabitur, paretur, & ornetur, quo melius fieri poterit. Ad altare maius parantur ea, quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante; & credentia iuxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, & sceptrum Regi dādā, & oleum Cathecumenorum, bōbyx ad ligandū, & extergēdum brachium Regis, & inter scapulas post vnctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia, in loco competenti thalamus, siue suggestum pro Rege, in quo sit regalis sedes ornata, & thalamus ipse sit ornatus pānis sericeis, & auleis. Sed aduertendum est, quod altitudo thalami non sit maior quā gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco conuenienti tentorium, siue papilio, sub quo Rex vestes regales, pro regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tē-

pore recipit. Et si Regina etiā simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non lōge a regio, sed illo aliquantulum humilior; & ita sunt situādi thalami, vt inde posśint videri altare, & Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc, & inde sedes, pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, & coronandus est, omnes Episcopi conueniunt mane in Ecclesia, in qua hoc fieri debet; & Metropolitanus, siue Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis tempori conuenientibus. Episcopi vero induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum, si sint religiosi) amictu, stola, pluuiali albo, & mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito sedet cum mitra, & Episcopi parati hinc, & inde super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi asśistunt. Interim, Rex vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatis domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, & alijs venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniūt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se mediū, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt; cui Rex caput inclinans, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce.

Reuerendiſsime pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt præſentem egregium militem ad dignitatem Regiam ſubleuetis.

Interrogat Metropolitanus.

Scitis illum eſſe dignum, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille reſpondet.

Et nouimus, & credimus eũ eſſe dignum, & vtilem Eccleſiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus, dicit

Deo gratias.

Tunc ſedet Rex medius inter duos Epiſcopos deducentes, congruenti ſpatio a Metropolitano, ita vt illi faciem vertat; ipſi etiam deducentes Epiſcopi ſenior ad dexteram, alius ad ſiniſtram Regis ſe collocant, vt & ipſi ad alterutrum facies vertant. Quibus ſic ſedentibus, poſtquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens.

Cum hodie per manus noſtras, optime Princeps, qui

Chri-

Christi saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) sacram vnctionem, & regni insignia sis suscepturus; bene est, vt te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos curã sumis. Præclarum sane inter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum, si cõsideraueris, quod omnis potestas a Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legũ conditores iusta decernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es redditurus. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christianam religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professus es, ad finem vsque inuiolatam retinebis, eamque contra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarũ Prælatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerentiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non inculcabis. Iustitiã, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcusse administrabis, bonis præmia, noxijs debitas pænas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppresione defendes. Omnibus te adeuntibus benignum, mansuetum, atque affabilem, pro regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, vt non ad tuam, sed totius populi vtilitatem regnare, præmiumque bene factorum tuorum, non in terris, sed in cælo expectare videaris. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Rex electus accedit ad Metropolitanum, & coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futurus Rex N. profiteor, & promitto coram Deo, & Angelis eius deinceps legem, iustitiam, & pacē Ecclesiæ Dei, populoq. mihi subiecto pro posse, & nosse facere, ac seruare, saluo condigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum, & canonicū honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Ecclesijs collata, & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secundum consilium fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tāgit librum Euangeliorum, quē Metropolitanus ante se apertum tenet. dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Postea Rex electus Metropolitani manum reuerenter osculatur.

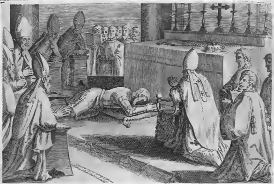
His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, deposi-

posita mitra, surgit, & stãs versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem, & coronationem ipsam concernentia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus obseruantes, & imitantes.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, creator omnium, Imperator Angelorum, Rex regum, & Dominus dominantium, qui Abraham fidelem seruum tuum de hostibus triumphare fecisti, Moysi, & Iosue populo tuo prælatis multiplicẽ victoriã tribuisti, humilemque Dauid puerum tuum regni fastigio sublimasti, & Salomonem sapientiæ, pacisque ineffabili munere ditasti; respice, quæsumus, Domine, ad preces humilitatis nostræ, & super hunc famulum tuum N. quem supplici deuotione in Regem eligimus, bene ✠ dictionũ tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potẽtia semper, & vbique circumda; quatenus prædicti Abrahæ fidelitate firmatus, Moysi mansuetudine fretus, Iosue fortitudine munitus, Dauid humilitate exaltatus, Salomonis sapientia decoratus, tibi in omnibus complaceat, & per tramitem iustitiæ inoffenso gressu semper incedat; tuæ quoque protectionis galea munitus, & scuto insuperabili iugiter protectus, armisque cælestibus circumdatus, optabilis de hostibus Sanctæ crucis Christi victoriæ triumphum feliciter capiat, terroremque suæ potentiæ illis inferat, & pacem tibi militantibus lætanter reportet. Per Christum Dominum nostrum, qui virtute sanctæ crucis tartara destruxit, regnoque diaboli superato, ad cælos victor ascendit, in quo potestas omnis, regnique cõ-

fistit victoria, qui est gloria humilium, & vita, salusque populorum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Metropolitanus cũ mitra procumbit supra faldistorium. Rex vero ad eius sinistram in terram se prosternit, alijs Prælatis paratis ante sedes suas similiter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, & prosequuntur Litanias, choro respondente. Cũ dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastorali in sinistram manum, super electũ Regem prostratum dicit.

Vt hunc electum in Regem coronandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hunc electũ in Regem coronandum bene ✠ dicere, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo semper super

eum

eum signum crucis. Idem dicunt, & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus resumentibus, & perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, illo prostrato, atq. Episcopis, deposita mitra, genuflexis manentibus, versus ad coronandum, dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus sperantē in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Prætende, Domine, huic famulo tuo dexteram cælestis auxilij; vt te toto corde perquirat, & quæ digne postulat, consequi mereatur.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Metropolitanus sedet, accipit mitram, & electus Rex coram eo genuflectit, & circumastantibus Prælatis paratis, cum suis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & inungit, in modum crucis, illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem.

Deus,

Eus, Dei filius, Iesus Christus Dominus noster, qui a Patre oleo exultationis vnctus est, præ participibus suis; ipse per præsentem sanctæ vnctionis infusionem Spiritus paracliti super caput tuum bene ✠ dictionem infundat, eandemque vsque ad interiora cordis tui penetrare faciat; quatenus hoc visibili, & tractabili oleo, dona inuisibilia percipere, & temporali regno iustis moderationibus executo, æternaliter cum eo regnare merearis, qui solus sine peccato, Rex regum viuit, & gloriatur cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Azahel super Syriam, & Iehu super Israel per Eliam, Dauid quoque, & Saulem per Samuelem prophetam in Reges inungi fecisti, tribue, quæsumus, manibus nostris opem tuæ benedictionis, & huic famulo tuo N. quem hodie, licet indigni, in Regem sacra vnctione, delinimus, di-

gnam

gnam delibutionis huius efficaciam, & virtutem concede; constitue, Domine, principatum super humerum eius, vt sit fortis, iustus, fidelis, prouidus, & indefessus regni huius, & populi tui gubernator, infidelium expugnator, iustitiæ cultor, meritorum, & demeritorum remunerator, Ecclesiæ tuæ sanctæ, & fidei Christianæ defensor, ad decus, & laudem tui nominis gloriosi. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Quo facto, Metropolitanus lauat, & abstergit manus, surgit cum mitra, descendit ante altare, vbi deposita mitra, stans, cum suis ministris facit Confessionem. Rex vero electus ad partem se retrahit, & genuflexus cum suis Prælatis domesticis idem facit. Similiter & Episcopi parati sine mitris stantes, bini, & bini Confessionem dicunt. Finita Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, & procedit in Missa, more solito, vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue, Prælatis paratis iuxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim, schola inchoat Introitum, & prosequitur in Missa; & Rex a suis ducitur in Sacristiã, vel sub papilione ad hoc parato, vbi inter scapulas, & brachium inũctum bombyce bene abstergitur, & induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex, & ornatus, procedit cũ suis Prælatis, Baronibus, & aliis ad eminẽtem, & ornatũ thalamũ, in Ecclesia sibi præparatũ, & ibi super aliquo faldistorio ornato genuflexus incumbens, audit Missã, quã Prælati sui nõ parati circumastãtes etiã genuflexi legũt vsq. ad Alleluia, siue vltimũ vers. Tractus, vel Sequẽtię exclusiue. Missa dicitur de die, & cũ Oratione diei, dicitur pro ipso electo Rege sub vna

Per Dominum hæc Oratio.

QVæsumus, omnipotens Deus, vt famulus tuus N. Rex noster, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omniũ percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gloriosus valeat peruenire. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare cum mitra in faldistorio, & Rex a suis associatus medius inter priores Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reuerentia, vt prius, genuflectit coram eo. Tũc Metropolitanus accipit gladium, quẽ vnus ministrorum sibi porrigit de altari, & illũ euaginatum tradit in manus Regis, dicens.

ACcipe gladium de altari sumptum per nostras manus, licet indignas, vice tamen, & auctoritate sanctorũ Apo-

sto-

ſtolorum conſecratas, tibi regaliter conceſſum, noſtræque bene ✠ dictionis officio, in defenſionem ſanctæ Dei Eccleſiæ diuinitus ordinatum; & memor eſto eius, de quo Pſalmiſta prophetauit, dicens. Accingere gladio tuo, ſuper femur tuum potentiſsime; vt in hoc per eundem vim æquitatis exerceas, molem iniquitatis potenter deſtruas, & ſanctam Dei Eccleſiam, eiuſque fideles propugnes, ac protegas; nec minus ſub fide falſos, quã Chriſtiani nominis hoſtes execres, ac diſpergas; viduas, & pupillos clemẽter adiuues, ac defendas; deſolata reſtaures, reſtaurata conſerues; vlciſcaris iniuſta, confirmes bene diſpoſita; quatenus hæc agendo, virtutũ triumpho glorioſus, iuſtitiæq. cultor egregius, cũ mundi ſaluatore ſine fine regnare merearis. Qui cum Deo Patre, & Spiritu ſãcto viuit, & regnat Deus. Per omnia ſæcula &c.

His expeditis, enſis a miniſtris in vaginam reponitur, & Metropolitanus accingit enſe Regem, dicens.

Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.

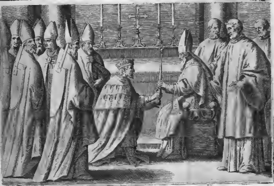
Et mox Rex accinctus surgit, & eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat, deinde super brachium sinistrum tergit, & in vaginã reponit; atque iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptã manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, capiti illius imponente, ac dicente.

Accipe coronã regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, quam sanctitatis gloriã, & honorem, & opus fortitudinis, significare intelligas, & per hanc te participem ministerij nostri non ignores. Ita, vt sicut nos in interioribus pastores, rectoresque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus verus Dei cultor, strenuusque

que contra omnes aduersitates Ecclesiæ Christi defensor assistas, regnique tibi a Deo dati, & per officiũ nostræ benedictionis in vice Apostolorũ, omniumque Sanctorũ, regimini tuo cõmissi vtilis executor, proficuusque regnator semper appareas; vt inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, & præmio sempiternæ felicitatis coronatus cũ redemptore, ac Saluatore nostro Iesu Christo, cuius nomẽ, vicemque gestare crederis, sine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

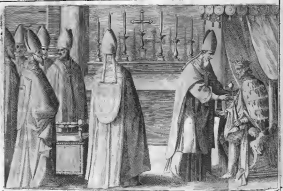
Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo sceptrum, dicens.

Accipe virgam virtutis, ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terrere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, & releuare humiles; & aperiat tibi ostium Iesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait, Ego sum

ostium,

ostium, per me si quis introierit, saluabitur, qui est clauis Dauid, & sceptrum domus Israel, qui aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris, & vmbra mortis; & in omnibus sequi merearis eum, de quo Dauid propheta cecinit, Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi: virga directionis, virga regni tui; & imitando ipsum, diligas iustitiam, & odio habeas iniquitatem, quia propterea vnxit te Deus, Deus tuus, ad exemplum illius, quẽ ante sæcula vnxerat oleo exultationis, præ participibus suis, Iesum Christum Dominũ nostrum, qui cũ eo viuit, & regnat Deus. Per omnia &c. Tunc Regi surgenti discingitur ensis, & in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediate portat. Et Metropolitanus cum aliis Prælatis paratis deducit Regem sceptrũ in manu, & coronam in capite ferentem, medium inter se a dexteris, & digniorem

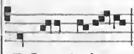

Præ-

Prælatum paratum a ſiniſtris Regis incedentem ad ſolium ſupra thalamum, & adiuuante cum digniore Prælato prædicto, intronizat Regem in ſolio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præſentem traditionẽ noſtram, omnium ſcilicet Epiſcoporum, cæterorumq. Dei ſeruorum; & quanto clerum ſacris altaribus propinquiorem perſpicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatorem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, depoſita mitra, ſtans verſus ad altare inchoat, ſchola proſequẽte, Hymnum.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuo manens, vſque ad finem Hymni; & eo finito, Metropolitanus ſtans, vt prius, ad dexteram Regis ſine mitra, dicit ſuper illum verſus.

Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iuſtitia, & iudicium præparatio ſedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum prophanus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſſio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis

exau-

exauditione confirma; habemus & nos apud te, sancte Pater, Dominum saluatorē, qui pro nobis manus suas extēdit in cruce, per quem etiam precamur, altissime, vt, tua potentia suffragante, vniuersorum hostium frangatur impietas, populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Oremus.

Deus inenarrabilis auctor mundi, conditor generis humani, confirmator regni, qui ex vtero fidelis amici tui Patriarchæ nostri Abrahæ prælegisti Regem sæculis profuturum, tu præsentem insignem Regem hūc cum exercitu suo per intercessionem beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum vberi bene ✠ dictione locupleta; & in solium regni firma stabilitate connecte: visita eum, sicut visitasti Moysen in rubo, Iosue in prælio, Gedeonem in agro, Samuelem in templo, & illa eum siderea bene ✠ dictione, ac sapientiæ tuæ rore perfunde, quam beatus Dauid in psalterio, Salomon filius eius, te remunerante, percepit de cælo. Sis ei contra acies inimicorum lorica, in aduersis galea, in prosperis sapientia, in protectione clypeus sempiternus. Et præsta, vt gentes illi teneant fidem, proceres sui habeant pacem, diligant caritatem, abstineant se a cupiditate, loquantur iustitiam, custodiāt veritatē, & ita populus iste sub eius imperio pullulet, coalitus benedictione æternitatis; vt semper tripudiātes maneāt in pace, ac victores. Quod ipse præstare dignetur, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælatis paratis redit ad sedem suam, vel faldistoriū prope altare, & (nisi sit coronanda Regina) dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euange-

lium,

lium, & alia vsque ad Offertorium inclusiue. Quo dicto, Metropolitanus residet in faldistorio suo ante medium altaris cum mitra, & Rex a suis Prælatis, & Baronibus associatus venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum sibi placet, & manũ Metropolitani recipiẽtis osculatur.

Deinde ad solium suum reducitur. Metropolitanus lauat manus, surgensq; accedit ad altare, & prosequitur Missam vsque ad Cõmunionem. Cum Secreta diei dicitur pro Rege, sub vno Per Dominum nostrum. Secreta.

MVnera, quæsumus, Domine, oblata sanctifica, vt & nobis vnigeniti tui corpus, & sanguis fiant; & Regi nostro ad obtinendam animæ, corporisque salutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vsquequaque proficiant. Per eundem Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus san-

cti Deus, per omnia sæcula sæculorum. [illegible] men.

[illegible] per primum [illegible] paratis, cum in-[illegible]ento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se de corpore, & sanguine, quem totum sumere debet, communicauerit, Rex, detecto capite, de thalamo suo accedit ad altare, coram quo, in supremo gradu genuflectit, & Metropolitanus conuersus ad Regem, ipsum communicat. Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitani, & sumpta communione, ex calice de manu Metropolitani se purificat, & purificatus ad thalamum suum reuertitur. Metropolitanus vero ablutionem sumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Missam.

Cum Postcommunione diei dicitur pro Rege, sub vno Per Dominum.

Postcommunio.

HAec, Domine, oblatio salutaris famulum tuũ N. Regem nostrũ ab omnibus tueatur aduersis; quatenus Ecclesiasticæ pacis obtineat trãquillitatem, & post istius temporis decursum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, vt supra; qua data, singuli ad sua reuertuntur.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Reginæ.

SI vero tunc Regina benedicenda sit, & coronanda, quã primum ipso Rege intronizato, & orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælatis paratis ad altare reuersus in faldi-

ſtorio ſedet. Rex de ſolio ſuo ſurgens, cum comitiua ſua, coronā in capite, & ſceptrū in manu geſtans ante altare ad Metropolitanum proficiſcitur, & facta ei reuerentia, ſtans, detecto capite, petit Reginā benedici, & coronari, ſub his verbis.

Reuerendiſsime pater, poſtulamus, vt Cōſortem noſtram nobis a Deo coniunctā benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti.

Deinde ad ſolium ſuum reuertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Eccleſia a principio ſteterat, a duobus Epiſcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt, ſed primis poſt eos, crine ſoluto, & capite velato, in veſtibus ſuis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; & facta Metropolitano reuerentia, coram illo genufleċtit, & eius manum oſculatur.

Tunc ſurgit Metropolitanus cum mitra, & in faldiſtorio procumbit. Regina vero ad

eius sinistram in terram se prosternit; & inchoantur, ac perficiuntur Litaniæ, vt supra: quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illam ante se genuflexã, dicit sequentẽ Orationem intelligibili voce; quam etiam, & alia sequentia astãtes Prælati parati submissa voce dicunt.
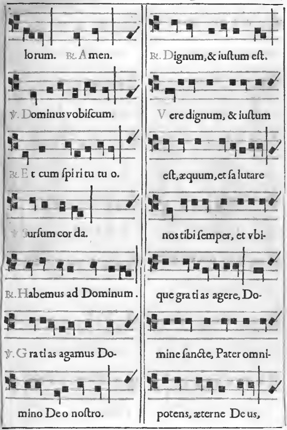

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuam N. cælesti bene ✠ dictione sanctifica, quam in adiutorium regni Reginam eligimus, tua vbique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per eũdem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.
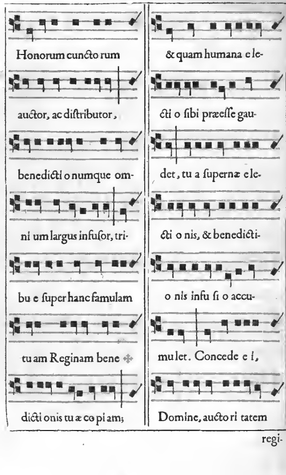
Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.
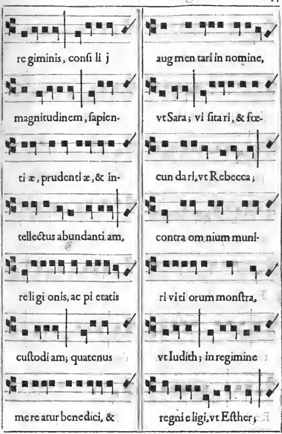

lorum. ℟.
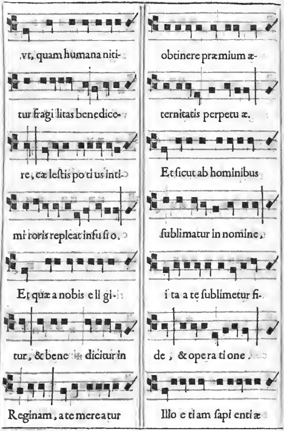

lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Do-
mino Deo noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſalutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gratias agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne Deus,
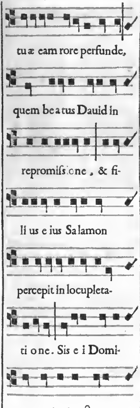
Hono-
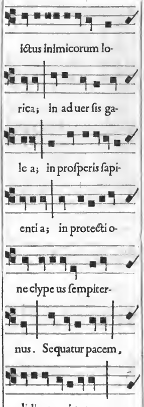

Honorum cuncto rum
auctor, ac diſtributor,
benedicti onumque om-
ni um largus infuſor, tri-
bu e ſuper hanc famulam
tu am Reginam bene ✠
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o ſibi præeſſe gau-
det, tu a ſupernæ e le-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu ſi o accu-
mulet. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem

re giminis, conſi li j
magnitudinem, ſapien-
ti æ, prudenti æ, & in-
tellectus abundanti am,
re li gi onis, ac pi etatis
cuſtodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara; vi ſitari, & fœ-
cun da ri, vt Rebecca;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith; in regimine
regni e ligi, vt Eſther;

vt,

vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ lestis po ti us inti-
mi roris repleat infu si o.
Et quæ a nobis e li gi-
tur, & bene dicitur in
Reginam, a te mereatur
obtinere præmium æ-
ternitatis perpetu æ.
Et sicut ab hominibus
sublimatur in nomine,
i ta a te sublimetur fi-
de, & opera ti one.
Illo e ti am sapi enti æ

tuæ eam rore perfunde,
quem beatus Dauid in
repromissione, & fi-
li us e ius Salamon
percepit in locupleta-
ti one. Sis e i Domi-
ne, contra cunctorum

ictus inimicorum lo-
rica; in aduer sis ga-
le a; in prosperis sapi-
enti a; in protecti o-
ne clype us sempiter-
nus. Sequatur pacem,
di ligat ca ri ta tem,

Ii abſti-

abstine at se ab omni

impi e ta te; loquatur

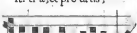
iusti ti am, custo di at

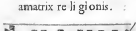
veri ta tem, sit cultrix iu-

sti ti æ, & pi e ta tis,

amatrix re li gi onis.

Vige atque præsenti be-

ne dictione in hoc æuo

annis plurimis, & in sem-

pi terno sine fine æternis.

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuũ, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua Præfatione expleta, sedet Metropolitanus; & accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Cathecumenorum illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens.

Deus pater æternæ gloriæ sit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi, preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conseruet; inimicos tuos confusione induat; & super te Christi sanctificatio, atque huius olei infusio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cælis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te, & custodiat in vitam æternam Iesus Christus Dominus noster, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quo facto, surgit Regina, & a suis ducitur ad sacristiam, seu papilionem, vbi Rex regales vestes indutus est, ibi & ipsa induitur vestibus regalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldistorio sedētem, qui imponit illi ante se genuflexæ coronam, dicens.

ACcipe coronam gloriæ, vt ſcias te eſſe conſortem regni, populoque Dei ſemper proſpere conſulas; & quanto plus exaltaris, tanto amplius humilitatem diligas, & cuſtodias, in Chriſto Ieſu Domino noſtro.

Et mox dat ei ſceptrum, dicens.

Accipe virgam virtutis, ac veritatis, & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis, diligentissimam curã exhibeas; vt omnipotẽs Deus augeat tibi gratiam suã, qui viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℞. Amẽ. Quo facto, surgit Regina, & Episcopi parati, qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant vsque ad suum thalamũ, vbi sedet in solio suo, matronis eius ipsam comitantibus; deinde dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege a suis tantum associati, vadunt ad offerendũ Metropolitano in faldistorio ante mediũ altaris sedenti de auro, quantũ volunt, & manũ Metropolitani recipiẽtis osculãtur; deinde reuertuntur ambo ad thalamũ suum, & proceditur in Missa vsque ad Communionẽ. Data pace Regi, & Reginæ per primum ex Prælatis pãratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Rex, & Regina a suis tantum associati descendunt

de thalamis, & veniunt ad altare, vbi in ſupremo gradu genuflectunt; & percepta communione, Metropolitanus ponit ambas hoſtias conſecratas ſuper patenam, & conuerſus ad Regem, & Reginam, eos communicat.

Rex, priuſquam communionem ſumat, oſculatur manum dexteram Metropolitani, tum ſimili modo communicat Reginam, quæ ſimiliter eius manum oſculatur, & ſucceſsiue ambos ex calice ſuo purificat, qui purificati ad thalamos ſuos reuertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus vero ablutionem ſumit; & accepta mitra, lauat manus, perficitque Miſſam, & in fine dat benedictionem ſolemnẽ. Qua data, Rex, & Regina vadũt ad palatium ſuum, & Metropolitanus, atque alij Prælati omnes deponunt veſtes ſacras, & ad propria quiſque reuertitur.

SI autem, Rege iampridẽ coronato, Regina ſola, vt coniux illius, coronanda ſit, parantur duo thalami, & alius locus, in quo Regina a principio officij vſque ad tempus coronationis expectat. Vocãtur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ ſupra pro coronatione Regis ordinata ſunt. Die autem ſtatuto, Metropolitano, & Prælatis in Eccleſia conſtitutis, & ſe veſtientibus, Rex veſtibus regalibus indutus cum corona in capite, & ſceptro in manu, enſe præcedente, a ſuis aſſociatus venit ad Eccleſiam, & aſcendit thalamum ſuum; & Metropolitano, ac Prælatis omnibus paratis, incipitur Miſſa, more ſolito, & continuatur vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſiue. Tum Rex coronam, & ſceptrum ferens deſcendit de thalamo ſuo, & Metropolitano in faldiſtorio ante altare cũ mitra ſedente, ſtans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, & coronari, ſub his verbis.

REuerendiſsime pater, poſtulamus vt cōſortem noſtram nobis a Deo coniunctā benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti.

Deinde ad thalamum ſuum reuertitur; & Regina, quæ vſque tunc in aliquo loco ad partem in Eccleſia ſteterat, a duobus prioribus Prælatis paratis, crine ſoluto, & capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare ſedentem; & facta ei reuerentia, coram eo genuflectit, & eius manum oſculatur. Tunc ſurgit Metropolitanus, & cum mitra procumbit ſupra faldiſtorium. Regina vero ad eius ſiniſtram ſe in terram proſternit, & inchoātur Litaniæ, & perficiuntur, atque omnia alia fiũt, quæ ſupra in coronatione Reginæ dicta ſunt, vſque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina ſola, prout Regi placebit. Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deinde perfi-

citur Missa, & in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem &c.

Si vero Regina coronanda est, vt regni Domina, & absque Rege, tunc paratur thalamus vt fus in Ecclesia; vocantur Prælati regni, & omnia alia similiter fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die statuto, conueniunt in Ecclesia, in qua coronatio fieri debet; vbi Metropolitanus, aut alius, ad quem spectat, cum Episcopis alijs parat se, & sedent ante altare, vt supra dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælatis, Baronibus, & matronis, atque alijs domesticis venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati veniunt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam vsque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinãs, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior ipsorum deducentium, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt præsentem circumspectam mulierem ad dignitatem Reginalem subleuetis.

Tunc interrogat Metropolitanus.

Scitis illam esse dignam, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet.

Et nouimus, & credimus eam esse dignam, & vtilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus dicit.

Deo gratias.

Tunc sedet Regina media inter ipsos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitano, ita vt illi faciē vertat; ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Reginæ se collocant, vt & ipsi ad alterutrum facies vertant. Ipsis sic sedentibus, postquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens.

CVm hodie per manus nostras, circumspecta mulier, qui Christi saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) sacram vnctionem, & regni insignia sis susceptura; bene est, vt te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos curam sumis. Præclarum sane iter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum si consideraueris, quod omnis potestas a Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legum conditores iusta de-

cernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es reddituras. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christianã religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professa es, ad finem vsque inuiolatam retinebis, eamque cõtra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarũ Prælatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerẽtiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non conculcabis. Iustitiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes incõcusse administrabis, bonis præmia, noxijs debitas pænas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppresione defendes. Omnibus te adeuntibus benignam, mansuetam, atque affabilẽ pro regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, vt non ad tuã, sed totius populi vtilitatẽ regnare, præmiumque bene factorũ tuorum non in terris, sed in cælo expectare videaris. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, & genuflexa facit hanc professionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futura Regina N. profiteor, & promitto corã Deo, & Angelis eius deinceps legem, iustitiam, & pacẽ Ecclesiæ Dei, populoque mihi subiecto, pro posse, & nosse facere, ac seruare, saluo condigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum, & canonicum honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Ecclesijs collata, & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secun-

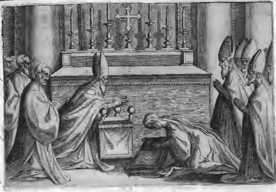
dum cõſilium fidelium meorum, præſtare.

Deinde ambabus manibus tãgit librum Euangeliorum, quem Metropolitanus coram ea ſuper genibus apertum tenet, inferiori parte libri Reginæ verſa, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Et poſt Regina electa Metropolitani manum reuerenter oſculatur.

Quo facto, Metropolitanus ſurgit, & cum mitra procumbit in faldiſtorio. Regina vero ad eius ſiniſtram in terram ſe proſternit.

Et cantores incipiunt, ſchola proſequente, Litanias, in quibus cum dictum fuerit.

V. Vt omnibus fidelibus &c.

R. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus ſurgit, & accepto baculo paſtorali in ſiniſtra, ſuper illam dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo, dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere, & conſe ✠ crare digneris.

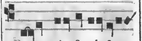
℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſemper ſuper Reginam ſignũ crucis. Idem dicunt, & faciunt Epiſcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias reſumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgit, Regina proſtrata manẽte, & dicit ſuper eã intelligibili voce Orationem ſequentem, quã aſtantes Epiſcopi, etiam ſine mitris in locis ſuis ſtantes, ſubmiſſa voce pronunciant.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, hanc famulam tuã cæleſti bene ✠ dictione ſanctifica, quam in gubernationem regni Reginam eligimus; tua vbique ſapientia doceat, & confortet, atque Eccleſia tua fidelem famulã ſemper agnoſcat. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Tum ſurgit Regina, & coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extẽſis manibus ante pectus, dicit.

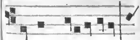
Per omni a ſæcula ſecu-

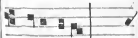
lorum. ℟. A men.
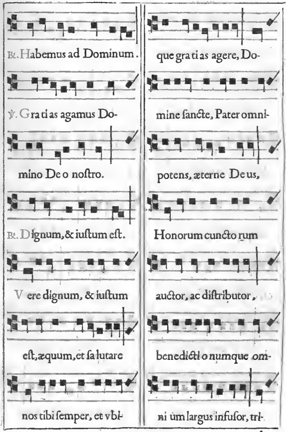

℣. Dominus vobiſcum.
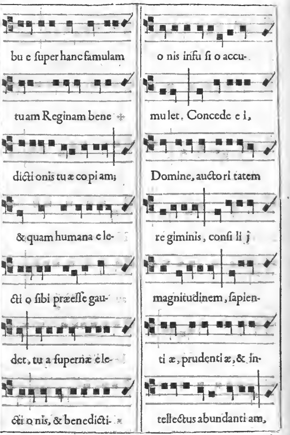

℟. Et cum ſpiri tu tu o.
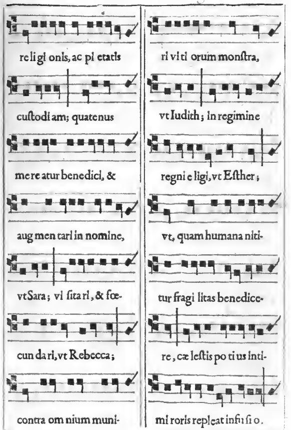

℣. Surſum cor da.
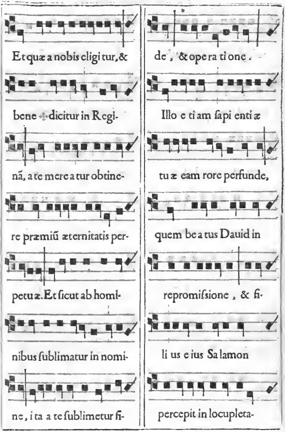

℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o nostro.
℟. Dignum, & iustum est.
Vere dignum, & iustum
est, æquum, et sa lutare
nos tibi semper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne Deus,
Honorum cuncto rum
auctor, ac distributor,
benedicti o numque om-
ni um largus infusor, tri-

bue
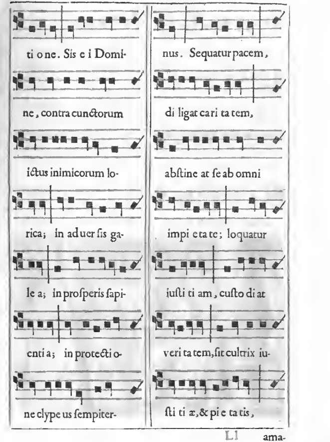

bu e super hanc famulam
tuam Reginam bene
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o sibi præesse gau-
det, tu a supernæ ele-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu si o accu-
mu let. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem
re giminis, consi li j
magnitudinem, sapien-
ti æ, prudenti æ, & in-
tellectus abundanti am,

reli-

re li gi onis, ac pi etatis
cuſtodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara; vi ſitari, & fœ-
cun da ri, vt Rebecca;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith; in regimine
regni e ligi, vt Eſther;
vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ leſtis po ti us inti-
mi roris repleat infu ſi o.

Et quæ a nobis eligi tur, &
bene ✠ dicitur in Regi-
nã, a te mere a tur obtine-
re præmiũ æternitatis per-
petu æ. Et ſicut ab homi-
nibus ſublimatur in nomi-
ne, i ta a te ſublimetur ſi-
de, & ope ra ti one.
Illo e ti am ſapi enti æ
tu æ eam rore perfunde,
quem bea tus Dauid in
repromiſsione, & fi-
li us e ius Sa lamon
percepit in locupleta-

tio-

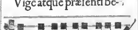

ti one. Sis e i Domi-
ne, contra cunctorum
ictus inimicorum lo-
rica; in aduer sis ga-
le a; in prosperis sapi-
enti a; in protecti o-
ne clype us sempiter-
nus. Sequatur pacem,
di ligat cari ta tem,
abstine at se ab omni
impi e ta te; loquatur
iusti ti am, custo di at
veri ta tem, sit cultrix iu-
sti ti æ, & pi e ta tis,

amatrix re li gi onis.

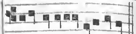
Vige atque præſenti be-

ne dictione in hoc æuo

annis plurimis, & in ſem-

pi terno ſine fine æternis.

Deinde dicit plane legendo, ita tamen quod a circumſtantibus audiatur.

Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Quibus dictis, ſedet Metropolitanus, & accepta mitra, intingit pollicem dexteræ ma-

nus in oleum Cathecumenõrum; & inungit in modũ crucis, brachium dexterum Reginæ inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens.

Deus pater æternæ gloriæ sit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi; preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conseruet; inimicos tuos confusione induat; & super te Christi sãctificatio, atq. huius olei infusio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cælis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te, & custodiat in vitam æternam Iesus Christus Dominus noster, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

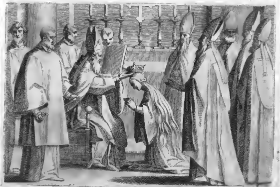
℞. Amen.

Quo facto, surgit Regina, & ad partem se retrahit, vbi Prælati sui domestici ei assistunt. Metropolitanus vero lauat, & abstergit manus, deinde accedit ante altare, & deposita mitra, cũ suis ministris facit Confessionem. Idem faciunt Episcopi parati iuxta sedes suas sine mitris stantes. Facta Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, osculatur, incensat, & procedit in Missa vsque ad Alleluia exclusiue, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, si dicitur, more consueto. Regina vero ducitur a suis ad sacristiam, vel papilionem, vbi accipit vestes reginales. Deinde redit cum illis ad thalamum, vbi manet vsque ad dictum Graduale: non tamen sedet in solio, sed super aliquod scabellum sibi paratum genuflexa procumbit audiens Missam. Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipsa electa Regina sub vno Per Dominum. Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, vt famula tua N. Regina nostra, quæ tua miseratione suscepit regni guber-

nacula, virtutum etiam omniũ percipiat incrementa, quibus decenter ornata, & vitiorum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiosa valeat peruenire. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sācti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare in faldistorio cum mitra, & Regina a suis associata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanũ reducitur, cui facta reuerētia, vt prius, genuflectit coram eo. Tũc imponitur ei corona, quam omnes Episcopi parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, & capiti illius imponēte, ac dicente.

ACcipe coronā regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠ sancti, quam sanctitatis gloriā,

& ho-

& honorem, & opus fortitudinis, significare intelligas, & per hanc te participem ministerij nostri non ignores. Ita, vt sicut nos in interioribus pastores, rectoresque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus vera Dei cultrix, strenuaq. cōtra omnes aduersitates Ecclesiæ Christi defensatrix assistas, regniq. tibi a Deo dati, & per officium nostræ benedictionis in vice Apostolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commissi vtilis executrix, proficuaque regnatrix semper appareas; vt inter gloriosos athletas virtutum gēmis ornata, & præmio sempiternæ felicitatis coronata cum redemptore, ac Saluatore nostro Iesu Christo, cuius nomen, uicemque gestare crederis, sine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Et mox dat ei sceptrum in manum, dicens.

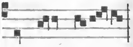
ACcipe virgam virtutis, ac veritatis; & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis diligentissimam curam exhibeas; vt omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam. Qui viuit, & regnat in sæcula sæculorũ.

℟. Amen.

Tum surgunt omnes, & Metropolitanus cum omnibus Episcopis paratis deducit Reginam coronam in capite, & sceptrum in manu ferentem, mediam inter se, & digniorem Episcopum paratum supra solium, vbi stans cum mitra, vna cum eodem digniore Episcopo intronizat eam in solio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præsentem traditionẽ nostram, omnium scilicet Episcoporum, cæterorumq. Dei seruorum; & quanto clerum sacris altaribus propinquiorem perspicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatricem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, inchoat, schola sequente, Hymnum.

Qui totus dicitur; quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginæ, ibi continuo manens vsque ad finem hymni. Finito hymno, Metropolitanus stãs, vt prius, iuxta Reginam sine mitra, dicit super illam.

℣. Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iustitia, & iudicium præparatio sedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum prophanus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſsio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis exauditione confirma: habemus & nos apud te, ſancte Pater, Dominum ſaluatorẽ, qui pro nobis manus ſuas extẽdit in cruce, per quem etiam precamur, altiſsime, vt, tua potentia ſuffragante, vniuerſorum hoſtium frangatur impietas, populuſque tuus, ceſſante formidine, te ſolum timere condiſcat. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum.
℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Epiſcopis paratis reuertitur ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium prope altare; & dicitur Alleluia, ſiue vltimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & alia vſque ad Offertorium incluſiue. Quo dicto, Metropolitanus ſedet in faldiſtorio ante medium altaris cum mitra, & Regina à ſuis Prælatis, magnatibus, & alijs aſſociata venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manũ Metropolitani recipientis oſculatur. Deinde ad ſolium ſuum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, ſurgit, & accedit ad altare, & proſequitur Miſſam vſque ad communionem.

Cum Secreta diei dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Secreta.

MVnera, quæſumus, Domine, oblata ſanctifica; vt & nobis vnigeniti tui corpus, & ſanguis fiant, & Reginæ noſtræ ad obtinendam animæ,

cor-

corporiſque ſalutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vſquequaque proficiant. Per eundē Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Pax datur Reginæ per primū ex Prælatis paratis cum inſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanus ſe communicauerit de corpore, & ſanguine, Regina ſine corona, & ſine ſceptro, de thalamo ſuo a ſuis dumtaxat aſſociata accedit ad altare; genufle ctit in ſupremo gradu altaris, & Metropolitanus conuerſus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam ſumat Sacramentum, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificata ad thalamum ſuum reuertitur cum ſuis, vt venit. Metropolitanus vero ablutionem ſumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei, dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Poſtcommunio.

HAec, Domine, oblatio ſalutaris famulam tuam N. Reginam noſtram ab omnibus tueatur aduerſis; quatenus Eccleſiaſticæ pacis obtineat tranquillitatem, & poſt iſtius temporis decurſum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem ſolemnē; qua data, omnes vadunt in pacem.

DE

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis in consortem electi.

CVM autem Regina iam pridẽ, vt regni domina, benedicta, & coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatã vocantur omnes Prælati regni, parantur duo thalami, atque omnia alia ordinantur, prout supra in coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite, & sceptro in manu, a suis associata venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, & suo ordine sedentibus, vt supra in coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendẽs cum corona in capite, & sceptro in manu, venit coram Metropolitano, a quo, facta ei reuerentia, petit Regem consortem suum benedici, & coronari, sub his verbis.

Reuerendissime pater, postulamus, vt cõsortem nostrum a Deo nobis coniunctum benedicere, & corona regali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad thalamum suum reuertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam a suis Prælatis domesticis non paratis, & Comitibus, magnatibus regni, & aliis associatus. Qui cum venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obuiam veniunt, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilẽ ei reuerentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanũ,

voce intelligibili dicit.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt præsentem egregium militem ad dignitatem Regiam subleuetis.

Et omnia alia suo ordine fiũt, prout habetur supra sub prima rubrica, de benedictione, & coronatione Regis, vsque ad aliam rubricam, de coronatione Reginæ, quæ hic omittitur, cũ sit prius coronata.

DE BENEDICTIONE noui Militis.

MILES creari, & benedici potest quacũque die, loco, & hora; sed si inter Missarum solemnia creandus est, Pontifex in eo habitu, in quo Missam celebrauit, aut illi interfuit, in faldistorio ante medium altaris, stans, vel sedens, prout conuenit, finita Missa, id peragit. Si autem extra diuina, in stola supra rochetum, vel si sit regularis, supra superpelliceum, id facit. Et primo ensem, quem aliquis coram eo genuflexus euaginatum tenet, stans, detecto capite, benedicit, si non sit benedictus, dicens.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cũ spiritu tuo. Oremus

Exaudi, quæsumus, Domine, preces nostras, & hunc ensem, quo hic famulus tuus circumcingi desiderat, maiestatis tuæ dextera dignare bene✠dicere; quatenus esse possit defensor Ecclesiarum, viduarum, orphanorum, omniumque Deo seruientium, contra sæuitiam paganorum, atque hæreticorum; aliisque sibi insidiantibus sit terror, & formido. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Bene✠dic, Domine sancte, Pater omnipotens, æ-

terne Deus, per inuocationẽ sancti nominis tui, & per aduẽtum Iesu Christi filij tui Domini nostri, & per donum sancti Spiritus paracliti, hunc ensem, vt hic famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate præcingitur, uisibiles inimicos cõculcet, victoriaque per omnia potitus semper maneat illæsus. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde dicit stans, vt prius.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.

Misericordia mea, & refugiũ meum: susceptor meus, & liberator meus.

Protector meus, & in ipso speraui: qui subdit populum meũ sub me.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℞. Deus meus sperãtem in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℞. A facie inimici.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui cuncta solus ordinas, & recte disponis, qui ad coercendam malitiam reproborum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quique per beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, vt neminẽ concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti, clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus, vt sicut Dauid puero tuo Goliã superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabæum de fe-

ritate gentium nomen tuum non inuocãtium triumphare fecisti, ita & huic famulo tuo, qui nouiter iugo militiæ colla supponit, pietate cælesti vires, & audaciam ad fidei, & iustitiæ defensionem tribuas; & præstes ei fidei, spei, & caritatis augmẽtum; & da tui timorem pariter, & amorem, humilitatem, perseuerantiam, obedientiam, & patientiam bonam, & cuncta in eo recte disponas; vt neminem cum gladio isto, vel alio, iniuste lædat; & omnia cũ eo iusta, & recta defendat; & sicut ipse de minori gradu ad nouum militiæ promouetur honorem, ita veterem hominem deponens cum actibus suis, nouum induat hominem; vt te timeat, & recte colat, perfidorum consortia vitet, & suã in proximum caritatem extẽdat, præposito suo in omnibus recte obediat, & suum in cunctis iuste officium exequatur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Tum ensem aqua benedicta aspergit.

Si autem ensis sit prius benedi-

ctus,

ctus, omnia prædicta omittũtur. Post hæc Pontifex sedens, accepta mitra, dat ensem nudum nouo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens.

Accipe gladium istum in nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad cõfusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; & quantũ humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas, quod ipse præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, & Põtifex cingit Militem nouum ensem, dicens.

Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime. Et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem, vicerunt regna.

Ense igitur accinctus Miles nouus surgit, & ensem de vagina educit, & euaginatum ter viriliter vibrat, & super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit.

Tum Pontifex dat nouo Militi osculum pacis, dicens.

Pax tecum.

Et iterum ensem euaginatũ in dexteram accipiens, Militem nouum ante se genuflexum cum ipso ense euaginato ter super scapulas leuiter percutit; interim semel tantum dicens.

Esto Miles pacificus, strenuus, fidelis, & Deo deuotus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat nouo Militi leuiter alapã, dicens.

Excitaris a somno malitiæ, & vigila in fide Christi, & fama laudabili.

Et Milites astantes imponunt nouo Militi calcaria; & Pontifex sedens, cum mitra dicit Antiphonam.

SPeciosus forma præ filijs hominum, accingere gladio tuo super femur tuum potentissime.

Surgit Pontifex, & versus ad nouum Militem stans, & detecto capite, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, super hunc famulum tuum, qui hoc eminenti mucrone circumcingi desiderat, gratiam tuæ bene ✠ dictionis infunde, & eum dexteræ tuæ virtute fretum fac contra cuncta aduersantia cælestibus armari præsidijs, quo nullis in hoc sæculo tempestatibus bellorum turbetur. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

His dictis, nouus Miles osculatur manum Pontificis, & depositis ense, & calcaribus, vadit in pace.

DE CREATIONE Militis regularis.

CVm summus Pontifex committit aliquẽ creari in Militem ordinis militaris, Pontifex, cui creatio huiusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius ordinis, quem intendit profiteri, vti consueuerunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo professionem, per tales emitti solitam votorum, secũdum illius ordinis instituta.

FINIS PRIMAE PARTIS.

PONTIFICALIS
PARS SECVNDA

DE BENEDICTIONE, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda.

NEMO Ecclesiá ædificet, priusquam Pōtificis iudicio locus, & atrium designentur, & quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipēdia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; & per eum, vel eius auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, & lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, vbi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui

debet esse quadratus, & angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, & mitra simplici, & baculum pastoralem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco, vbi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, & aquam dicens.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

Exorcizo te, creatura salis, per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliseum prophetã in aquã mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum, in salutem credentiũ; & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ, & corporis; & effugiat, atq. discedat a loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus adiuratus, per eum, qui venturus

est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem.
℟. Amen.
Deinde, deposita mitra, dicit.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
Oremus.
IMmensam clementiã tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hãc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt sit omnibus sumentibus salus mentis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit.
EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Fi ✠ lij eius Domini nostri, & in virtute sancti ✠ Spiritus, vt fias aqua exorcizata, ad effugãdam omnẽ potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas, cum angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.
Deinde, deposita mitra, dicit.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominum vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
Oremus.
DEus, qui ad salutẽ humani generis maxima quæque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus no-

ſtris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt creatura tua myſterijs tuis ſeruiens, ad abijciendos dæmones, morboſque pellendos, diuinæ gratiæ ſumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fideliũ, hæc vnda reſperſerit, careat omni immunditia, liberetur a noxa: non illic reſideat ſpiritus peſtilens, nõ aura corrumpens; diſcedant omnes inſidiæ latentis inimici, & ſiquid eſt, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aſperſione huius aquæ effugiat; vt ſalubritas per inuocationem ſancti tui nominis expetita ab omnibus ſit impugnationibus defenſa. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Pontifex mittit ſal in aquam, in modũ Crucis, dicendo ſemel.

Commiſtio ſalis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

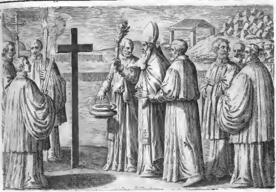
℣. Dominus vobiſcum.
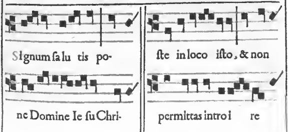
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij rex, ac ſemper magnificus triumphator, qui aduerſæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas, qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hanc creaturam ſalis, & aquæ dignanter aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices; vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immundi ſpiritus abigatur, terrorque venenoſi ſerpentis procul pellatur, & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuam poſcentibus, vbique adeſſe dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum

Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.
Tum Pontifex accipit mitrā, & schola cantat Antiphonam, & psalmum sequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aspergit locū, vbi crux posita est, cum aqua per eū benedicta. Antiphona.

angelũ percu ti en-

tem. E v o v a e.

Psalmus. 83.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum, & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lacrymarum in loco quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciem Chriſti tui.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorũ.

Quia miſericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, Põtifex ſtans verſus ad locũ per eũ aſperſum, depoſita mitra, dicit. Oremus.

DOmine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris,

domum

domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hũc, quæsumus, beatæ Mariæ semper virginis, & beati N. Nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia. Omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, serenopietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserua, & qui dilecti tui Dauid deuotionem, in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitiæ spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit primarium lapidem, dicens.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℟. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes.

℟. Hic factus est in caput anguli.

℣. Tu es Petrus.

℟. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

℣. Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen. Oremus.

Domine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, splendor, & imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis, de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma; & tu, qui es principium, & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit,

fis,

sis, quæsumus, principium, & incrementum, & consummatio ipsius operis, quod debet ad laudem, & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene✠dicere dignare hunc lapidem in fundamentum Ecclesiæ, in honorem sancti N. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum; lapidẽ probatum, angularem, pretiosum in fundamẽto fundatum, de quo dicit Apostolus, Petra autem erat Christus. Qui tecum, & cum Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum aqua benedicta, & accepto cultro, per singulas partes sculpit in eo signũ crucis, dicens. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Quo facto, dicit.

Oremus.

Benedic, Domine, creaturam istam lapidis, & præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicumque ad hanc Ecclesiam ædificandã pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipiant. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.
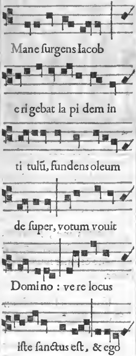
Deinde ponitur in terram aliquod tapete, & desuper faldistorium, super quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litaniæ vsque ad finem; quibus finitis Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad primarium lapidem, dicit.

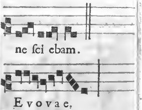
Oremus.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum ℟. Amen.

Deinde

Deinde parato cæmento, & cæmentario assistente, Pontifex cum mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Psalmus. 126.

Nisi Dominus ædificauerit domum: in vanum laborauerunt, qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem: frustra vigilat, qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui mãducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis sõnum: ecce hæreditas Domini, filij merces fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij excussorum.

Beatus vir, qui impleuit desiderium suum ex ipsis: non cõfundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto. &c.

Quo dicto, Pontifex stás cum mitra tangit, & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens.

IN fide Iesu Christi collocamus lapidem istum primarium in hoc fundamento. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, vt vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum, & laudandum nomen eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento; postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens.

ASperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Psalmus. 50.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem

miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea:& a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meã ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cũ iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus cõceptus sum:& in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua:& Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui : & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ : & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine, labia mea aperies:& os meum annũciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion : vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

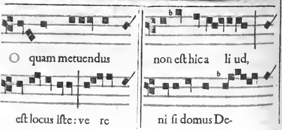
Gloria Patri, & Filio : & Spiri-

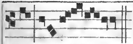
tui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

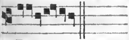
Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta: si non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, & circuire, inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

i, & por ta cæ li.

E v o v a e.

Psalmus.

FVndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab, & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: ij fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus.

Dominus narrabit in scripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim aspergendo procedit vsque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, vbi subsistit; & repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit. Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

OMnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiā contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæsumus immensam clemētiam tuam, vt quidquid modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, benedicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum

nostrum. ℟. Amen.

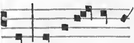
Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

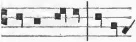
Pax æter na ab æ-

terno hu ic domu-

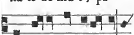
i. Pax peren nis,

verbum Pa tris, sit pax

hu ic do mu i, pa-

cem pi us con so la tor

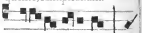

hu ic præstet domu i.

Interim Pontifex, accepta mitra, aspergẽdo procedit vsque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem subsistens; & finita Antiphona, stãs cum mitra, dicit.
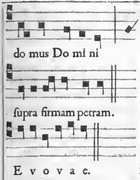
Omnipotẽtem Deum, fratres carissimi, in cuius domo multæ sunt mãsiones, supplices deprecemur, vt locum istum nomini suo ædificandũ per serenissimam pietatem suam bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare dignetur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Bene fun da ta est

do-

Pſalmus.

Lætatus ſum in his quæ dicta ſunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderũt tribus, tribus Domini teſtimonium Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim Pontifex aſpergendo procedit per vltimam tertiã partem fundamentorum apertorum, ſeu deſignatorum, reuertens ad locum, in quo lapidem impoſuit; vbi repetita Antiphona, ſtans depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maieſtati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ

incre-

incrementa cælestia; vt, quod te iubente fundatur, te largiente perficiatur. Per Christum Dominum nostrũ. ℞. Amen.

Subsequẽter Pontifex ibidem stans sine mitra, inchoat, schola prosequente, hymnum.

Veni cre a tor spiritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra; quo inchoato, Pontifex genuflectit vsque ad finẽ primi versus. Tunc surgit stans, detecto capite, vsque ad finẽ hymni, quo finito, dicit.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus, super hanc domum ædificandam, qui & dona nostra, & populi tui in ea sanctificet, & ipsius corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Oremus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus, & cõcede, vt inuiolabilis huius loci permaneat constructio; & beneficia tui muneris vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat, percipere mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Põtifex, si placet, sedens ibidem in faldistorio, exhortatur populum, ad contribuendũ pro structura Ecclesiæ nouæ, & alijs opportunis. Deinde dat benedictionem solemnem, dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Et in fine concedit indulgentias. His expletis, si velit, parat se ad celebrandum Missam in dicto loco, de Sancto, in cuius nomine Ecclesia fundatur.

DE ECCLESIAE dedicatione, seu consecratione.

Ecclesiarum consecratio, quamuis omni die de iure fieri posit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.
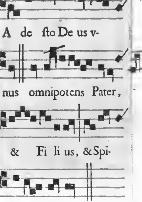
Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero, & populo, quibus est Ecclesia consecranda, vt priusquam consecretur, ieiunent. Nam Pontifex consecrans, & qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die ieiunare debent. Sane sero ante diem dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo, cum tribus granis thuris, ponit etiã in eo chartulam de pergameno, scriptã sub hac forma. M.D.XCV. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecraui Ecclesiam, & altare hoc, in honorem sancti N. & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christifidelibus, hodie vnũ annũ, & in die anniuersario cõsecrationis huiusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi. Sigillans ipsum vasculũ diligẽter, & illud in honesto, & mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiæ consecrandæ parato ponens, & super ornatum feretrum decenter collocãs, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canẽdi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondẽdæ; imagines vero, cruces, & alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda. Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad dedicationem Ecclesiæ, & altaris sunt necessaria, videlicet, sanctum Chrisma in vasculo,

& ampulla; Oleum sanctum Cathecumenorum, etiam in vasculo, & ampulla; duæ libræ thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendum mensam altaris, quoties expedierit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrãdo; quinque cruces paruæ etiam, pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ paruæ, ad abradẽdum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iuncturam mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; & medulla panis, ac mantilia, pro extergẽdis manibus; duæ libræ bombycis, pro extergendis crucibus vnctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, & in stipite altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, vnum extra Ecclesiam, & aliud intus in presbyterio; tobaleæ nouæ mundæ, & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, & altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicẽda. Item depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim cruces, circa decẽ palmos super terram, videlicet tres pro quolibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cuiuslibet crucis figatur vnus clauus, cui affigatur vna candela vnius vnciæ. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conseruatur aqua benedicta,

vacui sint, & bene mundi. Et prouideatur, quod Ecclesia possit exterius libere circuiri.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; & eius iussu accendũtur præmissæ duodecim candelæ; & faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ecclesiæ; & mox Pontifex exit Ecclesiam, cunctis inde exire iussis, vno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, & stola parato intus remanente; & Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero, & populo accedit ad locum, vbi pridie Reliquiæ positæ fuerunt, & ibi incipit, & dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Antiphona, Ne reminiscaris &c. sine Litanijs, induens interim amictum, albam, cingulum, stolã, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastoralem in manum sinistram. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, & stola; Subdiaconus etiam amictũ, albam, & cingulum indutus; Acoliti, & alij ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pontifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecrandæ, & parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex stans sine mitra inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.
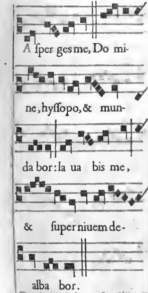

Deinde dicit stans eodem modo.

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias, & eas prosequuntur vsque ibi. Ab omni malo, Libera nos Domine exclusiue. Tunc surgens Pontifex ab accubitu, & stans cum mitra, benedicit ibidem aquam, & sal, prout supra habetur. Expleta aquæ benedictione, Pontifex stans sine mitra aspergit se, & circumstantes cũ illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam.
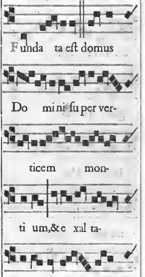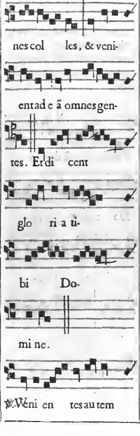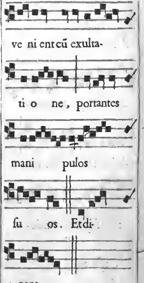

Qua incepta, impoſita ſibi mitra, ſtans ante fores Eccleſiæ; præcedentibus ipſum duobus Acolitis cum candelis accenſis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero, & populo, & ſpargens cum ipſa aqua forinſecus parietes Eccleſiæ, in ſuperiori parte earum, & cæmeterium dicens ſemper.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Interim finita dicta Antiphona, ſchola cantat Reſponſorium.

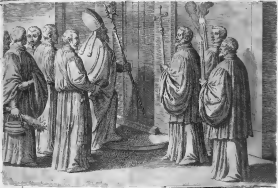
Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, deposita mitra, dicit. Oremus.
Et ministri. Flectamus genua.
℟. Leuate.

OMnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco

domi-

dominationis tuæ totus aſsiſtis, totus operaris, adeſto ſupplicationibus noſtris, & huius domus, cuius es fundator, eſto protector; nulla hic nequitia contrariæ poteſtatis obſiſtat, ſed virtute Spiritus ſancti operante, fiat hic tibi ſemper purũ ſeruitium, & deuota libertas. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, ad oſtium Eccleſiæ appropinquans, percutit illud ſemel cum inferiori parte baculi paſtoralis, ſuper liminare, dicens intelligibili voce.

Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit alta voce.
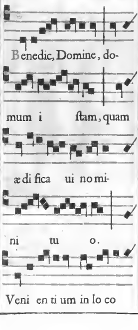
Quis eſt rex gloriæ?

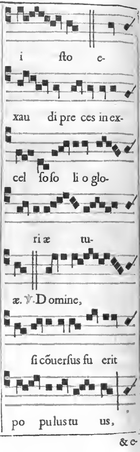
Pontifex reſpondet.

Dominus fortis, & potens: Dominus potens in prælio.

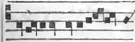
Deinde Pontifex iterum circuit Eccleſiam cum clero, & populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aſpergen-

dõ parietes iuxta fundamentum ipsarum, & cæmeterium, dicens semper.
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.
Interim schola cantat Respõsorium.

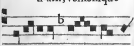
& e-

& e ge rit pæniten-

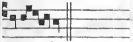
ti am, venienſque

o raue rit in lo-

co i ſto.

Exau di.

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

℣. Flectamus genua.

℟. Leuate.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui per filium tuũ, angularem ſcilicet lapidem, duos ex diuerſo venientes, ex circumciſione, & præputio, parietes, duoſq. greges ouiũ ſub vno eodemq. paſtore vniſti, da famulis tuis: per hæc noſtræ deuotionis officia indiſſolubile vinculum caritatis; vt nulla diuiſione mentium, nullaque peruerſitatis varietate ſequeſtrentur, quos ſub vnius regimine paſtoris vnus grex continet, vniuſque, te cuſtode, ouilis ſæpta concludunt. Per eundem Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Tum accepta mitra, appropinquans iterum ad oſtium, percutit ſecundo, cum baculo paſtorali, ſuper liminare, dicẽs ſimili voce, vt prius.

ATtollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtẽs, dicit.

Quis eſt iſte rex gloriæ?

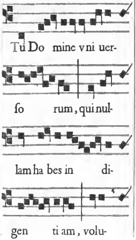
Pontifex reſpondet.
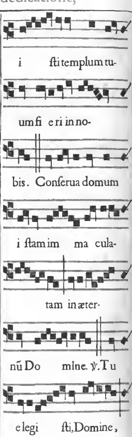
Dominus fortis, & potẽs: Dominus potens in prælio.

Deinde circuit tertio Ecclesiam cum clero, & populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorũ, id est circa altitudinẽ faciei suæ; & cæmeterium, dicens semper.
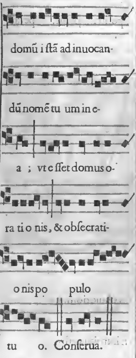
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium.

do-

Expleto cantu, & circuitu, cū Pontifex peruenerit ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

Omnipotens, & miſericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiā contuliſti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæſumus immenſam clemētiam tuam, vt quidquid modo viſitaturi ſumus, viſites, & quidquid benedicturi ſumus, benedicas; ſitque ad noſtræ humilitatis introitum Sanctorū tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingreſsus. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum, accepta mitra, appropinquans tertio ad oſtium Eccleſiæ percutit iterum ſuper liminare cum baculo paſtorali, dicens.

Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit.

Quis est iste rex gloriæ?
Pontifex, & vniuersus clerus respondet.
Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.
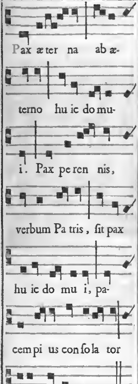
Adijcientes.
Aperite. Aperite. Aperite.
Pontifex facit crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens.
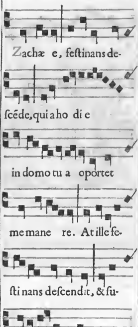

Ecce cru ✠ cis signum, fugiant phantasmata cuncta.
Et aperto ostio, intrat Ecclesiã solus cum ministris clericis, & choro, & cæmentarijs, qui collocare, & linire debent lapidẽ super sepulcrum Reliquiarũ, & mensam altaris, si est remota, aut separata a stipite, dimisso ab extra clero, & populo, & clauso Ecclesiæ ostio post eos.

Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce.
Pax huic domui.
Et Diaconus, qui est intus, respondet.
In introitu vestro.
Et omnes dicunt.
Amen.
Tum schola, siue cantores cãtant Antiphonam.
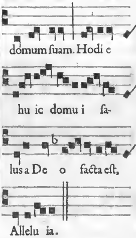
Pax

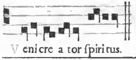
Qua dicta, cantant etiam ſequentem Antiphonam.

domum

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit vsque ad mediũ Ecclesiæ, vbi faldistorium paratum est; & expletis prædictis Antiphonis, deposita mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare maius inchoat, schola prosequente, hymnum.

Et dicitur totus. Finito primo versu, surgit Pontifex, & stat vsque ad finem, sine mitra. Interim vnus ex ministris spargit cinerem per pauimentum Ecclesiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, quælibet latitudinis fere vnius palmi, vnam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transuersum illius, idest, dexterum intrantis, ad caput Ecclesiæ; & aliã ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manũ intrantis, ad angulũ transuersum illius, idest, sinistrũ ipsius, ad caput Ecclesiæ: vel, si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere, & loco secundæ viginti tres.

Finito hymno, Pontifex, accepta mitra, accumbit super faldistorium, & schola iterum incipit, & prosequitur Litanias; in quibus in suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore, & nomine Ecclesia, v.

altare dedicatur; & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralem in sinistra tenens, dicit in eodẽ tono.

VT locum istum visitare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt in eo Angelorum custodiam deputare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam, & altare consecrandum, ter successiue signum crucis, dicens primo.

VT Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N. cõsecranda bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N consecranda bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N. consecranda bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo facto, iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, & perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, & stans ibidem versus ad altare maius, dicit intelligibili voce.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

PRæueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

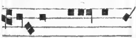
Alia oratio.

Oremus.

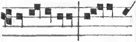
Oremus.

MAgnificare Domine Deus noster, in Sanctis tuis, & hoc in templo tibi ædificato appare, vt qui cuncta in filijs adoptionis operaris, ipse semper in tua hæreditate lauderis. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

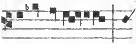
Finitis orationibus, schola incipit, & prosequitur Antiphonam.

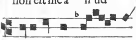
O quam metuendus

est locus iste: ve re

non est hic a li ud

ni si domus De-

i, & por ta cæ li.

E v o v a e.

Psalmus.

BEnedictus dominus Deus Israel: quia visitauit, & fecit redemptionem plebis suæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et erexit cornu salutis nobis: in domo Dauid pueri sui.

Repetitur Antiph. vt prius.

Sicut locutus est per os Sanctorum: qui a sæculo sunt prophetarum eius.

Repetitur iterum Antiphona, vt prius.

Salutem ex inimicis nostris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Interim repetitur Antiphona.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.

Repetitur Antiphona.

Iusiurandum, quod iurauit ad

Abra-

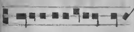
Abraham patrem noſtrum: daturum ſe nobis.
Repetitur iterũ Antiphona.
V t ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati: ſeruiamus illi.
Iterum Antiphona repetitur.
In ſanctitate, & iuſtitia coram ipſo: omnibus diebus noſtris.
Repetitur, vt prius, Antiphona.
E t tu puer propheta altiſsimi vocaberis: præibis enim ante faciẽ Domini parare vias eius.
Antiphona repetitur, vt prius.
A d dandam ſcientiam ſalutis plebi eius: in remiſsionem peccatorum eorum.
Repetitur, vt prius, Antiphona.
P er viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitauit nos oriens ex alto.
Antiphona repetitur, vt prius.
Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viã pacis.

Repetitur, vt prius, Antiphona.
G loria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Vt prius, Antiphona repetitur.
S icut erat in principio, & nũc & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Tandem iterum Antiphona repetitur.
Interim, dum præmiſſa cantantur, Pontifex, accepta mitra, incipiens ab angulo Eccleſiæ ad ſiniſtram intrantis, prout ſupra lineæ factæ ſunt, cum extremitate baculi paſtoralis ſcribit ſuper cineres alphabetum græcum, ita diſtinctis litteris, vt totum ſpatium occupent, his videlicet.

Deinde ſimili modo incipiens ab angulo Eccleſiæ ad dexteram intrantis, ſcribit alphabetum latinum, ſuper cineres diſtinctis litteris, his videlicet.

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜ
ΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ
ABCDEFGHIKLM
NOPQRSTVXYZ

Poſt hæc Pontifex cum mitra accedit verſus altare maius cõſecrandum, & diſtans ab illo ſpatio congruenti, depoſita mitra, genuflexus competenti voce, dicit.

Deus in adiutorium me-

um intende.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, Chorus reſpondet.

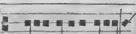

Domine, ad adiuuandum

me feſti na.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra in eodem loco, dicit.

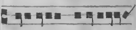

Gloria Patri, & Fi lio:

& Spiri tu i ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in principi o, &

nunc, & ſemper: & in ſæ-

cula ſæculorum. Amen.

ſine Alleluia. Et id eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio fit, voce ſemper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra benedicit aliam aquam cum ſale, cinere, & vino, incipiens abſolute exorciſmum ſalis.

Exorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui Apostolis suis ait, Vos estis sal terræ; & per Apostolum dicit, Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; vt sancti ✠ ficeris ad consecrationem huius Ecclesiæ, & altaris, ad expellendas omnes dæmonum tẽtationes, & omnibus, qui ex te sumpserint, sis animæ, & corporis tutamentum, & sanitas, protectio, & confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiã cælitus sali tribuere dignatus es, vt ex illo possint vniuersa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti, bene ✠ dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum; & ei salubrem medicinam immitte, vt

proficiat ſumentibus ad animæ, & corporis ſanitatem. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.
℟. Amen.

Tum, aſſumpta mitra, dicit abſolute exorciſmum aquæ.

EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, vt repellas diabolum a termino iuſtorum, ne ſit in vmbraculis huius Eccleſiæ, & altaris. Et tu, Domine Ieſu Chriſte, infunde Spiritum ſanctum in hanc Eccleſiam tuam, & altare; vt proficiat ad ſanitatem corporum, animarũque adorantium te, & magnificetur nomen tuum in gentibus; & increduli corde conuertantur ad te, & non habeant alium Deum, præter te Dominum ſolum, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depoſita mitra, dicit.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, ſtatutor omniũ elementorum, qui per Ieſum Chriſtum filium tuum Dominum noſtrum elementũ hoc aquæ in ſalutem humani generis eſſe voluiſti, te ſupplices deprecamur, vt exauditis orationibus noſtris, eam tuæ pietatis aſpectu ſancti ✠ fices; atque ita omnium ſpirituũ immundorum ab ea recedat incurſio, vt vbicumque fuerit in nomine tuo aſperſa, gratia tuæ benedictionis adueniat, & mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat Deus per omnia ſæcula ſæculorum.
℟. Amen.

Tum ſtans ſine mitra, dicit ſuper cineres.

Benedictio cinerum.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, parce pænitentibus, propitiare supplicantibus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene ✠ dicat, & sancti ✠ ficet hos cineres, vt sint remedium salubre omnibus nomẽ sanctum tuũ humiliter implorãtibus, ac semetipsos pro conscientia delictorum suorũ accusantibus, ante conspectũ diuinæ clementiæ tuæ facinora sua deplorantibus, vel serenissimam pietatem tuam suppliciter, obnixeque flagitantibus; & præsta, per inuocationem sanctissimi nominis tui, vt quicumque eos super se aspserserint pro redemptione peccatorum suorum, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tunc Pontifex accipit sal, & miscet cineri in modum crucis, dicens.

Commistio salis, & cineris pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis, & cinerum, in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens.

Commistio salis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui in Cana Galileæ ex aqua vinum fecisti, qui es vitis vera, multiplica super nos misericordiam tuam; & bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digne-

ris hanc creaturam vini, vt vbicũque fuſum fuerit, vel aſperſum, diuinæ benedictionis tuæ opulentia repleatur, & ſanctificetur. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde mittit, in modũ crucis, vinũ in aquã ipſam, dicens.

Commiſtio vini, ſalis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani generis, & dator gratiæ ſpiritualis, ac largitor æternæ ſalutis, emitte Spiritum ſanctũ tuum ſuper hoc vinum cum aqua, ſale, & cinere miſtum; vt armatum cæleſtis defenſione virtutis ad conſecrationem huius Eccleſiæ, & altaris tui proficiat. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, aſſumpta mitra, dicit abſolute ſuper aquã prædictam.

Sanctifi ✠ care per verbum Dei vnda cæleſtis; ſanctifi ✠ care aqua calcata Chriſti veſtigijs, quæ montibus preſſa non clauderis; quæ ſcopulis illiſa non frangeris; quæ terris diffuſa non deficis: tu ſuſtines aridam; tu portas montium pondera, nec demergeris. Tu cælorum vertice contineris; tu circumfuſa per totum, lauas omnia, nec lauaris. Tu fugientibus populis Hebræorum in molem durata conſtricta es. Tu rurſum ſalſis reſoluta vorticibus Nili accolas perdis, & hoſtilem globum freto ſæuiẽte perſequeris: vna, eademque

es salus fidelibus, & vltio criminosis. Te per Moysen percussa rupes euomuit, neq. abdita cautibus latere potuisti, cum maiestatis imperio iussa prodires. Tu gestata nubibus imbre iucundo arua fœcūdas. Per te, aridis æstu corporibus, dulcis ad gratiam, salutaris ad vitam, potus infunditur. Tu intimis scaturiens venis, aut spiritum inclusa vitalem, aut succum fertilem præstas, ne siccatis exinanita visceribus solemnes neget terra prouētus. Per te initiū, per te finis exultat; vel potius ex Deo est, tuū vt terminum nesciamus; aut tuorum, omnipotens Deus, cuius virtutum nō nescij, dum aquarum merita promimus, operum insignia prędicamus. Tu benedictionis auctor, tu salutis origo. Te suppliciter deprecamur, ac quæsumus, vt imbrem gratiæ tuæ super hāc domum cum abundantia tuæ bene ✠ dictionis infundas; bona omnia largiaris; prospera tribuas; aduersa repellas; malorum facinorum dæmonem destruas; Angelum lucis amicum, bonorum prouisorem, defensorēque constituas. Domum in tuo nomine ceptam, te adiutore, perfectam bene ✠ dictio tua in longum mansuram confirmet. Tuum hæc fundamenta præsidium, culmina tegumentum, ostia introitum, penetralia mereantur accessum. Sit per illustrationē vultus tui vtilitas hominum, stabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, & cum extremitate baculi pastoralis facit crucē in parte superiori, & aliā in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto, depoſito baculo, ſtans ibidē proſequitur, dicēs. Sit poſitis crux inuicta liminibus; vtrique poſtes gratiæ tuæ inſcriptione ſignentur, ac per multitudinem propitiationis tuæ viſitatoribus domus ſit pax cum abundantia, ſobrietas cum modeſtia, redundantia cum miſericordia. Inquietudo omnis, & calamitas longe recedant. Inopia, peſtis, morbus, languor, incurſuſque malorum ſpirituum tua ſemper viſitatione diſcedant; vt tua fuſa in hoc loco viſitationis gratia extenſos eius terminos, & atria circumacta percurrat; ſitque per cunctos eius angulos, ac receſſus huius gurgitis purificatio per lauacrum; vt ſemper hic lætitia quietis, gratia hoſpitalitatis, abundantia frugis, reuerentia religionis, copiaque ſit ſalutis. Et, vbi inuocatur ſanctum nomen tuū, bonorum omnium ſuccedat copia; malorum tentamenta procul effugiant; & mereamur habere nobiſcum Angelum pacis, caſtitatis, caritatis, ac veritatis, qui ſemper ab omni-

bus malis nos custodiat, protegat, & defendat. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.
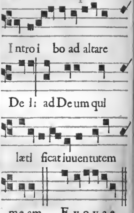
Deinde redit ad dictum locũ, vbi aquam benedixit, & stans ibidem versus ad altare maius, mitram in capite tenens, dicit.

Deum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, in cuius domo mansiones multæ sunt, supplices deprecemur, vt habitaculũ istud bene ✠ dicere, & custodire dignetur, per aspersionem huius aquæ cũ vino, sale, & cinere mistæ. Per dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; & ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem.

Consecratio altaris.

Aduertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus, & cærimonias facit, sub eisdẽ verbis, in singulis altaribus successiue, sicut facit in primo altari.

Psalmus.

Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repuliſti, & quare triſtis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipſa me deduxerũt, & adduxerũt in montem ſanctũ tuũ, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutẽ meam.

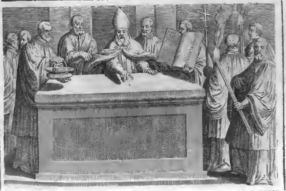
Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare triſtis es anima mea, & quare cõturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiph.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: ſalutare vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, ſtãs ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, vltimo per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiuſmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omniū Sanctorum, & ad nomen, ac memoriam sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sācti ✠ ficetur hoc altare. &c. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, idest, vbi legitur Euangelium, secundam in sinistra parte anteriori transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

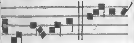
℞. Leuate.

Singulare illud propitiatoriū in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculū, supplices tibi, Dómine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam, supernis sacrificijs imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrū.

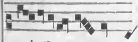
℞. Amen.

Oratione expleta, Pōtifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta vltimo per eū benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris, inchoat Antiphonam. & schola prosequitur.

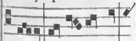

A ſperges me, Domi-

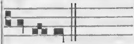
ne, hyſſopo, & mun-

da bor: la ua bis me,

& ſuper niuem de-

alba bor.

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Interim Pontifex, accepta mitra,

tra, circuit altare, illudque aspergit, & redit ad locum ante medium altaris, vnde discesserat. Finitis dictis versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundo, vt prius, Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Q uoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

T ibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cũ iudicaris.

E cce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secũdo, aspergitque, & redit, vt prius. Finitis versibus, stans, vt supra, Pontifex cum mitra inchoat tertio Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

E cce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

A sperges me, Domine, hyssopo & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

A uditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Interim Pontifex circuit tertio, aspergitque, & redit, vt prius; & finitis versibus prædictis, stans cum mitra, vt supra, inchoat quarto Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine hyssopo & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

A uerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

C or mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

N e proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aspergitque, & redit, vt prius; & finitis versibus

prædictis, ſtans cum mitra in capite, inchoat quinto, ſtans vt ſupra, Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

Redde mihi lætitiam ſalutaris tui: & ſpiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de ſanguinibus Deus, Deus ſalutis meæ: & exultabit lingua mea iuſtitiã tuã.

Interim Pontifex circuit quinto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſexto Antiphonam.

Aſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo mũdabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

Domine labia mea aperies: & os meum annũciabit laudem tuam.

Quoniam ſi voluiſſes ſacrificium dediſſem vtique: holocauſtis non delectaberis.

Sacrificium Deo ſpiritus cõtribulatus: cor contritum, & humiliatũ Deus nõ deſpicies.

Interim Põtifex circuit ſexto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis dictis verſibus, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſeptimo Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

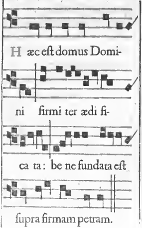
Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ieruſalem.

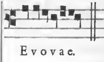
Tunc acceptabis ſacrificium iuſtitiæ, oblationes & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Põtifex circuit ſeptimo, aſpergitque, & redit, vt ſupra. Subſequenter circuit ter Eccleſiam interius, tantum aſpergendo parietes eius cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis verſibus, & ſeptimo circuitu per Pontificẽ, vt ſupra, facto, ſchola cantat Antiphonam.

Hæc

Psalmus.

LAetatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum.

Illuc enim ascenderũt tribus, tribus Domini testimonium

Israel:

Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.
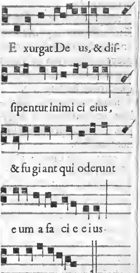
Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare maius procedit ad dexteram partẽ, circuiẽs intrinſecus Eccleſiam, & parietes illius; aſpergit eam a parte inferiori, iuxta terram, rediens vſque ad locum retro altare, vnde diſceſsit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, ſchola cantat Antiphonam.

Pſalmus.
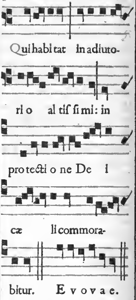
IN Eccleſijs benedicite Deo Domino: de fontibus Iſrael.

Ibi Beniamin adoleſcentulus: in mentis exceſſu.

Principes Iuda duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod opera-

tus es in nobis.
A templo sancto tuo in Ierusalē: tibi offerent reges munera.
Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.
Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.
Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.
Psallite Deo: qui ascendit super cælum cæli ad orientem.
Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.
Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel: ipse dabit virtutē & fortitudinem plebi suæ, benedictus Deus.
Et non dicitur Gloria Patri. Interim Pontifex secundo per eandem viam circuiens aspergit parietes Ecclesiæ in medio, idest, circa altitudinem faciei suæ, rediens vsque ad locum vnde discessit. quo facto, ac finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam.

Psalmus.

Dicet Domino susceptor meus es tu: & refugium meum Deus meus, sperabo in eum.

Quo-

Quoniam ipse liberauit me de laqueo venantium: & a verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius sperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno.

A sagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris: ab incursu & dæmonio meridiano.

Cadent a latere tuo mille, & decem millia a dextris tuis: ad te autem nõ appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis: & retributionẽ peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

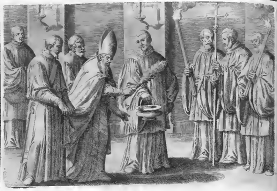
Super aspidem & basiliscum ambulabis: & conculcabis leonem & draconem.
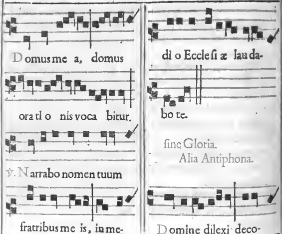
Quoniam in me sperauit liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamauit ad me & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & ostendam illi salutare meum.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Põtifex tertio circuit Ecclesiam, incipiens a sinistra parte; & aspergit parietes illius, altius quam secundo, rediens ad locum, vnde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aspergit cum prædicta aqua pauimentum Ecclesiæ per medium, incipiẽs ante altare, vsque ad portam principalem, deinde per transuersum, de vno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis versiculis.

Domus me a, domus
ora ti o nis voca bitur.
℣. Narrabo nomen tuum
fratribus me is, in me-
di o Eccle si æ lau da-
bo te.
sine Gloria.
Alia Antiphona.
Domine dilexi deco-

rem

rem domus tu æ.

℣. E t lo cum ha bi ta ti-

o nis glori æ tu æ.

fine Gloria.
Alia Antiphona.

N on eſt hic a li-

ud nl ſi do mus

De i, & por ta

cæ li.

Dictis Antiphonis prædictis, & aſperſione, vt præmittitur, facta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ verſus ad altare maius inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Vi dit Iacob ſca lam,

ſummi tas eius cæ los

tan ge bat, & de ſcen-

dentes Ange los, &

di-

di xit, ve re locus iſte

ſanctus eſt.

Dum cãtatur Antiphona prædicta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccclesiæ aſpergit aquam per pauimentum, verſus Orientem, Occidentem, Aquilonem, & Auſtrum. Finita Antiphona, Pontifex, depoſita mitra, ſtans ibidem in medio Eccleſiæ conuerſus ad portam principalem, dicit competenti voce.

O remus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui loca nomini tuo dicanda ſanctificas, effunde ſuper hanc orationis domũ gratiam tuam; vt ab omnibus hic nomen tuum inuocantibus, auxilium tuæ miſericordiæ ſentiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum ibidem ſtans, adhuc cõuerſus, vt prius, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus ſanctificationum, omnipotens dominator, cuius pietas ſine fine ſentitur, Deus, qui cæleſtia ſimul, & terrena complecteris, ſeruans miſericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conſpectum gloriæ tuæ, exaudi preces ſeruorum tuorum, vt ſint oculi tui aperti ſuper domum iſtam die, ac nocte: hanc quoque baſilicam in honorẽ ſanctæ, & victorioſiſsimæ crucis, & memoriam ſancti tui N. ſacris myſterijs inſtitutam clementiſsimus dedi ✠ ca, miſeratus illu ✠ ſtra, proprio ſplendore clari ✠ fica, omnemque hominem venientem adorare te in hoc loco placatus admitte, propitius reſpicere dignare, & propter nomen tuum

ma-

magnum, & manum tuam fortem, & brachium tuum excelsum, in hoc tabernaculo tuo supplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defensione conserua; vt semper felices, semperque in tua religione lætantes, constanter in sanctæ Trinitatis confessione, fide Catholica perseuerẽt. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

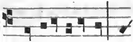
Deinde stans adhuc conuersus, vt prius, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omni a sæcula secu-

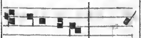
lorum. ℟. A men.

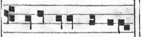
℣. Dominus vobiscum.

℟. E t cum spi ri tu tu o.

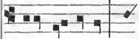
℣. S ursum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. G ra ti as agamus Do-

mino De o nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

V ere dignum, & iustum

est,

eſt, æquum, et ſa lutare

nos tibi ſemper, et vbi-

que gra ti as agere, Do-

mine ſancte, Pater omni-

potens, æterne De us,

adeſto precibus noſtris,

adeſto Sacramentis, a-

deſto e ti am pi js famu-

lorum tuorum laboribus,
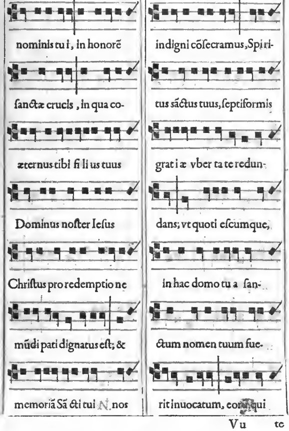
nobiſque miſericordiam
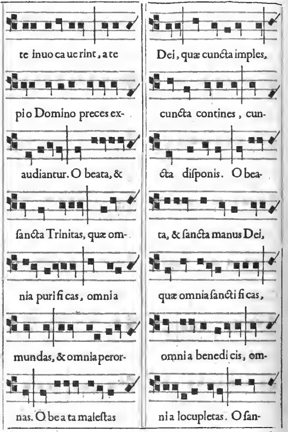
tu am poſcentibus. De-
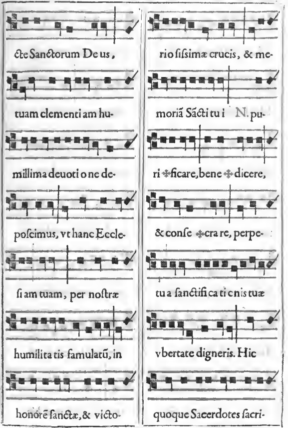
ſcendat quoque in hanc
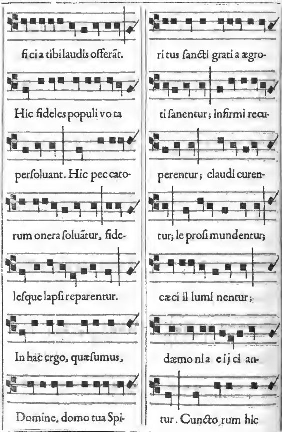
Eccle ſi am tu am, quam
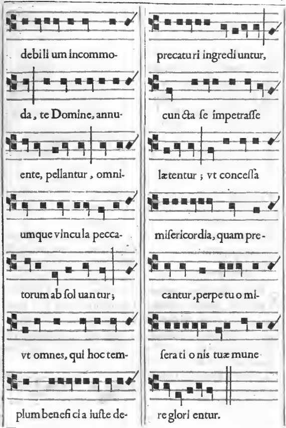
ſub inuocati one ſancti

nominis tui, in honorẽ
fanctæ crucis, in qua co-
æternus tibi fi li us tuus
Dominus nofter Iefus
Chriftus pro redemptio ne
mũdi pati dignatus eft; &
memoriã Sã cti tui N. nos
indigni cõfecramus, Spiri-
tus fãctus tuus, feptiformis
grat i æ vber ta te redun-
dans; vt quoti efcumque,
in hac domo tu a fan-
ctum nomen tuum fue-
rit inuocatum, eo qui

te inuo ca ue rint, a te
pi o Domino preces ex-
audiantur. O beata, &
ſancta Trinitas, quæ om-
nia puri fi cas, omnia
mundas, & omnia peror-
nas. O be a ta maieſtas
Dei, quæ cuncta imples,
cuncta contines, cun-
cta diſponis. O bea-
ta, & ſancta manus Dei,
quæ omnia ſancti fi cas,
omni a benedi cis, om-
ni a locupletas. O ſan-

cte Sanctorum Deus,
tuam clementiam hu-
millima deuotione de-
poſcimus, vt hanc Eccle-
ſiam tuam, per noſtræ
humilitatis famulatũ, in
honorẽ ſanctæ, & victo-
rioſiſsimæ crucis, & me-
moriã Sãcti tui N. pu-
ri ✠ ficare, bene ✠ dicere,
& conſe ✠ crare, perpe-
tua ſanctificationis tuæ
vbertate digneris. Hic
quoque Sacerdotes ſacri-

fi ci a tibi laudis offerāt.
Hic fideles populi vo ta
persoluant. Hic pec cato-
rum onera soluātur, fide-
lesque lapsi reparentur.
In hac ergo, quæsumus,
Domine, domo tua Spi-
ri tus sancti grati a ægro-
ti sanentur; infirmi recu-
perentur; claudi curen-
tur; le prosi mundentur;
cæci il lumi nentur;
dæmo ni a e i j ci an-
tur. Cuncto rum hic

debili um incommo-
da, te Domine, annu-
ente, pellantur, omni-
umque vincula pecca-
torum ab ſol uan tur;
vt omnes, qui hoc tem-
plum benefi ci a iuſte de-
precatu ri ingredi untur,
cun cta ſe impetraſſe
lætentur; vt conceſſa
miſericordia, quam pre-
cantur, perpe tu o mi-
ſera ti o nis tuæ mune
re glori entur.

Quod

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod à circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante altare, & ibi cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox, deposita mitra, stans ibidem benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Svmme Deus, qui summa, & media, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo concludis, sancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & sabuli. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Cæmentum benedictum reseruatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, siue pedem stipitis altaris per circuitum.

Pōtifex deinde procedit processionaliter cum cruce, & clero ad locum, in quo Reliquiæ nocte præterita conseruatæ fuerunt; & deferatur Chrisma vsque ad fores Ecclesiæ; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit.

Oremus.
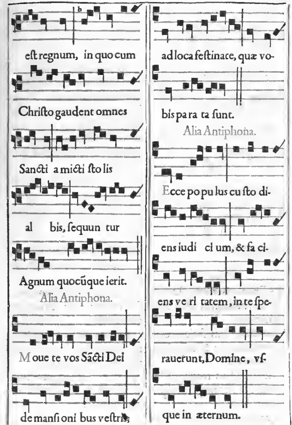
Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

Aufer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras; vt ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Deinde Pontifice locũ ipsum cum Presbyteris, & clero ingrediente, schola cantat Antiphonas sequentes.

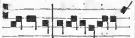
O quam glori o sum

eſt regnum, in quo cum
Chriſto gaudent omnes
Sancti amicti ſto lis
al bis, ſequun tur
Agnum quocũque ierit.
Alia Antiphona.
M oue te vos Sãcti Dei
de manſi oni bus veſtris,
ad loca feſtinate, quæ vo-
bis pa ra ta ſunt.
Alia Antiphona.
Ecce po pu lus cu ſto di-
ens iudi ci um, & fa ci-
ens ve ri tatem, in te ſpe-
rauerunt, Domine, vſ-
que in æternum.

Alia Antiphona.

Via Sanctorum facta

est recta, & iter eo rum

præpa ra tum est.

E v o v a e.

Psalmus.

VEnite, exultemus Domino: iubilemus Deo salutari nostro.

Præoccupemus faciem eius in confessione: & in psalmis iubilemus ei.

Quoniã Deus magnus Dominus: & rex magnus super omnes Deos.

Quoniam non repellet Dominus plebem suam, quia in manu eius sunt omnes fines terræ: & altitudines montium ipse conspicit.

Quoniam ipsius est mare, & ipse fecit illud: & aridam fundauerunt manus eius.

Venite adoremus & procidamus ante Deum: ploremus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster.

Nos autem populus eius: & oues pascuæ eius.

Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra.

Sicut in exacerbatione: secundum diem tentationis in deserto.

Vbi tentauerũt me patres vestri; probauerunt, & viderunt opera mea.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic: & dixi semper, hi errant corde.

Ipsi vero non cognouerunt vias meas, quibus iuraui in ira mea: si introibunt in requiem meam.

Et

Et non dicitur Gloria Patri. Vel, ſi magis placet, omiſsis omnibus præmiſsis Antiphonis cum Pſalmo, ſchola cantat Reſpõſorium de illo Sancto, cuius ſunt ipſæ reliquiæ. Interim Põtifex manet ſtans iuxta Reliquias. Finitis autem Antiphonis cum Pſalmo, vel Reſponſorio prædictis, Pontifex ſtans ibidem coram Reliquijs, detecto capite, dicit.

Oremus.

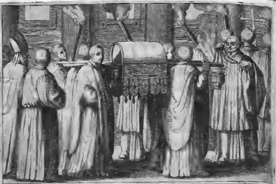
Et miniſtri.

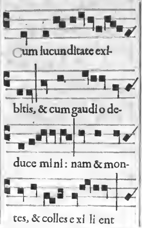
Flectamus genua.
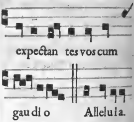
℞. Leuate.

FAc nos, quæſumus, Domine, Sanctorum tuorum tibi ſpecialiter dedicata membra digne cõtingere, quorum patrocinia cupimus inceſſanter habere. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Tum Pontifex, aſſumpta mitra, imponit incenſum in thuribulo, & fit proceſsio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferarij cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas ſubſequẽtes, poſt hos, Sacerdotes portantes feretrũ cum Reliquijs; & iuxta eos thuriferarius cõtinuo Reliquias ipſas incenſans & immediate ante Reliquias ipſas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum ſuis miniſtris. Proceſsione igitur locũ ipſum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, ſchola ipſam, & omnes alias ſequẽtes proſequẽte.
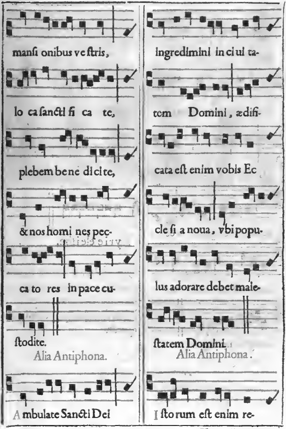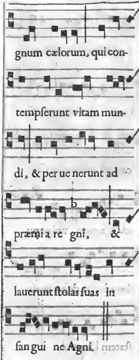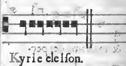

Alia Antiphona.

mansi onibus ve stris,
lo ca sancti fi ca te,
plebem bene dicite,
& nos homi nes pec-
ca to res in pace cu-
stodite.
Alia Antiphona.
Ambulate Sancti Dei
ingredimini in ci ui ta-
tem Domini, ædifi-
cata est enim vobis Ec
cle si a noua, vbi popu-
lus adorare debet male-
statem Domini.
Alia Antiphona.
I storum est enim re-

Eis igitur ad Eccleſiæ conſecrandæ fores peruenientibus, priuſquam ingrediatur, dimiſſa ante fores Eccleſiæ ſchola Antiphonas prædictas cantante; Pontifex, præcedētibus ipſum duobus ceroferarijs, cruce, thuriferario, & Sacerdotibus feretrum Reliquiarũ portantibus, circuit Eccleſiam cũ ipſis Reliquijs, populo ſequente, & clamante.

Quo facto, Pontifex ſedens cum mitra in faldiſtorio ante fores Eccleſiæ ad id parato, breui ſermone populum alloquitur.

Quanta, fratres cariſsimi, Eccleſijs, & Deo dicatis locis habenda ſit reuerentia, canones, & leges, & vniuerſalis religioſus fidelium cultus declarat. Nullibi enim, quam in ſacris baſilicis, Domino offerri ſacrificium debet. Præcipiente ſiquidē Domino per Moyſen, tabernaculum cum menſa, atque altari, & æreis vaſis, vtenſilibuſque conſecratum eſt ad diuinum cultum explendū: ipſum quoque tabernaculum non ſolum ſacraſſe, ſed oleo quoque liniuiſſe legimus. In ipſo autem tabernaculo non alij, quam ſancti Sacerdotes, & Leuitæ veſtibus ſacris ornati Sacramenta tractabant, & pro populo oblationes offerebant. Poſtmodum tam Reges Hebræorum ſuum templum, quā Romani Chriſtiani principes Baſilicas a ſe conſtructas ſumma in veneratione habuerunt; immuneſque ab omni vulgari ſtrepitu, & negotio eſſe voluerunt; vt domus orationis ad aliud nullum commercium, atque vſum accommodaretur. Eamque priuilegij, & immu-

nita-

nitatis prærogatiuam habere voluerunt; vt si quis temerarie sacrilegus manus appofuisset, grauissimis supplicijs afficeretur. Non enim iustum visum est, domum Dei altissimi temerarijs præsumptionibus expositam esse, nec latronum (iuxta verbum veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quẽ de tempestatibus anchora iacitur. Hanc beneficia petituri adeunt, & iustæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas adeatis, fratres carissimi, mundique facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc vna est, cui N. & N. summi Pontifices priuilegia concesserũt, quam vos ædificari fecistis, vel N. ædificari fecit, & nobis humiliter supplicastis, vel supplicauit, vt eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris, vel suis honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper virginis, & omniũ Sãctorum, ac memoriam sancti N. dedicamus; & in eius altari Reliquias Sanctorum N. & N. Deo propitio, poni decreuimus, & in altari N. vel in loco N. sunt corpora, vel Reliquiæ Sãctorum N & N. quæ, vel quas qui deuote visitauerit, indulgentiam N. per N. concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres carissimi, vt decimas, quæ sunt diuina tributa, integre Ecclesijs, & Sacerdotibus persoluatis. Has sibi Dominus ad vniuersalis dominij signum reseruauit. Audite Sanctum Augustinum; Decimæ tributa sunt egentiũ animarum. Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, & animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus

enim

enim noſter, qui dignatus eſt totum dare, decimam a nobis dignatus eſt recipere, non ſibi, ſed nobis ſine dubio profuturam. Sed ſi tardius dare peccatum eſt, quanto peius eſt non dediſſe? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cũ enim decimas dãdo & terrena, & cæleſtia poſsis præmia promereri, quare pro auaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc eſt enim Dei iuſtiſsima conſuetudo, vt ſi tu illi decimam non dederis tu ad decimam reuoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; & hoc tollit fiſcus, quod non accipit Chriſtus. Reuertimini ad me, inquit Dominus apud prophetã, & reuertar ad vos. Et dixiſtis: In quo reuertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixiſtis: In quo configimus te? In decimis, & in primitijs. Et in penuria vos maledicti eſtis, & me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, & ſit cibus in domo mea, & probate me ſuper hoc, dicit Dominus: ſi non aperuero vobis cataractas cæli, & effudero vobis benedictionẽ vſque ad abundantiã, & increpabo pro vobis deuorantẽ, & non corrũpet fructũ terræ veſtræ: nec erit ſterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituũ. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra deſiderabilis, dicit Dominus exercituũ. Euitãda eſt itaque Domini indignatio, ſoluendæ decimæ, & tributa diuina perſoluẽda, nec pro temporali commodo amittenda ſunt ſecutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres cariſsimi, & intellecta pro deſiderio complete; vt æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat ſequẽtia duo decreta ſacroſancti Concilij Tridentini.

Si quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiã Imperiali, aut Re-

gali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius Ecclesiæ, seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montiũ pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel per alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocũque quæsito colore, in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tamdiu subiaceat, quãdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eũ quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, Ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdẽ Ecclesiæ patronus fuerit, etiam iurepatronatus, vltra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat, nec non quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temere occupant, & in rem suam vertunt, cum decimarũ solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta synodus omnibus cuiuscumque gra-
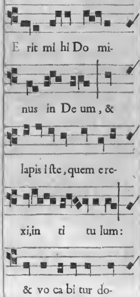
gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque alijs Eccleſijs, vel perſonis, quibus legitime debētur, integre perſoluant. Qui vero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excōmunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur de hinc omnes, & ſingulos pro Chriſtiana caritate, debitoque erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi a Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſijs, large ſubuenire ad Dei laudē, atque ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.
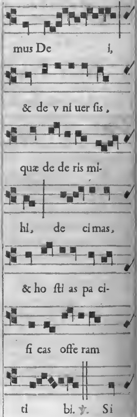
Poſtea Pontifex ad fundatorem dicat.

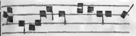
Scias, frater cariſsime, quoniam non permittunt iura Eccleſias ſine miniſtris, ac dote conſecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium conſequitur, ſic & ad ſuſtentationem miniſtrorum facultates neceſſariæ ſunt. Ea itaque ratione, frater cariſsime, ſcire volumus, quot Sacerdotes, & clericos, & qualem eis honorem vis exhibere, & de quo Eccleſiam dotare proponis. Et, vt intelligas, qualem tibi, atque hæredibus tuis honorem, & commoditatem exhibet Eccleſia, ſcias, vt gratitudinem ipſam ad fundatores oſtendat, quod a ſanctis Patribus ſtatutum eſt, in diei dedicationis anniuerſario ſolemni ſundatores, & eorum hæredes in proceſsionibus primos eſſe debere; & ſi caſu ad egeſtatem peruenerint, grata recordatione, Eccleſia ſundatoris piam liberalitatem recognoſcit.

Qui ad interrogata, prout ſibi placuerit, reſpondet; de quo fiat publicū inſtrumentū, ſi numerus clericorū, honor, & dos ſufficiens fuerit. Tunc fundator ipſe, & plebs, profitentur ſe iuſſa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex iubet Deū deprecari pro eo, qui Eccleſiā

construxit, & dotauit, & pro eo, qui eam consecrari petijt; & concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pōtifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium.

Tum Pontifex, depoſita mitra, ſurgit; & verſus ad oſtium Eccleſiæ, ibidem ſtans, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmum tuã, quæſumus, Domine, clemẽter ingredere, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi conſtrue manſionem; & præſta, vt domus hæc, quæ tua ſubſiſtit dedicatione ſolemnis, tua fiat habitatione ſublimis. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

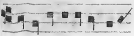
℟. Amen.
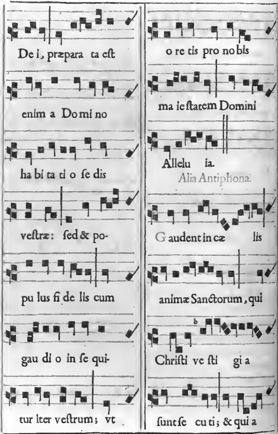
Qua oratione finita, priuſquã ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in ſanctum Chriſma, & cum eo, in modũ crucis, ſignat oſtium Eccleſiæ exterius, dicens.

IN nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Porta ſis benedicta, ſanctificata, conſecrata, conſignata, & Domino Deo commendata; porta ſis introitus ſalutis, & pacis; porta ſis oſtium pacificum, per eum, qui ſe oſtium appellauit, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

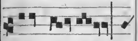
Quo dicto, Presbyteri eleuant feretrum Reliquiarum, & ingrediẽdo Eccleſiam cum clero, & populo proceſsionaliter, Pontifex cum mitra incipit, & ſchola proſequitur Antiphonam.

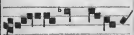

Dei, præpara ta est
enim a Domino
ha bi ta ti o se dis
vestræ: sed & po-
pu lus fi de lis cum
gau di o in se qui-
tur iter vestrum; vt
o re tis pro nobis
ma iestatem Domini
Allelu ia.
Alia Antiphona.
Gaudent in cæ lis
animæ Sanctorum, qui
Christi ve sti gi a
suntse cu ti; & qui a

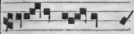
pro ei us amo re san-

guinem su um fuderunt,

i de o cũ Christo

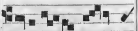

exul tant si ne

fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum peruenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquijs ipsis cum feretro prope altare positis, & luminaribus iuxta illas ardentibus, Põtifex stans cum mitra ante altare inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

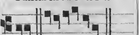
E xul ta bunt San cti

in glo ri a, & læ ta-

buntur in cu bi li bus

suis. E v o v a e.

Psalmus.

Cantate Domino canticũ nouum: laus eius in Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei.

Quia

Quia beneplacitum eſt Domino in populo ſuo: & exaltauit manſuetos in ſalutem.

Exultabunt ſancti in gloria: lætabuntur in cubilibus ſuis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium cõſcriptum: gloria hæc eſt omnibus ſanctis eius.

Laudate Dominum in ſanctis eius: laudate eum in firmamẽto virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum ſecundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in ſono tubæ: laudate eum in pſalterio, & cythara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene ſonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis ſpiritus laudet Dominum.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed repetitur Antiphona. Qua dicta, Põtifex, depoſita mitra, verſus ad altare dicit.

Oremus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator aſsiſtis, exaudi nos, quæſumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci conſecratio, & beneficia tui muneris vniuerſitas fidelium, quæ tibi ſupplicat percipere mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.
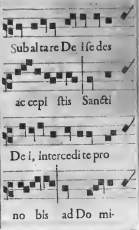
Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in ſanctum Chriſma, & cum eo ſignat confeſsionem, ideſt, ſepulcrum altaris, in quo Reliquiæ ſunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in ſingulis ſignum crucis, & dicens

Con-

Conſe ✠ cretur, & ſancti ✠ ficetur hoc ſepulcrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax huic domui.

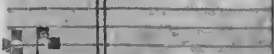
Deinde, depoſita mitra, recondit veneranter vaſculum ipſum cum Reliquijs, & alijs, prout heſterna die per eum fuit ſigillatum, in ſepulcro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

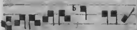
num

num Ie sum Chri-

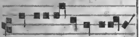
stum.

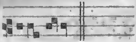
℣. xulta bunt Sancti in

glo ri a.

℟. Et lætabuntur in cubi-

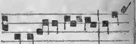
libus su is.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra thurificat

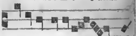
[illegible] facto, [illegible] b[illegible] a[illegible], [illegible] lapidem, cum qua debet claudi sepulcrum, in manum sinistram; & pollicem dexteræ [illegible] intingit [illegible] ctum Chrisma; & cum eo facit in medio dictæ tabulæ, siue lapidis, de subtus, signum crucis, dice[ns]:

Conse ✠ cretur, & sancti ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis, per istam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

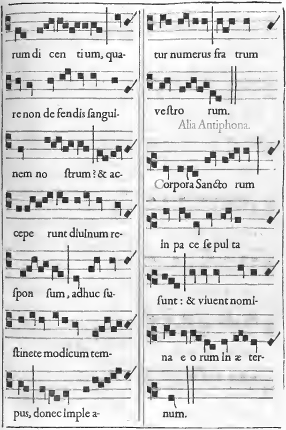
Et mox linit eum cæmento, ponit, & coaptat tabulam, seu [la]pidem super sepulcrum, [clau]dens illud, & inchoans, schola prosequente Antiphonam.
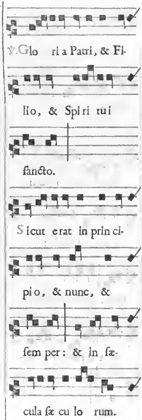

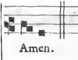
Sub altare De i audi-

ui voces occi so-

rum di cen ti um, qua-
re non de fendis ſangui-
nem no ſtrum? & ac-
cepe runt diuinum re-
ſpon ſum, adhuc ſu-
ſtinete modicum tem-
pus, donec imple a-
tur numerus fra trum
veſtro rum.
Alia Antiphona.
Corpora Sancto rum
in pa ce ſe pul ta
ſunt: & viuent nomi-
na e o rum in æ ter-
num.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorũ æternum maiestati tuæ condis habitaculũ, da ædificationi tuæ incrementa cælestia; & præsta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
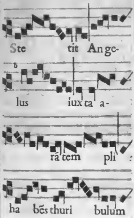
Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulcrum; deinde Põtifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo format signum crucis super eandem tabulam, siue lapidem, dicens.
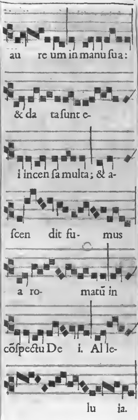
Signe ✠tur, & ſancti ✠fice-tur hoc altare. In nomine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spiritus ✠ſancti. Pax tibi.

Tum imponit incenſum in thuribulum, dicens.

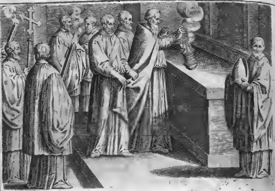
Ab illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spiritus ✠ſancti. ℟. Amen.

Et dextera manu producit deſuper ſignum crucis, & depoſita mitra, inchoat, ſchola proſequente, cantum.

Interim cum mitra thurificat altare vndique ad dexterum, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit.
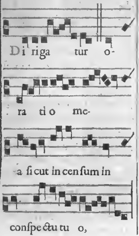

Oremus.
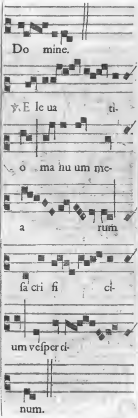
Dirigatur oratio nostra, quæsumus, Domine, sicut incensum in conspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; vt quicumque tibi in hoc altari sacrada libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christũ Dominum nostrum.

℞. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cũ linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, vt supra videlicet; Ab illo benedicaris.

caris, &c. ac tradit vni Sacerdoti ſuperpelliceo induto, qui cõtinue altare circuit incenſando, donec conſecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incenſat; tunc enim Pontifici thuribulum præſentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, &, vt prius, incenſat. Tum Pontifex adhuc cum mitra ſtans inchoat, ſchola proſequente, Reſponſorium.

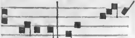
Quod dum cantatur, Põtifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incenſatione, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

E rexit Iacob lapidem in

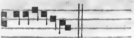
titulum fundens ole um

de ſuper votum vo-

uit de o Iacob.

E v o v a e.

Pſalmus.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarum in loco, quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutẽ: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciẽ Chriſti tui.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia

Quia miſericordiam, & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.
Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo, qui ſperat in te.
Et non dicitur Gloria Patri.
Dum Antiphona, & Pſalmus prædicti cantantur, Pontifex ſtans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & cum eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, ſecundam in dextero poſteriori, id eſt, Euágelij, tertiam in ſiniſtro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in ſiniſtro poſteriori, dicens, dum ſingulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & cóſecretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honoré Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorũ, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.
Deinde Pótifex, accepto thu-

rib-

ribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stãs cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium.

Et dicitur totum, prout supra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Respõsorio finito, deposita mitra, dicit.

O remus.

Et ministri.
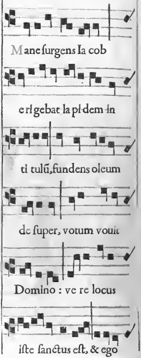
F lectamus genua.

℞. L euate.

A Dsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hunc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrũ.

℞. A men.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

ne ſci ebam.

E v o v a e.

Pſalmus.

Bonum eſt confiteri Domino: & pſallere nomini tuo altiſsime.

Ad annuntiandum mane miſericordiam tuam: & veritatē tuam per noctem.

In decacordo pſalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectaſti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata ſunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ ſunt cogitatiōes tuæ.

Vir inſipiens non cognoſcet: & ſtultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores ſicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem:

Vt intereant in ſæculum ſæculi: tu autem altiſsimus in æternum Domine.

Quoniā ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & diſpergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur ſicut vnicornis cornu meum: & ſenectus mea in miſericordia vberi.

Et deſpexit oculus meus inimicos meos: & ab inſurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Iuſtus vt palma florebit: ſicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei noſtri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in ſenecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noſter: & non eſt iniquitas in eo.

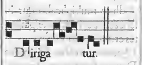
Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pōtifex, accepta mitra, facit iterū quinque cruces cum pollice, de eo-

dem oleo cathecumenorum, in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum; schola prosequente, Responsorium.

Et dicitur totum, prout etiam supra habetur. Quo incepto, circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra dicit.

O remus.

Et ministri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

ADesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis sancto linita est oleo, bene ✠ dictionis, & sancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. ℟. A men.

Alia Oratio.

O remus.
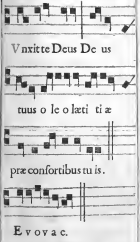
OMnipotens sempiterne Deus, altare hoc, quod in honorem tuũ, & in memoriã Sancti tui N. nos indigni consecramus, virtute tuæ bene ✠ dictionis sanctifica; & omnibus te hic inuocantibus, atque in te sperantibus auxilij tui munus ostende; vt huic altari imposita munera semper accepta fieri digneris; & in eo Sacramentorum virtus, & vo-

torum

torum ſemper obtineatur effe ctus. Per Chriſtum Dominũ noſtrum.

℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

ERuctauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus ſcribæ: velociter ſcribentis.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffuſa eſt gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo: ſuper femur tuum potentiſsime.

Specie tua, & pulchritudine tua: intende proſpere, procede, & regna.

Propter veritatem, & manſuetudinem, & iuſtitiã: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ: populi ſub te cadẽt in corda inimicorum regis.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: virga directionis, virga regni tui.

Dilexiſti iuſtitiam, & odiſti iniquitatem: propterea vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

Myrrha, & gutta, & caſia a veſtimentis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato: circumdata varietate.

Audi filia, & vide, & inclina au

rem tuã:& obliuiscere populũ tuum,& domum patris tui.

Et cõcupiscet rex decorẽ tuũ: quoniam ipse est Dominus Deus tuus,& adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus:vultum tuum deprecabũtur omnes diuites plebis.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus.

Adducẽtur regi virgines post eã:proximæ eius afferẽtur tibi.

Afferẽtur in lętitia,& exultatione:adducẽtur in templũ regis.

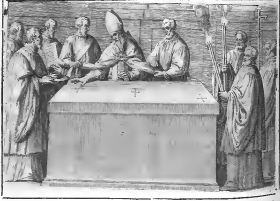
Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui Domine: in omni generatione,& generationem.

Propterea populi confitebũtur tibi in æternum:& in sæculum sæculi.

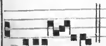
Et nõ dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Põtifex, accepta mitra, iterũ facit quinq; cruces de sãcto Chrismate cũ pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris,& in quatuor eius angulis, ordine supra posito, ad quãlibet crucem dicens.

Sancti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pōtifex, accepto thuribulo a Sacerdote incessante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium.

Di riga tur.

Et dicitur totum, prout supra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, vt prius; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua

℟. Leuate.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

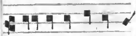
Qua dicta, Pontifex inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.

Sanctifica uit Domi-

nus tabernaculum suum:

qui a hæc est do mus

De i, in qua

inuo-

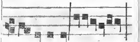
inuo ca bitur nomen

eius, de quo scrip tum est:

& erit nomẽ meũ ibi, di-

cit Dominus. E v o v a e.

Psalmus.

DEus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

P roptérea non timebimus dũ turbabitur terra:& transferentur montes in cor maris.

S onnuerunt, & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

F luminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificabit tabernaculum suum altissimus.

D eus in medio eius nõ commouebitur: adiuuabit eam Deus mane diluculo.

C onturbatæ sunt gentes,&inclinata sunt regna: dedit vocẽ suam, & mota est terra.

D ominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.
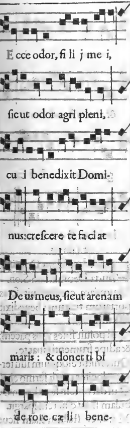
V enite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.
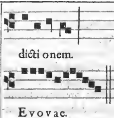
A rcum conteret, & cõfringet arma: & scuta comburet igni.

V acate, & videte quoniã ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

D ominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit de oleo cathecumenorum, & Chrismate pariter super altare, illud manu dextera cõfricãs, liniẽs, & perungẽs. Quo facto, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

Lapidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentum sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & & sacrificia, oremus vt Dominus noster & benedicat, consecret, & quod est vnctũ a nobis, sit vnctum in nomine eius: vt plebis vota suscipiat; & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam, & Psalmũ, ac sequentia Respõsoria prosequente.

Antiphona.

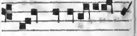
Lapides pretio si

omnes muri tu i,

& turres Ierusalem

gemmis æ di fi ca-

buntur. E v o v a e.

Psalmus.

Lauda Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suũ terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut

buc-

buccellas: ante faciem frigoris eius quis ſuſtinebit?

Emittet verbum ſuum, & liquefaciet ea: flabit ſpiritus eius, & fluent aquæ.
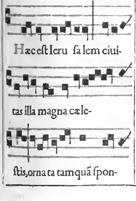
Qui annuntiat verbum ſuum Iacob: iuſtitias, & iudicia ſua Iſrael.
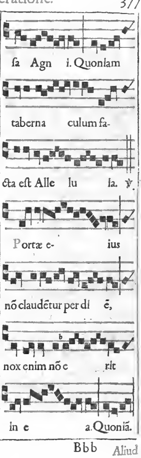
Non fecit taliter omni nationi: & iudicia ſua non manifeſtauit eis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
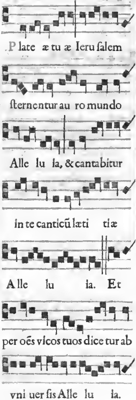
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
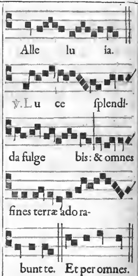
Deinde dicitur Reſponſoriũ.

Aliud Responsorium.
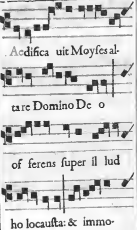

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, & Psalmus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, & procedens ad eius dexteram inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad vnamquãque crucem dicens.

S an-

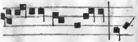
SAncti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur hoc templum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorē Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat. His peractis, Pontifex ad altare reuertitur, ac stās cum mitra, & thurificans super illud inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

lans victimas, fecit ſacri-

fi ci um veſpertinum in

odorem ſuauita tis Do-

mino De o, in conſpe-

ctu fi li o rum I ſrael.

Qua finita, ſtans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipotentis miſericordiam ſupplices imploremus, fratres cariſsimi, vt altare hoc ſacrificijs ſpiritualibus imbuendum, noſtræ vocis exoratus officio præſenti bene ✠ dictione ſanctificet, atq. in eo ſemper oblationes famulorũ ſuorum ſtudio ſanctæ deuotionis impoſitas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare dignetur; & ſpirituali placatus incenſo precibus familiæ ſuæ promptus exauditor aſsiſtat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde benedicit incenſum ſuper altare cremandum, ſtãs ibidem, depoſita mitra, dicens verſus.

Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.
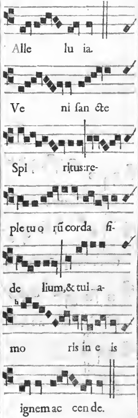
Oremus.

DOmine Deus omnipotens, cui aſsiſtit exercitus Angelorum cum tremore, quorum ſeruitium ſpirituale, & igneum eſſe cognoſcitur, dignare reſpicere, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare hanc creaturam incenſi; vt omnes languores, omneſque infirmita-
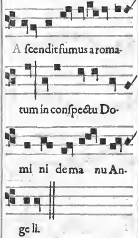
tes,

tes, atque inſidiæ inimici odorem eius ſentientes effugiant, & ſeparentur a plaſmate tuo, quod pretioſo filij tui ſanguine redemiſti; vt numquam lædatur a morſu iniqui ſerpentis. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.
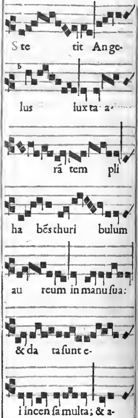
Deinde aſpergit ipſum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipſo incenſo quinque cruces, quãlibet de quinque granis, ſuper illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, ac Chriſmate factæ prius fuerũt; & ſuper quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de ſubtili candela, ad mẽſuram crucis de granis incenſi factæ; & cuiuſlibet crucis capita accenduntur, vt cum ipſis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accenſis, Pontifex, depoſita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, ſchola proſequente.
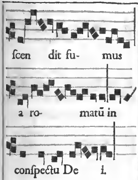

Nisi consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimæ, & festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi: quia tunc, omisso Alleluia, dicitur versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, & schola cantat Antiphonas duas sequentes.

Alia Antiphona.

scen-

ſine Alleluia. Quibus finitis, Pontifex adhuc ſtans ante altare ſine mitra, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & reſpice ad huius altaris tui holocauſtum, quod non igne viſibili probetur, ſed infuſum ſancti Spiritus tui gratia in odorem ſuauitatis aſcendat, & legitime ſe ſumentibus Euchariſtia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc, combuſtis candelis, & thure, cineres illius combuſtionis per vnum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe proijciuntur in ſacrario. Interim Pontifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris, verſus ad altare, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

DEus omnipotens, in cuius honorem, ac beatiſsimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc conſecramus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & præſta, vt in hac menſa ſint libamina tibi accepta, ſint grata, ſint pinguia, & ſancti Spiritus tui ſemper rore perfuſa; vt omni tempore hoc in loco ſuppli-

cantis

cantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem hanc.

Per omni a sæcula secu-

lorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiri tu tu o.

℣. Sursum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

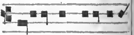
℣. Gra ti as agamus Do-

mino Deo nostro.
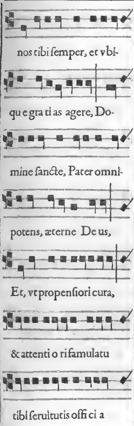

℟. Dignum, & iustum est.
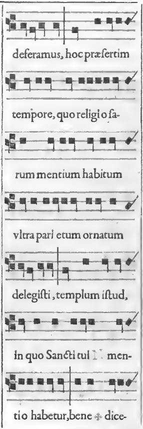

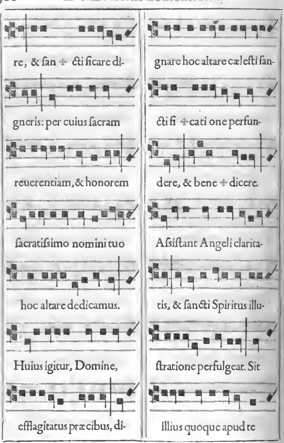
Vere dignum, & iustum
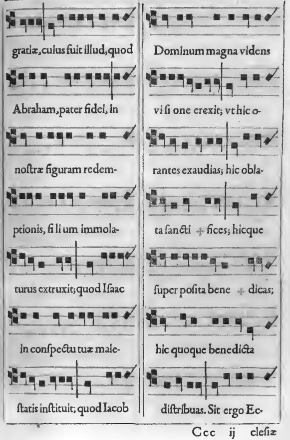

est, æquum, et sa lutare
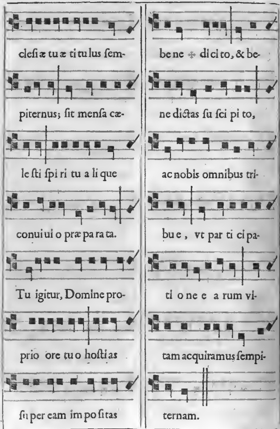

nos tibi ſemper, et vbi-
que e gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
Et, vt propenſiori cura,
& attenti o ri famulatu
tibi ſeruitutis offi ci a

deferamus, hoc præſertim
tempore, quo religi o ſa-
rum mentium habitum
vltra pari etum ornatum
delegiſti, templum iſtud,
in quo Sancti tui N. men-
tio habetur, bene ✠ dice-

re, & ſan ✠ cti ficare di-
gneris: per cuius ſacram
reuerentiam, & honorem
ſacratiſsimo nomini tuo
hoc altare dedicamus.
Huius igitur, Domine,
efflagitatus præcibus, di-
gnare hoc altare cæleſti ſan-
cti fi ✠ cati one perfun-
dere, & bene ✠ dicere.
Aſsiſtant Angeli clarita-
tis, & ſancti Spiritus illu-
ſtratione perfulgeat. Sit
illius quoque apud te

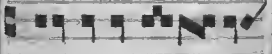
gra-

gratiæ, cuius fuit illud, quod
Abraham, pater fidei, in
noſtræ figuram redem-
ptionis, fi li um immola-
turus extruxit; quod Iſaac
in conſpectu tuæ maie-
ſtatis inſtituit; quod Iacob
Dominum magna videns
vi ſi one erexit; vt hic o-
rantes exaudias; hic obla-
ta ſancti ✠ fices; hicque
ſuper poſita bene ✠ dicas;
hic quoque benedicta
diſtribuas. Sit ergo Ec-

clesiæ tuæ titulus sem-
piternus; sit mensa cæ-
le sti spi ri tu a li que
conuiui o præ pa ra ta.
Tu igitur, Domine pro-
prio ore tu o hostias
su per eam im po sitas
bene ✠ di ci to, & be-
ne dictas su sci pi to,
ac nobis omnibus tri-
bu e, vt par ti ci pa-
ti o ne e a rum vi-
tam acquiramus sempi-
ternam.

Quod

Quod sequitur, dicit submissa voce legēdo, ita tamen, quod a circumastantibus audiatur.
Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.
Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

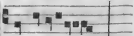
Cōfirma hoc De us, quod
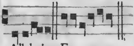

o peratus es in nobis,

a templo sancto tu o,

quod est in Ierusalem.

Allelu ia. E v o v a e.

Psalmus.

EXurgat Deus & dissipētur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum a facie eius.
Et dicitur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dicēs. Quo facto, ac prædictis Antiphona, & Psalmo finitis, deposita mitra, dicit.

O re-

Oremus.

MAiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vnctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctũ potenter benedi ✠ cere, & san ✠ cti ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis, sub tui nominis inuocatione, in honorẽ beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sãctorum, atque in memoriã sancti tui sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps super illud oblatũ, sacratumue fuerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur, & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & Electis tuis vitam percipere mereamur æternã. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra,

[illegible] o[illegible]ice dexteræ manus [illegible]rismate intincto inungit in mo[illegible]m crucis coniunctiones mensæ, seu tabulæ altaris, & tituli, siue stipitis, quatuor angulis, quasi illa coniungens, ad singulas cruces dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus præparatum, cælesti bene ✠ dictione sanctifices; &, sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera, semper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra se[illegible] [illegible]ene manus cum m[illegible] ac lauat, & extergit. Q[illegible]o, Subdiaconis, seu Ac[illegible]s præsentantibus ipsi Pon[illegible]ci tobaleas nou[illegible]s, & m[illegible] vasa, & ornamen[illegible]a a[illegible] Dei, & Ecclesiæ, ac al[illegible]ris [illegible]cratorum pertin[illegible] Po[illegible]fex, deposita mitra, [illegible] & [illegible]s illa benedici[illegible]icens.

BE-

BENEDICTIO Tobalearum, vaſorum, & ornamentorum Eccleſiæ, & altaris conſecratorum.

Adiutorium noſtrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

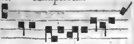
Oremus.

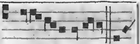
Omnipotens, & miſericors Deus, qui ab initio vtilia, & neceſſaria hominibus creaſti, templaque manu hominũ facta nomini tuo ſancto dicari, tuæq. habitationis loca vocari voluiſti, quique per famulum tuum Moyſen veſtimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, ſeu Leuitica, & alia quæque diuerſi generis ornamenta ad cultum, & decorem tabernaculi, & altaris tui fieri decreuiſti, exaudi propitius preces noſtras; & omnia hæc diuerſarũ ſpecierum ornamẽta in vſum huius Eccleſiæ tuæ, & altaris, ad honorem, & gloriam tuam præparata purificare, bene✠dicere, ſancti✠ficare, & con-

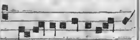
fe-

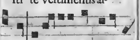
se ✠ crare per nostræ humilitatis seruitiū digneris; vt diuinis cultibus, & sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni corporis, & sãguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. A men.

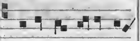
Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super altare chrismate, siue pānum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponētes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, sequente schola ipsam, ac alias Antiphonas sequētes, & Responsoria cum suis versibus, & Psalmis prosequēte. Antiphona.

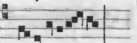

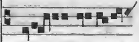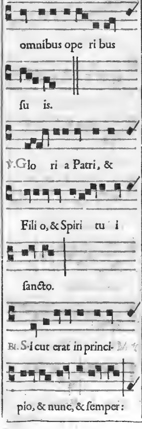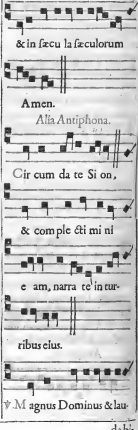

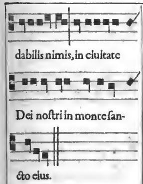

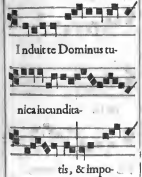

omnibus ope ri bus
ſu is.
℣. Glo ri a Patri, &
Fili o, & Spiri tu i
ſancto.
℟. Si cut erat in princi-
pio, & nunc, & ſemper:
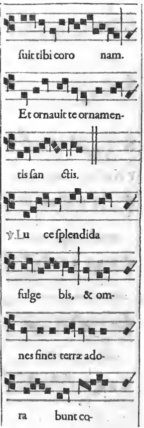

& in ſæcu la ſæculorum
Amen.
Alia Antiphona.
Cir cum da te Si on,
& com ple cti mi ni
e am, narra te in tur-
ribus eius.
℣. M agnus Dominus & lau-
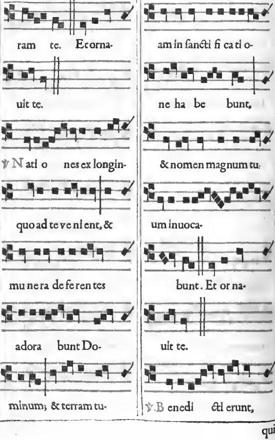
dabi-
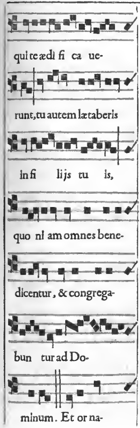

Deinde dicitur Reſponſorium.
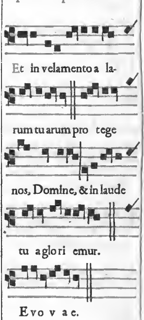

ram te. Et orna-
uit te.
℣ N ati o nes ex longin-
quo ad te ve ni ent, &
mu ne ra de fe ren tes
adora bunt Do-
minum; & terram tu-
am in sancti fi ca ti o-
ne ha be bunt,
& nomen magnum tu-
um inuoca-
bunt. Et or na-
uit te.
℣.B enedi cti erunt,

qui

Et non dicitur Gloria, ſed ſequens Antiphona cantatur.

Psalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, inuia, & inaquosa, sic in sancto apparui tibi: vt viderem virtutem tuã, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meũ.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanũ quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradẽtur in manus gladij, partes vulpiũ erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui iurãt in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Finito Psalmo, Põtifex, deposita mitra, ascendit ad altare, & facta cruci super altari positæ reuerentia, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

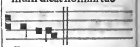
Omnis terra adoret te

Deus, & psallat tibi: psal-

mum dicat nomini tuo

Domine.

Inte-

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incenſat ſuper altare in modum crucis: & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & ſchola proſequitur; & interim iterum ipſe Pōtifex ſuper altare in modum crucis incenſat, quod & tertio facit, quo facto, ſtans ante medium altaris, dicit.

O remus.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. A men.

O remus.

OMnipotens ſempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cæleſtis virtutis benedictione ſancti ✠ fica; & omnibus in te ſperātibus auxilij tui munus oſtende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. A men.

℣. D ominus vobiſcum.

℟. E t cum ſpiritu tuo.

℣. B enedicamus Domino.

℟. D eo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad ſacriſtiam, ſiue ſacrariū, vbi depoſito pluuiali, ſi celebrare voluerit, quod conueniens eſt, accipit ſandalia, dicens Pſalmū Quam dilecta cum alijs; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Eccleſia, & luminaria ſuper altari, & credentia, atq. alibi, vbi placuerit, accenduntur. Tūc exit Pontifex Miſſam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Miſſam ſolemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Miſſa dicitur proūt in Miſſali, in ipſa die dedicationis Eccleſiæ.

In fine Pontifex dat benedictionem solemnem, dicens.
Sit nomen Domini &c.
Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, reuertitur ad sacristiam, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace. Deinde cineres per Ecclesiā aspersi, in quibus litteræ Græcæ, & Latinæ scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, & Ecclesia totaliter mūdatur.

DE ALTARIS consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ dedicatione.

Altaris consecratio, quamuis omni die de iure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane vero ante diem consecrationis Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulā de pergameno scriptam sub hac forma.

M. D. XCV. die N. mensis N. ego N. Episcopus N. consecraui altare hoc in honorem Sācti N & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christifidelibus hodie vnum annum, & in die anniuersario consecrationis huiusmodi ipsam visitātibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, & in honesto, & mundo loco ponens, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canēdi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honore Sanctorum, quorū Reliquiæ sunt recōdendæ. Paratur etiā in Ecclesia, quæ ad altaris consecrationē sunt necessaria, videlicet; sanctū Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleū san-

ctum cathecumenorum etiã in vasculo, & ampulla; vna libra thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauiculã, & cochleari; vas cum prunis ardẽtibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum mensam altaris consecrãdi, quoties expedierit; coopertura linea cerata ad mensuram ipsius altaris consecrandi; quinque cruces paruæ factæ de cãdelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum cæmẽtum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iunctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergẽdis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in stipite altaris; tobaleæ nouæ mundæ; & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & altaris, postquam consecratum fuerit, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiã, & sedẽs in sede ad dexterã, vel in faldistorio ad sinistrã altaris consecrandi incipit, & dicit voce submissa, cum clericis septem Psalmos cum Antiphona. Ne reminiscaris, &c. sine Litanijs. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastoralem in manũ sinistram. Sicq. paratus, septẽ Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram altari consecrando; vbi stans sine mitra inchoat, & schola prosequitur Antiphonam sequentem, quæ vna cũ

omnibus alijs Antiphonis, & Responsorijs in huiusmodi consecratione cantãdis habetur sub notis, supra in cõsecratione altaris, quæ fit in Ecclesię dedicatione, vbi est recurrendum, si officium consecrationis huiusmodi fit in cantu.

Antiphona.

ADesto Deus vnus omnipotens Pater, & Filius, & Spiritus sanctus.

Deinde dicit stans eodem modo.

Oremus.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias; vel, cantoribus deficientibus, Põtifex eas legit, in quibus suo loco nominetur bis Sãctus ille, in cuius honore, & nomine dedicatur ipsum altare, & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralẽ in sinistra tenens, dexterã in altum extendẽs producit communiter super aram, & stipitem altaris cõsecrandi ter successiue signũ crucis dicens, primo.

VT altare hoc ad honorem tuum, & nomẽ Sancti N. consecrandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. consecrandum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. cõsecrandũ bene ✠ dicere, & san-

cti-

cti✠ficare, & conse✠crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo dicto, iterum accumbit super faldistorium, & perficiuntur Litaniæ. Quibus finitis, ab accubitu surgit, & cum mitra accedit versus altare consecrandum, & distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu fit officium, alioquin competēti voce dicit sine notis, quod etiam in omnibus alijs sequentibus obseruatur.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgēte, chorus, seu ministri respōdēt.

Domine ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus, seu ministri respondent.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

sine Alleluia. Et id eisdem modo, & loco, secundo, & tertio fit, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute exorcismum salis, & faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ dedicatione, vsque orationem.

Omnipotens sempiterne Deus creator, & conseruator humani generis, &c. inclusiue. Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, & ibidem inchoat, schola prosequente Antiphonam sequẽtem.

Introibo ad altare Dei ad Deum qui lætificat iuuentutem meam.

Psalmus.

Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente nõ sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucẽ tuam & veritatẽ tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

An-

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

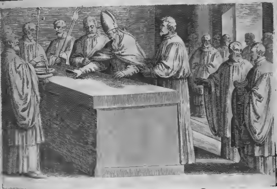
Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniā adhuc confitebor illi; salutare vultus mei, & Deus meus.

Et nō dicitur Gloria Patri, sed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Pōtifex, retenta mitra, stās ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

SAncti ✠ ficetur hoc altare in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorũ, & ad nomen, ac memoriã sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sãcti ✠ ficetur hoc altare &c. Facit autem primam crucẽ in dextera parte posteriori altaris, idest, vbi legitur Euangeliũ, secundam in sinistra parte anteriori, transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

O remus.

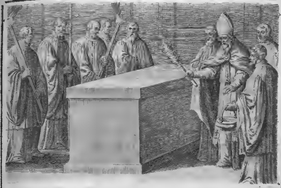
Et ministri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

SIngulare illud propitiatoriũ in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione Patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculum, supplices tibi, Domine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta cum cinere, & vino benedicta, cum asperforio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante mediũ altaris inchoat Antiphonam, & schola prosequitur.

Asperges me Domine.

Quæ tota dicitur, & repetitur cum Psalmo. Miserere, eo modo, prout supra de consecratione altaris in Ecclesiæ dedicatione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui es visibilium rerum omnium, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius Dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chris-

mate a nobis indignis est liniẽda, & benedicenda, tuæ sancti ✠ ficationis in eam infunde virtutem, & consecrationẽ; vt omnes, qui ad eam te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiant. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.
Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltã, seu cæmentum, quod mox, deposita mitra, benedicit, dicens.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui summa, & media, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo cõcludis, sancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & sabuli. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.
Cæmentum benedictum reseruatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, siue pedem stipitis altaris per circuitum: Pontifex deinde procedit processionaliter cũ cruce, & clero ad locũ, in quo nocte præterita conseruatæ Reliquiæ fuerunt; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

AVfer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras, vt ad sancta sanctorum puris mereamnr mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum.
℟. Amen.
Ingressus vero sine mitra, stãs iuxta, & versus ad Reliquias, dicit. Oremus.

FAc nos, quæsumus, Domine, Sãctorum tuorum tibi specialiter dedicata mẽbra digne cõtingere, quorũ patrocinia cupimus incessanter habere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reuerenter vasculũ

Reliquiarum: tum, accepta mitra, portat eas solemniter, & processionaliter ad altare consecrandum; vel si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit inchoans, schola prosequente, Antiphonam.

C um iucunditate exibitis, & cum gaudio deducemini, nã & montes, & colles exilient expectantes vos cum gaudio, Alleluia.

Poterit deinde etiã dici, si expedierit, sequens Respõsoriũ.

S urgite Sãcti Dei de mãsionibus vestris, loca sãctificate, plebẽ benedicite, & nos homines peccatores in pace custodite.

℣. A mbulate Sancti Dei ad locum prædestinatum, qui vobis præparatus est. Et nos.

Cumque peruenerit prope ipsum altare, deponit eas reuerenter cum luminaribus super feretrum, vel aliquam tabulã honeste ibidem paratam, luminaribus iuxta illas ardentibus, & mox Pontifex cum mitra stãs prope altare inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

E xultabunt Sãcti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Psalmus.

C antate Domino canticũ nouum: laus eius in Ecclesia Sanctorum.

L ætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege suo.

L audent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei.

Q uia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem.

E xultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

E xultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

A d faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

A d alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

V t faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus Sanctis eius.

L audate Dominum in Sāctis eius: laudate eum in firmamēto virtutis eius.
L audate eū in virtutibus eius: laudate eum secūdum multitudinem magnitudinis eius.
L audate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio, & cithara.
L audate eum in tympano, & choro: laudate eū in chordis, & organo.
L audate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.
Et nō dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Qua finita, Pōtifex, deposita mitra, stās versus ad altare, dicit.

O remus.

D Eus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci consecratio, & beneficia tui muneris vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum.
℟. A men.
Et mox Pontifex, accepta mitra, signat cū pollice dexteræ manus de Chrismate, confessionem, idest, sepulcrū altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, & dicens, dum vnam quamque crucem facit.

C Onse ✠ cretur, & sancti- ✠ ficetur hoc sepulchrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax huic domui.
Deinde, deposita mitra, recondit ibi vasculum cū Reliquijs, & alijs in eo inclusis venerанter, inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

S Vb altare Dei sedes accepistis Sancti Dei, intercedite pro nobis ad Dominū Iesum Christum.
℣. E xultabūt Sancti in gloria.
℟. L ætabūtur in cubilibus suis.
Et nō dicitur Gloria Patri. sed repetitur Antiphona. Interim

dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito & benedicto incẽso in thuribulo, & illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas, quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulã, cum qua debet claudi sepulcrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio eius de subtus, dicens.

CONse ✠ cretur, & Sãcti- ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis per istam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, & coaptat tabulam, seu lapidem super sepulcrum claudẽs illud, & inchoãs, schola, seu ministris prosequẽtibus, Antiphonam.

SVb altare Dei audiui voces occisorum dicentium, quare non defendis sanguinem nostrũ, & acceperunt diuinũ resposũm, adhuc sustinete modicum tempus, donec impleatur numerus fratrum vestrorum.

Alia Antiphona.

COrpora Sanctorum in pace sepulta sunt, & viuent nomina eorum in æternum.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Post hæc Põtifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maiestatis tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremẽta cælestia, & præsta, vt quorũ hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmãt ipsam tabulam, seu lapidẽ super sepulcrũ; deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens.

Signe ✠ tur, & sancti fice-tur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum deposita mitra, inchoat, schola, seu ministris prosequẽtibus, Antiphonam.

Stetit angelus iuxta aram templi habens thuribulum aureũ in manu sua: & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei Alleluia.

Interim cum mitra thurificat altare vndiq. ad dexterũ, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stãs coram altari sine mitra, dicit.

Oremus.

Dirigatur oratio nostra, quę sumus, Domine, sicut incẽsum in cõspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; vt quicũque tibi in hoc altari sacranda libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis per

ci-

cipiat. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, & mox Pōtifex, thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incēsum in thuribulo, & illud benedicit, vt supra videlicet, Ab illo benedicaris, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec cōsecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulū præsentat: & per Pontificem thurificato, illud iterū accipit, & vt prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Respōsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in cōspectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incēsatione, Pontifex inchoat, schola, siue ministris prosequētibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vouit Deo Iacob.

Psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: cōcupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Repetitur Antiphona.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Repetitur Antiphona.

Altaria tua Domine virtutū: Rex meus, & Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beati qui habitāt in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Repetitur Antiphona.

Bea-

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascẽsiones in corde suo disposuit in vale lacrymarum, in loco quem posuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibũt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorũ in Sion.

Repetitur Antiphona.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Repetitur Antiphona

Protector noster aspice Deus: & respice in faciẽ Christi tui.

Repetitur Antiphona.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Repetitur Antiphona.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Repetitur Antiphona.

Quia misericordiam & veritatẽ diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Repetitur Antiphona.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocẽtia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Dũ Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex stans cũ mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & cum eo in medio altaris, in quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secũdam in dextero posteriori, id est Euãgelij, tertiã in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicens dum singulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sãctorum, ad nomẽ memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incẽsante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cũ mitra

inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsoriū.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuū mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pōtifex circuit semel altare ad dexteram, thurificãdo illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Respō sorio finito, sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Adsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hũc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonã.

Mane surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votũ vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

Bonum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritatẽ tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Repetitur Antiphona.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuę.

Repetitur Antiphona.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Re-

Repetitur Antiphona.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Repetitur Antiphona.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur oēs, qui operantur iniquitatē.

Repetitur Antiphona.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum:& senectus mea in misericordia vberi.

Repetitur Antiphona.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & ab insurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Repetitur Antiphona.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebūt. Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Repetitur Antiphona.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Pōtifex, accepta mitra, facit iterū quinq; cruces cū pollice de eodē oleo Cathecumenorū in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicēs, dum singulas cruces facit.

Sancti✠ficetur, & conse✠cretur lapis iste. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pōtifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incēsante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cū mitra inchoat iterū, schola, seu ministris prosequētib. Respōsoriū.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearū sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit

semel altare ad dexteram illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua. ℟. Leuate.

Adesto, Domine, dedicationi huius mẽsæ tuæ, & in eã, quæ a nobis indignis sãcto linita est Oleo, bene ✠ dictionis, & sãcti ✠ ficationis tuæ virtutẽ, & consecrationẽ infunde. Qui viuis, & regnas Deus, &c. Orem.

Omnipotẽs sempiterne Deus, altare hoc, quod in honorẽ tuũ & in memoriã sãcti tui N. nos indigni cõsecramus, virtute tuæ bene ✠ dictionis sãctifica; & omnibus te hic inuocãtibus, atq. in te sperantibus auxilij tui munus ostẽde; vt huic altari imposita munera semper accepta fieri digneris, & in eo Sacramentorũ virtus, & votorũ semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum &c.

Qua finita, Pontifex incipit, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus.

Ructauit cor meum verbũ bonũ: dico ego opera mea regi. Repetitur Antiphona.

Lingua mea calamus scribæ: velociter scribentis.

Repetitur Antiphona.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Repetitur Antiphona.

Accingere gladio tuo: super femur tuum potentissime.

Repetitur Antiphona.

Specie tua, & pulchritudine tua: intẽde prospere, procede, & regna. Repetitur Antiph.

Propter veritatem, & mansuetudinem, & iustitiam: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittæ tuæ acutæ: populi sub te cadent in corda inimicorum regis. Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in sæculũ sæculi: virga directionis, virga regni tui. Repetitur Antiphona.

Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ, præ consortibus tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrrha, & gutta, & casia a vestimentis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit Regina a dexteris tuis in vestitu deaurato: circũdata varietate. Repetitur Antiphona.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliuiscere populum tuum, & domũ patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupiscet rex decorem tuũ: quoniã ipse est Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in muneribus: vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis circumamicta varietatibus.

Repetitur Antiphona.

Adducẽtur regi virgines post eam: proximæ eius afferentur tibi. Repetitur Antiphona.

Afferentur in lætitia, & exultatione: adducentur in templũ regis. Repetitur Antiphona.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

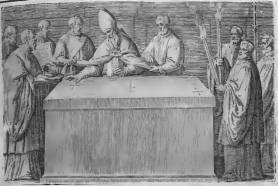
Memores erunt nominis tui Domine: in omni generatione, & generationem.

Repetitur Antiphona.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternũ: & in sæculũ sæculi. Et nõ dicitur Glo. Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cũ pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & ĩ quatuor eius angulis, ordine suprapo sito, ad quãlibet crucẽ dicens.

Sancti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omniũ Sanctorũ, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Dein-

Deinde Pontifex, accepto thu ribulo a Sacerdote incenſante, impoſito, & benedicto, vt prius incenſo, ſtans cum mitra inchoat, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Reſponſorium.

Dirigatur oratio mea, ſicut incenſum in conſpectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum ſacrificium veſpertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit ſemel altare ad ſiniſtram, illud incenſans, vt prius, quo incenſato, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex depoſita mitra dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua. ℟. Leuate.

Deſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corde dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & ſchola, ſeu miniſtri proſequuntur, Antiphonam.

Sanctificauit Dominus tabernaculum ſuũ: quia hæc eſt do-

mus Dei; in qua inuocabitur nomen eius, de quo scriptum est: & erit nomen meũ ibi, dicit Dominus. Psalmus.

Deus noster refugium, & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Propterea nõ timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

Sonuerũt, & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Repetitur Antiphona.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in medio eius non commouebitur: adiuuabit eã Deus mane diluculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, & mota est terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Repetitur Antiphona.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terrã: auferens bella vsq. ad finẽ terræ. Repetitur Antiph.

Arcum conteret, & confringet arma: & scuta comburet igni.

Repetitur Antiphona.

Vacate, & videte quoniam ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiscũ; susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dũ Antiphona, & Psamus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit oleũ Cathecumenorũ, & Chrisma pariter desuper altare illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Ecce odor, filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris: & donet tibi de rore cæli benedictionẽ.

Psal-

Psalmus.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum; & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

Lapidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentũ sacræ vnctionis effunditur, ad suscipiẽda populi sui vota, & sacrificia, oremus vt Dominus noster bene ✠ dicat, & consecret; & quod est vnctum a nobis, sit vnctũ in nomine eius; vt plebis vota suscipiat, & altari per sacrã vnctionẽ perfecto, dũ propitiationẽ sacrorũ imponimus, ipsi pro

pitia-

pitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum &c.

Quo dicto, inchoat schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificiũ vespertinũ in odorem suauitatis Domino Deo, in cõspectu filiorũ Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit.

Dei Patris omnipotentis misericordiã supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendũ nostræ vocis exoratus officio præsenti benedictione sanctificet, atq. in eo sẽper oblationes famulorũ suorũ studio suæ deuotionis impositas bene✠dicere, & sancti✠ficare dignetur, & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ prõptus exauditor assistat. Per Christum Dominum &c.

Deinde benedicit incẽsum super altare cremandũ, stans ibidem, deposita mitra, dicens.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotẽs, cui assistit exercitus Angelorum cũ tremore, quorũ seruitium spirituale, & igneũ esse cognoscitur, dignare respicere, bene✠dicere, & sancti✠ficare hanc creaturã incensi; vt omnes lãguores, omnesq. infirmitates, atq. insidiæ inimici odorẽ eius sentiẽtes effugiant, & separẽtur a plasmate tuo, nũquã lædatura morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde aspergit ipsũ aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incẽso quinq. cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, & Chrismate factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thurispon:

vnam crucem factã de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola, seu ministris prosequentibus.

Alleluia. ℣. Veni sancte Spiritus: reple tuorũ corda fideliũ, & tui amoris in eis ignem accẽde.

Nisi cõsecratio huiusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, & festũ Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi: quia tunc, omisso Alleluia, dicitur versus tantũ. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, & schola, seu ministri cantant, Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli. Alia Antiphona:

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: & data sunt ei incensa multa, & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit. Oremus. Et ministri.

Flectamus genua. ℞. Leuate.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemẽs, & propitius preces nostræ humilitatis exaudi, & respice ad huius altaris tui holocaustum, quod non igne visibili probetur, sed infusum sancti Spiritus tui gratia in odorem suauitatis ascendat, & legitime se sumentibus Eucharistia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc, combustis candelis, & thure, cineres illius combustionis per vnum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase proijciũtur in sacrario. Interim Põtifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua. ℞. Leuate.

Deus omnipotens, in cuius honorẽ, ac beatissimæ virginis Mariæ, & omniũ Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc consecramus, clemens, & propitius preces nostræ humilitatis exaudi, & præsta, vt in hac mẽsa sint libamina tibi accepta, sint grata, sint pinguia, & sancti Spiritus tui semper rore perfusa; vt omni tempore hoc in loco supplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus.

Deinde eodẽ modo stans dicit mediocri voce extensis manib. ante pectus, hãc Præfationem.

Per omnia sæcula sæculorũ.
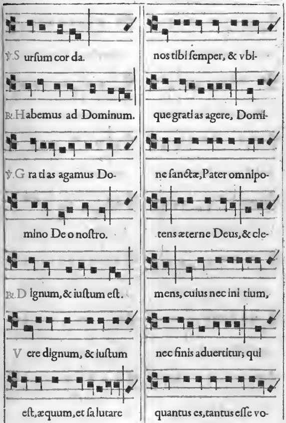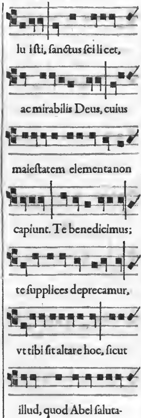

℞. Amen. ℣. Dominus vobis-
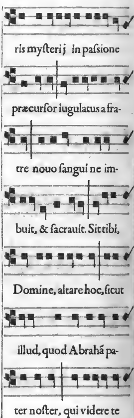

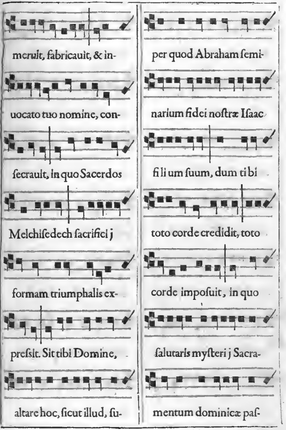
cum. ℞. Et cum spiritu tuo.

℣. Sur-

℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſanctæ, Pater omnipo-
tens æterne Deus, & cle-
mens, cuius nec ini tium,
nec finis aduertitur; qui
quantus es, tantus eſſe vo-

lu iſti, ſanctus ſci li cet,
ac mirabilis Deus, cuius
maieſtatem elementa non
capiunt. Te benedicimus;
te ſupplices deprecamur,
vt tibi ſit altare hoc, ſicut
illud, quod Abel ſaluta-

ris myſterij in paſsione
præcurſor iugulatus a fra-
tre nouo ſangui ne im-
buit, & ſacrauit. Sit tibi,
Domine, altare hoc, ſicut
illud, quod Abrahã pa-
ter noſter, qui videre te

meruit, fabricauit, & in-
uocato tuo nomine, con-
ſecrauit, in quo Sacerdos
Melchiſedech ſacrifici j
formam triumphalis ex-
preſsit. Sit tibi Domine,
altare hoc, ſicut illud, ſu-
per quod Abraham ſemi-
narium fidei noſtræ Iſaac
fi li um ſuum, dum ti bi
toto corde credidit, toto
corde impoſuit, in quo
ſalutaris myſteri j Sacra-
mentum dominicæ paſ-

ſi o nis oſtenſum eſt, dum

offertur Filius, Agnus oc-

ciditur. Sit tibi, Domine,

altare hoc, ſicut illud,

quod Iſaac puteum pro-

fundæ puritatis inueniens,

abundantiæ ei nomen

imponēs, tuæ maieſtati

dicauit. Sit tibi, Domine,

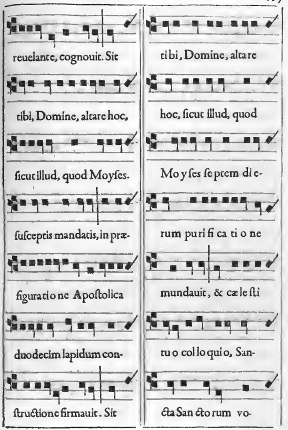
altare hoc, ſicut ille lapis,

quē Iacob ſupponēs capiti
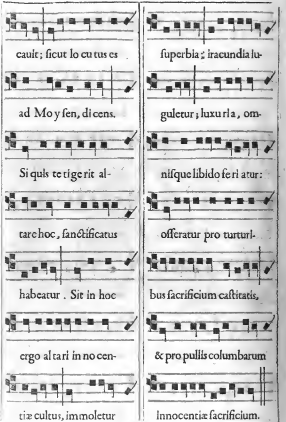
ſuo aſcendentes, & de-

ſcendentes Angelos per

ſcalæ myſterium, ſomno

reuelante, cognouit. Sic
tibi, Domine, altare hoc,
ſicut illud, quod Moyſes.
ſuſceptis mandatis, in præ-
figuratio ne Apoſtolica
duodecim lapidum con-
ſtructione firmauit. Sic
tibi, Domine, altare
hoc, ſicut illud, quod
Mo y ſes ſe ptem di e-
rum pu ri fi ca ti o ne
mundauit, & cæ le ſti
tu o col lo qui o, San-
cta San cto rum vo-

cauit

cauit; ſicut lo cu tus es
ad Mo y ſen, di cens.
Si quis te tige rit al-
tare hoc, ſanctificatus
habeatur . Sit in hoc
ergo al tari in no cen-
tiæ cultus, immoletur
ſuperbia; iracundia lu-
guletur; luxu ria, om-
niſque libido ſe ri atur:
offeratur pro turturi-
bus ſacrificium caſtitatis,
& pro pullis columbarum
Innocentiæ ſacrificium.

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto frontem altaris in modum crucis, inchoās, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem, Alleluia.

Psalmus.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

[illegible]citur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Maiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vn-

ctio-

ctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctum potenter bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis sub tui nominis inuocatione, in honorem beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, atque in memoriam Sancti tui N. sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps super illud oblatum, sacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocaustum, atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur; & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; & gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & electis tuis vitam percipere mereamur æternã. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis coniunctiones mensæ, seu tabulæ, altaris, & tituli, siue stipitis, in quatuor angulis; quasi illa coniungens, ad singulas cruces, dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominũ nostrũ Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus præparatum cælesti benedictione sancti ✠ fices; & sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationẽ dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera semper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mēsam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolitis præsentantibus Pontifici tobaleas nouas, & mūdas, ac vasa, & ornamenta ad cultum Dei, & altaris consecrati pertinētia, Pōtifex, deposita mitra, surgit, & stans benedicit illa, dicens.

Benedictio tobalearum, vasorum, & ornamentorum altaris consecrati.

A diutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Q ui fecit cælum, & terram.

℣. D ominus vobiscum.

℞. E t cum spiritu tuo.

O remus.

O mnipotens, & misericors Deus, qui ab initio vtilia, & necessaria hominibus creasti, quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Le-

uitica Sacerdotibus, & Leuitis, atq. ornaméta, & linteamina facere famulum tuum Moysen per quadraginta dies docuisti, atque etiam quæ Maria texuit, & fecit in vsum ministerij tabernaculi fœderis ordinasti, purificare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare per nostræ humilitatis seruitium digneris hæc ornaméta, & linteamina in vsum altaris tui; vt diuinis cultibus, & Sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni corporis, & sanguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponũt super altare Chrismale, siue pannum lineum ceratum ad mẽsuram altaris factum, deinde vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponẽtes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidẽ inchoat Antiphonam primam, schola, seu ministris prosequentibus ipsam, & alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus, & Psalmis.

Antiphona.

Circumdate Leuitæ altare Domini Dei, vestite vestimentis albis: estote & vos canentes hymnum nouum dicentes Alleluia.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæc. &c.

Alia Antiphona.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

℣. Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri in monte sancto eius.

Deinde dicitur Responsoriũ. Induit te Dominus tunica iucunditatis, & imposuit tibi coronam.

Et ornauit te ornamentis sanctis.

℣. Luce splendida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt coram te.

Et ornauit te.

℣. Nationes ex longinquo ad te venient, & munera deferentes adorabunt Dominum: & terram tuam in sanctificatione habebunt, & nomen magnum tuum inuocabunt.

Et ornauit te.

℣. Benedicti erunt, qui te ædificauerunt, tu autem lætaberis in filijs tuis: quoniam omnes benedicentur, & congregabuntur ad Dominum.

Et ornauit.

Et non dicitur Gloria, sed sequens Antiphona dicitur.

In velamento alarum tuarum protege nos, Domine, & in laude tua gloriemur.

Psalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, inuia, & inaquosa, sic in sancto apparuit tibi: vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meū.

Sic memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: me suscepit dextra tua.

Ipsi vero in vanum quæsierūt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabūtur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio, & Spiri-

tui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.
Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, & facta cruci super altari positæ reuerentia, incipit, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.
Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.
Interim dum Antiphona cãtatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis; & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & schola prosequitur, & interim iterum ipse Põtifex super altare in modum crucis incensat, quod & tertio facit, quo facto, stans ante medium altaris dicit.

Oremus.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cælestis virtutis bene ✠ dictione sanctifica; & omnibus in te sperantibus auxilij tui munus ostende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum nostrũ Iesum Christum Filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℞. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.
℣. Benedicamus domino.
℞. Deo gratias.
Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, siue sacrarium, vbi deposito pluuiali, parat se ad celebrandum Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari cõsecrato solemniter celebrari. Missa dicitur, vt in Missali, in ipsa die dedicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, & indulgentias, exuit se sacris vestibus, & vadit in pace.

DE CONSECRATIONE altaris, cuius sepulcrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis.

ORdo prædictus consecrandi altare semper seruatur, quando sepulcrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, a parte superiori, vel in stipite a parte anteriori, aut posteriori. Si vero sepulcrũ est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, siue mẽsa altaris. Finita aquæ benedictione, cũ vino, & cinere, atq. Oratione.

Omnipotens sempiterne Deus, creator, & conseruator humani. &c.

Pontifex stans cum mitra, & aqua benedicta huiusmodi, vino, & cinere mista, facit maltam, siue cæmentum ex calce, & sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui summa, & media, imaq. custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo cõcludis, sancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & sabuli. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Quo facto, tabula ipsa altaris a stipite separatã iacente, debet fieri Reliquiarũ deportatio, & inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locũ, vbi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Aufer a nobis, &c. cõtinuans per omnia vsque ad, Cõsecretur, & sãctificetur hæc tabula,

inclu-

inclusiue, prout supra ordinatum est. Qua dicta, Sacerdotes, & Leuitæ eleuant aram, siue tabulam, seu mensam altaris, & collocant eam super stipitem; & cæmentarij cum dicto cæmẽto benedicto ipsam liniunt, & firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus, Responsorium.

Vos Sacerdo tes, & Le-

ui tæ sancti-

fica mini. Et af-

fer te a ram Do mi-

ni De i I sra el

ad lo cum, qui e i

pa ra tus est.

℣. Vos facti Domini

vo cabimini mini stri

De i nostri: dice tur

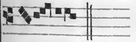
vobis, sit timor De i

vobiscum, & cum dili-

gentia

genti a cun cta fa-

ci te.

Et affer te.

Leuata itaque ara, & collocata, ac cum cæmento prædicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam.

Sub altare Dei: & continuat vsque ad Orationem.

Dirigatur, inclusiue: qua dicta, prosequitur altaris consecrationem, accedens ad altare cũ mitra, & stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Introibo ad altare Dei.

cum omnibus sequentibus vsque ad Orationem.

Deus, qui es visibilium rerum omnium &c. inclusiue.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mẽsam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius angulis, inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout supra ordinata sunt, vsque ad finem.

DE ALTARIS PORtatilis consecratione.

Altaris portatilis consecratio potest fieri quocũque die, & loco, ieiuno tamen stomacho. Parantur in loco, vbi consecratio huiusmodi fieri debet, in primis aliquæ Reliquiæ cum tri-

bus granis incensi in altari recludendæ, sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla, Oleum sanctum cathecumenorum etiã in vasculo, & ampulla, media libra thuris, cuius medietas sit in granis, thuribulum cum nauicula, & cochleari, vas cum prunis ardentibus, vas aquæ mũdæ, vas cum cineribus, vas cum sale, vas vini, aspersorium factum de herba hyssopi, mãtilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandũ, quoties expedierit, quinque cruces paruæ factæ de candelis ceræ subtilibus, aliquæ spatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris, vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur, duo candelabra cum duobus cereis cõtinuo ardentibus prope Reliquias, vas cũ aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus. Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, si cõsecrationẽ huiusmodi publice facere velit, vel si in camera sua, aut alio loco secrete, Stolã habeat supra Rochetũ, vel supra superpelliceum, si sit regularis, ab humeris dependentẽ, & mitram simplicẽ, stãs ante tabulam ipsam, siue altare consecrãdum positum super aliquã mẽsam, vel altare, mitrã in capite tenẽs absolute dicit.

Deum omnipotentem, fratres carissimi, votis exultantibus deprecemur, vt qui per omnem mundum fidem sparsit, & Ecclesiam congregauit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidauit, hanc petram serenus illustret, eamque æterno lumine irrigatam ita multiplicibus, & diuersis charismatibus locupletet, vt super illam, administrandam sui corporis hostiam bene ✠ dicat, & suscipiat consecratam. Qui cum Deo Patre viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Deinde detecto capite, genuflexus ante altare consecrandum, dicit.

D eus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet.

D omine, ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit.

G loria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus respondet.

S icut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

tine Alleluia.

& id eisdem modo, & loco, secundo, & tertio fit, voce semper altius eleuata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, & vino incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesiæ dedicatione vsque ad Orationem.

OMnipotens sempiterne Deus, creator, & conseruator humani generis &c. inclusiue, hoc saluo, quod vbicumque sit mentio de Ecclesiæ consecratione, dicit solum de altaris, vel tabulæ. Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ, vel altaris, dicens.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetẽs in qualibet cruce verba præmissa

Sancti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur hæc tabula &c. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Euangelij, secundam in sinistra parte anteriori transuersa primæ, ter-

tiam

tiā in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, inchoat ministris prosequentibus Antiphonam.

Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuē dealbabor.

Psalmus.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur sine Gloria Patri. Et in fine repetitur ipsa Antiphona, & interim dum dicuntur Antiphona, & Psalmi prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per eius circuitum tribus vicibus. Quo facto, tabula abstergitur cum mundo panno lineo, deinde Pontifex, deposita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui es visibilium omnium rerum, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chrismate a nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sancti✠ficationis in eam infunde virtutem, & consecrationẽ; vt omnes, qui ad eã te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiãt. Per Christum Dominum nostrũ. ℞. Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio tabulam per circuitum eius. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum, fundens oleum desuper.

Psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutẽ: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in

atrijs tuis: super millia.
Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorũ.
Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.
Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.
Et non dicitur Gloria Patri.
Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleum Cathecumenorum, & cũ eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, idest, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartã in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicẽs, dum singulas cruces facit.
Sancti ✠ ficetur, & consecretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ Sancti. Pax tibi.
Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.
Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.
Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum, deinde restituto thuribulo, & Antiphona finita, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.
Adsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hanc tabulam opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmiũ quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.
Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.
Mane surgens Iacob erigebat

lapi-

lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

Bonum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritatẽ tuam per noctem.

In decachordo, psalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Quoniã ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus: audiet auris mea.

Iustus, vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterũ quinque cruces cum pollice de eodem oleo Cathecumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit; dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pōtifex, inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Interim dum Antiphona dicitur Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis sancto linita est Oleo, bene ✠ dictionis, & sancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola, seu ministris prosequētibus, Antiphonam.

Vn-

V nxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus.

D Eus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

P ropterea non timebimus dũ turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

S onuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

F luminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

D eus in medio eius non commouebitur: adiuuabit eam Deus mane diluculo.

C onturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, & mota est terra.

D ominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

V enite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.

A rcum cõteret & confringet arma: & scuta comburet igni.

V acate & videte quoniã ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

D ominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinq; cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor eius angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens.

S Ancti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Põtifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, & benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, & schola, seu ministri prosequũtur, Antiphonam.

D irigatur, Domine oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Qua incepta, Pontifex retenta mitra iterum semel thurificat tabulam per circuitum, dein-

[illegible] posita mitra, dicit.

Oremus.

[illegible] ministri.

Flectamus genua.

[illegible]. Leuate.

EXaudi nos Deus noster, & precum nostrarum libenter accipe vota, & altare hoc ad celebranda diuina mysteria præparatum cælestis vnguenti odore asperge, & aromata diuinæ sanctificationis illi infunde; & sicut lapidem Iacob Patriarchæ erectum vnguenti perfusione dicasti, & Angelicis visionibus per scalam gradus Ecclesiæ figurasti, sic quoque super hunc lapidem altari coaptandum cælestis gratiam sancti ✠ cationis immitte; vt dum tibi super eum sacri corporis, & sanguinis vnigeniti filij tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, & merentibus influas gratiam sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat cōfossionem, idest, sepulcrum, in quo Reliquiæ sunt reponēdæ, in medio formando signū dicens.

COnse ✠ cretur, & sancti ✠ ficetur hoc sepulcrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recōdit venerāter Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, siue altari, & sepulcrum Reliquiarum huiusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorū, æternum maiestati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremēta cælestia; & præsta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

E cce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris, & donet tibi de rore cæli benedictionem.

Psalmus.

F Vndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

G loriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

M emor ero Raab, & Babylonis: scientium me.

E cce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

N umquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus?

D ominus narrabit in scripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

S icut lætantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona, & Ps[illegible] prædicti dicuntur, Pon[illegible] accepta mitra, fundit, & [illegible] git oleum Cathecumenorū, & sanctū Chrisma manu dextera confricans, liniens, & perungens, totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

L Apidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentū sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & sacrificia, oremus, vt Dominus noster bene ✠ dicat, & cōse ✠ cret, & quod est vnctum a nobis, sit vnctum in nomine eius; vt plebis vota suscipiat, & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiationē sacrorū imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. A men.

Quo dicto, inchoat schola, [illegible] ministris prosequentibus Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit.

DEi Patris omnipotētis misericordiam supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificiis spiritualibus imbuēdū nostræ vocis exoratus officio præsenti bene ✠ dictione sanctificet, atq. in eo semper oblationes famulorū suorum studio sāctæ deuotionis impositas bene ✠ dicere, & sanctifi ✠ care dignetur, & spirituali placatus incenso preces familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, & stans ibidem, deposita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cū tremore, quorum seruitium spirituale, & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi; vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur a plasmate tuo; vt numquam lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filii tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta. Et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, & Chrisma-

te factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus cõburatur, & crematur. Omnibus autem crucibus accensis, Põtifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur.

Alleluia. ℣. Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Nam consecratio fiat inter Dominicã Septuagesimæ, & festũ Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, quia tunc omisso Alleluia, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, & schola, seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram tẽpli, habens thuribulum aureum in manu sua, & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

sine Alleluia. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Hvius altaris, Domine, holocaustum sancti Spiritus tui gratia infusum in odorem tuæ suauitatis ascendat. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Post hæc, combustis candelis, & thure, cineres illius combustionis per vnum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase proijciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altare, dicit.

Oremus.

Sup-

SVpplices tibi, Domine Deus, Pater omnipotens preces effundimus, vt metalli huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditare sancti ✠ ficationis vbertate digneris, qui quondam legem in tabulis scripsisti lapideis. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc.

PEr omnia sæcula sæculorũ.
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquũ, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Qui post offendicula lapsus primi hominis instituisti tibi offerri propitiatorij delibamenta libaminis; vt culpa, quæ præcesserat per superbiam, futuris tẽporibus expiaretur per munera, quibus honorarentur altaria, honorificarentur & templa. Quod tibi primus Noe præparauit offitio, rursus Abraham immolaturus filium, dehinc Iacob erigens, & vngens lapidem in titulum. Te, redemptor mundi, exoramus, vt lapidem istum, seu mensam in honorem tuum, gloriosæque virginis Mariæ, & omnium Sanctorum conse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris benedictionis tuę illapsu, manibus nostris opem tuæ benedictionis infundens; & sacri huius mysterij sicut institutor, ita etiam & sanctificator appare, qui te angularem lapidem, & saxum sine manibus abscissum nominari voluisti. Inhæreas hic placido æternæ maiestatis obtutu; vt quidquid sacro ritu super

hoc

hoc immolabitur, ficut Melchifedech oblatum tibi placeat holocauftum. Adfit mifericordiæ tuæ ineffabilis pietas, vt,te largiente,referat præmiū, quifquis intulerit votum.

Quod fequitur dicit fubmiffa voce legendo, ita tamen quod a circumaftantibus audiatur.

Per Dominum noftrum Iefum Chriftum filium tuū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus fancti Deus, per omnia fæcula fæculorum.

℞. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, & fchola, feu miniftri profequuntur Antiphonam.

Confirma hoc Deus,quod operatus es in nobis, a templo fancto tuo, quod eft in Ierufalem.

℣. Gloria Patri,& Filio,& Spiritui fancto.

℞. Sicut erat in principio,& nūc,& femper: & in fæcula fæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Qua dicta, Pontifex fine mitra,dicit. Oremus.

Quæfumus, omnipotens Deus,vniuerfarum rerū rationabilis artifex, qui inter cæteras creaturarum formas lapideum metallum ad obfequium tui facrificij cōdidifti, vt legitimæ libationi præparetur altare; annue dignanter, vt quidquid hic oblatum, facratumue fuerit, nomini tuo affurgat, religioni proficiat, fpei innitatur,& fidei fit honori. Per Chriftum Dominum noftrum. ℞. Amen.

Poftea inchoat, fchola,feu miniftris profequentibus Antiphonam.

Omnis terra adoret te Deus, & pfallat tibi: pfalmum dicat nomini tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat fuper tabulam in modum crucis,deinde depofita mitra,dicit.

Defcendat,quæfumus,Domine Deus nofter, Spiritus tuus fanctus fuper hoc altare,qui & dona noftra,& populi tui in eo fanctificet,& fumentium corda dignanter emun-

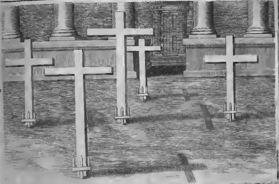
det. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Postremo extergitur tabula [illegible] [illegible] panno li[illegible]. [illegible] Pontifex parat se ad celebrandum, si voluerit, vel [illegible] cit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missa dicitur, vt in Missali, in ipsa die Dedicationis altaris.

DE COEMETERII BENEDICTIONE.

DIE præcedenti ponuntur in cœmeterio benedicendo quinque ligneæ cruces, videlicet vna aliter in medio, & quatuor aliæ, quælibet ad staturā hominis, quarū vna in extremitate cœmeterij ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterij retro crucem [illegible], tertia in tertia extremitate cœmeteris, & quarta in quarta extremitate cœmeterij a finistris crucis mediæ; & ante quamlibet ex dictis quinque cruci-

bus

bus ponitur, seu figitur in terram aliquod lignum in eius summitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium vnciarum quālibet, vel circa; scala. super quam ascendens Pontifex possit attingere summitates ipsarum crucium; vas magnum aqua plenum benedicenda; & vas cum sale. Maneat vero Pontifex in sacristia paratus amictu a[illegible] la, p[illegible] simplici, & [illegible] accedit c[illegible] ad cœmeterium benedicendum, [illegible] faldistorium ante crucem in medio positam sibi para[illegible], super quo res[illegible] populo breuem sermonem de sanctitate, & libertate cœmeterij.

Quo facto, affiguntur, & accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet crucē super ligna, vt supra ordinata, quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem, & candelas stās, deposita mitra, dicit

Oremus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum, & tutela sa-

la salutis, fide credentium, respice propitius ad nostræ seruitutis officium; vt ad introitum nostrum purgetur, bene ✠ dicatur, sancti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hoc cœmeterium, vt humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicij die simul cum felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christũ Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et mox ante ipsam crucẽ super faldistorio, Pontifex, accepta mitra, accumbit; & cantor incipit, & prosequitur Litanias. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit ab accubitu, & baculum pastoralẽ in sinistra tenens, producit signum crucis super cœmeterium, dicens primo.

Vt hoc cœmeterium purgare, & bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, & sancti- ✠ ficare digneris.

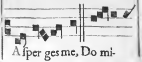
℟. Te rogamus audi nos.
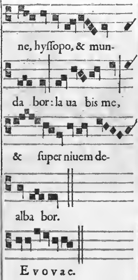
Tertio dicit.

Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo facto, redit ad accubitũ, cantore Litanias perficiente. Quibus finitis, surgit cũ mitra ab accubitu Pontifex, & stans iuxta aquã ibidem in vase paratam benedicit eam, & sal simpliciter, prout supra sub benedictione, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam positam, mitra ibidem deposita, inchoat, schola prosequente Antiphonam.

Psalmus.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam &c.

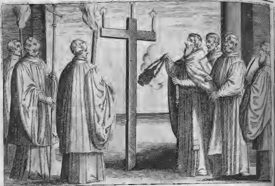
Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Quo dicto, Antiphona repetitur. Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit, & perambulat totũ locũ cœmeterij, incipiens circuire ad eius dexterã, aspergẽs aquam benedictam vbique. Expleto autem circuitu, rediens ante crucem, quæ est ante mediam, deposita mitra, respiciens ad ipsam crucem, dicit.

Oremus.

Deus, qui es totius orbis cōditor, & humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium, & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, vt hoc cœmeterium, siue polyandrum, in quo famulorum, famularũ que tuarum corpora quiescere debent, post curricula huius vitæ labentia, pur ✠ gare, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; quique remissionem omnium peccatorum per tuā magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoq. eorum in hoc cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli hic expectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, & figit in summitate ipsius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardētes in duobus brachijs eiusdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucē retro mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum ministris sequentes Psalmos.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine quoniam infirmus sum: sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluū me fac propter misericordiā tuā.

Quoniam non est in morte, qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus

meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniã exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertãtur & erubescãt valde velociter.

Et non dicitur Gloria Patri.

Psalmus.

Beati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: cõuersus sum in erumna mea, dũ configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi cõfitebor aduersum me in iustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis Sãctus: in tempore opportuno.

Verumtamẽ in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me a circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

In camo & fręno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantes autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus expletis, Pontifex ſtãs ante ipſam crucem, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, trina maieſtas, & vna Deitas, Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus, iuſtitiæ auctor, veniæ largitor, bonorum dator, ſanctitatis origo, chariſmatum diſtributor, omniumq. ad te veniẽtiũ pius receptor, præſta propitius, vt hoc cœmeterium in honorem nominis tui compoſitum bene✠dici, & ſancti✠ficari concedas, qui beato Abrahæ Patriarchæ famulo tuo terram a filijs Hebron cõparatam in ſepulturã benedixiſti, & qui populo Iſraelitico promiſsionis tellurẽ in æuo durãtem conceſsiſti, famulorũ famularumque tuarum corporibus in hoc cœmeterium intrantibus quietis ſedem, & ab omni incurſione malorum ſpirituum tutelam benignus largitor tribuas; vt poſt animarũ, corporumque reſurrectionẽ coadunatam, te donante, atq. concedẽte, beatitudinem ſempiternã percipere mereantur, qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum thurificat ipſam crucẽ, & figit in ſummitate eius vnã ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiuſdem crucis, & accepta mitra, vadit ad crucem ad dexteram mediæ poſitam, aſpergendo aquam benedictam per cœmeterium, & dicendo cum miniſtris. Pſalmus.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam ſagittæ tuæ infixæ ſunt mihi: & confirmaſti ſuper me manum tuam.

Non eſt ſanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non eſt pax oſsibus meis a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum: & ſicut onus graue grauatæ ſunt ſuper me.

Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ:a facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis:rugiebam a gemitu cordis mei.

Domine,ante te omne desiderium meum: & gemitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est in me, dereliquit me virtus mea:&lumen oculorum meorum,&ipsum non est mecum.

Amici mei,& proximi mei:ad uersum me appropinquauerunt & steterunt.

Et qui iuxta me erant,de longe steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animã meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui:tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cõmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella para tus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis,detrahebant mihi: quoniã sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus:ne discesseris a me.

Intende in adiutorium meũ: Domine Deus salutis meæ.

Et non dicitur Gloria Patri.

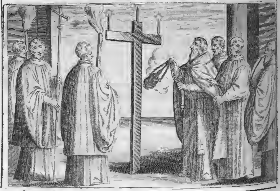
Quo dicto, Pontifex stans an-

teip-

te ipsam crucem, deposita mitra, dicit

O remus.

Domine Deus, pastor æternæ gloriæ, & lux, honor sapientiæ, custos, & vigor prudẽtiæ, salus ægrotantium, valetudo potentium, mæstorum solamen, vita iustorum, gloria humilium, te supplices flagitamus, vt hoc seruorum tuorum cœmeterium ab omni spurcitiæ inquinamẽto, & immũdorum spirituum insidijs custodire, mundare, & bene✠dicere digneris, atque corporibus humanis in hunc locum aduenientibus sinceritatem perpetuam tribuere non desinas; vt quicumq. Baptismi Sacramẽtum perceperint, & in fide Catholica vsque ad vitæ terminũ perseuerantes fuerint, atq. decurso huius æui termino, corpora sua in hoc cęmeterio requiei commendauerint, Angelicis tubis concrepantibus, animæ simul cum corporibus præmia cælestium gaudiorũ percipiant sempiterna. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Deinde

Deinde thurificat ipsam crucem,& figit in summitate eius vnam ex tribus candelis ardentibus, &alias duas in duobus brachijs ipsius crucis. Tum accepta mitra, vadit ad crucem, quæ est ad sinistram mediæ crucis posita,aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum ministris.

Psalmus.

DOmine exaudi orationē meā: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor,inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te:velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum vt fęnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meū.

A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio,

Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me,aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & poculū meum cum fletu miscebam:

A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut vmbra declinauerunt: & ego sicut fęnū arui.

Tu autem Domine in æternū permanes:& memoriale tuum in generatione & generationem.

Tu exurgēs misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humiliū:& non spreuit preces eorū.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.

Vt annuntient in Sion nomẽ Domini: & laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges, vt seruiant Domino.

Respõdit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.

Et non dicitur Gloria Patri. Quo dicto, stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui corpus humanũ de terra pro Angelica reparatione formasti, & in te pro redẽptione assumpsisti, in terrã pro cõditione carnis resoluis, & de terra pro immortalitate resuscitabis, hãc terrã quæsumus, ad vsum sepulturæ de benedictione tui sepulti corporis consecrare dignare; & in Baptismate tibi consepultos in natura carnis hic cõsepeliendos sub spe tuæ resurrectionis in tuæ redẽptionis misericordia requiescere cõcede. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

Tum thurificat ipsam crucẽ, & figit in eius summitate vnã de tribus candelis ardentibus,

& alias duas in duobus brachijs eiusdem crucis; & accepta mitra, reuertitur ad crucē mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Et non dicitur Gloria Patri.

Alius Psalmus.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cū seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meū.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane miſericordiam tuam: quia in te ſperaui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulãt animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.
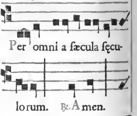
Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus finitis, Pontifex ſtans ante ipſam crucem mediam, depoſita mitra, dicit.
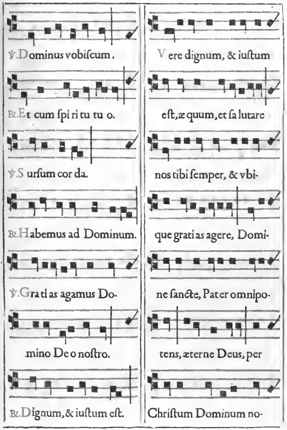
Oremus.

Adeſto, quæſumus, Domine Deus, obſequijs noſtris, in nomine tuo hunc locum viſitantibus, & noſtræ fragilitatis miniſterio; & ſicut benedixiſti per manus ſeruorum tuorum Abrahæ, Iſaac, & Iacob terram ſepulturæ ſuæ peregrinationis, ita, quæſumus, Domine, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris hoc cœmeterium pretio vnigeniti filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguinis typice comparatum, ad noſtræ peregrinationis corpora quieſcenda, donec per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum de puluere ad gloriam dones reſurgenda. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.
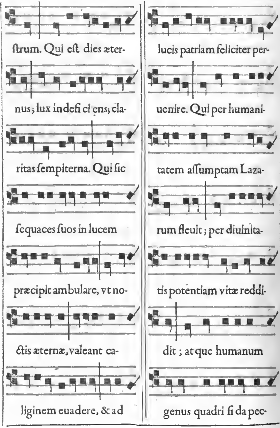
Deinde, mediocri voce, extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.
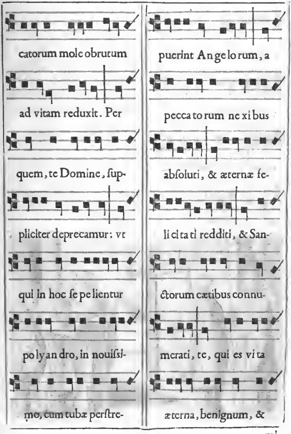

℣. Do-

℣.Dominus vobiſcum.
℞.Et cum ſpi ri tu tu o.
℣.S urſum cor da.
℞.Habemus ad Dominum.
℣.Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℞.Dignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æ quum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pat er omnipo-
tens, æterne Deus, per
Chriſtum Dominum no-

ſtrum

ſtrum. Qui eſt dies æter-
nus; lux indefi ci ens; cla-
ritas ſempiterna. Qui ſic
ſequaces ſuos in lucem
præcipit ambulare, vt no-
ctis æternæ, valeant ca-
liginem euadere, & ad
lucis patriam feliciter per-
uenire. Qui per humani-
tatem aſſumptam Laza-
rum fleuit; per diuinita-
tis potentiam vitæ reddi-
dit; atque humanum
genus quadri fi da pec-

cato-

catorum mole obrutum
ad vitam reduxit. Per
quem, te Domine, ſup-
pliciter deprecamur: vt
qui in hoc ſe pe lientur
po ly an dro, in nouiſſi-
mo, cum tubæ perſtre-
puerint Ange lo rum, a
pecca to rum ne xi bus
abſoluti, & æternæ fe-
li ci ta ti redditi, & San-
ctorum cætibus connu-
merati, te, qui es vi ta
æterna, benignum, &

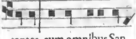
mi-

misericordem inueniant,

vt te auctorem vitæ exul-

tantes cum omnibus San-

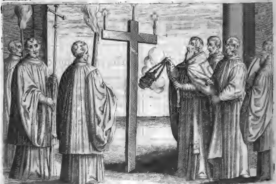

ctis collaudent.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumastantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum thurificat crucē ipsam, & figit in summitate eius vnā de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis eiusdem crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam crucem, dicit.

Ore-

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, locorum omnium sanctificator, & in melius reformator, a quo, & per quem omnis benedictio de cælis descendit in terris, bene ✠ dicere dignare locum istum; vt sit polyandrum, seu cœmeterium, dulcis requies, & pausatio mortuorũ, quorum animæ, quarum corpora hic sepulta, vel sepelienda sunt, iucunditatis tuæ dulcedine potiantur; sintque interim in superna Ierusalem gaudentes, & lætãtes, donec in magno iudicij die de sepulcris propria corpora recipiant, & sic venienti Domino ad iudicandum obuiam cum fructu bonæ operationis occurrant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amẽ.

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dicẽs. Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde intrat Ecclesiam, &, si velit, parat se ad Missam, si vero celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Oratio.

DEus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, huic cœmeterio, quæsumus, Domine, Angelum tuum sanctum deputa custodẽ; & quorum, quarumque corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum; vt in te semper cum Sanctis tuis sine fine lætentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Cum Secreta diei dicitur sub vno Per Dominũ sequens Secreta.

MVnera, Domine, oblata sanctifica, & qui te ipsum in sepulcro poni voluisti, & exemplum resurgendi fidelibus tuis largiri dignatus es, da, quæsumus, fidelium tuorum animabus hic in te quiescentibus veniam peccatorum; vt hæc salutaris hostia sit remedium, & requies animarum eorum, & corporũ. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, in sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Cum Postcommunione diei dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Postcommunio.

MVneribus sacris satiati, quæsumus, Domine Deus noster, vt plebs tua, quæ in futuro a morte corporis resurrectura creditur, te miserante, a morte animæ resurgere mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

DE ECCLESIAE & cœmeterij reconciliatione.

ECclesiæ, & cœmeterij reconciliatio omni die fieri potest.

In primis in mane diei, qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio cœmeterij, & altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, vnum in cœmeterio, & aliud in Ecclesia in presbyterio, & ibidem vnum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; & aspersorium de herba hyssopi factum. Prouidetur etiam quod Ecclesia possit libere circuiri. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapete ante portam principalem Ecclesiæ, & ibidem vas cũ aqua,

&

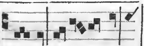
& aspersorium de herba hyssopi factum, ac alia in Ecclesia, quæ supra sunt ordinata. Quibus omnibus sic paratis, Pontifex in sacristia, vel alio condecenti loco ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albo, mitra simplici, & baculo pastorali, procedit ad cœmeterium, si est reconciliandum, alias ante portam principalem Ecclesiæ; vbi stans iuxta faldistoriū sibi paratum, benedicit aquā ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur supra in benedictione, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

A sper ges me, Do mi-

ne, hyssopo, & mun-

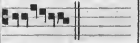
da bor: la ua bis me,

& super niuem de-

alba bor.

E v o v a e.

Psalmus.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cū Gloria Patri, &, Sicut erat. Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu de foris Ecclesiam, & cæmeterium simul, aspergendo

aquam alternatim, nũc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterij, & specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum, vbi aquam benedicit, stans, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiã contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæsumus immensam clemẽtiam tuam, vt quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde iterum dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Aufer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras; vt ad loca tuo sancto nomini purificanda puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Etsi Ecclesia recõciliatur sine cœmeterio, omittitur sequẽs Oratio. Si vero Ecclesia simul cum cęmeterio recõciliatur, Pontifex, finita præcedente, mox dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum cõparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemẽtissimi huius mysterij tui. Tu es enim, Domine, figulus noster, tu quietis nostræ ager, tu agri huius es pretium, tu dedisti etiam, & suscepisti, tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti, tu ergo, Domine, qui es of-

fen-

ſenſionis noſtræ clementiſſimus indultor, expectantiſſimus iudicator, iudicij tui ſuperabundantiſſimus miſerator, iudicium tuæ iuſtæ ſeueritatis abſcondens, poſt miſerationem tuæ piæ redemptionis adeſto exauditor, & effector noſtræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mauſoleum peregrinorum tuorum cæleſtis patriæ incolatum expectantiũ benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ reſurrectionis ad gloriã incorruptionis non damnans, ſed glorificans, reſuſcita, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.

℟. Amen.

Poſtea cantor incipit Litanias, & Pontifex, accepta mitra, ingreditur Eccleſiam cum clero, cantando eas; acceditq. ante altare maius, coram quo paratur ei faldiſtoriũ, ſuper quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus.

℟. Te rogamus audi nos.

Põtifex ſurgit de accubitu, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens producit ſignum crucis ſuper altare, Eccleſiam, & cœmeterium, dicens.

Vt hanc Eccleſiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, & recon ✠ ciliare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hanc Eccleſiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hanc Eccleſiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Si autem cœmeterium non ſit pollutum, & ſic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentio. Quibus dictis, iterum ſuper faldiſtorio accumbit, cantore Litanias reſumen-

te, & perficiente. Quibus finitis, Pontifex surgit, & deposita mitra, stans versus ad dictum altare, dicit.

Oremus.

Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

Deus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi filij tui Domini nostri pasione soluisti, da propitius, vt conformes eidem effecti, sicut imaginem terreni parentis naturæ necessitate portauimus, ita imaginem cælestis gratiæ sanctificatione portemus, per virtutem eiusdem Christi filij tui Domini nostri, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante faldistorium prædictum, & sine mitra cantando dicit, prout etiam habetur supra in Ecclesiæ dedicatione.

Deus in adiutorium meum intende.

Tum surgit Pontifex, & chorus respondeat.

Domine ad adiuuandum me festina.

Tunc Pontifex, stans sine mitra, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus respondet.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

absque Alleluia. Idem fit eisdem modo, & loco, secundo, & tertio, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Pōtifex stans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in presbyterio in aliquo vase paratam cum sale, cinere, & vino incipiens absolute.

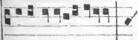
Exorcizo te creatura salis. prout habetur supra in dedicatione Ecclesiæ in secundæ aquæ benedictione, continuans vsque ad Orationem.

Omnipotens sēpiterne Deus, crea-

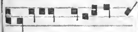
creator, & conſeruator humani generis, &c.
incluſiue. Qua dicta, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Exurgat De us, & diſ-

ſipentur inimi ci eius,

& fu gi ant qui oderunt

eum a fa ci e eius.

E v o v a e.

Incepta Antiphona, Pontifex facit, vt in fine Pſalmi habetur.

Pſalmus.

IN Eccleſijs benedicite Deo Domino: de fontibus Iſrael.

Repetitur Antiphona.

Ibi Beniamin adoleſcentulus: inmentis exceſſu.

Repetitur Antiphona.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nepthalim.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo ſancto tuo in Ieruſalē: tibi offerent reges munera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati ſunt argento.

Repetitur Antiphona.

Diſſipa gentes quæ bella volunt: venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.

Repetitur Antiphona.
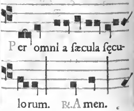
Regna terræ, cātate Deo: pſallite Domino.

Re-
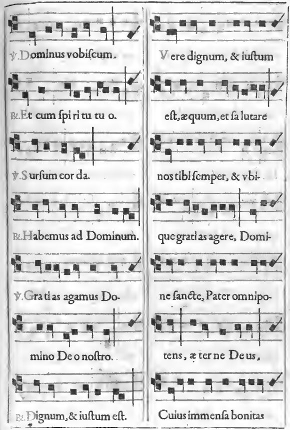
Repetitur Antiphona.
Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad orientem.
Repetitur Antiphona.
Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.
Repetitur Antiphona.
Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutẽ, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.
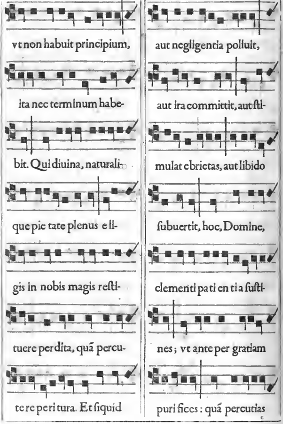
Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit ter Ecclesiam intrinsecus, aspergendo in primo circuitu parietes in superiori parte; in secundo autem in inferiori parte eorum; in tertio vero pauimentum Ecclesiæ; aspergit etiam specialiter loca contaminata, quando Ecclesia principaliter est polluta, vel violata. Quo facto, Pontifex, stans in presbyterio cum mitra versus ad altare, dicit.
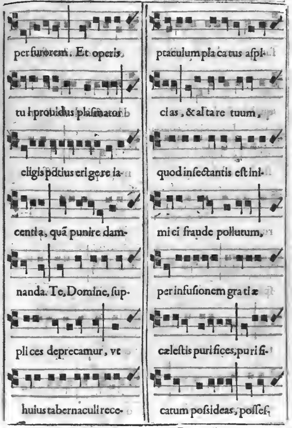
Deum indultorẽ criminũ, Deum sordium mundatorem, Deum, qui corruptũ peccatis originalibus mundũ aduentus sui nitore purificauit, fratres carissimi, supplices deprecemur, vt contra diaboli furẽtis insidias fortis nobis pro pugnator assistat; vt si quid eius virosa calliditate quotidianis infestationibus maculatũ in isto loco, corruptũq. fuerat, efficiatur cælesti miseratione purgatũ, quia sicut illius est, solidum, perfectũq. quassare, ita auctoris est nostri lapsa restituere, nutãtia stabilire, & corrupta purgare. Qui cũ Deo Patre, & Spiritu sãcto viuit, & regnat Deus.
Deinde deposita mitra, mediocri voce, extẽsis manibus ante pectus, dicit Præfationem.
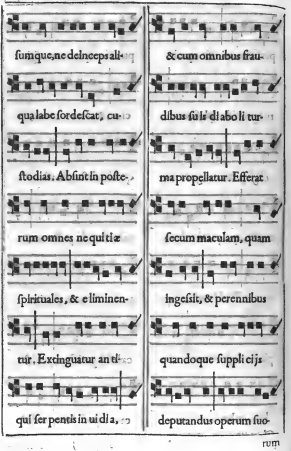

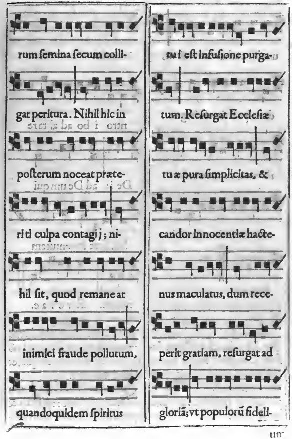
℣. Do-
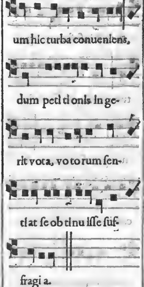

℣. Dominus vobifcum.
℟. Et cum fpi ri tu tu o.
℣. Surfum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noftro.
℟. Dignum, & iuftum eft.
Vere dignum, & iuftum
eft, æquum, et fa lutare
nos tibi femper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne fancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Cuius immenfa bonitas

vt non habuit principium,
ita nec terminum habe-
bit. Qui diuina, naturali-
que pie tate plenus e li-
gis in nobis magis resti-
tuere perdita, quã percu-
te re pe ri tura. Et siquid
aut negligentia polluit,
aut ira committit, aut sti-
mulat ebrietas, aut libido
subuertit, hoc, Domine,
clementi pa ti en ti a susti-
nes; vt ante per gratiam
puri fices: quã percutias

per furorem. Et operis
tu prouidus plasmator
eligis potius erigere la-
centia, quā punire dam-
nanda. Te, Domine, sup-
pli ces deprecamur, vt
huius tabernaculi rece-
ptaculum placatus aspi-
cias, & altare tuum,
quod insectantis est ini-
mici fraude pollutum,
per infusionem gratiæ
cælestis purifices, purifi-
catum possideas, posses-

sumque, ne deinceps ali-
qua labe sordescat, cu-
stodias. Absint in poste-
rum omnes nequitiæ
spirituales, & eliminen-
tur. Extinguatur anti-
qui serpentis inuidia,
& cum omnibus frau-
dibus suis diaboli tur-
ma propellatur. Efferat
secum maculam, quam
ingessit, & perennibus
quandoque supplicijs
deputandus operum suo-
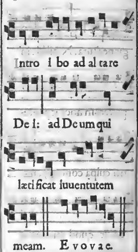

rum semina secum colli-
gat peritura. Nihil hic in
posterum noceat præte-
riti culpa contagij; ni-
hil sit, quod remaneat
inimici fraude pollutum,
quandoquidem spiritus
tui est infusione purga-
tum. Resurgat Ecclesiæ
tuæ pura simplicitas, &
candor innocentiæ hacte-
nus maculatus, dum rece-
perit gratiam, resurgat ad
gloriã; vt populorũ fideli-

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Post hæc Pōtifex, accepta mitra, ascendit ad altare, & ibi inchoat, schola prosequēte, Antiphonam.

Psalmus.

Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente nō sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo: dum affli-

gitme inimicus?

Emitte lucem tuam & veritatem tuam: ipsa me deduxerũt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus, quare tristis es anima mea: & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus purificator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt in posterum inuiolabilis huius loci permaneat consecratio, & tui muneris beneficia vniuersitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis: a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Psalmus.

Exurgat Deus & dissipetur inimici eius &c.

Et dicitur totus cum Gloria Patri, &, Sicut erat, prout habetur supra, cum Antiphona prædicta in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, vsque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem dicit.

Oremus.

Deus, qui Ecclesiam tuam sanctam de omnibus mũdi finibus congregatam per tui lateris admirabile sacramẽ-

tum cunctarum gentium matrem esse dixisti, quam etiam populorum varietate depictam, sanctorum Martyrum tuorum meritis decorasti, bene ✠ dic, Domine, quæsumus, Sanctorum tuorum opitulante suffragio, tam altare, quod eorum exornatur, te iuuante, Reliquijs quam Ecclesiam, ac fidelium tuorum tibi pie offerentium vota in illa sanctifica. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter dicens.

Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari. Missa dicitur de die; & cũ Oratione dici dicitur sequẽs Collecta sub vno Per Dominum. Oratio.

Deus, qui dixisti, domus mea domus orationis vocabitur, domum istam infidelium spurcitijs contaminatam mundare, & sanctificare digneris, & omnium preces, & vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, & benigne suscipias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℞. Amen. Secreta.

Hæc hostia, quæsumus, Domine, & locum istum ab omnibus immunditijs expurget, & supplicationes nostras semper, & vbique reddat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Postcommunio.

Percipientes, Domine, munera salutis æternæ supplices exoramus, vt tẽplum hoc, & cœmeterium ab infidelium inquinamentis emundatum benedictione tua maneat sancti-

ctificatum, & pectora noſtra ab omni ſorde vitiorum alienata, tibique deuota ſemper exiſtant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, quitecum viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

DE RECONCILIATIONE cœmeterij, ſine Eccleſiæ reconciliatione.

QVando cœmeterium benedictũ violatũ, ſeu pollutum, ſeparatũ ſit ab Eccleſia, & propterea ipſa non habetur pro violata, vel polluta, recõciliatio cęmeterij fieri poterit quocũq. die, hoc ordine. In mane diei, qua recõciliatio fieri debebit, paratur in medio cœmeterij faldiſtoriũ pro Põtifice, & vas aquæ mundæ benedicẽdæ, & vas ſalis; deinde hora conueniẽti Põtifex indutus in ſacriſtia, aut alio cõueniẽti loco amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali albi coloris, & mitra ſimplici, baculum paſtoralem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterij, vbi ſupra faldiſtorium ornatum procumbit; & cantores ibidẽ incipiunt, & proſequuntur Litanias, quas require ſupra in ordinatione Subdiaconi, in quibus cũm dictum fuerit.

V t omnibus fidelibus.

℞. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit cum mitra, & baculum paſtoralem in manu ſiniſtra tenẽs producit ſignũ crucis ſuper cœmeterium, dicens.

VT hoc cœmeterium recõci ✠ liare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit.

V t hoc cœmeterium reconci ✠ liare, & ſancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.
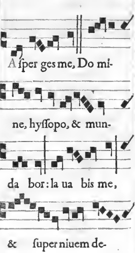
Tertiò dicit.
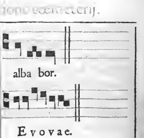
V t hoc cœmeterium reconci ✠ liare, ſancti ✠ ficare, & cõſe ✠ crare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterũ

ſuper faldiſtorium procũbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, ſurgit Põtifex ab accubitu, & benedicit ibi aquam ſimpliciter, prout habetur ſupra in benedictione, & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. Quo facto, Pontifex in eodẽ loco ſtans ſine mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et dicitur totus ſine Gloria Patri. Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, & dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, circuit totum cœmeterium, incipiens ad eius dexteram, aſpergens ſemper, & vbique aquam benedictã cum aſperſorio, & potiſsime in loco, vbi pollutio, vel violatio commiſſa eſt. Quo peracto, redit ad locum, vbi Litaniæ dictæ fuerunt. Finito Pſalmo prædicto, & cœmeterio vndique aſperſo, Pontifex ſtãs ante faldiſtorium ſuum, depoſita mitra, dicit.

O remus.

Et ministri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

DOmine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum cõparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemẽtissimi huius mysterij tui; tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri huius es pretium; tu dedisti etiam, & suscepisti; tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundãtissimus miserator, iudicium tuæ iustæ seueritatis abscondens post miserationẽ tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cælestis patrię incolatum expectantium benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco prædicto dat benedictionẽ solemnem populo, dicens.

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Tum redit ad sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

DE PATENAE, ET Calicis consecratione.

POntifex ad consecrationem Calicis, vel cuiuslibet indumenti, seu ornamẽti Ecclesiastici procedere volens debet semper stolam circa collum habere, & mitram tenere poterit, vbi cõuenit. Quandocumque enim

Episcopalia agit, Episcopalibus,non Sacerdotalibus debet esse paramentis ornatus; omnium quoque mobilium benedictiones huiusmodi possunt fieri,vbi Pontifici placuerit,& omni die. In Patenæ igitur consecratione,pro qua parandum est sanctum Chrisma, & vas aquæ benedictæ cũ aspersorio, Põtifex stans cum mitra,dicit.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

ORemus fratres carissimi,vt diuinæ gratiæ benedictio cõsecret, & sanctificet hãc Patenam, ad confringendũ in ea corpus Domini nostri Iesu Christi, qui crucis passionem sustinuit pro nostrum omniũ salute.

Tum deposita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui legalium institutor es hostiarum, quique inter eas conspersam similaginẽ deferri in Patenis aureis, & argenteis ad altare tuum iussisti, bene ✠ dicere,sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris hãc Patenã, in administrationem Eucharistiæ Iesu Christi filij tui,qui pro nostra, omniumq. salute seipsum tibi Deo patri in patibulo crucis elegit immolari, ac tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex,accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus chrismate intincto crucẽ super Patenam, ab ora in orã, & mox linit, & perungit totam eius superficiẽ cum ipso pollice, dicens.

COnse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris, Domine Deus, Patenam hanc per istã vnctionem, & nostrã bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia

sæcula

ſæcula ſæculorum. ℟. Amen. Deinde ſtans adhuc cum mitra procedit ad benedictionẽ Calicis, dicens.

Oremus, fratres cariſsimi, vt Deus, & Dominus noſter Calicem iſtum in vſum miniſterij ſui conſecrandum cæleſtis gratiæ inſpiratione ſanctificet, & ad humanam conſecrationem plenitudinem diuini fauoris accommodet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum depoſita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Dignare, Domine Deus noſter, Calicem hunc bene✠dicere, in vſum miniſterij tui pia famulatus deuotione formatũ, & ea ſãcti✠ficatione perfundere, qua Melchiſedech famuli tui ſacratũ Calicem perfudiſti, & quod arte, vel metalli natura effici non poteſt altaribus tuis dignum, fiat tua bene✠dictione ſanctificatum. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Dein-

Deinde accepta mitra, facit crucem cum pollice dexteræ manus de Chrismate intra ipsum Calicem a labio eius in labium, & mox linit, & perungit interius ipsum totum, dicens.

Consecrare, & sancti ✠ ficare digneris, Domine Deus, Calicem hunc per istã vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem, & Patenam.

℣. Dominus vobiscum.

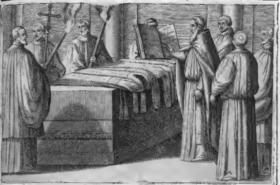
℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, manibus nostris, quæsumus, opem tuæ benedictionis infunde, vt per nostram bene ✠ dictionem hoc vasculum, & Patena sanctificentur, & corporis, & sanguinis Domini nostri Iesu Christi nouum sepulcrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Demum aspergit Calicem, & Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo facto, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam, & Calicem cum mica panis, & bene mundari; deinde extersiones proijciuntur in ignem, vel sacrarium.

DE BENEDICTIONE Sacerdotalium indumentorum in genere.

Pontifex Sacerdotalia indumeta benedicere volens, stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica vestimenta ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum ad honorem, & decorem nominis tui fieri decreuisti, adesto propitius inuocationibus nostris, & hæc indumenta Sacerdotalia, desuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per nostræ humilitatis seruitium purifi ✠ care, bene ✠ dicere, & conse ✠ crare digneris; vt diuinis cultibus, & sacris mysterijs apta, & benedicta existant; hisquo-

que

que ſacris veſtibus Pōtifices, & Sacerdotes, ſeu Leuitæ tui induti: ab omnibus impulſionibus, ſeu tentationibus malignorum ſpirituum muniti, & defenſi eſſe mereantur, tuiſque myſterijs apte, & condigne ſeruire, & inhærere, atque in his tibi placide, & deuote perſeuerare tribue. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus inuictæ vritutis Triūphator, & omninm rerū creator, ac ſanctificator, intende preces noſtras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis & Pontificalis gloriæ miniſtris tui fruenda tuo ore proprio bene ✠ dicere, ſanctifi ✠ care, & conſe ✠ crare, digneris, omneſque eis vtentes tuis myſterijs aptos, & tibi in eis deuote, & laudabiliter ſeruientes gratos efficere digneris. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum, ℟. Amen. Deinde aſpergit ipſa indumēta aqua benedicta.

SPECIALIS benedictio cuiuſlibet indumenti.

Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus omnipotens, bonarū virtutum dator, & omniū benedictionum largus infuſor, ſupplices te rogamus, vt manibus noſtris opem tuæ benedictionis infundas, & has caligas, & ſandalia, vel, amictum, vel, albam, vel, cingulum, vel, ſtolam, vel, manipulum, vel, tunicellā, vel, dalmaticam, vel, planetam diuino cultui præparatam virtute ſancti Spiritus bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris,

& omnibus ea, vel, eo, vel, eis vtentibus gratiam sanctificationis sacri mysterij tui benignus concede; vt in conspectu tuo sancti, & immaculati, atque irreprehensibiles appareant, & auxilium misericordiæ tuæ acquirant. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE mapparum, seu linteaminum sacri altaris.

Pontifex mappas, seu linteamina sacri altaris benedicturus, stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, & hæc linteamina sacri altaris vsui præparata bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Domine Deus omnipotẽs, qui ornamenta, & linteamina facere Moysen famulũ tuum, per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in vsum ministerij tabernaculi fœderis, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris hæc linteamina ad tegendum, inuoluendumque altare gloriosissimi filij tui Domini nostri Iesu Christi, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Corporalium.

PONtifex corporalia benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.
℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terrã.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

CLementiſsime Domine, cuius inenarrabilis eſt virtus, cuius myſteria arcanis mirabilibus celebrantur, tribue, quæſumus, vt hoc linteamen tuæ propitiationis bene ✠ dictione ſanctificetur ad conſecrandum ſuper illud corpus, & ſanguinẽ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris linteamen iſtud ad tegendum, inuoluendumque corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

OMnipotens Deus, manibus noſtris opem tuæ benedictionis infunde, vt per noſtram bene ✠ dictionem hoc linteamen ſanctificetur, & corporis, ac ſanguinis redemptoris noſtri, nouũ ſudarium, Spiritus ſancti gratia efficiatur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE nouæ Crucis.

NOua Crux, ſeu t[illegible], in qua Crucifixus eſt depictus, hoc modo

bene-

benedicitur. Paratis thure, thuribuloque cum igne, & aqua benedicta, Pontifex, stans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Bene ✠ dic, Domine Iesu Christe, hãc crucem tuam, per quam eripuisti mundum a potestate dæmonum, & superasti pasſione tuà suggestorem peccati, qui gaudebat in præuaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionẽ. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotẽs, sempiterne Deus, vt digneris be ✠ dicere hoc lignum Crucis tuæ, vt sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei; profectus bonorum operum; redemptio animarum; sit solamen, & protectio,

ac tutela cõtra sæua iacula inimicorum. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde dicit voce mediocri, extensis manibus ante pectus, Præfationem.

Per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquum, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, cuius sanctum, ac terribile nomen inter cæteras visibiles creaturas, ligna quoque fructifera laudare, ac benedicere non cessat. Qui in figurã vnigenitæ sapiẽtiæ tuæ, ligno vitæ a principio paradisum voluptatis ornasti, vt eiusdem fructus sacro mysterio proto parentes nostri generis mortem cauere, & vitam admoneres obtinere perpetuam. Quique nos vetitæ arboris attactu, iustæ morti addictos, eiusdem coæternæ tibi sapiẽtiæ Dei, & Domini nostri Iesu Christi innoxia morte ad vitam misericorditer reuocare dignatus es. Te supplices exoramus, vt hoc singulare signum, quod ad exemplum primi illius sacratissimi vexilli, quo pretioso filij tui sanguine triumphasti, fideliũ tuorum deuotione compactum, erectumque est, cælesti tua benedi ✠ ctione sanctificare digneris; vt omnibus hic genua flectentibus, ac tuæ maiestati supplicantibus largior & cordis compunctio, & admissorum indulgentia concedatur; atque intercedente ipsa victoriosissima vnigeniti filij tui passione, & tibi placita postulare, & citius valeant postulata percipere. Da, quæsumus, cle-

mentiſsime Pater, in quo viuimus, mouemur, & ſumus, vt quoties triumphum diuinæ humilitatis, quæ ſuperbiam noſtri hoſtis deiecit, oculis intuemur, quotieſque mente recolimus, & contra hoſtem ipſum fiduciam fortitudinis, & maiorem tibi deuotæ humilitatis gratiam conſequamur. Quatenus in illo tremẽdo tuæ maieſtatis examine, cum pauentibus elementis, cælorumque commotis virtutibus, ſignum iſtud glorificum redemptionis noſtræ apparuerit in cælo, ipſi de morte ad vitam tranſire, ac perpetua beatæ reſurrectionis videre gaudia mereamur.

Quod ſequitur dicitur plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filiũ tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

Deus, qui beatæ crucis patibulum, quod prius erat ſceleſtis ad pœnam, conuertiſti redemptis ad vitam, concede plebi tuæ eius vallari præſidio, cuius eſt armata vexillo. Sit ei crux fidei fundamentum, ſpei ſuffragium, in aduerſis defenſio, in proſperis adiuuamen; ſit ei in hoſtes victoria, in ciuitate cuſtodia, in campis protectio, in domo fultura; vt per eam paſtor in futuro gregem conſeruet incolumem, quæ nobis, Agno ✠ vincẽte, conuerſa eſt in ſalutem. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Sancti ✠ fica, Domine Ieſu Chriſte, ſignaculum iſtud paſsionis tuæ, vt ſit inimicis tuis obſtaculum, & credentibus in te perpetuum efficiatur victoriæ vexillum. Qui cum

Deo Patre viuis, & regnas in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum offertur Pontifici thus in nauicula, aut alio vase, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens.

Oremus.

Domine Deus omnipotēs, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale, & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi; vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur a plasmate tuo; vt numquam lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aspergit crucem aqua benedicta, & mox eam incensat. Tum dicit adhuc stans sine mitra.

Sanctificetur lignum istud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sācti: & benedictio illius ligni, in quo membra sancta Saluatoris suspensa sunt, sit in isto ligno; vt orantes, inclinantesque se propter Deum ante istam crucem inueniant corporis, & animæ sanitatem. Per eundem Dominum nostrū Iesum Christum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, ipsam deuote adorat, & osculatur. Idem faciunt quicūque alij voluerint. Si vero crux est ex metallo, vel lapide, loco præcedentis orationis, videlicet Sanctificetur &c. Pontifex stans sine mitra, dicit sequentem Orationem.

Deus gloriæ, Deus excelse Sabaoth, fortissime Emmanuel, Deus pater veritatis, pater sapientiæ, pater beatitudinis, pater illuminationis, ac vigilationis nostræ, qui mundum regis, qui cuncta regna disponis, qui es bonorum collator munerum, & bonorũ omnium attributor; cui omnes gentes, populi, tribus, & linguæ seruiũt; cui assistit omnis Angelorum legio; qui largiris famulis tuis fidem, & laudem tui nominis, vt debita tibi oblata persoluant; cui prius fides offerentium complacet, deinde sacrificatur oblatio, quæsumus exorabilem misericordiæ tuæ pietatem, vt sancti ✠ fices tibi hoc signum crucis, & conse ✠ cres, quod tota mentis deuotione famulorum tuorum religiosa fides cõstruxit, trophœum scilicet victoriæ tuæ, ac redemptionis nostræ, quod in amorẽ Christi triumphalis gloria consecrauit. Aspice hoc signum crucis insuperabile, per quod diaboli est exinanita potestas, mortalium restituta libertas:

quæ licet fuerit aliquando in pœnam, sed nunc versa est in honorem per gratiam; & quæ reos quondam puniebat supplicio, nunc & noxios absoluit à debito, & tibi quid per hoc placere potuit, nisi id per quod tibi placuit nos redimere; & nullum tibi debitum amplius munus est, quam quod tibi tunc corporis dedicauit affixio; nec tibi est magis familiaris oblatio, quam quæ familiari manuum tuarum extensione sacrata est. Illis ergo manibus hanc crucem accipe, quibus illam amplexus es; & de sanctitate illius hanc sancti✠fica, & sicuti per illam mundus expiatus est a reatu, ita offerentium famulorum tuorum animæ deuotissimæ huius crucis merito omni careant perpetrato peccato; & tuæ veræ crucis obtectu enitescant successibus assiduis triumphatores. Radiet hic vnigeniti filij tui Domini nostri splendor diuinitatis in auro; emicet gloria passionis eius in ligno; in cruce rutilet nostræ mortis redẽptio; in crystalli splendore vitæ nostræ purificatio. Sit suorum protectio; spei certa fiducia; eos simul cum gente, & plebe fide confirmet; spe, & pace consociet; augeat triumphis; amplificet in secundis; proficiat eis ad perpetuitatem temporis, ad vitam æternitatis; vt eos temporali florentes gloria muniat, & ad perpetuam redemptos coronam, ad regna cælestia potenti virtute perducat: præsta per propitiationẽ sanguinis eius, per ipsum datorem, qui seipsum dedit redemptionem pro multis, qui se hostiã pro delictis offerre dignatus est, qui exaltatus in ligno crucis suæ principatus, & potestates humiliauit, qui tecũ sidereo cõsidet throno indissolubili cõnexione Spiritus sãcti per infinita sæculorũ sæcula.

℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, eam deuote adorat, & osculatur; idem faciunt, quicumq. alij voluerint.

DE BENEDICTIONE Crucis pectoralis.

AD benedicendum crucem pectoralem, Pontifex potest uti forma assignata pro benedictione crucis profitentium in subsidium terræ sanctæ.

DE BENEDICTIONE imaginis beatæ Mariæ Virginis.

Pontifex benedicturus imaginē beatę Mariæ virginis, paratus super rochetum amictu, stola, pluuiali, & mitra simplici, stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutoriū nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.
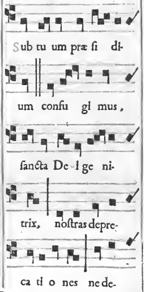
℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Quo facto, aspergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, schola prosequente Antiphonam.

Sub tuum præsidium. Qua incepta [illegible] tur, thur [illegible] ter dicens [illegible]. Deinde sedet, [illegible] nec compleatur Antipho [illegible] & Psalmi sequentes.

Antiphona.

ſpi ci as in neceſsi-

ta tibus; ſed a pe ri-

culis cunctis li bera

nos ſemper, Vir go glo-

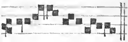

ri o ſa, & bene-

di cta.

Tempore Paſchali Antiphona.

Allelu ia Al le lu ia.

Pſ. F un da men ta.

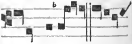
Dicitur totus cũ Gloria Patri.

Antiphona.

Aue Maria.

dicitur tota Antiphona, & Pſalmus.

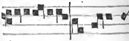
Antiphona.

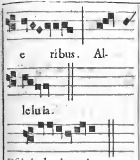
A ue Mari a gra ti a

ple na, Dominus te cum,
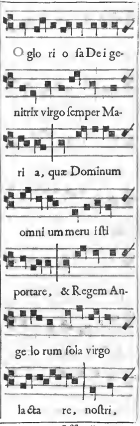

benedicta tu in mu li-
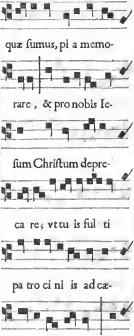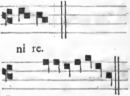

Psal. A d te leua ui.
cum Gloria Patri.
Finitis Antiphonis, & Psalmis prædictis, Pōtifex surgit, depo sita mitra, & dicit. Oremus.

Deus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæsumus, vt sua nos defensione munitos, iucūdos faciat suæ interesse commemorationi. Qui viuis, & regnas cū Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorū. ℟. Amē.

Deinde incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sedet cum mitra, donec perficiatur Antiphona.

Cant. Magnificat. cum Gloria Patri.

Finita Antiphona, surgit Pontifex sine mitra stans vsque ad finem Cãtici. Quo finito, dicit. Oremus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis vtero verbum tuũ, Angelo nuntiante, carnẽ suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis, vt qui vere eã genitricẽ Dei esse credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundẽ Christum Dominum nostrũ. ℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, clementissima cuius dispensatione cuncta creãtur ex nihilo, hanc imaginem in honorem pijssimæ genitricis filij tui Domini nostri Iesu Christi venerabiliter adaptatã

be-

bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; & præsta, misericordissime pater, per inuocationẽ nominis tui, atq. eiusdẽ vnigeniti filij tui Domini nostri Iesu Christi, quem pro salute generis humani, integritate virginis Mariæ seruata, incarnari voluisti, quatenus precibus eiusdẽ sacratissimæ Virginis quicumque eandem misericordiæ Reginam, & gratiosissimam Dominam nostrã coram hac effigie suppliciter honorare studuerint, & de instantibus periculis eruantur, & in conspectu diuinæ maiestatis tuæ de commissis, & omissis veniam impetrent; ac mereantur in præsenti gratiam, quam desiderant, adipisci, & in futuro perpetua saluatione cũ electis tuis valeant gratulari. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, &c.

Vltimo aspergat imaginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Imaginum aliorum Sanctorum.

Pontifex stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorũ tuorum imagines, seu effigies sculpi, aut pingi non reprobas, vt quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus, & sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur, hanc, quæsumus, imaginem, seu sculpturam in honorem, ac memoriam beati N. Apostoli tui, vel, Martyris, vel, Confessoris, aut, Pontificis, vel,

vel, Virginis adaptatam bene ✠ dicere, ac sancti ✠ care digneris; & præsta, vt quicumq; coram illa ipsum gloriosissimũ Apostolũ tuum, vel, Martyrẽ, vel, Confessorẽ, aut Põtificẽ, vel, Virginẽ suppliciter honorare studuerit, illius precibus, ac obtentu a te gratiam in præsenti, & æternam gloriam obtineat in futuro. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Vltimo aspergat aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE sacrorum vasorum, & aliorum ornamentorum in genere.

Pontifex sacra vasa, vel alia ornamenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit,

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

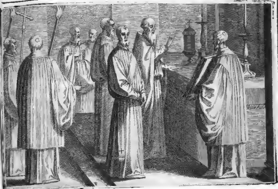
Exaudi, Domine pater clemẽtissime, preces nostras, & hæc purificanda vasa, & ornamenta sacri altaris, atque Ecclesiæ tuæ sacri ministerij vsui præparata bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, a quo omnia immunda purgantur, & in quo omnia purgata clarescunt, supplices omnipotentiam tuam inuocamus, vt ab his vasis, & ornamentis, quæ tibi offerunt famuli tui, omnis spiritus immũdus confusus longe discedat, & per tuam bene ✠ dictionẽ ad vsum, & ministerium sancti altaris, & Ecclesiæ tuæ sanctificata permaneant. Per Christũ Dominum nostrum. ℟. Amẽ.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE tabernaculi, ſiue vaſculi pro ſacroſancta Euchariſtia conſeruanda.

Pontifex tabernaculum, ſiue vaſculum pro conſeruanda ſacroſancta Euchariſtia benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutoriũ noſtrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, maieſtatem tuam ſupplices deprecamur, vt vaſculum hoc pro corpore filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti in eo condendo fabricatum bene ✠ dictionis tuæ gratia dicare digneris. Per eũdem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus

ritus

ritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE capsarum pro Reliquijs, & alijs sanctuarijs includendis.

Pontifex capsas pro Reliquijs,& alijs sãctuarijs includendis benedicere volens, stans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum,& terram.

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, vt qui omnia per vnigenitum filium suum in virtute Spiritus sancti valde bona creauit, ipse nobis indignis ad cõsecrationem harum capsarum Reliquijs Sanctorũ suorum condendis paratarum rorem gratiæ suæ clementer infundere dignetur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omnia sæcula sæculorũ.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquum, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus inæstimabilis, Deus ineffabilis, Deus misericordiarum, & totius consolationis. Qui Moysi famulo tuo præcepisti, vt iuxta exemplar, quod ei in monte demonstrasti, arcam de lignis imputribilibus construeret, & eam auro mũdissimo circum-

daret, in qua vrna aurea manna cælesti plena, cum tabulis testamēti digito maiestatis tuæ conscriptis in testimonium futuris generationibus seruari deberet. Quique nostris sæculis eadem sacratius intelligenda manifestasti, dum corpus vnici filij tui opere Spiritus sancti de incorrupta Virgine conceptum, & anima rationali viuificatum, omni plenitudine diuinitatis replesti, te supppliciter imploramus, omnipotens Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælo, & in terra nominatur; vt hæc vascula Sāctorum tuorum pignoribus præparata, eisdem Sanctis tuis intercedentibus, cælesti bene✠dictione perfundere digneris; quatenus qui horum patrocinia requirunt, ipsis intercedentibus, cuncta sibi aduersantia, te adiuuante, superare, & omnia commode profutura, abundantia largitatis tuæ mereantur inuenire. Et sicut illis te, Domine, inspirante, spiritualium nequitiarum versutias cauere, & humanitus exquisita tormenta non solum contemnere, sed etiam penitus euincere, Christo Domino cōfortante, potuerūt, ita ipsorum merita venerantibus, & Reliquias humiliter amplectentibus contra diabolum, & angelos eius, contra fulmina, & tempestates, contra grandines, & varias pestes, contra corruptū aerem, & mortes hominum, vel animalium, contra fures, & latrones, siue gentium incursiones, contra malas bestias, & serpentium, ac reptātium diuersissimas formas, contra malorum hominū adinuentiones pessimas eorumdem Sanctorum tuorum precibus complacatus dexteram inuictæ potentiæ tuæ ad depulsionem nociuorum, & largitatem proficuorum semper, & vbique propitius extende.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri.

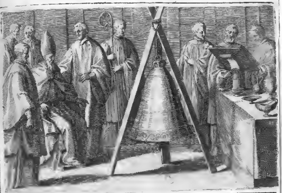
Per eundem Dominum no-

tuum Iesum Christum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.
Tum adhuc sine mitra stans, dicit.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui vt murmur insani populi compesceres, & sacerdotium Aaron tibi placitũ comprobares, virgam eius aridam germinare, & flores fructiferos producere fecisti, eandemq. in arca testamenti pro signo virtutis tuæ poni iussisti; sed & nobis eodem præsagio Christum in ara crucis arefactũ tertia die resurrectione reflorescere, & in Ecclesia nouissimo tempore resuscitãda per mortem suam die, ac nocte fructificare demonstrasti, te, quæsumus, indulgentissime generis humani prouisor, vt hæc vascula Sanctorum tuorum receptaculo preparata ita gratuita gratia sanctifices; vt vbicumq. in tuo nomine prolata fuerint, intercedentibus habitatorum ipsorum meritis, cuncta aduersa repellas, & nullifices, & omnia vtilia multiplices, atque custodias; quatenus fideles tui magnitudine, siue vniuersitate beneficiorũ tuorum in parte modica Reliquiarum, integra Sanctorum corpora se percepisse gratulẽtur, & per temporalia loca ipsorum precibus impensa ad æterna cum eis gaudia possidenda fiducialius animentur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.
Tunc aspergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE signi, vel campanæ.

Signum, vel campana debet benedici, antequã ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet campana ipsa ita suspẽdi, & situari, vt commode possit intus, & extra tangi, tractari, & circuiri; deinde prope ipsam campanam benedicendã paratur Pontifici faldistorium; vas aquæ benedicendæ; aspersorium; vas cum sale; lintea munda ad extergendum cãpanam, quando opus erit; vas Olei sancti infirmorum; sanctũ Chrisma; thymiama; thus; myrrhã, & thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, & dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in sacristia, aut alio conuenienti loco paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, &

mitra simplici, baculum pastoralem manu gestans venit prope campanam, vbi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum ministris Psalmos sequentes, videlicet.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. Totus dicitur cū Gloria Patri, & Sicut erat.

Alius Psalmus.

Deus in nomine tuo saluū me fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meā: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerūt aduersum me, & fortes quæsierunt animam meam:& non proposuerunt Deum ante cōspectum suum.

Ecce enim Deus adiuuat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine: quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

Miserere mei Deus, miserere mei: quoniam in te cōfidit anima mea.

Et in vmbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altissimū: Deum qui benefecit mihi.

Misit de cælo, & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

Misit Deus misericordiam suam, & veritatem suam, & eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormiui conturbatus.

Filij hominum dentes eorum arma & sagittæ: & lingua eorum gladius acutus.

Exaltare super cælos Deus: &

in om-

in omnem terram gloriã tuam.
Laqueum parauerunt pedibus meis: & incuruauerunt animam meam.
Foderunt ante faciem meam foueam: & inciderunt in eam.
Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, & psalmum dicam.
Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgã diluculo.
Cõfitebor tibi in populis Domine: & psalmum dicam tibi in gentibus.
Quoniam magnificata est vsque ad cælos misericordia tua: & vsque ad nubes veritas tua.
Exaltare super cælos Deus: & super omnem terrã gloria tua.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.
Vt cognoscamus in terra viã tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.
Confiteãtur tibi populi Deus: cõfiteãtur tibi populi omnes.
Lætentur & exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis.
Confiteãtur tibi populi Deus, confiteãtur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.
Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eũ omnes fines terræ.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.
Confundantur, & reuereãtur: qui quærunt animam meam.
Auertantur retrorsum, & erubescant: qui volunt mihi mala.
Auertantur statim erubescentes, qui dicũt mihi: euge, euge.

E xultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te, & dicant semper: magnificetur Dominus, qui diligũt salutare tuum.
E go vero egenus, & pauper sum: Deus adiuua me.
A diutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.
G loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
S icut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

I Nclina Domine aurem tuã, & exaudi me: quoniã inops, & pauper sum ego.
C ustodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te.
M iserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.
Q uoniam tu Domine suauis, & mitis: & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.
A uribus percipe Domine orationem meã: & intende voci deprecationis meæ.
In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me.
Nõ est similis tui in Dijs Domine: & non est secundum opera tua.
O mnes gentes, quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.
Q uoniam magnus es tu, & faciẽs mirabilia: tu es Deus solus.
D educ me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.
C onfitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.
Q uia misericordia tua magna est super me: & eruisti animã meam ex inferno inferiori.
D eus iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentiũ quæsierunt animam meam: & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator, & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.
Respice in me, & miserere mei, da imperium tuum puero tuo: & saluum fac filium ancillæ tuæ.
Fac mecum signum in bonũ, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniã tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.
Gloria Patri, & Filio; & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio; & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum Amen.

Alius Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.
Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?
Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.
Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.
A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.
Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.
Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus eius.
Gloria Patri, & Filio; & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Tum surgit Pontifex, & stans cum mitra benedicit sal, & aquam, dicens.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælũ, & terram.

Exorcizo te creatura salis per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium; & sis omnibus su-

men-

mentibus te sanitas animæ, & corporis, & effugiat, atque discedat a loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus adiuratus per eum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

Deinde deposita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

IMmensam clemētiam tuā, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hāc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt sit omnibus sumentibus salus mētis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit.

EXorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Fi ✠ lij eius Domini nostri, & in virtute sancti ✠ Spiritus vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas cū Angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

Deinde deposita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

re-

O remus.

DEus,qui ad salutem humani generis maxima quæq. Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus nostris; & elemento huic multimodis purificationibus pręparato virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt creatura tua mysterijs tuis seruiens ad abijciẽdos dæmones, morbosq. pellendos diuinæ gratiæ sumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fidelium hæc vnda resperserit, careat omni immunditia, liberetur a noxa. Non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici, & si quid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat; vt salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

BEne ✠ dic Domine hanc aquam benedictione cælesti, & assistat super eam virtus Spiritus sancti, vt cum hoc vasculum ad inuitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatũ in ea fuerit tinctũ, vbicũq. sonuerit hoc tintinnabulum, procul recedat virtus insidiantium, vmbra phantasmatum, incursio turbinum, percussio fulminum, læsio tonitruorum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum; & cum clãgorem illius audierint filij Christianorum, crescat in eis deuotionis augmẽtum, vt festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium cantẽt tibi in Ecclesia Sanctorum cãticum nouum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterij, suauitatem organi, exultationẽ tympani, iucunditatem cymbali; quatenus in templo sancto

gloriæ tuæ suis obsequijs, & precibus inuitare valeant multitudinem exercitus Angelorum. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, ℞. Amen.

Post hæc Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel.

COmmistio salis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cũ spiritu tuo. Oremus.

DEus, inuictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperij rex, ac semper magnificus triumphator, qui aduersæ dominationis vires reprimis; qui inimici rugientis sæuitiam superas; qui hostiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & supplices deprecamur, ac petimus, vt hãc creaturam salis, & aquæ dignãter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices; vt vbicumque fuerit aspersa, per inuocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immũdi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpẽtis procul pellatur; & præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuã poscentibus vbique adesse dignetur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

His peractis, Pontifex, accepta mitra, incipit lauare campanam cum dicta aqua; & ministri prosequũtur lotionem, lauantes eam totaliter intus, & extra, deinde cum linteo mũdo extergunt.

Pontifice interim cum mitra sedente, & cum alijs ministris dicente Psalmum.

LAuda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principi-

bus

bus: in filijs hominum, in quibus non est salus.
Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.
Beatus, cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius: qui fecit cælum, & terram, & mare, & omnia quæ in eis sunt.
Qui custodit veritatem in sæculum, facit iudicium iniuriã patientibus: dat escam esurientibus.
Dominus soluit compeditos: Dominus illuminat cæcos.
Dominus erigit elisos: Dominus diligit iustos.
Dominus custodit aduenas, pupillum, & viduam suscipiet: & vias peccatorum disperdet.
Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus Sion: in generatione & generationem.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit iucunda, decoraque laudatio.
Aedificans Ierusalem Dominus: dispersiones Israelis congregabit.
Qui sanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.
Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina vocat.
Magnus Dominus noster, & magna virtus eius: & sapiẽtiæ eius non est numerus.
Suscipiens mansuetos Dominus: humilians autem peccatores vsque ad terram.
Præcinite Domino in cõfessione: psallite Deo nostro in cithara.
Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiam.
Qui producit in montibus fœnum: & herbam seruituti hominum.
Qui dat iumentis escam ipsorum: & pullis coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neque in tibijs viri beneplacitum erit ei.
Beneplacitũ est Domino super timentes eum: & in eis qui sperãt super misericordia eius.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAuda Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.
Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.
Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.
Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.
Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.
Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?
Emittet verbũ suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.
Qui annuntiat verbum suum Iacob: iustitias, & iudicia sua Israel.
Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAudate Dominum de cælis: laudate eum in excelsis.
Laudate eum omnes Angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.
Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ, & lumen.
Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini.
Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt.
Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi: præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones, & omnes abyſsi.

Ignis, grando, nix, glacies, ſpiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius.

Mōtes, & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.

Beſtiæ, & vniuerſa pecora: ſerpentes, & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi: principes, & omnes iudices terræ.

Iuuenes, & virgines ſenes cū iunioribus laudent nomē Domini: quia exaltatum eſt nomen eius ſolius.

Confeſsio eius ſuper cælum, & terram: & exaltauit cornu populi ſui.

Hymnus omnibus Sanctis eius: filijs Iſrael, populo appropinquanti ſibi.

Alius Pſalmus.

Cantate Domino canticū nouum: laus eius in Eccleſia Sanctorum.

Lætetur Iſrael in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege ſuo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & pſalteriō pſallant ei.

Quia beneplacitum eſt Domino in populo ſuo: & exaltauit manſuetos in ſalutem.

Exultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus ſuis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciēdam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorū in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium cōſcriptum: gloria hæc eſt omnibus ſanctis eius.

Alius Pſalmus.

Laudate Dominum in Sāctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum ſecundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in ſono tubæ: laudate eum in pſalterio & cithara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Quibus finitis, surgit Pontifex cum mitra, & cum pollice dexteræ manus facit ab extra supra campanam de Oleo sancto infirmorum signum crucis, quo facto, deposita mitra, dicit. Oremus.

DEus, qui per beatũ Moysen legiferum famulum tuum tubas argẽteas fieri præcepisti, quas dum Leuitæ tẽpore sacrificij clangerent, sonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret præparatus, & ad celebranda sacrificia conueniret, quarum clangore hortatus ad bellum molimina prosterneret aduersantium; præsta, quæsumus, vt hoc vasculum sanctæ tuæ Ecclesiæ præparatum sanctificetur a Spiritu sancto, vt per illius tactum fideles inuitentur ad præmium. Et cum melodia illius auribus insonuerit populorum, crescat in eis deuotio fidei; procul pellãtur omnes insidiæ inimici, fragor grãdinũ, procella turbinũ, impetus tẽpestatum, temperentur infesta tonitrua; ventorum flabra fiant salubriter, ac moderate suspensa; prosternat aereas potestates dextera tuæ virtutis; vt hoc audientes tintinnabulum contremiscãt, & fugiant ante sanctæ crucis filij tui in eo depictũ vexillũ, cui flectitur omne genu, cælestiũ, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua cõfitetur, quod ipse Dominus noster Iesus Christus absorpta morte per patibulũ crucis regnat in gloria Dei Patris, cũ eodẽ Patre, & Spiritu sancto, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pontifex, accepta mitra, extergit

git eum linteó mũdo crucem à se factam. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

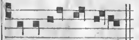
Vox Domini super a-

quas multas, Deus maiesta-

tis into nu it: Domi-

nus super aquas multas.

E v o v a e.

Psalmus.

Afferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

Vox Domini super aquas, Deus maiestatis intonuit: Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius vnicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis, vox Domini concutientis desertum: & cõmouebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini præparantis ceruos & reuelabit condensa: & in templo eius omnes dicent gloriam.

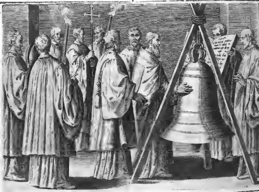
Dominus diluuium inhabitare facit: & sedebit Dominus rex in æternum.

Dominus virtutem populo

suo

ſuo dabit: Dominus benedicet populo ſuo in pace.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio,& nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Deinde repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra ſtans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo ſancto infirmorum ſeptem cruces exterius ſuper campanam, & deinde tus cum Chriſmate quatuor pari diſtantia, dicẽs, dum quãlibet crucem facit.

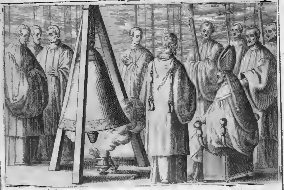
Sancti ✠ ficetur,& conſe- ✠ cretur, Domine, ſignum iſtud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. In honorem Sãcti N. Pax tibi.
Deinde finitis Antiphona, & Pſalmo,ac factis crucibus prædictis,Pontifex ſtans, depoſita mitra,dicit.
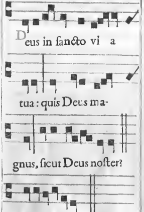

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus,qui ante arcam fœderis per clangorem tubarum muros lapideos, quibus aduerſantium cingebatur exercitus,

cadere fecisti, tu hoc tintinnabulum cælesti bene ✠ dictione perfunde; vt ante sonitum eius longius effugentur ignita iacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, læsio tempestatum; vt ad interrogationem propheticã, quid est tibi mare, quod fugisti? suis motibus cum Iordanica retroacta fluenta respondeant; A facie Domini mota est terra, a facie Dei Iacob. Qui conuertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam, super misericordia tua; vt cum præsens vasculum, sicut reliqua altaris vasa, sacro Chrismate tangitur, Oleo sancto vngitur; quicumque ad sonitum eius conuenerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, semper fidei Catholicæ documẽta sectentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, & accepta mitra, imponit in thuribulo thymiama, thus, & myrrham, ſi haberi poſſunt, alioquin, quæ ex ipſis habentur: quibus impoſitis, thuribulum ipſum ſupponitur campanæ, ſeu ſigno, vt totum fumũ recipiat, ſchola interim cãtante Antiphonã.

Pſalmus.

VIderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: & timuerunt, & turbatæ ſunt abyſſi.

Multitudo ſonitus aquarum: vocem dederunt nubes.

Etenim ſagittæ tuæ tranſeunt: vox tonitrui tui in rota.

Illuxerunt coruſcationes tuæ orbi terræ: commota eſt & cõtremuit terra.

In mari via tua, & ſemitæ tuæ in aquis multis: & veſtigia tua non cognoſcentur.

Deduxiſti ſicut oues populum tuum: in manu Moyſi & Aaron.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quibus dictis, repoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

OMnipotens dominator Chriſte, quo ſecundum carnis aſſumptionem dormiente in naui, dum oborta tempeſtas mare conturbaſſet, te protinus excitato, & imperante, diſſiluit, tu neceſſitatibus populi tui benignus ſuccurre; tu hoc tintinnabulum ſancti

Spi-

Spiritus rore perfunde; vt ante sonitum illius semper fugiat bonorum inimicus; inuitetur ad fidẽ populus Christianus; hostilis terreatur exercitus; cõfortetur in Domino per illud populus tuus conuocatus: ac sicut Dauidica cithara delectatus desuper descendat Spiritus sanctus; atque vt Samuele agnum lactentem mactante in holocaustum regis æterni imperij, fragor aurarum turbam repulit aduersantium, ita dum huius vasculi sonitus trãsit per nubila, Ecclesiæ tuæ cõuentũ manus cõseruet Angelica, fruges credentiũ, mentes, & corpora saluet protectio sẽpiterna. Per te Christe Iesu, qui cum Deo Patre viuis, & regnas in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Demũ Diaconus sacris vestibus albi coloris paratus, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Intrauit Iesus in quoddam castellum: & mulier quædã Martha nomine, excepit illum in domũ suam, & huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quæ stetit, & ait: Domine, nõ est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet. Et respondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, solicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

Finito Euangelio, Pontifex osculatur librum Euãgeliorum per vnũ ex ministris sibi porrectum. Tum producit super campanam benedictam signũ crucis, & reassumpta mitra, discedens reuertitur ad locum, vbi paramẽta accepit, in quo, dimissis sacris vestibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE, & impositione crucis proficiscentibus in subsidium, & desensionem fidei Christianæ, seu recuperationē terræ sanctæ.

PRosecturus in subsidiū, & defensionē fidei Christianę, seu recuperationē terræ sanctæ genuflectit ante Pontificē, coram quo vnus ministrorum tenet crucē benedicendam illi imponēdam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super crucem.

℣. Adiutorium nostrū in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotēs Deus, qui crucis signum pretioso filij tui sanguine dedicasti, quique per eandem crucem filij tui Domini nostri Iesu Christi mundum redimere voluisti, & per virtutem eiusdem venerabilis crucis humanum genus ab antiqui hostis chyrographo liberasti, te suppliciter exoramus, vt digneris hanc crucem paterna pietate bene✠dicere, & cælestem ei virtutem, & gratiam impartire; vt quicunque eam in passionis, & crucis vnigeniti tui signum ad tutelam corporis, & animæ super se gestauerit, cælestis gratiæ plenitudinem in ea, & munimen valeat tuæ benedictionis accipere: quemadmodum virgam Aaron ad rebellium perfidiam repellendam benedixisti, ita & hoc signum tua dextera bene✠dic, & contra omnes diabolicas fraudes virtutem ei tuæ defensionis impendas; vt portantibus illud animæ pariter, & corporis prosperitatem cōferat salutarem, & spiritualia in eis dona multiplicet. Per eundem Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Deinde Pōtifex aspergit crucem ipsam aqua benedicta, & super recepturū ipsam dicit.

Ore-

Oremus.

DOmine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus, & omnipotens Deus, splendor, & imago Patris, & vita æterna, qui tuis discipulis asseruisti, vt quicumque vult post te venire, semetipsum abneget, & suã crucem tollens te sequatur, quæsumus immensam clemẽtiam tuam, vt hunc famulum tuum, qui iuxta verbum tuũ seipsum abnegare, suamque crucem tollere, & te sequi, ac contra inimicos nostros pro salute populi tui electi properare, & pugnare desiderat, semper, & vbique protegas, ac a periculis omnibus eruas, & a vinculo peccatorum absoluas, acceptumque votum ad effectum deducas optatum. Tu, Domine, qui es via, veritas, & vita, & in te sperantium fortitudo, eius iter bene dispo nas, & prospera cuncta concedas; vt inter præsentis sæculi angustias tuo semper auxilio gubernetur. Mitte ei, Domine, Angelum tuum Raphaelem, qui Tobiæ comes fuit in itinere suo, eiusque patrem a corporis cæcitate liberauit, in eundo, & redeundo sit ei defensor contra omnes visibiles, & inuisibiles hostis insidias, & omnem mentis, & corporis ab eo cæcitatem repellat. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi crucem dicens.

ACcipe ſignum crucis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in figuram crucis, paſsionis, & mortis Chriſti, ad tui corporis, & animæ defenſionem; vt diuinæ bonitatis gratia poſt iter expletum ſaluus, & emendatus ad tuos valeas remeare. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Demũ Pontifex aſpergit cruce ſignatum aqua benedicta, qui genuflexus oſculatur manum Pontificis, & diſcedit.

DE BENEDICTIONE Armorum.

POntifex benedicturus arma, quæ aliquis miniſtrorum coram eo tenet, aut ſupra altare, vel aliquã menſam ponuntur, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super hæc arma, & super induentem ea, quibus ad tuendã iustitiam induatur. Rogamus te, Domine Deus, vt illũ protegas, & defendas, qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Deus omnipotens, in cuius manu victoria plena consistit, quique etiam Dauid ad expugnandum rebellem Goliam vires mirabiles tribuisti, clementiam tuam humili prece deposcimus, vt hæc arma al mifica pietate bene ✠ dicere digneris; & concede famulo tuo N. eadem gestare cupienti, vt ad munimen, ac defensionem sanctæ matris Ecclesiæ, pupillorum, & viduarum, cõ-

tra

tra inuisibilium, & visibilium hostium impugnationem ipsis libere, & victoriose vtatur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Ensis.

Pontifex ensem benedicere volens illo, cui tradendus est, coram eo geunflectente, quem vnus ex ministris coram eo tenet, stans sine mitra dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Bene ✠ dicere digneris, quæsumus, Domine, ensem istum, & hunc famulum tuum, qui eum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodia munias, & illæsum custodias. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amē.

Deinde aspergat ensem aqua benedicta. Tum sedens, acce-

pta mitra, tradit eum illi, cui tradendus est, genuflexo coram eo permanente, dicens.

Accipe ensem istum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad cõfusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; & quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas, quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE, & traditione vexilli bellici.

Pontifex. vexillũ bellicum, quod vnus ex ministris coram eo tenet, benedicere volens, stans sine mitra dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

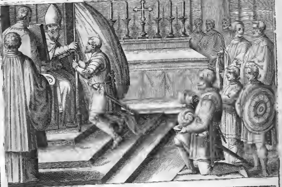
℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui es cunctorum benedictio, & triumphãtium fortitudo, respice propitius ad preces humilitatis nostræ, & hoc vexillum, quod bellico vsui præparatũ est, cælesti bene ✠ dictione sanctifica; vt cõtra aduersarias, & rebelles nationes sit validum, tuoq. munimine circũ sæptum, sitq. inimicis Christiani populi terribile, atq. in te confidentibus solidamentũ, & certa fiducia victoriæ. Tu enim es, Deus, qui conteris bella, & cælestis præsidij sperantibus in te præstas auxiliũ. Per vnicũ filiũ tuum, Christũ Dominum nostrũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen.

Deinde aspergit vexillũ aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui vexillum tradendũ est, consignat ei ipsum vexillum, dicens.

Accipe vexillum cælesti benedictione sanctificatum, sitque inimicis populi Christiani terribile; & det tibi Dominus gratiam, vt ad ipsius nomen, & honorem cum illo hostium cuneos potenter penetres incolumis, & securus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens.

Pax tibi.

Qui accepto vexillo osculatur manus Pontificis, surgit, & discedit.

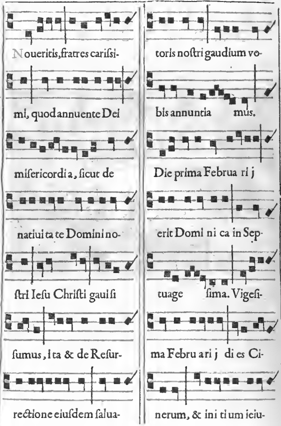
FINIS
SECVNDAE PARTIS.
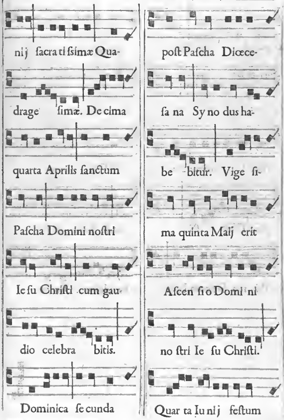
PONTIFICALIS
PARS TERTIA
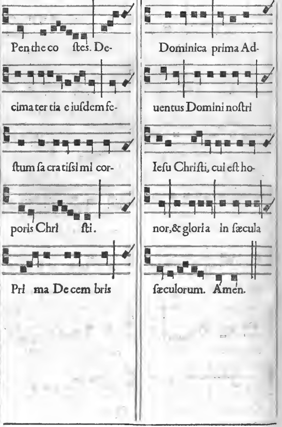
DE PVBLICATIONE FESTORVM mobilium in Epiphania Domini.

IN Epiphania Domini, cantato Euangelio, Archidiaconus, siue aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, iuxta consuetudinem loci, pluuiali paratus ascendet ambonem, vel pulpitum, & ibidem, vel in alio loco, vbi cantari solet Euangeliũ, e vetusto Ecclesiæ sanctæ instituto publicabit Festa mobilia anni currentis iuxta infra scriptã formulam, & diem Synodi diœcesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta, Dominica secunda post Pascha notata sit.

Noueritis, fratres carissi-
mi, quod annuente Dei
misericordia, sicut de
natiuitate Domini no-
stri Iesu Christi gauisi
sumus, ita & de Resur-
rectione eiusdem salua-
toris nostri gaudium vo-
bis annuntia mus.
Die prima Februa ri j
erit Domi ni ca in Sep-
tuage sima. Vigesi-
ma Febru ari j di es Ci-
nerum, & ini ti um ieiu-

ni j sacra ti ssimæ Qua-
drage simæ. De cima
quarta Aprilis sanctum
Pascha Domini nostri
Ie su Christi cum gau-
dio celebra bitis.
Dominica se cunda
post Pascha Diœce-
sa na Sy no dus ha-
be bitur. Vige si-
ma quinta Maij erit
Ascen si o Domi ni
no stri Ie su Christi.
Quar ta Iu ni j festum

Pen the co ſtes. De-
cima ter tia e iuſdem fe-
ſtum ſa cra tiſsi mi cor-
poris Chri ſti.
Pri ma De cem bris
Dominica prima Ad-
uentus Domini noſtri
Ieſu Chriſti, cui eſt ho-
nor, & gloria in ſæcula
ſæculorum. Amen.

DE EXPVLSIONE PVBLICE PAENITENtium ab Eccleſia, in Feria quarta Cinerum.

IN capite Quadrageſimæ ſolẽniter pænitentes de Eccleſia eijciuntur, hoc modo.

Pænitentes, quibus ſecundum ius, vel conſuetudinem pro grauioribus criminibus ſolemnis pænitẽtia eſt imponenda, hac die hora quaſi tertia conueniunt ad Eccleſiã cathedralem, in vilibus veſtimentis, nudis pedibus, & vultibus ad terram demiſsis, quorum nomina ſcribi debent; accipientes pænitentiam iuxta modum culpæ ab Epiſcopi Pænitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium cõmiſſum eſt; & poſtea omnes emittuntur, & manent ante fores Eccleſiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, ſi non ſit celebraturus, paratur ſupra rochetum (vel ſi ſit religioſus, ſupra ſuperpelliceum) amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali, violaceis, mitra ſimplici, & baculo paſtorali.

Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, & cætera paramenta Pontificalia, vsque ad dalmaticam inclusiue, & desuper pluuiale coloris violacei, & mitram simplicē; & benedicit cineres, atq. imponit. Quibus peractis, Pontifex cū ministris, schola, & toto clero, cruce, aqua benedicta, & duobus cereis præcedētibus, egreditur chorum circa medium Ecclesiæ, vbi parata sit sedes. Tunc clerus diuiditur per duos choros, hinc, inde versus valuas Ecclesiæ. Pænitentes vero omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesiæ pauimento coram Pontifice inter vtrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stās imponit cineres super capita singulorum, dicens.

Memento homo, quia puluis es, & in puluerem reuerteris: age pænitentiam, ut habeas vitam æternam.

Et vnus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum.

℣. Adiutoriū nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui peccatoribus pietatis tuæ misericordiam quærentibus hoc indumento vestitis misericordiam tuam, & veniam tribuisti, obsecramus clementiam tuam, vt hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; vt quicūque eo pro peccatis suis indutus fuerit, & misericordiam tuam implorauerit, veniam, & indulgentiam tuæ sanctæ misericordiæ consequatur.

Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
Aspergantur aqua benedicta.

Benedictis cilicijs, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens.

Apud Dominum misericordia est, & apud Deum redemptio, ita enim lapsis hominibus subuenit, non solum per Baptismi, & Confirmationis gratiam, sed etiam per Pænitētiæ medicinam, vt spiritus humanus vita reparetur æterna.
℟. Deo gratias.
Quo facto, Pontifex incipit Antiphonam.
Ne reminiscaris.
& super faldistorium accumbit, & ministri, & totus populus, & pænitentes prosternunt se in terram, & pro ipsorum pænitentium absolutione dicunt septem Psalmos pænitentiales alternatim, deinde dicitur Antiphona.
Ne reminiscaris.
Postea dicuntur Litaniæ; quibus finitis, Pōtifex dicit super ipsos pænitentes.
Pater noster.
Et ne nos.

℣. Saluos fac seruos tuos, & ancillas tuas.
℟. Deus meus sperantes in te.
℣. Mitte eis Domine auxiliũ de sancto.
℟. Et de Sion tuere eos.
℣. Nihil proficiat inimicus in eis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.
℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.
℟. Et ostende faciem tuam, & & salui erimus.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tno.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, & confitentium tibi parce peccatis, vt quos conscientiæ reatus accusat, indulgentia tuæ miserationis absoluat. Per Christum Dominũ nostrũ. ℟. Amen. Oremus.

Præueniat hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, quæsumus, Domine, misericordia tua; vt omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis, vel, famulabus tuis clementiæ tuæ longinqua miseratio; sana vulnera, eorũq. dimitte peccata; vt ab omnibus iniquitatibus expiati, tibi, Domine, semper valeant adhærere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Domine Deus noster, qui offensione nostra non vinceris, sed satisfactione placaris, respice, quæsumus, ad hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, qui se tibi peccasse grauiter confitẽtur; tuum est enim absolutionem criminum dare, & veniam præstare peccantibus, qui dixisti, te pænitentiam

malle
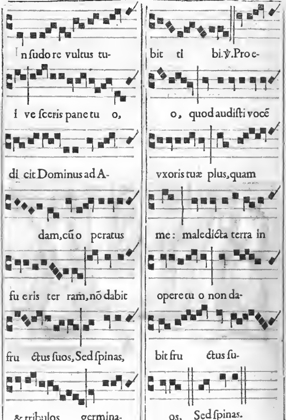
malle peccatorum, quam mortem; concede ergo, Domine, vt & tibi pænitentiæ excubias celebrent, & correctis actibus suis, conferri sibi a te sempiterna gaudia gratulētur. Per Christum Dominum nostrum.
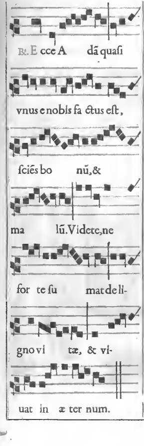
℟. Amen.

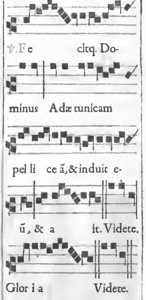
His peractis, surgunt pænitentēs, & facit eis Pontifex sermonem, ostendens qualiter Adā propter peccatum eiectus est de paradiso, & multa maledicta in eum congesta sunt; & qualiter eius exemplo ipsi de Ecclesia ad tēpus eijciēdi sunt. Quo facto, accipiat vnum ex eis per dexteram manum, & omnes alij similiter se manibus tenentes candelas accensas in manibus habentes subsequantur eum; & ita eos eijciat de Ecclesia, cum lacrymis dicens.

Ecce eijcimini vos hodie a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ propter peccata, & scelera vestra, sicut Adam primus homo eiectus est de paradiso propter trāsgressionem suam. Et interim schola cantat Responsorium.

In sudo re vultus tu-
i ve sceris pane tu o,
di cit Dominus ad A-
dam, cũ o peratus
fu eris ter ram, nõ dabit
fru ctus suos, Sed spinas,
& tribulos germina-
bit ti bi. ℣. Proe-
o, quod audisti vocẽ
vxoris tuæ plus, quam
me: maledicta terra in
opere tu o non da-
bit fru ctus su-
os, Sed spinas.

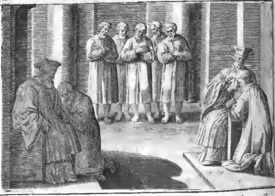
Et ſic eis extra eiectis, & ante valuas Eccleſiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine oſtij ſtans moneat eos, quod de Domini miſericordia non deſperent, ſed ieiunijs, orationibus, peregrinationibus, eleemoſynis, &

 alijs

alijs bonis operibus inuigilēt; vt Dominus ad dignum fructum veræ pænitētiæ eos perducat; quodque feria quinta in cæna Domini redeant, quoniam tunc in ſanctam Eccleſiã reducentur, quam vſque tunc ingredi non præſumant. Et mox Pontifice cum proceſſione ad chorum redeunte, valuæ Eccleſiæ ante oculos eorum clauduntur; & incipitur Miſſa, & proceditur ordine ſuo.

DE RECONCILIATIONE pænitentium, quæ fit in quinta feria cænæ Domini.

Feria quinta cænæ Domini reconciliantur pænitētes, quibus ab Eccleſia ſolemnem agere pænitētiam iniunctum eſt, qui in capite Quadrageſimæ de ipſa eiecti fuerunt.

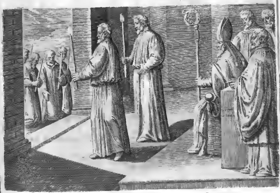
Pontifex paratus amictu, alba, ſtola, plúuiali coloris violacei, mitra ſimplici, & baculo paſtorali, miniſtris etiam paratis, & inſu-
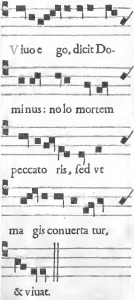
insuper quatuor Subdiaconis paratis, & vno Diacono de antiquioribus induto solẽniter, atq. Archidiacono cum amictu, alba, & stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari dicens cum præfatis ministris, & clero septem Psalmos pænitentiales, & Litanias. Pænitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litan ijs dictum fuerit.

O mnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ,
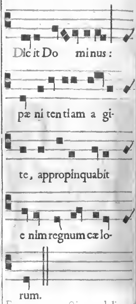
℞. Orate pro nobis.

& idem a Choro fuerit respõsum, paulisper subsistitur; & tunc Pontifex mittit ad pænitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad portã peruenerint, stãtes in limine ostij, eleuatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam.

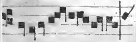

Qua finita, extinguũt mox ipsas candelas coram illis, & reuertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanijs. Cumque dictum fuerit.
O mnes sancti Martyres,
℞. Orate pro nobis.
& idem a Choro responsum fuerit, tunc etiam subsistitur a Litanijs, & Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos, simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostij constituti cantant Antiphonam.

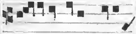

Et mox extinctis candelis, vt prius.

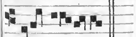
prius, reuertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanijs vsque ad Agnus Dei T[illegible]. Pontifex mittit ad illos vnum senem Diaconum indutum, vt supra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostij constitutus cantat Antiphonam.

Leuate ca pi ta vestra,

ec ce appropinquabit

redemptio ve stra.

Et nunc accenduntur candelæ pænitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, sed Diaconus cum eo [illegible] [illegible] dicitur in Litanijs

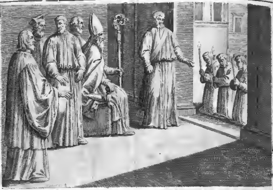
Agnus Dei qui tollis peccata mundi,

℟. Parce nobis Domine.

& alia vsque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu surgens cum ministris, & clero, cruce, thuribulo, cereis, & omni paratu præcedentibus, egreditur extra chorum Ecclesiæ. Et parato sibi quasi in medio Ecclesiæ faldistorio, sedet respiciens ad ostium Ecclesiæ, clero per choros versus ipsum ostium ab vtroque latere disposito seriatim. Tunc Archidiaconus paratus, vt præmissum est, stans in limine ostij excelsa voce in tono lectionis dicit ad illos ante ostium foris stantes.

State in silentio: audientes audite.

Indicto itaque silentio, vertens se ad Pontificem, dicit similiter in tono lectionis.

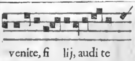

ADest, o venerabilis Pontifex, tempus acceptum, dies propitiationis diuinæ, & salutis humanæ, quo mors interitum, & vita accepit æterna principium; quando in vinea Domini Sabaoth, sic nouorũ palmitum plantatio sarcienda est, vt purgetur execratio vetustatis. Quamuis enim a diuitijs bonitatis, & pietatis Dei nihil temporis vacet, nunc tamen & largior est per indulgẽtiam remissio peccatorum, & copiosior per gratiam assumptio renascentium. Augemur regenerandis; crescimus reuersis. Lauant aquæ; lauant lacrymæ. Inde est gaudiũ de assumptione vocatorum; hinc lætitia de absolutione pænitentium. Inde est, quod supplices famuli tui posteaquam in varias formas criminum neglectu mandatorum cælestiũ, & morum probatorum transgressione ceciderunt, humiliati, ac prostrati Prophetica ad Dominũ voce clamant dicentes: Peccauimus, iniuste egimus; iniquitatem fecimus. Miserere nostri, Domine. E-

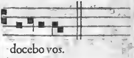
uangelicam vocem non frustratoria aure capientes: Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Manducauerunt, sicut scriptum est, panem doloris; lacrymis stratum suum rigauerunt; cor suũ luctu, corpus afflixerunt ieiunijs, vt animarum reciperent, quam perdiderant, sanitatem. Vnicum itaque est pænitentiæ suffragiũ; quod & singulis prodest, & omnibus in commune succurrit.

His dictis, Pontifex surgens accedit cum ministris ad ostiũ Ecclesiæ, clericorum choro se non mouente. Et stans in medio ostij facit eis breuem exhortationem de clementia diuina, & de veniæ promissione, dicens eis, qualiter mox in Ecclesiam reducentur, & qualiter viuere debent. Quo facto, cantat Antiphonam.

Qua dicta, Diaconus ex parte pænitentiũ stans dicit pro eis. Flectamus genua.

Tunc omnes genua flectunt pænitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit. Leuate.

Et Episcopus secundo dicit dictam Antiphonam.

Venite, venite, &c.

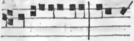
Et Diaconus idem iterũ dicit. Flectamus genua. &c.

Et mox Episcopus tertio repetit præfatam Antiphonam.

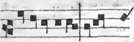
Venite, venite &c.

Et Diaconus idem tertio dicit. Flectamus genua, &c.

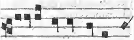
Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostiū, distans ab illo spatio cōuenienti, & tunc Archidiaconus inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.

A ccedite ad eum, & il-

luminamini : & fa-

cies vestræ non confun-

dentur.

Ps. B enedicam.

Qua incepta, mox pænitentes ingredientes infra ostium Ecclesiæ corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati, & flentes iacent, donec præmissa Antiphona, & Psalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono lectionis id, quod sequitur.

R Edintegra in eis, Apostolice Pontifex, quidquid, diabolo suadente, corruptum est; & orationum tuarum patrocinantibus meritis, per diuinæ reconciliationis gratiā fac homines proximos Deo. Vt qui antea in suis sibi peruersitatibus displicebant, nunc etiam placere se Domino in regione viuorum de victo suæ mortis auctore gratulentur.

Et Pontifex interrogat.

Scis illos reconciliatione fore dignos?

Et ille respondet.

Scio, & testificor, fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit.
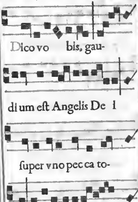
L euate.
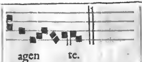
Quibus surgentibus, Pōtifex accipit vnum ex illis per manum, omnibus alijs similiter se se ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce.
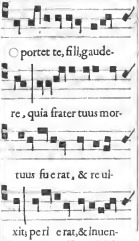

℣. Iniquitates meas ego cognoſco.
℟. Et peccatum meum contra me eſt ſemper.
℣. Auerte faciem tuam a peccatis meis.
℟. Et omnes iniquitates meas dele.
℣. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui.
℟. Et ſpiritu principali confirma me.
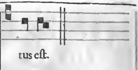
Quo dicto, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Qua dicta, trahit illum, quem manu tenet, & ille alios duces eos vsque ad faldistorium in medio Ecclesiæ prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum conuersus ad illos genua flectentes inchoat, Antiphonam.
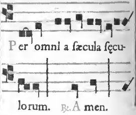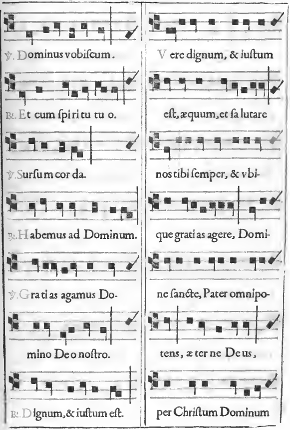

Qua dicta, dicit in modum Orationis.
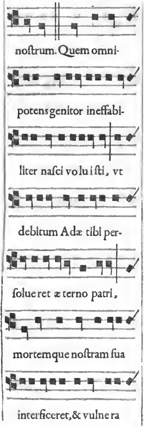
Omnipotens Deus vos absoluat ab omni vinculo peccatorum, vt habeatis vitã æternam, & viuatis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.
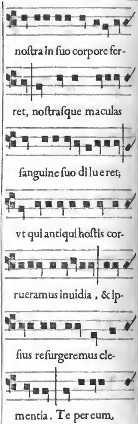
Deinde dicit super illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem.

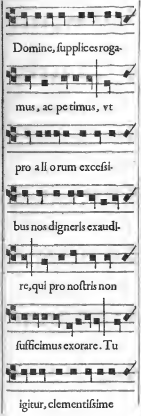

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
per Chriſtum Dominum
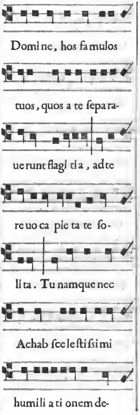
no-

noſtrum. Quem omni-
potens genitor ineffabi-
liter naſci voluiſti, vt
debitum Adæ tibi per-
ſolueret æterno patri,
mortemque noſtram ſua
interficeret, & vulnera

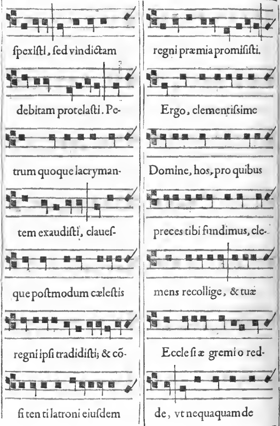

noſtra in ſuo corpore fer-
ret, noſtraſque maculas
ſanguine ſuo dilueret;
vt qui antiqui hoſtis cor-
rueramus inuidia, & ip-
ſius reſurgeremus cle-
mentia. Te per eum,

Do-
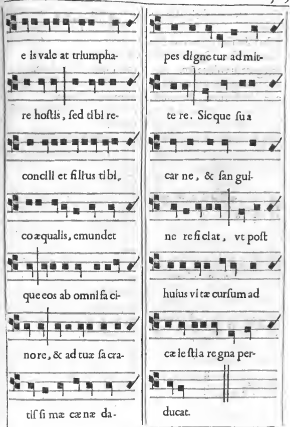

Domine, ſupplices roga-
mus, ac petimus, vt
pro aliorum exceſsi-
bus nos digneris exaudi-
re, qui pro noſtris non
ſufficimus exorare. Tu
igitur, clementiſsime

Domine, hos famulos
tuos, quos a te ſepara-
uerunt flagitia, ad te
reuoca pietate ſo-
lita. Tu namque nec
Achab ſceleſtiſsimi
humiliationem de-

ſpe-

ſpexiſti, ſed vindictam
debitam protelaſti. Pe-
trum quoque lacryman-
tem exaudiſti, claueſ-
que poſtmodum cæleſtis
regni ipſi tradidiſti; & cō-
fi ten ti latroni eiuſdem
regni præmia promiſiſti.
Ergo, clementiſsime
Domine, hos, pro quibus
preces tibi fundimus, cle-
mens recollige, & tuæ
Eccle ſi æ gremi o red-
de, vt nequaquam de

eis

e is vale at triumpha-
re hoſtis, ſed tibi re-
concili et filius tibi,
coæqualis, emundet
que eos ab omni ſa ci-
nore, & ad tuæ ſacra-
tiſ ſi mæ cænæ da-
pes dignetur admit-
te re. Sicque ſua
car ne, & ſan gui-
ne reficiat, vt poſt
huius vitæ curſum ad
cæ le ſtia regna per-
ducat.

Quod sequitur dicit plane legendo.

Iesus Christus filius tuus Dominus noster. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate &c.

Præfatione finita Pontifex super faldistorium, & ministri super tapetia, & clerus, & populus ad terram prosternuntur, & cantor inchoat, schola prosequente Antiphonam, & Psalmos sequentes.

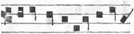
Antiphona.

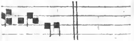
C or mundum cre a in

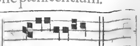
me De us: & spi ri tum

rectum innoua in visce-

ribus meis.

Ps. Miserere.
mei Deus, secundum.

Ps. Miserere mei Deus, quoniam conculcauit.

Ps. Miserere mei Deus, miserere mei.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu surgens, dicit super pœnitentes.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.
Et ne nos inducas in tentationem.

℣. Domine non secundum peccata nostra facias nobis.

℟. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Domine ne memineris iniquitatum nostrarũ antiquarũ.

℟. Cito anticipent nos misericordiæ tuæ.

℣. Conuertere Domine vsquequo.

℟. Et deprecabilis esto super seruos tuos.

℣. Saluos fac seruos tuos, & ancillas tuas.
℟. Deus meus sperantes in te.
℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Mitte eis Domine auxiliũ de sancto.
℟. Et de Sion tuere eos.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, & me, qui etiam misericordia tua primus indigeo, clementer exaudi, & quem non electione meriti, sed dono gratiæ tuæ constituisti huius operis ministrũ, da fiduciam tui muneris exequendi, & ipse in nostro ministerio, quod tuæ pietatis est, operare. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

PRæsta, quæsumus, Domine, his famulis tuis dignū pænitentiæ fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cuius integritate deuiauerant peccãdo, admissorum veniam consequendo reddãtur innoxij. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

PRecor, Domine, tuæ clementiam maiestatis, vt his famulis tuis peccata, & facinora sua confitentibus veniã præstare, & præteritorum criminū vincula relaxare digneris, qui humeris tuis ouem perditam reduxisti ad caulas, & Publicani preces placatus exaudisti; tu etiam, Domine, his famulis tuis placare; tu horum precibus benignus assiste; vt in confessione flebili permanẽtes clementiam tuã celeriter exorent, ac sanctis altaribus restituti spei rursus æternę, ac cælesti gloriæ reformentur. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus, humani generis benignissime cõditor, & misericordissime reformator, qui hominem inuidia diaboli ab æternitate deiectum, vnici filij tui sanguine redemisti, viuifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori desideras; & qui nõ derelinquis deuios, assume correctos; moueant pietatem tuam, quæsumus, Domine, horum famulorum tuorum lacrymosa suspiria; tu eorum medere vulneribus; tu iacentibus manum porrige salutarem, ne Ecclesia tua aliqua sui corporis portione vastetur; ne grex tuus detrimentū sustineat; ne de familiæ tuæ dãno inimicus exultet; ne renatos lauacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, Domine, supplices fundimus preces, tibi fletum cordis effundimus; tu parce confitentibus, vt imminentibus pænis sententiã, futuri iudicij, te miserãte, non incidant; nesciat

quod terret in tenebris, quod ſtridet in flammis; atque ab erroris via ad iter reuerſi iuſtitiæ nequaquam vltra nouis vulneribus ſaucientur, ſed integrum ſit eis, ac perpetuum & quod gratia tua contulit, & quod miſericordia reformauit. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

Deus miſericors, Deus clemens, Deus, qui ſecundũ multitudinem miſerationum tuarum peccata pænitentium deles, & præteritorum criminum culpas venia remiſsionis euacuas, reſpice propitius ſuper hos famulos tuos; & remiſſionem ſibi omnium peccatorum ſuorum tota cordis confeſsione poſcentes deprecatus exaudi. Renoua in eis, piiſsime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum eſt; & vnitati corporis Eccleſiæ membrum redemptionis annecte. Miſerere, Domine, gemituum; miſerere lacrymarũ eorum; & non habentes fiduciam, niſi in miſericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

Maieſtatem tuam ſupplices deprecamur, omnipotens æterne Deus, vt his famulis tuis longo ſqualore pænitentiæ maceratis miſerationis tuæ veniam largiri digneris; vt nuptiali veſte recepta, ad regalem menſam, vnde eiecti fuerant, mereantur introire. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Abſolutio.

Oremus.

Dominus Ieſus Chriſtus, qui totius mundi peccata ſui traditione, atque immaculati ſanguinis effuſione dignatus eſt expurgare, quique diſcipulis ſuis dixit: Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cælis, de quo-

rum

rum numero me, quamuis indignum, ministrum esse voluit, intercedente Dei genitrice Maria, & beato Michaele Archangelo, & sancto Petro Apostolo, cui data est potestas ligandi, ac soluendi, & omnibus Sanctis; ipse per ministerium meum ab omnibus peccatis vestris, quæcumque aut cogitatione, aut locutione, vel operatione negligẽter egistis, vos absoluat sancti sui sanguinis interuẽtione, qui in remissionem peccatorũ effusus est; atque a vinculis peccatorum absolutos perducere dignetur ad regna cælorum. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, & thurificet eos, dicens.

Exurgite qui dormitis, exurgite a mortuis, & illuminabit vos Christus.

Vltimo dat eis indulgentiã, prout sibi placuerit. Qua data, manibus eleuatis, & supra illos extensis, dicit solemnem benedictionem.

PRecibus, & meritis beatæ Mariæ semper virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Ioannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorũ misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis omnibus peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam.

℞. Amen.

INdulgentiam, absolutionẽ, & remissionem omniũ peccatorum vestrorũ tribuat vobis omnipotens, & misericors Dominus. ℞. Amen.

Vltimo benedicit eis, dicens.

Benedicat vos omnipotens Deus Pa ✠ ter, & Fi ✠ lius, & Spiritus ✠ sanctus.

℞. Amen.

Quo facto, crines, & barbam, quam nutrierant, deponunt; & vestibus pænitentialibus dimissis, se cultioribus, & mundioribus induunt.

DE

DE OFFICIO in feria quinta cænæ Domini, cum benedicitur oleum Catechumenorum, & Infirmorum, & conficitur Chrisma.

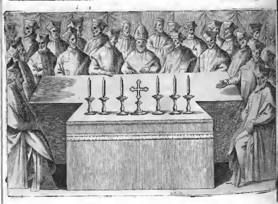
HAc die, singulis annis benedicitur oleũ Catechumenorũ, & Infirmorum, & cõficitur Chrisma.

Mane itaque sacrista, vel ille, ad quẽ spectat, omnia, quæ ad oleorũ benedictionẽ, & Chrismatis confectionẽ necessaria sunt, parat, videlicet. Tres ampullas oleo mũdissimo plenas, quas in sacrario ponit, & diligẽter custodit; vnã ad oleũ infirmorum, aliam ad oleum Catechumenorum, tertiam, quæ maior sit, ad Chrisma. Et hæc tertia cooperiri debet, de panno serico albo, prima autem, & secunda, de serico panno alterius coloris sint coopertæ. Duas mappulas mundas, siue vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chrismate, & oleo Catechumenorum de sacristia ad chorum portare debent; & vltra hæc sedem, seu faldistorium, & credentiã consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab opposito altaris, iuxta gradus circa finẽ presbyterij; & ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata, quæ sit iuxta sedem, inter ipsam, & altare. Iuxta dictam sedem hinc, & inde, magis tamẽ ad finem presbyterij, posita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita vt ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti, Pontifex venit ad Ecclesiam, vbi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris. Parãt se etiam ministri Pontificis, & vltra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acoliti, & alij necessarij, omnes vestibus albi coloris ordini suo congruentibus. Quibus omnibus paratis,

procedunt ad altare processio naliter, hoc modo.

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarij, post hos septem Subdiaconi bini, & bini, & in tertio loco, tres simul vadunt; tũ septem Diaconi, etiam bini, & bini, & in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri bini, & bini, quos sequitur Subdiaconus librum Euãgeliorũ portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, & a dexteris eius capellanus Assistẽs, quos demũ Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiæ, aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, & Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, & in Ecclesia sua, portatur etiam in huiusmodi processione crux per vnum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

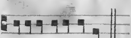

Duo-

Duodecim *Presbyteri suo or*dine iuxta sedilia in fine presbyterij posita, hinc, & inde stabunt, vel sedebunt, aut genuflectent, prout tempus postulabit, facies semper ad altare vertentes; post eos stabũt septem Diaconi, & post Diaconos septem Subdiaconi in gradibus presbyterij. Pontifex vero, postquam ante altare peruenerit, facit Confessionem, incipitur Introitus, & proceditur in Missa more consueto, vsque ad illum locum Canonis, vbi dicitur.

Per quẽ hæc omnia, Domine, semper bona creas. exclusiue.

Priusquam ergo Pontifex verba ipsa dicat, facta reuerentia Sacramento in altari consecrato, retrahit se ad partem Epistolæ altaris, vbi super alium calicem vacuum abluit digitos, & ad purificatorium extergit, & ablutio vsque post communionem Pontificis reseruatur. Tum facta iterum Sacramento reuerentia, descendit primum gradum altaris, & ibidem accepta mitra, vadit ad dictam sedem sibi paratam in presbyterio, ab opposito altaris; & sedet super ipsam, versa facie ad altare, dictam mensam ante se habens, circumstantibus ministris, Sacerdotibus, & alijs paratis prædictis, in suis locis manentibus. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

O le um infirmorum.

Et mox vnus Subdiaconus ex septem paratis prædictis cum duobus Acolitis hinc, & inde associatus vadit ad sacristiam, vbi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis consecrari debet, coopertam, vt inuenit, portat eam sinistro brachio circumdatam ante Pontificẽ, vbi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens.

O leum infirmorum.

Archidiaconus præſentat illã Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam co ram eo ſupra menſam ſupradi ctam.

Pontifex ſurgens cum mitra exorcizat, & benedicit illud voce demiſſa, ita tamen, quod a circumſtantibus Sacerdotibus audiri poſsit, abſolute dicens.

EXorcizo te immũdiſsime ſpiritus, omniſque incurſio ſathanæ, & omne phantaſma. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti; vt recedas ab hoc oleo, vt poſsit effici vnctio ſpiritalis ad corroborandum templum Dei viui; vt in eo poſsit Spiritus ſanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, & per nomen dilectiſsimi filij eius Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde depoſita mitra, benedicit ipſum oleum dicens eadem voce.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et

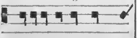
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Emitte, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum tuũ paraclitum de cælis in hanc pinguedinem oliuæ, quam de viridi ligno producere dignatus es, ad refectionem mentis, & corporis, vt tua sancta bene✠dictione sit omni hoc vnguento cælestis medicinæ perunctо, tutamen mentis, & corporis, ad euacuandos omnes dolores, omnes infirmitates, omnemque ægritudinẽ mentis, & corporis: vnde vnxisti Sacerdotes, Reges, Prophetas, & Martyres sit Chrismatuum perfectum, Domine nobis, a te benedictũ, permanens in visceribus nostris. In nomine Domini nostri Iesu Christi.

His expletis, oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad sacrarium reportatur, & diligentissime cõseruatur. Tunc Pontifex, reassumpta mitra, sedet, & lauat manus; tum surgit, & cum mitra, & cum ministris suis, cæteris Sacerdotibus, & alijs paratis in locis suis manentibus, accedit vsque ad gradũ altaris, vbi deposita mitra, facit reuerentiam Sacramento, tum ascendit ad altare, & incipiens vbi dimiserat, videlicet. Per quem omnia &c. procedit in Missa, vsque ad communionem corporis, & sanguinis inclusiue; quam Põtifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit hostiã consecratam pro crastina die reseruandam in calicem, seu vasculum ad hoc paratum, & reuerenter collocat ipsum super medium altaris. Deinde Pontifex postquam se communicauerit, & purificauerit, ac etiam primam digitorum ablutionẽ ex alio calice sumpserit, facta reuerentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris [illegible] accipit, & [illegible] ad prædictam sedem cum ministris suis, & alijs [illegible] ordine quo [illegible] est, & ibi cum mitra sedet. Tunc Archidi-

conus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

Oleum ad san ctum

Chrisma.

Et mox eadem voce, & tono subiungit.

Oleum Catechume-

norum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incensum, & benedicit, more solito. Tum duodecim Presbyteri, septem Diaconi, & septem Subdiaconi parati prædicti, & alij ministri, quot necessarij fuerint, eo ordine, quo venerunt, pergunt ad sacrarium ad deferēdum cum omni decore, & reuerētia oleum Chrismale, & oleum Cathecumenorum, ministris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad chorum cum ampullis, hoc ordine. Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolitos cum cereis ardētibus; tum duo Cantores cantantes versus.

O redemptor.

vt infra habetur, quos sequuntur bini, & bini Subdiaconi, & Diaconi; deinde vnus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo; tum duo Diaconi ampullas olei ad sanctum Chrisma, & pro oleo Cathecumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, siue vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris brachijs circumdatas, &

extremitatibus mappularum, inquæ a dexteris dependent, inuolutas, & coopertas; ita tamẽ, vt a medio fupra videri poffint. Diaconus autem, qui oleũ ad fanctum Chrifma portat, a dexteris vadit; hos fequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi prædicti, bini, & bini. Quibus fic a facriftia verfus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant verfus fequentes.

Et Chorus idẽ replicat. Deinde dicti duo Cantores profequuntur fequentes verfus.

Audi

A udi iudex mor tu orum,

vna spes morta li um,

audi vo ces proferen-

tum donum pa cis

præ ul um.

Chorus repetit versum.

O redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus.

A rbor fœta alma lu ce

hoc sacrandum protu-

lit: fert hoc pro na

præsens turba salua-

to ri sæculi.

Chorus repetit versum.

O redemptor.

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum.

S tans ad aram immo

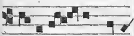
supplex in su la tus

Pon ti fex, debitum

persol uit omne

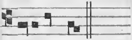

consecra to Chris-

mate.

Chorus repetit versum.

O redemptor.

Deinde illi duo cantores prosequuntur versum.

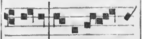
Consecra re tu dignare,

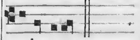
Rex perennis patri æ,

hoc oli uum signum

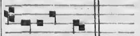

vi uum, iura con-

tra dæmonum.

Chorus repetit versum.

O redemptor.

Eis igitur ordine præmisso in presbyterium Ecclesiæ cantando Versus præmissos peruenientibus, crux cum candelabris,

labris, & incenso situatur prope altare, iuxta cornu Epistolæ. Archidiaconus, Diaconus, & Subdiaconus ministrantes sint circa Pontificem hinc, & inde. Sacerdotes vero duodecim parati iuxta eos duo cornua faciant, sex hinc, & sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus assistentes Pontifici, tamquam eius testes, & ministerij sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, & post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, & inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis, & olei Cathecumenorũ portantes, & Subdiaconus cum balsamo se firmant, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, *Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, & Archidiaconus illam inuolutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portauit, de manu eius accipiens, eam sic inuolutam* ostendit Pontifici sedenti, & illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, & versus ad altare, habens ante se super mẽsam ampullam olei Chrismalis, & balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, mysteriorum cælestium, & virtutum omniũ præparator, nostras, quæsumus, preces exaudi, hanc odoriferam sicci corticis lacrymã (quæ felicis virgæ profluendo sudorem Sacerdotali nos opimat vnguento) acceptabilem tuis præsta mysterijs, & con-

cessa

cessa benedictione sanctifi ✠ ca. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

CReaturarum omniũ Domine pro creator, qui per Moysen famulum tuum permistis herbis aromatum fieri præcepisti sanctificationẽ vnguenti, clementiam tuam suppliciter deposcimus, vt huic vnguento, quod radix produxit stirpea, spiritualem gratiã largiendo, plenitudinem sancti ✠ ficationis infundas. Sit nobis, Domine, fidei hilaritate conditum; sit sacerdotalis vnguenti Chrisma perpetuũ; sit ad cælestis vexilli impressionem dignissimum; vt quicumque Baptismate sacro renati isto fuerint liquore peruncti, corporum, atque animarum benedictionem plenissimam consequantur, & beatæ fidei collato munere perenniter amplientur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex, miscet super Patenam, vel in aliquo paruo vasculo balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens.

ORemus Dominum Deũ nostrum omnipotentem, qui incomprehensibilem vnigeniti filij sui, sibique coæterni diuinitatem mirabili dispositione veræ humanitati inseparabiliter coniunxit, & cooperante gratia Spiritus sancti, oleo exultationis præ participibus suis liniuit, vt homo fraude diaboli perditus gemina, & singulari cõstans materia, perẽni redderetur, de qua exciderat, hæreditati; quatenus hos ex diuersis creaturarum speciebus liquores creatos sanctæ

Trinitatis perfectione bene ✠ dicat, & benedicēdo sancti✠ficet, cōcedatque, vt simul permisti vnum fiant; & quicumque exterius inde perunctus fuerit, ita interius liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiæ carens se participem regni cælestis effici gratuletur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

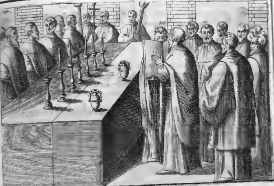
℟. Amen.
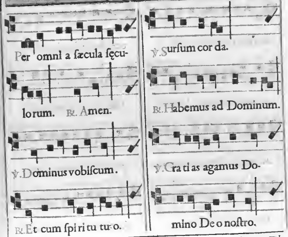
Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, & halat plane tertio in modum crucis super os ampullæ Chrismalis inuolutæ ante id super mensam stantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui iuxta eum sunt, ordinatim facientes reuerentiam Sacramento in altari posito, & Pontifici, ad mensam prædictam accedunt, & stantes ante eam singuli successiue eodem modo, vt Pontifex fecerat, in modum crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reuerentiam, vt supra, facientes ad loca sua reuertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, & stans cum mitra legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens.
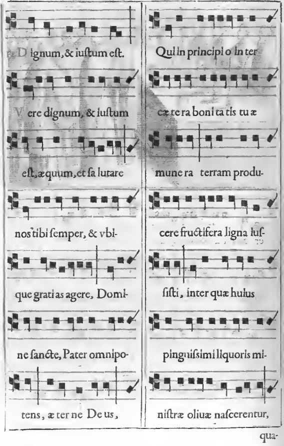
Benedictio Chrismatis.

Exorcizo te creatura olei per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum, & terram, mare, & omnia, quæ in eis sunt, vt omnis virtus aduersarij, omnis exercitus diaboli, omnisque incursio, & omne phantasma sathanæ eradicetur, & effugetur a te; vt fias omnibus, qui ex te vngendi sunt, in adoptionem filiorum per Spiritum sanctum. In nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & Iesu ✠ Christi Filij eius Domini nostri, qui cum eo viuit, & regnat Deus, in vnitate eiusdem Spiritus ✠ sancti.
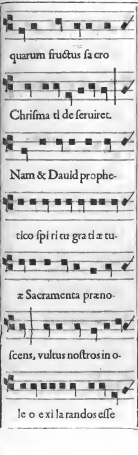
Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.
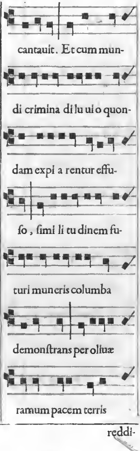

Per omni a sæcula sęcu-
lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiri tu tu-o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
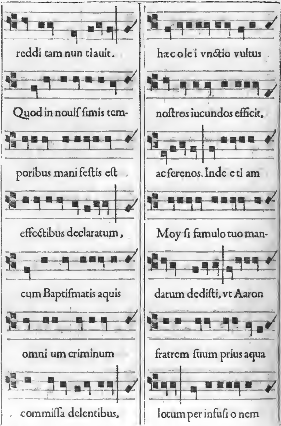

℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Qui in principi o in ter
cæ te ra boni ta tis tu æ
mune ra terram produ-
cere fructifera ligna iuſ-
ſiſti, inter quæ huius
pinguiſsimi liquoris mi-
niſtræ oliuæ naſcerentur,
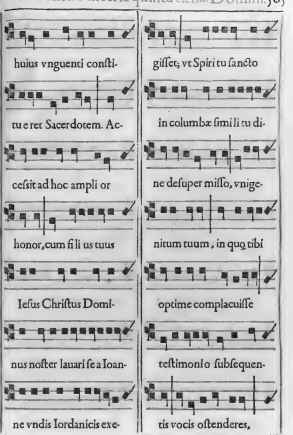
qua-

quarum fructus ſa cro
Chriſma tl de ſeruiret.
Nam & Dauid prophe-
tico ſpi ri tu gra ti æ tu-
æ Sacramenta præno-
ſcens, vultus noſtros in o-
le o exi la randos eſſe
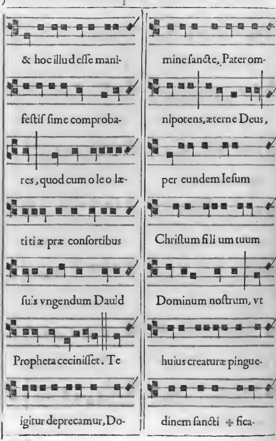

cantauit. Et cum mun-
di crimina di lu ui o quon-
dam expi a rentur effu-
ſo, ſimi li tu dinem fu-
turi muneris columba
demonſtrans per oliuæ
ramum pacem terris
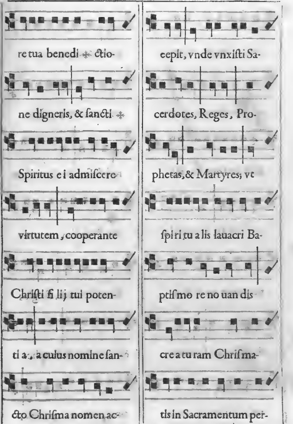
reddi-
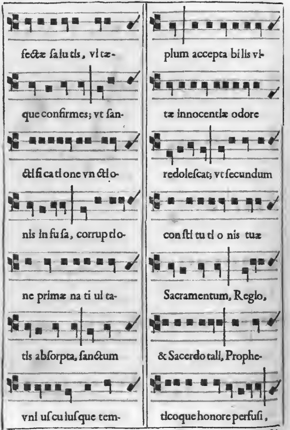

reddi tam nun tiauit.
Quod in nouif fimis tem-
poribus mani feftis eft
effectibus declaratum,
cum Baptifmatis aquis
omni um criminum
commiffa delentibus,
hæc ole i vnctio vultus
noftros iucundos efficit,
ac ferenos. Inde e ti am
Moy fi famulo tuo man-
datum dedifti, vt Aaron
fratrem fuum prius aqua
lotum per infufi o nem

huius vnguenti consti-
tu e ret Sacerdotem. Ac-
cessit ad hoc ampli or
honor, cum fi li us tuus
Iesus Christus Domi-
nus noster lauari se a Ioan-
ne vndis Iordanicis exe-
gisset; vt Spiri tu sancto
in columbæ simili tu di-
ne desuper misso, vnige-
nitum tuum, in quo tibi
optime complacuisse
testimoni o subsequen-
tis vocis ostenderes,

& hoc

& hoc illud eſſe mani-
feſtiſsime comproba-
res, quod cum oleo læ-
titiæ præ conſortibus
ſuis vngendum Dauid
Propheta cecinisſet. Te
igitur deprecamur, Do-
mine ſancte, Pater om-
nipotens, æterne Deus,
per eundem Ieſum
Chriſtum filium tuum
Dominum noſtrum, vt
huius creaturæ pingue-
dinem ſancti ✠ fica-

re tua benedi ✠ ctio-
ne digneris, & ſancti ✠
Spiritus ei admiſcere
virtutem, cooperante
Chriſti filij tui poten-
tia, cuius nomine ſan-
cto Chriſma nomen ac-
cepit, vnde vnxiſti Sa-
cerdotes, Reges, Pro-
phetas, & Martyres; vt
ſpi ri tu a lis lauacri Ba-
ptiſmo re no uan dis
cre a tu ram Chriſma-
tis in Sacramentum per-

fectæ salutis, vitæ-
que confirmes; vt san-
ctificatione vnctio-
nis infusa, corruptio-
ne primæ natiuita-
tis absorpta, sanctum
vniuscuiusque tem-
plum accepta bilis vi-
tæ innocentiæ odore
redolescat; vt secundum
constitutionis tuæ
Sacramentum, Regio,
& Sacerdotali, Prophe-
ticoque honore perfusi,

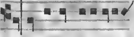
vesti-

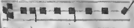
veſtimento in corru-

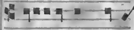
pti muneris induan-

tur ; vt ſit his, qui rena ti

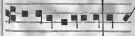
ſue rint ex aqua , &

Spiritu ſancto, Chriſ-

ma ſalutis, eoſque æter-

næ vitæ partici pes, &

cæleſtis glo riæ fa ciat

eſſe conſortes.

Quod ſequi[illegible] dicit plane legendo,ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Præfatione huiuſmodi finita, Pontifex balſamum cũ illo modico oleo ex ampulla Chriſma li ſumpto miſtum commiſcet ſancto Chriſmati, reponens ipſum in ampullam Chriſmalem,& dicens.

HAec commiſtio liquorum fiat omnibus ex ea perunctis propitiatio, & cuſtodia ſalutaris in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum Diaconus, qui ampullã Chrismalem de sacristia portauit, deponit mappulam, siue velum de ipsa ampulla, dimissa ei sua serica veste alba, quam antea habebat, & Pontifex, capite inclinato, salutat Chrisma, dicens.

A ue sanctum Chrisma.

Et hoc secundo, & tertio facit, semper altius dicendo; quod postquam tertio dixerit, osculatur labium ampullæ, quo facto, sedet Pontifex, & accipit mitram. Tum singuli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt successiue per ordinem ad mensam, supra quã posita est ampulla Chrismatis, & factis reuerentijs Sacramento in altari posito, & Pontifici, tertio in varia distantia genuflectũt coram ampulla, quamlibet vice semper altius dicendo in tono prædicto.

A ue sanctum Chrisma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reuerenter osculantur, & ad sua loca reuertũtur. Quo peracto, ampulla in vno latere mẽsæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam sua veste coopertam cum oleo Catechumenorum ferẽs accedit ad præsentiam Pontificis, & ampullam ipsam fine mappula, quam Diaconus ipse circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam suscipiens eam ostendit Pontifici, & collocat supra mensam prædictam, in medio ante Pontificem; super quam ampullam statim tam ipse Pontifex, quã etiam duodecim Presbyteri prædicti halent, prout supra de ampulla Chrismatis factũ est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra submissa voce legendo absolute exorcismum olei Catechumenorũ, dicit.

BE-

BENEDICTIO OLEI Catechumenorum.

Exorcizo te creatura olei. In nomine Dei Pa-✠tris omnipotentis, & in nomine Iesu ✠ Christi, & Spiritus ✠ sancti, vt in hac inuocatione indiuiduæ Trinitatis, atque vnius virtute deitatis, omnis nequissima virtus aduersarij, omnis inueterata malitia diaboli, omnis violẽta incursio, omne confusum, & cæcum phantasma eradicetur, & effugetur, & discedat a te; vt diuinis Sacramentis purificata fias in adoptionem carnis, & spiritus eis, qui ex te vngẽdi sunt, in remissionem omnium peccatorum; vt efficiantur eorum corpora ad omnẽ gratiam spiritualem accipiendam sanctificata. Per eundẽ Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

℟. Amen.

Deinde deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus incrementorum omnium, & profectuum spiritualiũ remunerator, qui virtute sancti Spiritus imbecillarum mentium rudimenta cõfirmas, te oramus, Domine, vt emittere digneris tuam bene✠dictionem super hoc oleũ, & venturis ad beatæ regenerationis lauacrum tribuas per vnctionem huius creaturæ purgationem mentis, & corporis; vt si quæ illis aduersantium spirituum inhæsere maculę, ad tactum sanctificati olei huius abscedant; nullus spiritualibus nequitijs locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. Sed venientibus ad fidem seruis tuis, & sancti Spiritus tui operatione mundandis sit vnctionis huius præ-

para-

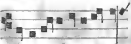
paratio vtilis ad salutem, quā etiam cæleſtis regenerationis natiuitate in Sacramento ſunt Baptiſmatis adepturi. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui venturos eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde Pontifex, & ſucceſsiue duodecim Sacerdotes prædicti reuerenter ſalutant oleū ipſum, dicentes tertio in tono lectionis.

Aue ſanctum oleum.

Et poſtquam tertio id fecerint, oſculantur os ipſius ampullæ, prout ſupra de Chriſmate poſitum eſt. His itaque peractis, ambæ ampullæ per ...ctos duos Diaconos eo ord...e, & decore, quo delatæ fuerant, ad ſacrarium, ſiue ſacriſtiam proceſsionaliter reportantur. Interim dum reportātur, ...uo præmiſsi Cantores cantant hos verſus.

Vt noue tur ſexus omnis

vnctione Chriſmatis,

vt ſa ne tur ſau ci-

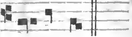

ata digni ta tis

glori a.

Chorus replicat totū verſum.

O redemptor.

Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum.

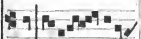
Lota mente sacro fon-

te aufugantur crimina;

vncta fronte sacro san-

cta influunt charis-

mata.

Chorus replicat versum.

O redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus.

C or de na tus ex pa-

rentis aluum implens

virginis: præsta lu-

cem, claude mortem:

Chrismatis con sor-

ti bus.

Chorus replicat versum.

O re-

O redemptor.

Quo repleto, dicti duo Cantores prosequuntur versum.

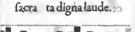
Sit hæc dies festa nobis,

sæculorum sæculis: sit

sacra ta digna laude.

nec senes cat tem-

pore.

Chorus replicat versum.

O redemptor.

Vetus autem Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac Infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, vt comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, siue vasculis cum bombyce, igni comburitur; & nouum deinde cum noua bombyce in pyxidibus, siue vasculis [illegible] cum Chrismate [illegible] catechumenorum [illegible] in portantur. Deinde [illegible] mitra lauat manus [illegible] redit ad altare, prosequitur Missam, vt in Missali habetur, & dicto,

Ite missa est.

dat benedictionem, & denuntiantur indulgentiæ per eum concessæ; quibus denuntiatis, Pontifex signat altare dicens Euangelium sanctum Ioannis, &

accedit ad faldistorium, vbi sedet cum mitra, & iubet Presbyteris attente, vt iuxta Canonũ traditionem Chrisma, & olea fideliter custodiãt, & nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficij tradere præsumant; alioquin honore priuentur.

ORDO AD SYNODUM.

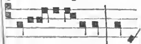
Sacerdotes, & clerici vniuersi, qui ad Synodum de iure, vel consuetudine venire tenentur, conueniunt in ciuitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinauerit. Prima autem die synodi Pontifex summo mane cappã indutus ab vniuerso clero cum superpelliceis comitatus ad Ecclesiam pergit, paratur in sede, celebrat Missam de Spiritu sancto, & præbet clero sacram cõmunionem. Qua finita, paratur faldistorium ante mediũ altaris, iuxta inferiorem gradum, per quem ad altare ascẽditur, & alia sedes in plano altaris (poterit tamen faldistorium suo tẽpore, loco secũdæ sedis, cum tẽpus erit, poni.) Põtifex vero supra rochetum, vel si sit regularis supra superpelliceum amictu, stola pluuiali rubeo, & mitra pretiosa induitur, quibus paratus, baculũ pastoralem manu ferens, accedit coram altari. Diacono, & Subdia[illegible] paratis rubeis ornamen[illegible] in Missa seruire debe[illegible] hinc, & inde asso[illegible]bus, & ibi ante faldisto[illegible]m sibi paratũ genuflexus, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam.
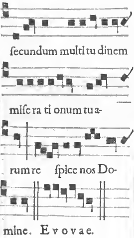

E xau di nos Domine,

quoni am benigna est mi-

se ricor di a tu a: &

Psalmus.

SAluum me fac Deus: quoniam intrauerunt aquæ: vsque ad animam meam.

Incepto Psalmo, sedet Pontifex, accepta mitra, & sic manet quousque finiatur Psalmus, & Antiphona repetatur.

Infixus sum in limo profundi: & non est substantia.

Veni in altitudinem maris: & tempestas demersit me.

Laboraui clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ: defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei: qui oderunt me gratis.

Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste: quæ non rapui, tunc exoluebam.

Deus tu scis insipiētiam meā: & delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubescant in me qui expectant te Domine: Domine virtutum.

Non confundātur super me: qui quærunt te Deus Israel.

Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem meam.

Extraneus factus sum fratribus meis: & peregrinus filiis matris meæ.

Quoniam zelus domus tuæ comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Et operui in ieiunio animam meam: & factum est in oppro-

brium

brium mihi.
Et posui vestimentum meum cilicium: & factus sum illis in parabolam.
Aduersum me loquebantur, qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant vinũ.
Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus beneplaciti Deus.
In multitudine misericordiæ tuæ exaudi me: in veritate salutis tuæ.
Eripe me de luto, vt non infigar, libera me ab ijs, qui oderunt me, & de profundis aquarum.
Non me demergat tempestas aquę, neque absorbeat me profundum: neque vrgeat super me puteus os suum.
Exaudi me Domine, quoniã benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.
Et ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.
Intende animæ meæ, & libera eam: propter inimicos meos eripe me.
Tu scis improperium meum, & confusionem meam: & reuerentiam meam.
In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improperium expectauit cor meum, & miseriam.
Et sustinui qui simul contristaretur, & non fuit: & qui consolaretur, & non inueni.
Et dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto.
Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: & in retributiones, & in scandalum.
Obscurẽtur oculi eorum ne videãt: & dorsum eorum semper incurua.
Effunde super eos iram tuam: & furor iræ tuæ comprehendat eos.
Fiat habitatio eorum deserta: & in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: & super dolorem vulnerum meorum

addiderunt.

Appone iniquitatẽ ſuper iniquitatem eorum: & non intrẽt in iuſtitiam tuam.

Deleantur de Libro viuentiũ: & cum iuſtis non ſcribantur.

Ego ſum pauper & dolens: ſalus tua Deus ſuſcepit me.

Laudabo nomen Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo ſuper vitulũ nouellum: cornua producentem & vngulas.

Videant pauperes & lætentur: quærite Deum, & viuet anima veſtra.

Quoniam exaudiuit pauperes Dominus: & vinctos ſuos non deſpexit.

Laudẽt illum cæli & terra: mare, & omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus ſaluam faciet Sion: & ædificabuntur ciuitates Iudæ.

Et inhabitabunt ibi: & hæreditate acquirent eam.

Et ſemen ſeruorum eius poſſidebit eam: & qui diligunt nomen eius, habitabunt in ea.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finito Pſalmo, repetita Antiphona, Pontifex ſurgit, depoſita mitra, & verſus ad altare, dicit.

Adſumus, Domine ſancte Spiritus, adſumus, peccati quidem immanitate detenti, ſed in nomine tuo ſpecialiter aggregati: veni ad nos, adeſto nobis, dignare illabi cordibus noſtris: doce nos, quid agamus, quo gradiamur, oſtende, quid efficiamus, operare. Eſto ſolus, & ſuggeſtor, & effector iudiciorũ noſtrorũ, qui ſolus cum Deo Patre, & eius Filio nomen poſsides glorioſum: non nos patiaris perturbatores eſſe iuſtitiæ, qui ſumme diligis æquitatem; vt ſiniſtrum nos non ignorantiæ trahat, nõ fauor inflectat, non acceptio muneris, vel perſonæ corrumpat: ſed iunge nos tibi efficaciter ſolius tuæ gratiæ dono, vt

ſimus in te vnum, & in nullo deuiemus a vero; quatenus in nomine tuo collecti, ſic in cunctis teneamus cũ moderamine pietatis iuſtitiam, vt hic a tein nullo diſſentiat ſententia noſtra, & in futuro pro bene geſtis conſequamur præmia ſempiterna.

Reſpondetur ab omnibus.

Amen. Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui miſericordia tua nos incolumes in hoc loco ſpecialiter aggregaſti, mentes noſtras, quæſumus, Paraclitus, qui a te procedit, illuminet, & inducat in omnem, ſicut tuus promiſit filius, veritatem, cunctoſque in tua fide, & caritate corroboret; vt excitati a temporali ſynodo proficiamus ad æternæ felicitatis augmentum. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Finita oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſupra faldiſtorium prædictũ, alijs omnibus genuflectentibus; & Cãtores dicunt Litanias, prout habentur ſupra. Et poſtquam dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, ſtans verſus ad ſynodum, dicit:

Vt hanc præſentem ſynodũ viſitare, diſpo ere, & bene✠dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producens ſignum crucis pariter ſuper omnes, quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, ſurgunt omnes, & Pontifex, depoſita mitra, dicit ſtans verſus ad altare.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DA, quæsumus, Ecclesiæ tuæ misericors Deus, vt Spiritu sancto congregata secura tibi deuotione seruire mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, ascendit ad sedem sibi paratam in plano altaris, ita vt in ea sedens, dorsum suum vertat ad altare. Et imponit incensum in thuribulum, & benedicit more solito. Diaconus dalmatica indutus, præcedētibus thuriferario, & duobus cerosferarijs, & Subdiacono tunicella induto, paramentis tempori conuenientibus, seu rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco conuenienti. Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore. Conuocatis Iesus duodecim Apostolis, dedit illis virtutem, & potestatem super omnia dæmonia, & vt languores curarent. Et misit illos prædicare regnū Dei, & sanare infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in quācumque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos: exeūtes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum vestrorum excutite in testimonium super illos. Egressi autem circuibant per castella euangelizantes, & curantes vbique.

Quo finito, liber Euangeliorū apertus per Subdiaconū portatur Pontifici per eum osculandus, qui & deinde incensatur. Quo facto, Pontifex ipse ante sedem suam prædictam, deposita mitra, versus ad altare, atque alij oēs in locis suis genuflectunt. Tum Pontifex sic genuflexus incipit cantando, schola prosequēte hymnum.

Veni

Et dicitur totus, prout habetur ſupra. Finito primo verſu, Pōtifex ſurgit ſtans verſus ad altare ſine mitra vſque ad finem hymni; ſimiliter omnes alij cū Pontifice ſurgunt. Expleto hymnō, omnes ſedent in ſilentio, & Pontifex, accepta mitra, ſedens in ſede prædicta ſupra in plano altaris poſita, eos, ſi placet, in hanc ſententiam alloquitur.

VEnerabiles conſacerdotes, & fratres noſtri cariſsimi, præmiſsis Deo precibus, oportet vt ea, quæ de diuinis officijs, vel ſacris ordinibus, aut etiam de noſtris moribus, & neceſsitatibus Eccleſiaſticis a nobis conferenda ſunt, cum caritate, & benignitate vnuſquiſque veſtrū ſuſcipiat, ſummaque reuerentia, quantum valet, Domino adiuuāte, percipiat; vel quæ emendatione digna ſunt, omni deuotione vnuſquiſque fideliter ſtudeat emendare, & ſi cui forte, quod dicetur, aut agetur, diſpliceat, ſine aliquo ſcrupulo contentionis, palam coram omnibus conferat; quatenus Domino mediante, & hoc ad optimum ſtatum perueniat, ita, vt nec diſcordans contentio ad ſubuerſionem iuſtitiæ locum inueniat, neq. iterum in perquirenda veritate vigor noſtri ordinis, vel ſolicitudo tepeſcat.

Poſt allocutionem huiuſmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquē virum doctum idoneum ſermo, in quo tractatur de diſciplina Eccleſiaſtica, de diuinis myſterijs, & de correctione morum in clero, ſecundum ea, quæ Pontifici videbuntur. Et poſt ſermonem querelæ, ſi quæ ſint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex suggesto alta voce legit decreta sacri Concilij Tridentini de Residētia, & de Professione fidei; quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, iuxta formam infra positam; item de eligēdis Examinatoribus, qui statim nominantur, & approbantur, & iurant in manibus Pontificis, demum de eligendis Iudicibus causarum, qui similiter proponuntur, vt supra.

Postremo caritatiue monentur omnes, quod durante Synodo honeste se habeant in omnibus, & extra, ita quod eorum conuersatio cæteris sit merito in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, & solemniter omnibus benedicit, dicens.

S it nomen Domini benedictum. &c.

more consueto, quadata, discedunt omnes.

FOR-

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sãcta Romana Ecclesia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorẽ cæli, & terræ, visibiliũ omniũ, & inuisibilium. Et in vnũ Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verũ de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato: passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum scripturas. Et ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum vẽturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioq. procedit. Qui cũ Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionẽ peccatorum. Et expecto resurrectionẽ mortuorum. Et vitã venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector.

Item sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vmquam, nisi iuxta vnanimem cõsensum Patrum, accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta

nouæ legis a Iesu Christo, Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Cōfirmationem, Eucharistiam, Pænitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinē, sine sacrilegio reiterari nō posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto: omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse, vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vna cū anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi; fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Trāsubstantiationem appellat. Fateor etiā sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatoriū esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Christo regnantes, venerandos atque inuocandos esse, eosq. orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiam etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq. vsum Christiano populo maxime

salu-

falutarem effe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoftolicam Romanam Ecclefiam, omnium Ecclefiarum matrẽ, & magiftram agnofco; Romanoq. Pontifici, beati Petri Apoftolorum principis fucceffori,ac Iefu Chrifti Vicario veram obedientiam fpondeo, ac iuro. Cætera item omnia a facris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a Sacrofancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, fimulque contraria omnia, atque hærefes quafcũque ab Ecclefia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quã nemo faluus effe poteft, quã in præfenti fponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vfque ad extremum vitæ fpiritum, conftantifsime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque a meis fubditis, vel illis, quorũ cura ad me in munere meo fpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quãtum in me erit, curaturum. Ego idem N. fpõdeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.
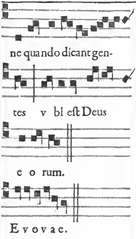
Secunda die conuenĩetibus iterũ omnibus in Ecclefia, finita Miffa, Pontifex paratus, vt fupra, procedit coram altari, Diacono, & Subdiacono paratis, vt fupra, ipfum affociantibus; & ibi in faldiftorio ante medium altaris iuxta inferiorem gradum fibi parato genuflexus, depofita mitra, inchoat fchola profequente, Antiphonam.

Propi ti us efto pec-

catis noftris Domine,

Finita Antiphona, & incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, reaſſumpta mitra, vſque ad finem Pſalmi.

Pſalmus.

Deus venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt Ieruſalem in pomorum cuſtodiam.

Poſuerũt morticinia ſeruorũ tuorum, eſcas volatilibus cæli: carnes ſanctorum tuorum beſtijs terræ.

Effuderũt ſanguinem eorum, tamquam aquam in circuitu Ieruſalem: & non erat qui ſepeliret.

Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris: ſubſannatio, & illuſio his, qui in circuitu noſtro ſunt.

Vſquequo Domine iraſceris in finem: accẽdetur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuã in Gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius deſolauerunt.

Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum, cito anticipent nos miſericordiæ tuæ: quia pauperes facti ſumus nimis.

Adiuua nos Deus ſalutaris noſter, & propter gloriam nominis tui Domine libera nos: & propitius eſto peccatis noſtris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Gentibus,

vbi est Deus eorum? & innotescat in nationibus corã oculis nostris.

Vltio sanguinis seruorũ tuorum, qui effusus est: introeat in conspectu tuo gemitus cõpeditorum.

Secundum magnitudinẽ brachij tui: posside filios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum, quod exprobauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues pascuæ tuæ: confitebimur tibi in sæculum.

In generatione & generationem: annuntiabimus laudem tuam.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde finito Psalmo, & repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

Nostrorũ tibi, Domine, cur uãtes genua cordiũ, quæsumus, vt bonum, quod in nobis a te requiritur, exequamur scilicet, vt prompta tecum solicitudine gradientes discretionis arduæ subtile iudicium faciamus, ac misericordiam diligentes clareamus studijs tibi placitæ actionis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen. Oremus.

Mentibus nostris, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum benignus infunde, quatenus in nomine tuo collecti sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam, vt hic a te in nullo dissentiat voluntas nostra, sed semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita & dictis exequamur, & factis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.
Et ministri, dicunt.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

DEus, qui nos iustitiam loqui, & quæ recta sunt, præcipis iudicare, tribue nobis, vt neque iniquitas in ore, nec prauitas inueniatur in mẽte; vt puro cordi purior sermo consentiat; ostendatur in opere iustitia, neque appareat dolus in lingua, sed ex corde veritas proferatur. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedẽs ad locum consuetum signat, incensat, & cantat Euangelium, vt heri, Pontifice ante sedem prædictã sine mitra versus ad Diaconum stante.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore; Designauit Dominus & alios septuaginta duos. & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem, & locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo Dominum messis vt mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, & neminem per viam salutaueritis. In quãcumque domum intraueritis, primum dicite: pax huic domui: & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes, & bibentes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de

do-

domo in domum. Et in quamcumque ciuitatẽ intraueritis, & ſuſceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis: & curate infirmos, qui in illa ſunt, & dicite illis: Appropinquauit in vos regnum Dei.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac alij omnibus in ſuis locis genuflexis, incipit, ſchola proſequente hymnum.

Et dicitur totus, quem ſchola proſequitur, vt in primo die. Finito primo verſu, Pontifex ſurgit ſtãs verſus ad altare, dicto capite vſq; ad finẽ hymni. Simili modo faciunt oẽs alij. Expleto hymno, omnes ſedẽt in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, ſynodum his verbis alloquitur, ſi velit.

Venerabiles, & dilectiſsimi fratres noſtri, oportet, vt ſicut heſterna die admonuimus benignam manſuetudinem veſtram de diuinis officijs, & ſacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, & neceſſitatibus Eccleſiaſticis, quæcũque emendanda, vel, renouanda ſunt, caritas omnium veſtrum, vbicumque nouerit aliqua emendatione condigna, in medium proferre non ambigat; vt per veſtræ caritatis ſtudium, Domino largiente, ad optimum perueniat ſtatum, ad laudem, & gloriam nominis Ieſu Chriſti Domini noſtri.

Poſt allocutionem huiuſmodi, vel prius, ſi magis placet Põtifici, fit ſermo per aliquem doctum idoneũ, in quo iterũ tractetur de diſciplina Eccleſiaſtica, & alijs, quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legit Apoſtolicas conſtitutiones ibi nõ promulgatas, vel alias, pro Põtificis arbitrio. Quo finito, le-

guntur constitutiones per synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, vt heri. Deinde omnes discedunt.

Die tertia conuentione facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, vt heri, assistētibus sibi Diacono, & Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio iuxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente Antiphonam.

Exaudi nos Domine, quoniā benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine. Psalmus.

Saluum me fac Deus quoniam intrauerunt aquæ: vsque ad animam meam.

Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die. Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, & accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, & Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

Ad te, Domine, interni clamoris vocibus proclamantes, vnanimiter postulamus, vt respectu tuæ gratiæ solidati, præcones veritatis efficiamur intrepidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui sacro verbi tui oraculo promisisti, vbi duo, vel tres in nomine tuo congregati essent, te medium fore. Adesto cætui nostro propitius, & cor nostrum illumina misericors, vt a bono misericordiæ tuæ nullatenus aber-

remus

remus, sed rectum iustitiæ tuę tramitem in omnibus teneamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen. Oremus.
Et ministri dicunt.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

Deus, qui populis tuis, & indulgētia consulis, & amore dominaris, da spiritū sapientiæ tuæ, quibus dedisti regimē disciplinæ; vt de profectu sanctarum ouium fiant gaudia æterna pastorum. Per Dominū nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum signat, incēsat, & cantat Euangeliū, vt heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconū stante.

Sequentia sancti Euangelij secundum Matthæum.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. Si peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipsum solum. si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. si autem te nō audierit, adhibe tecum adhuc vnum, vel duos, vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic Ecclesiæ. si autē Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, & publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque solueritis super terram, erūt soluta & in cælo. Iterum dico vobis: quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quācumque petierint, fiet illis a patre meo,

qui in cælis eſt. Vbi enim ſunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum. Tunc acccedēs Petrus, ad eum dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus,& dimittam ei? vſque ſepties? Dicit illi Ieſus: Non dico tibi vſque ſepties: ſed vſque ſeptuagies ſepties.

Quo finito,& per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac alijs omnibus in locis ſuis genuflexis, incipit, ſchola proſequente hymnum.

Veni creator ſpiritus.

Et dicitur totus. Finito primò verſu, Pōtifex ſurgens ſtat verſus ad altare detecto capite vſq; ad finē hymni. Simili modo faciūt omnes alij. Expleto hymno, omnes ſedent in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, conciliū, ſeu ſynodum his verbis alloquitur, ſi velit. Poterit tamen huiuſmodi allocutionē omittere, & quod eius loco, ſi placebit, per aliquém doctum idoneum de his, quæ in allocutione continentur, & alijs opportunis ſermo fiat, committere.

VEnerabiles, & dilectiſsimi fratres, cōuenit, vt ea, quæ de Eccleſiaſticis officijs, & Sacerdotalibus gradibus, vel etiā canonicis ſanctionibus, propter diuerſas occupationes, aut (quod negare non poſſumus) propter noſtram, aliorumque deſidiam non tam pleniter, vt oportet, executa ſunt, omniū noſtrum vnanimi conſenſu, & voluntate requirantur, & humiliter coram caritate veſtra recitentur; vt quæ digna ſunt emendatione ad meliorem ſtatum, auxiliante Domino, perducantur. Et cui fortaſſe aliquid, quod diſplicet, di geſtū eſt, caritati veſtræ cū benignitate, & modeſtia intimare non differat; quatenus totū quod ſynodali cōuentione no-

ſtra

ſtra ſtatutum fuerit, vel renouatum, abſque omni contrarietate, concordia ſanctæ pacis ab omnibus æque cuſtodiatur, ac teneatur, ad augmẽtum æternæ beatitudinis omnium noſtrum.

Poſt hæc leguntur conſtitutiones, ſi quæ ſint per ſynodũ approbandæ, quibus lectis, & per patres, ſi placet confirmatis, atq. omnibus terminatis, Pontifex ſedens cum mitra omnium orationibus ſe commendat. Deinde leguntur nomina omnium, qui ſynodo intereſſe debent, & præſentes ad ſua nomina ſurgunt, & reſpondent.

Adſum.

Abſentes vero notantur, & per Pontificem debita pœna mulctantur. Demum Pontifex adhuc in ſede prædicta cũ mitra ſedens, ſi placet, congregatos admonet, & exhortatur ſub huiuſmodi verbis.

FRatres, dilectiſsimi, & Sacerdotes Domini. Cooperatores ordinis noſtri eſtis. Nos, quamuis indi-

gni, locũ Aaron tenemus, vos autem locum Eleazari, & Ithamari. Nos vice duodecim Apoſtolorum fungimur, vos ad formam ſeptuaginta duorum diſcipulorum eſtis. Nos paſtores veſtri ſumus, vos autem paſtores animarum vobis commiſſarũ. Nos de vobis rationẽ reddituri ſumus ſummo paſtori noſtro Domino Ieſu Chriſto, vos de plebibus vobis commendatis. Et ideo fratres dilectiſsimi, videte periculũ veſtrũ. Admonemus itaque, obſecramus fraternitatẽ veſtram, vt quæ vobis ſuggerimus, memoriæ commendetis, & opere exercere ſtudeatis. In primis admonemus, vt vita, & cõuerſatio veſtra ſit irreprehenſibilis. In domibus veſtris mulieres non cohabitent. Omni nocte ad nocturnas horas ſurgite. Officiũ veſtrum horis certis decantate. Nullus, niſi ieiunus, Miſſam celebret, & non in veſtibus communibus, ſed ſacris, & nitidis, amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola, & caſula, quæ ad alios vſus non ſeruiant. Miſſas religioſe celebrate: Corpus, & Sanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti cum omni reuerentia, & tremore ſumite. Corporalia mundiſſima ſint. Vaſa ſacra proprijs manibus abluite, & extergite diligenter. Nulla femina ad altare Domini accedat, nec calicem Domini tangat. Altare ſit coópertum mundis linteis, ſaltem tribus diuerſis. Et deſuper nihil ponatur, niſi reliquiæ, ac res ſacræ, & pro ſacrificio opportunæ. Miſſale, Breuiariũ, & Martyrologiũ, vnuſquiſq; habeat. Eccleſiæ veſtræ bene ſint coopertæ, & mundæ. In ſacriſtijs, ſiue ſecretarijs, aut iuxta altare maius ſit locus præparatus ad infundẽdum aquam ablutionis corporalium, & vaſorum ſacrorum, ac manuum, poſtquam ſanctum Chriſma, aut oleum Catechumenorũ, vel Infirmorum tractaueritis. Ibique pendeat vas cum aqua munda, pro lauandis manibus

Sacerdotum, & aliorum, qui rem ſanctam,& officium diuinum ſunt peracturi, & prope, linteum mundum ad illas abſtergendum. A tria Eccleſiæ ſint bene munita. Nullus ſine ſcitu, & conſenſu noſtro per poteſtatem ſæcularem,Eccleſiam obtineat. Nullus Eccleſiam, ad quam intitulatus eſt, dimittat, & ad aliam quæſtus gratia ſe trāſferat. Nullus plures Eccleſias ſine titulo,& contra ſacrorum canonum diſpoſitiones nanciſci præſumat. Nullatenus etiam vna Eccleſia inter plures diuidatur. Nullus extra Eccleſiam in locis nō conſecratis celebret. Nullus alterius parochianum, niſi itinerantem, & tūc de Rectoris ſui licentia ad communionem recipiat. Nullus in alterius parochia abſque proprij Sacerdotis licentia Miſſam celebret. In celebratione quiſque calicem,& oblata,non circulo,aut digitorum vacillatione,vt quidā faciunt,ſed iunctis,& extenſis digitis cruce ſignet,ſicq; benedicat. Calix, & patena ſint aurei, vel argentei, non æręi, aut aurichalcei, vitrei, vel lignei. Quiſque Presbyter clericum habeat, vel ſcholarem, qui cum eo Pſalmos cantet. Epiſtolam,& lectionem legat, & in Miſſa reſpondeat. Ipſe quoque Presbyter infirmos viſitet, & reconciliet, & iuxta Apoſtolum propria manu cōmunicet, Oleo ſancto inūgat. Nullus præſumat tradere cōmunionem laico, aut feminæ, ad deferēdū infirmo. Nullus pro baptizandis infantibus, ſiue adultis, aut infirmis reconciliandis,aut mortuis ſepeliendis præmium, vel munus exigat. Per negligentiam veſtram nullus infans ſine Baptiſmo, & adultus ſine Communione pereat. Nullus veſtrum ſit ebrioſus, aut litigioſus. Nullus arma ferat. Nullus canum, aut auium iocis inſeruiat, ſeu in tabernis bibat. Quiſque veſtrum, quantū ſapit, de Euangelio Dominico,& cæteris feſtiuis diebus ſuæ plebi annun-

tiet.

tiet. Verbum Domini prædicate. Curam pauperum, peregrinorum, viduarum, & orphanorum habete; ipsosque peregrinos ad prandium vestrū vocate. Estote hospitales, alijs exinde bonum exemplū præbentes. Singulis diebus Dominicis ante Missam aquā, qua populus aspergatur, benedicite, ad quod vas propriū habetote. Vasa sacra, & vestimenta Sacerdotalia nolite negotiatori, aut tabernario in pignus dare. Minus digne pænitentem cuiuscūque rei gratia ad reconciliationem non adducite, neq. ei reconciliationis testimonium perhibete. Vsuras non exigite. Nec facultates vestras post ordinationem vestrā acquisitas alienate, quoniam Ecclesiæ sunt. Nullus etiam res, possessiones, aut mancipium Ecclesiæ vēdere, commutare, aut quocumque ingenio præsumat alienare. Nullus decimam alterius recipiat. Nullus pænitentem carnem manducare, aut vinum bibere inuitet, nisi pro eo tunc eleemosynam fecerit. Quisque fontes baptismales lapideos habeat bene mundos, quos si habere non poterit, vas aliud ad hoc opus solum deputatū teneat. Omnibus parochianis vestris symbolum, & orationem Dominicam insinuate. Ieiunia quatuor temporum, & alia Ecclesiæ mandata significate obseruanda. Ante quadragesimam quarta feria populum ad confessionem inuitate, & confessis iuxta qualitatem criminum pænitentiam iniungite. Tribus tēporibus in anno, id est, Natali Domini, Pascha, & Pēthecoste omnes fideles accedere ad communionem corporis Domini nostri Iesu Christi admonete, & ne desit, quin saltē in Pascha communicet. Certis temporibus coniugatos ab vxoribus abstinere exhortamini. Nullus vestrum rubeis, aut viridibus, vel laicalibus vestibus vtatur. Diē Dominicam, & cæteras festiuita-

tes,absque opere seruili, a vespera in vesperam celebrari docete. Cantus, & choreas mulierum in atrio Ecclesiæ prohibete. Incantationes super mortuos, nocturnis horis a vulgo fieri consuetas sub contestatione Dei omnipotentis vetate. Cum excommunicatis nolite cõmunicare. Nec quis vestrum in eorum præsentia celebrare præsumat, quod etiam plebi nuntiate. Et nullus ex plebe vxorem domum ducat, nisi prius nuptiæ temporibus ab Ecclesia permisis, publice fuerint celebratæ. Quod nullus ad raptã, vel cõsanguineã accedat, aut alterius sponsam ducat omnimodis prohibete. Porcarios, & alios pastores, saltẽ Dominica die faciatis venire ad Missam. Patrinos, vt filios symbolum, & orationem Dominicam doceãt, aut doceri faciant, exhortamini. Sacramentum Eucharistiæ, sanctum Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac sanctum, seu Infirmorum, in Ecclesia in loco mundo, condecenti, & securo, sub sera, & fida custodia diligenter seruate. Quisque vestrum expositionem symboli, & orationis Dominicæ iuxta orthodoxorum Patrum traditiones penes se habeat, easque atq. Orationes Missarum, & Epistolas, Euangelia, & Canonem bene intelligat, ex quibus prædicando, populum sibi commissum sedulo instruat, & maxime nõ bene credentem. Introitum Missæ, Orationes, Epistolam, Graduale, Euangelium, Symbolum, & cætera non secreta, alta, & intelligibili voce proferat. Secreta vero, & Canonẽ morose, & distincte submissa voce legat. Psalmorum verba, & distinctiones regulariter cũ canticis cõsuetis intelligibiliter pronuntiet. Symbolum sãcti Athanasij de Trinitate, & fide Catholica memoriter teneat. Exorcismos, & orationes ad Catechumenos faciendos, ac reliquias preces super masculum, & feminam pluraliter, vel

singu-

ſingulariter reſpectiue, diſtincte proferat. Ordinem baptizandi, & ad ſuccurrendum infirmis, recõciliationis, & commendationis animæ, & in agẽdis exequijs defunctorũ, iuxta modum canonicum obſeruet. Exorciſmos, & benedictiones ſalis, & aquæ pertinenter legat. Canticum diurnum, & nocturnum ſciat. Computum etiam minorem ad inueniendum litteram Dominicalem, tempus interualli diei Paſchæ, & maiorum mobiliũ feſtorum non ignoret. Volumus autẽ, fratres dilectiſsimi, quatenus quæ noſtra percepiſtis traditione, bonis ſtudeatis operibus adimplere, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, cui cum Patre, & Spiritu ſancto eſt honor, & gloria in ſæcula ſæculorum.

Tum Pontifex, dimiſſa mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad altare, dicit abſolute.

Oremus.

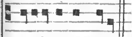
NVlla eſt, Domine, humanæ conſciẽtiæ virtus, quæ inoffenſe poſsit tuæ voluntatis iudicia experiri, & ideo, quia imperfectum noſtrum vident oculi tui, perfectioni deputa miſericors Deus, quod perfecto æquitatis fine concludere peroptamus; te in noſtris principijs occurſorẽ popoſcimus, te in hoc fine iudiciorũ noſtrorum indultorẽ noſtris exceſsibus ſperamus, ſcilicet, vt ignorãtiæ parcas, errori indulgeas, vt perfectis votis perfectam operis efficaciam largiaris, & quia conſcientia remordente tabeſcimus, ne aut ignorantia nos traxerit in errorem, aut præceps forſitan volũtas impulerit iuſtitiam declinare: hoc te poſcimus, te rogamus, vt ſi quid offenſionis in hac ſynodi celebritate contraximus, te miſerante, indulgentiam ſentiamus, vt in eo, quod ſoluturi ſumus aggregatam ſynodum a cunctis primum abſoluamur noſtrorum nexibus delictorum, qualiter, & tranſgreſſores venia, & confitentes tibi ſubſe-

quatur remuneratio sempiterna. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde benedicit solemniter omnibus dicens.

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans iuxta Pontificem, dicit alta voce.

Recedamus cum pace.

Et respondent omnes.

In nomine Christi.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem cappa indutū cum superpelliceis ad domū reducunt. Si vero in primo die, vel in secundo omnia negotia synodi expediuntur, approbatis omnibus, & conclusione synodi facta, Pontifex sedēs cum [illegible] vt supra, commendat se omnium orationibus, & leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congregati; & alia fiūt, prout supra sunt ordinata.

ORDO SVSPENSIONIS, reconciliationis, depositionis, dispensationis, degradationis, & restitutionis sacrorum Ordinum.

Prænotādum est, quod clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque a iure, & quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælatus sic in scriptis pronuntiat.

Quia constat te tale quid commisisse, ideo ab officio, & executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quando sic in genere, dicit.

QVicumque tale quid fecerit, aut non fecerit, ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis nouerit se suspensum.

Huiusmodi autem suspensionis sententia taliter relaxatur:

QVia de tali negotio propter quod suspensionis sententiam incurreras, emendationem plenam, & pænitentiam condignam egisti, ideo sententiam suspensionis huiusmodi misericorditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter, & sine temporis præfinitione ab homine, vel a iure suspensus perpetuo intelligitur esse suspensus; ad tempus vero suspensus, vtpote donec pænituerit, vel a crimine abstinuerit, eo ipso, quod abstinet, vel pænitet, executionem sui officij recuperat: nec alia est recõciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Et quamuis quilibet Sacerdos in mortali peccato occulto constitutus, quãtum ad se, sit suspensus, tamen peracta pænitentia, vel parte ipsius, eo ipso talis sentẽtia est sublata. Ad hæc clerici publice delinquentes, & enormiter, executionem sui Ordinis secundum canones perdunt; & etiam post peractam pænitentiam ab executione suorũ Ordinum suspensi remanent, adeo, quod absque dispensatione, & reconciliatione non possunt in illis licite ministrare, neq. ad maiores Ordines promoueri, præcipue, si de hoc conuicti fuerint in iudicio, & puniti. Episcopi tamen possunt in adulterijs, & alijs criminibus, quæ sunt minora, & generaliter vbicumque a iure expresse non prohibentur, post peractam pænitentiam, vel partem ipsius, cum talibus dispensare, & eos recõciliare, quæ reconciliatio, & dispensatio fit hoc modo.

Qvamuis tale enorme crimen publice commiſeris, propter quod ſecundum iuris rigorem merueras ab officio, beneficio amoueri, & propterea non vales vlterius ſecundum canones in tuis Ordinibus licite miniſtrare, vel de quo conuictus es, & in iudicio condemnatus; quia tamen defectus noſtri temporis antiquam non patitur canonum manere cenſuram, eligentes potius de miſericordia, quam de ſeueritate reddere rationem, idcirco vitam tuam plenius agnoſcentes, & meliora, & ſaluti viciniora de te de cætero veriſimiliter expectantes, de miſericordia, quæ ſuperexaltat iudicium, hanc pœnam auctoritate nobis in hac parte a iure conceſſa tibi duximus relaxandam, & relaxamus. Indulgẽtes tibi, vt, hoc non obſtante, licite poſsis ad ſuperiores Ordines conſcendere, & in ſuſceptis etiam Ordinibus licite miniſtrare. Infamiam inſuper canonicã propter hoc per te cõtractam penitus abolentes, & reſtituen-

tes te in integrum pristino statui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur, vt deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum capitulo suo, siue ab ipso capitulo deputatis, & etiã solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum capitulo suo deponit ab Ordine clericos primæ tonsuræ, & in minoribus Ordinibus constitutos, si post huiusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum vltra proprium Episcopũ, in examine, & in definitione, & sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus, qui omnes possint procedere contra Episcopum vsque ad conclusionem tantum, & definitio tam circa condemnationem, quã absolutionem, reseruatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sententia depositionis ab Ordine, si intenditur, vt post eã sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarij, cum præsentia capituli, siue cum consilio, & assensu Episcoporum respectiue, prout eam requirit, in hũc modum, videlicet.

Quia nobis euidenter, & legitime constat, te tale crimen, seu flagitium commisisse, quod non solum graue, verumetiam damnabile est, & damnosum, idcirco de talium cõsilio, & assensu ab omni ordine, & priuilegio clericali te sententialiter perpetuo duximus deponendum, & deponimus.

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam maiorum, quam minorum executione perpetuo est exutus. Verum si Episcopus deponens euidēter agnouerit in posterum emendationem vitæ, & morum depositi, vel forte sententiam suam iniustam fuisse, poterit ei de iure misericorditer restituere graduum, & Ordinum executionem, qua priuatus extiterat; quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, siue sit Cathedralis, siue alia; & coram altari, quia & ibi Ordinum gradus distribuuntur; & potest fieri per Episcopum solum cum capitulo suo, nō solum in quatuor temporibus, verum etiā quolibet tempore, & sine Missæ celebratione, & tam restituens, quam restituendus debent esse ieiuni. Depositus ergo, qui restitutionem priuilegij clericalis, & executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluuiali, tempori conuenientibus, & mitra simplici, baculum pastoralem in manu tenente, & in faldistorio ante medium altaris sedente, qui, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit.

℣. Deus in adiutorium meū intende.

℞. Domine ad adiuuandum me festina.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℞. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Et hæc secundo, & tertio dicuntur. Deinde subiungit Pōtifex.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

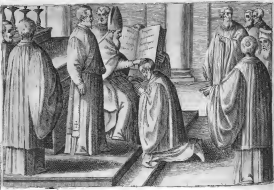
℣. Saluum fac seruum tuum

Do-

Domine.
℞. Deus meus ſperantē in te.
℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.
℞. Et de Sion tuere eum.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℞. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℞. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui in ſanctis habitas, & pia corda non deſeris, ſuſcipe propitius orationem noſtram, & hunc famulum tuum quem delictorum catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis abſoluat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
℞. Amen.

Tum ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſuper caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens.

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Epiſcopus auctoritate a Deo mihi conceſſa per hanc manus impoſi-

positionem restituo tibi carissimo filio priuilegium clericale,& executionem Ordinis, & gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolitatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo posis digne custodire ostia domus Domini cũ omnibus, quæ intra retinentur;& distincte legere de codice audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatẽ imponẽdi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & vt deinceps digne posis accẽdere luminaria Ecclesiæ,& ante Euangeliũ portare. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens.

Benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super te, & maneat semper.

℟. Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac priuilegij clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, vsque ad manus impositionem, ad quam Pontifex cum mitra sedens dicit.

In nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus per hanc manus impositionẽ restituo tibi dilectissimo filio priuilegiũ clericale,& executionẽ Ordinum, & graduũ Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolitatus, & Subdiaconatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo digne posis custodire ostia domus Domini cũ omnibus, quæ intra retinentur; & distincte legere de codice, audiente populo Dei; ab hinc in antea habeas potestatẽ imponẽdi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & posis

digne

digne accẽdere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangeliũ portare; ac legere Prophetias, Epiſtolas ad Miſſas, & miniſtrare Diacono, ac Presbytero, vel Epiſcopo. Præſtante eodem Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra, quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, & minorũ Ordinum, ac priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter per omnia, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, ad quã Pontifex ſedens cum mitra, dicit.

IN nomine Domini. Ego licet peccator, tamen Epiſcopus, per hanc manus impoſitionẽ, reſtituo tibi dilectiſsimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduũ Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, Acolitatus, Subdiaconatus, & Diaconatus, quo fueras iuſte priuatus, & ab eo depoſitus, vt amo do poſsis digne cuſtodire Oſtia domus Domini; cũ omnibus, quæ intra retinentur, & diſtincte legere de codice, audiente populo Dei; & habeas poteſtatem imponendi manus ſuper energuminos, ſiue catechumenos, ſiue baptizatos; & poſsis digne accendere luminaria Eccleſiæ, & ante Euangelium portare, ac legere Prophetias, & Epiſtolas, ac Lectionem Euangelicam ad Miſſas, & in eis miniſtrare Presbytero, vel Epiſcopo, & fundere aquam in Euchariſtiam ſanguinis Chriſti. Præſtante Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra; quo facto, ille oſculatur manũ dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, & minorũ Ordinum, & priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, in qua Pontifex cum mitra ſedens, dicit.

IN nomine Domini. Ego, quamuis peccator, tamen Epiſcopus per hãc manus impoſitionẽ reſtituo tibi dilectiſſimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum,& graduum Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, Acolitatus, Subdiaconatus, Diaconatus,& Presbyteratus, quibus fueras iuſte depoſitus, & priuatus; vt amodo poſsis digne cuſtodire oſtia domus Domini cum omnibus, quæ intra retinentur; & diſtincte legere de codice, audiẽte populo Dei; & ab hinc in antea habeas poteſtatem imponendi manus ſuper energumenos, ſiue baptizatos,ſiue catechumenos;& poſsis digne accendere lumInaria Eccleſiæ, & ante Euangelium portare; ac dicere Prophetias, & Epiſtolas; ac lectionem Euangelicam ad Miſſas, & in eis miniſtrare Diacono,Presbytero, & Epiſcopo, & fundere aquã in Euchariſtiã ſanguinis Chriſti; ac Miſſas celebrare pro viuis, ac defunctis, acceptabiles quoque hoſtias offerre Deo, & miniſterium Preſbyterale deuote perficere, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto,qui viuit,& regnat Deus in ſæcula ſæcul. Amen.

Tum benedicit ei, vt ſupra; quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis,ſurgenſque diſcedit.

Nũc degradatiõe ſubijcimus.

SI clericus ſecundum primã formã ſententialiter depoſitus, incorrigibilis appareat,debet excõmunicari. Et ſi poſtmodum in profundum malorum veniens contempſerit, tunc,vt cum Eccleſia non habeat vltra, quid faciat, Pontifex debet illum degradaré, & curiæ ſæculari relinquere,quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS Forma.

DEgradandus indumentis Sacerdotalibus, ſi Sacerdos ſit,indu-

tus, vel Diaconalibus, si sit Diaconus, & sic de reliquis Ordinibus, & indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero quasi exequendo sententiã depositionis in illum dudum prolatam, præsente iudice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro, vel cultello, vel alio huiusmodi leuiter, sine sanguinis effusione loca manuum illius, quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, & etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, & sigillatim detrahit illi omnia insignia, siue sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, & demum exuit illũ habitu clericali, & induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsenti, vt illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatũ, & exauctoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notãdum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria coepiscoporũ præsentia, non est etiam vis, siue in Ecclesia fiat, siue extra in platea, siue Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, siue non; & talis degradatio, solemnis depositio vocatur, propriè tamen loquendo, quis a dignitatibus, & honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur; & post talem degradationem iuste, & rite factam solus Romanus Põtifex cum tali dispẽsat. Episcopus tamẽ ante ipsam insigniũ detractionem, & etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, & restituere solo verbo potest, sicut & verbaliter depositus fuit, vt præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animaduerterit, talis depositio, & degradatio iniusta, vel nulla inueniatur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secũdum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio, & restitutio fiat, & insignia sibi detracta seriatim, sigillatim, & solemniter ei coram altari re-

ſtituantur. Et, ſi ſit Epiſcopus, recuperabit orarium, baculũ, annulum, ſandalia, mitram, & alia inſignia Põtificalia; ſi Preſbyter, orariũ & planetã; ſi Diaconus, orariũ, & dalmaticam; ſi Subdiaconus, tunicellam, & manipulum. Et reliqui gradus in reſtitutione ſua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamẽ (quod conuenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio ſic fieri. In primis in publico extra Eccleſiam paratur aliquis eminens congruẽtis ſpatij locus, pro degradatione facienda, ſupra quem ordinatur vna credentia ſimplici tobalea cooperta, ſupra quã ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, & hoſtia; vnum vas vini; vnũ vas aquæ; liber Euãgeliorum; liber Epiſtolarum; bacile cum buccali, & mantili; vnum candelabrum cum candela extincta, liber Exorciſmorum; liber Lectionũ; claues; Antiphonarium; forfices; cultellus, aurvitrum; paramenta pro degradando, videlicet, ſi degradandus ſit Archiepiſcopus: Ordinentur ſuper dictam credentiam ſuperpelliceum; ſandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; ſtola; dalmatica; chirothecæ; alia ſtola; planeta; mitra; annulus Pontificalis; pallium; baculus paſtoralis; & aliqua veſtis habitus ſæcularis. Si vero degradandus non ſit Archiepiſcopus, ſed Epiſcopus tantum, omiſſo pallio, ponuntur ſuper credentiam omnia alia prædicta. Si vero Presbyter tantum, omiſsis, pallio, & alijs Pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in alijs Ordinibus, etiam in ordinatione credẽtiæ obſeruatur. Item paratur in dicto loco faldiſtorium pro Pontifice degradatore, ſedilia pro officialibus. Vocantur, & ibidem adſint miniſtri Pontificis; iudex ſæcularis, cui degradatus cõmittitur; notarius, qui proceſ-

ſum degradationis legit, ſi opus erit, vel Pontifici placet; & barbitonſor.

Hora congruenti ducitur degradandus, ſiue ſit Archiepiſcopus, ſiue quicumq. alius, quotidiano ſuo habitu indutus, ſuper dictum locum ad hoc præparatum; vbi cũ fuerit, ſoluitur, & liber ibidem manet. Tum a clericis induitur omnibus paramentis ſui Ordinis, vt præmittitur, ſupra credentiam ordine ſuo poſitis, incipiẽdo a ſuperpelliceo, & continuando vſque ad vltimum paramentum ſui Ordinis. Quo ſic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, & pluuiali rubeis, ac mitra ſimplici, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens aſcẽdit ad locum prædictum, & ibidem ſedet in faldiſtorio in conuenienti loco ſibi parato, verſus ad populũ, aſtante ſibi iudice ſæculari. Tũ degradandus, ſiue Archiepiſcopus fuerit, ſiue alius, omnibus ſuis Ordinis veſtibus ſacris indutus, & ſingulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem ſuum ſpectans, ac ſi deberet in ſuo officio miniſtrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, vt ſupra, ſedens populo in vulgari notificat degradationis huiuſmodi cauſam; deinde contra degradandum ſententiam fert in hæc verba, ſi ſit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel clericus, & prius huiuſmodi ſententia lata non ſit.

IN nomine Pa ✠ tris, & Filij, & Spiritus ✠ sancti. Amen. Quia nos N. Dei, & Apostolicæ sedis gratia Episcopus N. per viam accusationis, vel, denutiationis, aut, inquisitionis cognoscentes de crimine N. contra N. Presbyterum, vel, Diaconum, vel, Subdiaconum, seu, Clericum propter ipsius confessionem, vel legitimas probationes, euidẽter inuenimus eum ipsum crimen commisisse, quod cũ non solum grande, sed etiam damnabile, & damnosum sit, & adeo enorme, quod exinde non tantum diuina maiestas offensa, sed & vniuersa ciuitas commota est, & ob hoc indignus officio, & beneficio Ecclesiastico sit redditus; idcirco nos auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & nostra ipsum omni huiusmodi officio, & beneficio Ecclesiastico sententialiter perpetuo priuamus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo deponimus, & pronũtiamus realiter, & actualiter secundum traditionem canonũ

depo-

deponēdum, & degradandū.

Qua sententia sic, vt præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo singula ornamēta sibi iuxta Ordinem suum tradita, inchoando ab vltimo ornamento, & descendendo gradatim, cōtinuans vsque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datū fuit, hoc ordine.

DEGRADATIO AB ordine Pontificali.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, sic dicendo.

PRærogatiua Pontificalis dignitatis, quæ in pallio designatur, te exuimus, quia male vsus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amouet ei mitrā, dicendo.

MItra, Pōtificalis dignitatis, videlicet, ornatu, quia eā male præsidendo fœdasti, tuū caput denudamus.

Deinde vnus ex ministris tradit degradando librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

REdde Euangelium, quia prædicandi officio, quo, spreta Dei gratia, te indignum fecisti, te iuste priuamus.

Deinde Pontifex degradator amouet annulū de digito degradandi, sic dicens.

ANnulum fidei, scilicet, signaculum, tibi digne subtrahimus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiam temere violasti.

Tum vnus ex ministris tradit degradando in manus baculum pastoralem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens.

AVferimus a te baculum pastoralem, vt inde correctionis officium, quod turbasti, non valeas exercere.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices, & manus leuiter

cum cultello, aut vitro, dicens.

SIc ſpiritualis benedictionis, & delibutionis myſticæ gratia, quantum in nobis eſt, te priuamus, vt ſanctificandi, & benedicendi perdas officium, & effectum.

Poſt hæc Pontifex cum eodem cultello, aut vitro abradit leuiter caput degradandi, dicens.

COnſecrationem, & benedictionem, atq. vnctionẽ tibi traditam radendo delemus, & te ab ordine Pontificali, quo inhabilis es redditus, abdicamus.

Tum degradando per miniſtros extrahuntur ſandalia.

DEGRADATIO AB Ordine Presbyteratus.

Miniſtri tradunt in manus degradandi calicem cũ vino, & aqua, ac patena, & hoſtia, quẽ Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

AMouemus à te, quin potius amotam eſſe oſtendimus poteſtatẽ offerendi Deo ſacrificium, Miſſamque celebrandi tam pro viuis, quã pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leuiter cum cultello, vel vitro pollices, & indices vtriuſque manus degradandi, dicens.

POteſtatem ſacrificandi, cõſecrandi, & benedicendi, quam in vnctione manuum, & pollicum recepiſti, tibi tollimus hac raſura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit caſulam, ſiue planetam per poſteriorem partem caputij, & degradandum exuit, dicens.

VEſte Sacerdotali caritatẽ ſignante te merito exſpoliamus, quia ipſam, & omnem innocentiam exuiſti.

Tum Põtifex degradator aufert a degradando ſtolã, dicẽs.

SIgnum Domini per hanc ſtolam turpiter abieciſti, ideoq. ipſam a te amouemus,

quem

quem inhabilẽ reddimus ad omne Sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB Ordine Diaconatus.

Ministri tradunt degradando in manus librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus eius, dicens.

A Mouemus a te potestatẽ legẽdi Euangelium in Ecclesia Dei, quia id non competit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmatica, dicens.

L Euitico ordine te priuamus, quia tuum in eo ministerium non impleuisti.

Deinde Pontifex degradator amouet degradando stolam de humeris, proijciens eam post tergum, dicens.

S Tolam candidam, quam acceperas, immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio, exemplum conuersationis tuæ fidelibus præbuisti, vt plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, iuste a te amouemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB Ordine Subdiaconatus.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarũ, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens.

A Vferimus tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunicella, dicens.

T Vnica Subdiaconali te exuimus, cuius cor, & corpus timor Domini castus, & sanctus in æternũ permanens non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens.

Depo-

DEpone manipulum, quia per fructus bonorũ operum, quos designat, non expugnasti spirituales insidias inimici.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi dicit.

QVia vocem tuam non castigasti, ideo amictum a te auferimus.

Post hæc vnus ex ministris tradit in manus degradando vrceolos cum vino, aqua, ac bacile cum manutergio, ac calicem vacuum cũ patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi vrceolos cum vino, & aqua ac bacile cum buccali, & manutergio. Pontifex vero calicem vacuum, & patenam tollit, dicens.

POtestatem introeundi sacrarium, tangendi pallas, vasa, & alia indumenta sacra, omneque Subdiaconatus ministerium exercendi a te amouemus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, & amictum

DEGRADATIO AB Ordine Acolitatus.

VNus ex ministris tradit in manus degradãdo vrceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

IMmunde, vinum, & aquam ad Eucharistiam de cætero non ministres.

Tum vnus ministrorum tradit in manus degradando candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens.

DImitte perferendi visibile lumen officium, quia præbere spirituale moribus neglexisti, atq. vniuersum Acolitatus officium hic depone.

DEGRADATIO AB Ordine Exorcistatus.

Vnus ex ministris tradit degradãdo in manus librũ Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

PRiuamus te poteſtate imponendi manũ ſuper energumenos, & dæmones de obſeſsis corporibus expellendi, omni tibi Exorciſtatus officio nterdicto.

DEGRADATIO AB Ordine Lectoratus.

Vnus miniſtrorum tradit degradando in manus librũ Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

IN Eccleſia Dei non legas vlterius, aut cantes; nec panes, aut fructus nouos vllatenus benedicas, quia tuum officium non impleuiſti fideliter, & deuote.

DEGRADATIO AB Ordine Oſtiariatus.

Vnus ex miniſtris tradit degradando in manus claues Eccleſiæ, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

QVia in clauibus erraſti, claues dimitte; & quia oſtia cordis tui male dæmonibus obſeraſti, amouemus a te officium Oſtiarij; vt non percutias cymbalum; non aperias Eccleſiam, non ſacrarium, nõ librum amplius prædicanti.

DEGRADATIO A prima Tonſura.

POntifex degradator extrahit degradando ſuperpelliceũ dicens.

AVctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac noſtra, tibi auferimus habitum clericalem, & nudamus te religionis ornatu, ac deponimus, degradamus, ſpoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali; & velut clericalis profeſsionis indignũ redigimus te in ſeruitutem, & ignominiam habitus ſæcularis, ac ſtatus.

Tum Pontifex degradator cũ forſicibus tondere incipit, & per barbitonſorẽ ibidem præſentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens.

TE velut ingratum filium a ſorte Domini, ad quam vocatus fueras, abijcimus, & coronam tui capitis, regale quidem ſignũ Sacerdotij de tuo capite amouemus, propter tui regiminis prauitatem.

Tum miniſtri Pontificis exuunt degradatum veſte, & habitu clericali, & ipſum induũt habitum ſæcularem. Quo facto, ſi fuerit talis caſus, quod degradatus tradi debeat curiæ ſæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, ſed in hunc modum contra ipſum pronũtiat, dicens.

PRonuntiamus, vt hunc exutum omni ordine, ac priuilegio clericali curia ſæcularis in ſuum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, & ex corde, omni inſtantia, pro miſerrimo illo derelicto intercedit apud iudicẽ ſæcularem, vt citra mortis periculum, vel mutilationis contra degradatum ſententiam moderetur, dicens.

DOmine iudex, rogamus vos cũ omni affectu, quo poſſumus, vt amore Dei, pietatis, & miſericordiæ intuitu, & noſtrorum interuentu precaminũ miſerrimo huic nullum mortis, vel mutilationis periculum inferatis.

Quo facto, miniſtri curiæ ſæcularis degradatũ ſub ſua cuſtodia recipiunt, & diſcedunt.

ORDO EXCOMMVnicandi, & abſoluendi.

NOtandum quod triplex eſt excommunicatio, videlicet, minor, maior, & anathema. Minor excommunicatio contrahitur per ſolam participationem cum excommunicato,

& a tali potest simplex Sacerdos absoluere absque iuratoria cautione; taliter autem excõmunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens.

CONfiteor Deo; & tibi N. quod sum excommunicatus, quia participaui tali excõmunicato in oratione, vel, locutione, vel, bibendo, vel, comedendo cum eo.

Sacerdos vero absoluẽs eum, dicit huiusmodi verba.

AVctoritate Dei omnipotentis, & mihi concessa absoluo te a vinculo huius excõmunicationis, quam cõfessus es, & a qualibet alia simili, si qua teneris, in quantum possum, & debeo; ac restituo te Ecclesiasticis Sacramentis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Maior vero excõmunicatio, quam Pontifex per sentẽtiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur.

CVm ego N. talem primo, secundo, tertio, & quarto, ad malitiam conuincẽdam legitime monuerim, vt tale quid faciat, vel non faciat, ipse vero mandatum huiusmodi contẽpserit adimplere, quia nihil videretur obediẽtia prodesse humilibus, si contemptus cõtumacibus non obesset. Idcirco auctoritate Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omniũ Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis, & tamdiu ipsum vitandum denuntio, donec adimpleuerit, quod mandatur; vt spiritus eius in die iudicij saluus fiat.

Circa absolutionem vero ab hac maiori excommunicatione, siue a canone, siue ab homine prolata tria sunt specialiter attendenda. Primum est, vt excommunicatus iuret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, & ipsius absoluentis, super eo, propter quod excõmunicationis vinculo est ligatus; & si propter manifestam

offen

offensam excõmunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, vt reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus nãque (vbi sic fieri solitum est) exutus vsque ad camisiam ante fores Ecclesiæ coram Pontifice ipsum absoluere volente, qui indutus amictum, stolã, pluuiale violaceum, & mitrã simplicem sedet super faldistorium ante principalẽ portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionẽ petit. Pontifex vero primum accipit ab eo iuramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde acceptain dextera manu virga, dicit Psalmum.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Alius Psalmus.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viã tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Cõfiteãtur tibi populi Deus: cõfiteãtur tibi populi omnes.

Lætentur, & exultent gentes quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

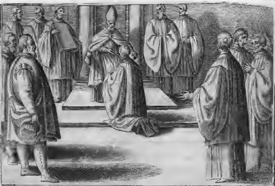
Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leuiter inter spatulas verberat absoluendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas.
℟. Sed libera.
℣. Saluum fac ſeruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.
℟. Deus meus ſperãtem in te.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.
℟. Et filius iniquitatis non nocebit ei.
℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, ſuſcipe deprecationẽ noſtrã, & hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quã excõicationis catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis clemẽter abſoluat. Per Chriſtum

Dominum nostrum.
℟. Amen.

Oremus.

Præsta, quæsumus, Domine, huic famulo tuo, vel, huic famulæ tuæ dignum pænitentiæ fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo, reddatur innoxius, vel, innoxia. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

Auctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apostolorũ Petri, & Pauli, atq. Ecclesiæ suæ sanctę, & ea, qua fungor, absoluo te a vinculo talis excõicationis, qua ex tali causa ligatus vel, ligata eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, & apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens.

Reduco te in gremium sanctę matris Ecclesiæ, & ad consortium, & communionẽ totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus; & restituo te participationi Ecclesiasticorum Sacramẽtorũ. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amẽ.

Tertium est, quod absoluto fieri debent iusta, & rationabilia præcepta. Circa quod considerandũ est; vtrum ipse fuerit ligatus a canone, vel ab homine. Si a canone, satis facto ei, quem læsit, iniungendum est sibi, ne vlterius contra illum canonem faciat. Quandoque tamen cogẽdus est de iure sufficienter super hoc cauere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad sedẽ Apostolicam accedere possit, & propterea ab Ordinario absoluatur; tunc iniungendum est absoluto, vt statim impedimẽto cessante, debeat se sum-

mo Pontifici præsentare, vel eius Legato, mandatum illius super hoc impleturus, quod tamẽ in pueris, & mulieribus, & similibus non seruatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, & tunc aut offensa eius est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquam absoluatur; aut est dubia, & tunc si post absolutionem apparuerit, ipsum iniuste fuisse ligatum, nihil omnino præcipiendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum iuste fuisse ligatum, præcipiendũ est ei, quod satisfaciat competenter.

Quando vero anathema, idest, solemnis excommunicatio pro grauioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, stola, pluuiali violaceo, & mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis indutis, & tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentes in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare maius, aut alio loco publico, vbi magis sibi placebit, & ibi pronuntiat, & profert anathema, hoc modo.

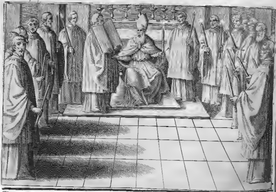
Quia N. diabolo suadente, Christianam promissionem, quam in Baptismo professus est, per apostasiam postponens, Ecclesiam Dei deuastare, Ecclesiastica bona diripere, ac pauperes Christi violenter opprimere non veretur, idcirco soliciti, ne per negligentiam pastoralem pereat, pro quo in tremendo iudicio, ante principem Pastorum Dominum nostrum Iesum Christum rationem reddere cõpellamur, iuxta quod Dominus ipse terribiliter comminatur dicens. Si non annũtiaueris iniquo iniquitatem suam, sanguinẽ eius de manu tua requirã. Monuimus eũ canonice, primo, secundo, tertio, & etiam quarto ad eius malitiam conuincendam, ipsum ad emendationem, satis-

factionem, & pænitentiam inuitátes, & paterno affectu corripientes. Ipse vero, pro dolor, monita salutaria spernẽs Ecclesiæ Dei, quã læsit, superbiæ spiritu inflatur, satisfacere dedignatur. Sane præceptis Dominicis, atq. Apostolicis informamur, quid de huiusmodi præuaricatoribus agere nos oporteat. Ait enim Dominus. Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & proijce abs te. Et Apostolus inquit: Auferte malum ex vobis. Et iterum: Si is, qui frater nominatur, est fornicator, aut auarus, aut idolis seruiens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cũ eiusmodi nec cibũ sumere. Et Ioannes præ cæteris dilectus Christi discipulus talẽ nefarium hominẽ salutare prohibet, dicens: Nolite recipere eum in domũ, nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, cõmunicat operibus eius malignis. Dominica itaq. atque Apostolica præcepta, adimplẽtes, mẽbrum putridũ, & insanabile, quod medicinã nõ recipit, ferro excõicationis ab Ecclesiæ corpore abscindamus, ne tam pestifero morbo reliqua corporis membra, veluti veneno, inficiantur. Igitur quia monita nostra, crebrasq. exhortationes contẽpsit, quia tertio secũdum Dominicum præceptum vocatus ad emendationem, & pænitentiam venire despexit, quia culpam suã nec cogitauit, nec confessus est, nec missa legatione, excusationem aliquam prætendit, nec veniã postulauit, sed diabolo cor eius indurante, in incæpta malitia perseuerat, iuxta quod Apostolus dicit: Secundum duritiam suam, & cor impænitens thesaurizat sibi iram in die iræ: Idcirco eum cum vniuersis complicibus, fautoribusque suis iudicio Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beati Petri principis Apostolorum, & omniũ Sanctorum, necnon & mediocritatis nostræ auctoritate, & potestate ligandi, & soluendi

in cælo, & in terra, nobis diuinitus collata a pretiosi corporis, & sanguinis Domini perceptione, & a societate omniũ Christianorum separamus, & a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in cælo, & in terra excludimus, & excommunicatum, & anathematizatum esse decernimus; & damnatum cũ diabolo, & angelis eius, & omnibus reprobis in ignem æternum iudicamus; donec a diaboli laqueis resipiscat, & ad emendationem, & pænitentiã redeat, & Ecclesiæ Dei, quam læsit, satisfaciat, tradentes eum sathanæ in interitum carnis; vt spiritus eius saluus fiat in die iudicij.

Et omnes respondent.

Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quã Sacerdotes debent proijcere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deinde epistola Presbyteris per parochias, & etiam vicinis Episcopis mittatur continens nomen excommunicati, & excõmunicationis causam; ne quis per ignorantiã vlterius illi

com-

communicet, & vt excõicatio nis occasio oĩbus auferatur.

Si vero anathematizatus pænitẽtia ductus veniam postulare voluerit, & emendationem promittere, Pontifex, qui eum excommunicauit, paratus, vt supra, ante ianuas Ecclesiæ venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, & duodecim Presbyteri cottis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus iniuria, vel damnum est illatum, & ibidem secundum leges diuinas omne damnum commissum emẽdetur. Tum anathematizzatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si pænitẽtiam, prout canones præcipiũt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, pænitentiam implorat, & de futuris cautelam spõdet. Tunc Pontifex sedens cum mitra dicit cum ministris septem Psalmos pænitentiales, quos require supra sub benedictione Abbatis. Quibus dictis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluum fac seruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.
℟. Deus meus sperãtem in te.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem no-

ſtram, & hunc famulum tuũ, vel famulam tuam, quem, vel, quam excõmunicationis catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis abſoluat. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

PRæſta, quæſumus, Domine, huic famulo tuo, vel, famulæ, dignum pænitentiæ fructum, vt Eccleſiæ tuæ ſanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admiſſorum veniam conſequendo reddatur innoxius. Per Chriſtũ Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ſedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

AVctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apoſtolorũ Petri, & Pauli, atq. Eccleſiæ ſuæ ſanctæ, & ea, qua fungor, abſoluo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali cauſa ligatus eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Tum ſurgit cum mitra Pontifex, & apprehendens abſolutum per dexteram manũ introducit eum in Eccleſiam vſque ante gradus maioris altaris, interim dicens.

REduco te in gremium ſanctæ matris Eccleſiæ, & ad conſortium, & communionẽ totius Chriſtianitatis, a quibus fueras per excommunicationis ſententiã eliminatus; & reſtituo te participationi Eccleſiaſticorum Sacramentorum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Quo dicto, & ipſis ante gradus maioris altaris peruentis, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero aſcendit ad altare, vbi ſtãs verſus ad introductum, depoſita mitra, abſolute dicit.

Oremus.

MAieſtatem tuam, quæſumus, Domine ſancte, pater omnipotẽs, æterne Deus, qui nõ mortem peccatorum, ſed pænitentiam ſemper inquiris, reſpice flentem famulũ tuum, attende proſtratum, eiuſque planctum in gaudium

tua miseratione cõuerte; scinde delictorum saccũ, & indue eum lætitia salutari; vt post longam peregrinationis famem de sanctis altaribus satietur, ingressusque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomẽ gloriæ tuæ semper. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miseratiónum tuarum peccata pęnitentiũ deles, & præteritorũ criminũ culpas venia tuę miseratiõis euacuas, respice propitius super hũc famulum tuum, & remissionem sibi omniũ peccatorũ suorum tota cordis deuotione poscentẽ deprecatus exaudi; renoua in eo, pijssime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, seu diabolica fraude violatum est, & vnitati corporis Ecclesiæ membrorum perfecta remissione restitue. Miserere, Domine, gemituum, miserere lacrymarum eius, & non habentem fiduciam, nisi in misericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, & discedit.

ORDO AD RECONciliandum apostatam, schismaticum, vel hæreticum.

POntifex apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluuiali albo, & mitra simplici sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens.

Credis duodecim articulos fidei?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli, & terræ?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis & in Iesum Christum filium eius vnicum Dominũ nostrum?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod passus est sub Põtio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod descendit ad inferos?

Ille respondet.

Cre-

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod tertia die reſurrexit a mortuis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod aſcendit ad cælos, & ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod venturus eſt iudicare viuos, & mortuos?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Spiritum ſanctum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis ſanctam Eccleſiã Catholicam, Sãctorum communionem?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis remiſsionem omniũ peccatorum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis carnis reſurrectionẽ, & vitam æternam?

Ille reſpondet.

Credo.

Deinde Pontifex ſurgit cum mitra, & ſuper illum genuflexum dicit abſolute, incipiens.

Exorcizo te, immunde ſpiritus, per Deum Patrem omnipotentem, & per Ieſum Chriſtum filium eius, & per Spiritum ſanctum, vt recedas ab hoc famulo Dei, quẽ Deus, & Dominus noſter ab erroribus, & peceptionibus tuis liberare, & ad ſanctam matrem Eccleſiam Catholicam, atque Apoſtolicam reuocare dignatur. Ipſe tibi imperet maledicte, ac damnate, qui pro ſalute hominum paſſus, mortuus, & ſepultus eſt, te, atque omnes vires tuas ſuperauit, ac reſurgens cælos aſcendit, inde venturus iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.

Tunc

Tunc ſignat illum cum pollice dexteræ manus in fronte ſigno crucis, dicens.

Accipe ſignũ crucis Chriſti, atque Chriſtianitatis, quod prius acceptum non cuſtodiuiſti, ſed male deceptus abnegaſti.

Deinde ſurgit ille, & Põtifex, retenta mitra, ſiniſtra ſua illum apprehendit per manum dexteram dicens.

Ingredere in Eccleſiã Dei, a qua incaute oberraſti, ac ac euaſiſſe te laqueos mortis, agnoſce; horreſce idola; reſpue omnem prauitatem, ſiue ſuperſtitionem hæreticã, vel, gentilem, aut iudaicam. cole Deum Patrem omnipotentẽ, & Ieſum Chriſtũ filium eius, & Spiritum ſanctum, vnum, viuum, & verum Deum, ſanctam, & indiuiduam Trinitatem.

Tum introducit illum in Eccleſiam per manum, vt eũ apprehendit, vſque ad altare maius, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex vero aſcendit ad medium altaris, vbi depoſita mitra, ſtãs verſus ad illum, dicit abſolute.

Omnipotens ſempiterne Deus, hanc ouem tuam de faucibus lupi tua virtute ſubtractã paterna recipe pietate, & gregi tuo reforma pia benignitate; ne de familiæ tuæ damno inimicus exultet, ſed de conuerſione, & liberatione eius eccleſia tua, vt pia mater de filio reperto gratuletur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.

Oremus.

Deus, qui hominẽ ad imaginem tuam conditũ miſericorditer reparas, quem mirabiliter creaſti, reſpice propitius ſuper hunc famulum tuum, vt quod huius ignorantiæ cæcitate hoſtili, & diabolica faude ſurreptum eſt, indulgentia tuæ pietatis ignoſcat, & abſoluat; & altaribus ſacris, recepta veritatis tuæ cõmunione, reddatur. Per Chriſtum Dominũ noſtrum. ℞. Amen.

Deinde ſedet ibidem Pontifex

fex ſuper faldiſtorio, & accepta mitra, interrogat illum iterum de fide Catholica, dicens.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli & terræ?

Reſpondet ille.

Credo.

Interrogatio.

Credis & in Ieſum Chriſtum eius filium, vnicum Dominũ noſtrum natum, & paſſum?

℞. Credo.

Interrogatio.

Credis in Spiritum ſanctum, ſanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum communionem, remiſsionem peccatorum, carnis reſurrectionem, & vitam æternam poſt mortem?

Reſpondet.

Credo.

Poſtea interrogat Pontifex.

Homo, abrenuntias ſathanæ, & angelis eius?

Reſpondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Abrenuntias etiam omni ſectæ gentilitatis, vel hæreticæ prauitatis, ſiue Iudaicæ ſuperſtitionis?

Reſpondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Vis eſſe, & viuere in vnitate ſanctæ fidei Catholicæ?

Reſpondet.

Volo.

Tunc depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & reconciliatus accedit ad pedes eius, coram eo genuflectens. Pontifex vero imponit manum dexteram ſuper caput illius, dicens.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui dignatus es hunc famulum tuum ab errore gentilitatis, vel, mendacio hæreticæ prauitatis, ſiue, iudaicæ ſuperſtitionis clemẽter eruere, & ad Eccleſiam tuã ſanctam reuocare, tu, Domine, emitte in eum Spiritum ſanctum paraclitum de cælis. ℞. Amen.

Spiritum ſapientiæ, & intel-

lectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eum lumine splendoris tui, & in nomine eiusdẽ Domini nostri Iesu Christi signetur signo cru ✠ cis in vitã æternam. ℟. Amen.

Post hæc si reconciliatus sitis, qui præcipuus, & notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, vt supra, facit publice professionem, & abiurationẽ. Pontifice cũ mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens.

EGo N. comperto diuisionis laqueo, quo tenebar, diutina mecum deliberatione pertractans prona, & spontanea voluntate ad vnitatem sedis Apostolicæ, diuina gratia duce, reuersus sum: ne vero non pura mente, seu simulata reuersus existimer, spondeo sub ordinis mei casu, & anathematis obligatione, atque promitto tibi, tali, Episcopo, & per te sancto Petro Apostolorum principi, atque sanctissimo in Christo patri, & Domino nostro, Domino N. Papæ N. & successoribus suis, me numquam quorumlibet suasionibus, vel quocumque alio modo, ad schisma de quo, Redemptoris nostri gratia liberante, ereptus sum, reuersurum, sed semper in vnitate Ecclesiæ Catholicæ, & in cõmunione Romani Pontificis per omnia permansurum, vnde iurans dico per Deum omnipotentem, & sancta Dei Euangelia, me in vnitate, & cõmunione præmissis inconcusse mansurum. Et si (quod absit) ab hac me vnitate aliqua occasione, vel argumento diuisero, periurij reatum incurrẽs æternæ obligatus pœnæ inueniar, & cum auctore schismatis habeam in futuro sæculo portionem.

Deinde super librum Euãgeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, iunctis digitis, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificẽ ſigno crucis ſuper reconciliatum, ſurgit reconciliatus, & diſcedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæreſiarcha, ſeu præcipuus auctor alicuius hæreſis, omiſſa promiſſione præcedente, facit ſequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldiſtorio ante altare ſedente, dicens.

EGo N. cognoſcẽs veram Catholicam, & Apoſtolicam fidem, anathematizo hic publice omnẽ hæreſim, præcipue illam, de qua hactenus extiti infamatus, quæ aſtruere conatur hoc, vel illud. Cõſentio autẽ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & Apoſtolicæ ſedi ore, & corde profiteor me credere ſic vel ſic, & eandem fidem tenere, quam ſancta Romana Eccleſia auctoritate Euangelica, & Apoſtolica tenendam tradit. Iurans hoc per ſanctam omouſion, id eſt, eiuſdem ſubſtantiæ Trinitatem, per ſacroſancta Euangelia Chriſti, eos autem, qui contra fidem hanc venerint cum dogmatibus, & ſectatoribus ſuis æterno anathemate dignos eſſe pronuntio. Et ſi ego ipſe, quod abſit, aliquando contra hæc aliquid aſſentiri, aut prædicare præſumpſero, canonum ſeueritati ſubiaceam.

Et mox ambas manus extenſas, digitis non diſiunctis, ponit ſuper librum Euangeliorum, quem Pontifex ante ſe apertum tenet, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificẽ ſigno crucis ſuper reconciliatum, ſurgit ipſe reconciliatus, & diſcedit.

DE ITINERATIONE Prælatorum.

PRælatus incipiẽs iter agere, antequam equum aſcendit, inchoat hanc Antiphonam.

In viam pacis.

Canticum Zachariæ.

Benedictus Dominus Deus Israel: quia visitauit, & fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis: in domo Dauid pueri sui.

Sicut locutus est per per os Sanctorum: qui a sæculo sunt prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.

Iusiurandum, quod iurauit ad Abraham patrem nostrum: daturum se nobis.

Vt sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi.

In sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

Et tu puer, propheta Altissimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius.

Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitauit nos,

oriens

oriens ex alto.
Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viã pacis.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde dicit totam Antiphonam, & alia ſequentia.

IN viam pacis, & proſperitatis dirigat nos omnipotens, & miſericors Dominus, & Angelus Raphael comitetur nobiſcũ in via, vt cum pace, & ſalute, & gaudio reuertamur ad propria.
Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluos fac ſeruos tuos.
℟. Deus meus ſperantes in te.
℣. Mitte nobis Domine auxilium de ſancto.
℟. Et de Sion tuere nos.
℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
℣. Benedictus Dominus die quotidie.
℟. Proſperum iter faciat nobis Deus ſalutarium noſtrorum.
℣. Vias tuas Domine demonſtra nobis.
℟. Et ſemitas tuas edoce nos.
℣. Vtinam dirigantur viæ noſtræ.
℟. Ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.
℣. Erunt praua in directa.
℟. Et aſpera in vias planas.
℣. Angelis ſuis Deus mandauit de te.
℟. Vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.
℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui filios Israel per maris medium sicco vestigio ire fecisti, quiq. tribus Magis iter ad te, stella duce, pandisti, tribue nobis, quæsumus, iter prosperum, tempusque tranquillum; vt Angelo tuo sancto comite ad eum, quo pergimus, locum, ac demum ad æternæ salutis portum peruenire feliciter valeamus.

Deus, qui Abraham puerũ tuum de Vr Chaldæorũ eductum per omnes suæ peregrinationis vias illæsum custodisti, quæsumus, vt nos famulos tuos custodire digneris; esto nobis, Domine, in procinctu suffragium, in via solatium, in æstu vmbraculum, & in pluuia, & frigore tegumentum, in lassitudine vehiculum, in aduersitate præsidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt, te duce, quo tendimus, prospere perueniamus, & demum incolumes ad propria redeamus.

Adesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, & viam famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone; vt inter omnes viæ, & vitæ huius varietates tuo semper protegamur auxilio.

Præsta, quæsumus omnipotens Deus, vt familia tua per viã salutis incedat, & beati Ioannis præcursoris hortamenta sectando ad eum, quem prædixit, secura perueniat, Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum dicit Pontifex.

℣. Procedamus cum pace.

℟. In nomine Domini.
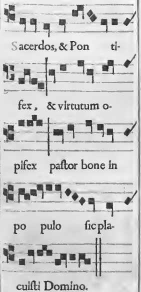
Et discedunt.

ORDO AD RECIpiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum.

CVm Prælatus, vel Legatus ciuitatem aliquā, vel oppidum insigne est ingressurus, processio cleri ex more loci ordinata cū cruce procedit illi obuiam extra portam vrbis, & cum Legatus, siue Prælatus aduenerit, Prælatus eius loci indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra pretiosis, siue primam dignitatem habens indutus superpelliceo, & pluuiali pretioso offert venienti crucem osculandam, quam Legatus, seu Prælatus ex equo, vel si maluerit, descēdens in terram super tapetem stratum genuflexus deuote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel maior, aut Presbyter, vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, & prosequūtur Antiphonam.
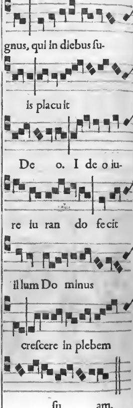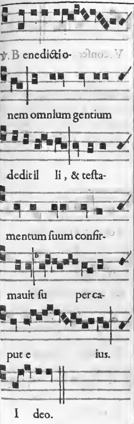

Sacer-

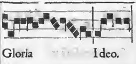

Vel dicatur Reſponſorium.

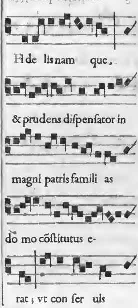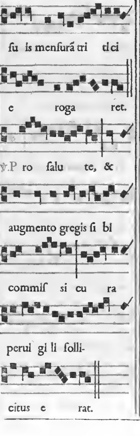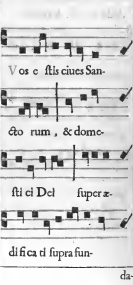

Si vero Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium.

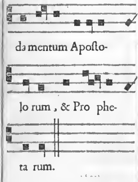

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati; etiamsi non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona.

da-

In porta autem vrbis conſueuerunt magiſtratus illius obuiare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne ſuſcipere, & aſſociare, ac baldachinum ſuper eum deferre. Incepta Antiphona, proceſsio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, niſi interſint canonici Cathedralis Eccleſiæ, ordine ſuo progreditur, & cantantur poſt dictas Antiphonas, ſeu Reſponſoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit vſque ad Eccleſiam maiorem, ſeu principalem loci. Si vero proceſsioni interſint canonici Eccleſiæ Cathedralis, illi ſoli poſſunt ire poſt crucem Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante proceſsionẽ; togati vero debẽt Legatum, ſeu Prælatũ ſequi. Cum Prælatus, ſeu Legatus deſcenderit, & intrat portam maioris, ſeu principalis Eccleſiæ, Prælatus Eccleſiæ, ſeu maiorem dignitatem habens, indutus vt ſupra, detecto capite offert illi aſperſorium cum aqua benedicta, quod Prælatus, ſeu Legatus accipiẽs aſpergit primo ſeipſum, deinde alios. Tum idem Prælatus Eccleſiæ, ſeu primam dignitatem habens offert ei nauiculam, aliquo alio Sacerdote ſuperpellicco induto thuribulum porrigente, & Legatus, ſeu Prælatus imponit incẽſum, & ſtatim Prælatus Eccleſiæ, ſeu dignitatem habens incenſat ipſum Prælatum, ſeu Legatum ſtantem cooperto capite, more conſueto.

Deinde procedunt ad altare maius Ecclesiæ, & ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, & orat Prælatus, seu Legatus. Interim vero Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem maiorē habens stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantē detecto capite, dicit.

℣. Protector noster aspice Deus.

℟. Et respice in faciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus, vel Presbyter Cardinalis. Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso, versu præcedente, dicit sequẽtes tantum.

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotẽs sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, protende super hũc famulum tuum, & cunctas cõgregationes illi commissas Spiritum gratiæ salutaris, & vt in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christũ Dominum nostrum.

℟. Amen.

His dictis, cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sãcto Patrono Ecclesiæ cum versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur versiculus, surgens Prælatus, vel Legatus ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, vbi stans ad ipsum altare versus cantat Orationem de

dicto

dicto Sancto; deinde ad medium altaris reuertitur, vbi stãs dat benedictionem solemnẽ populo, dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c. Qua data, facit promulgari per vnum ex suis, siue ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælatus Ecclesiæ, & alij, dimissis paramentis, associant illum vsque ad diuersorium suum. Cum vero nouus Prælatus primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur: loco orationis prædictæ. Omnipotens sempiterne Deus, &c. dicitur sequens oratio.

Oremus.

Deus omnium fidelium pastor, & rector, famulum tuum N. quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice, da ei, quæsumus, verbo, & exẽplo, quibus præest, proficere, vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORDO AD VISITANDAS Parochias.

Pontifex visitaturus diœcesim, & parochias suas, cum ad ciuitatẽ, seu oppida suæ diœcesis peruenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati, seu Legati dictum est. Hoc solo dempto, quod loco orationis. Omnipotẽs sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna, &c. seu Deus omnium. &c. ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens oratio.

Oremus.

Deus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, prætende societati nostræ gratiam tuam; vt per eos, in quibus habitas, tuũ in nobis sentiamus aduentum. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare maius, osculaturq. illud in medio, & ibidẽ populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missæ versus ad populũ sedens proponit populo causas aduentus sui, quia sacri canones, & Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primo ad absoluendas animas defunctorum.

Secundo, vt sciat, & videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter, & temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis; qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur; & diuina officia peragũtur; quale seruitium ibi impẽditur, qualis sit vita ministrorum, & populi, vt ex officio inquisitionis suæ per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur, & emendentur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, diuinationes, & similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarũ Rectores; ostendens diligenter

populo,

populo, quam damnabilia, & detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de iure, vel consuetudine ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest, protestans plebi, quod siquis, vel, siqua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio consilio eius indiguerit, paratus sit benigne audire, & consilium, & absolutionem impendere; ac pænitentiā misericorditer iniungere salutarē.

Quinto ad exhibēdum Sacramentum Confirmationis, cuius solus Episcopus ordinarius minister est.

Sexto inducit diligēter populum ad pænitentiam, & instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, & in articulis fidei, & qualiter debent declinare a malo, & facere bonum; fugere vitia, & sectari virtutes; alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populo confessio, & absolutio generalis, & indulgentia datur per Pontificē. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amictu, stola, pluuiali violacei, vel nigri coloris, & mitra simplici, & stans cum mitra iuxta altare versus ad populū incipit Antiphonam.

Si iniquitates.

Deinde cum ministris seu capellanis suis dicit Psalmum.

Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad

noctem:

noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua luceat eis.

Tum dicit totam Antiphonã. Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.

Quod secrete completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se, deinde imposito incenso in thuribulo, & illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat versus.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.
℣. In memoria æterna erunt iusti.
℟. Ab auditione mala non timebunt.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animas eorum.
℣. Requiem æternam dona eis Domine.
℟. Et lux perpetua luceat eis.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos pontificali fecisti dignitate vigere; præsta, quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferarijs, cruce, & clero præcedẽtibus, & cantãtibus Responsorium.

Qui

Qui Lazarum resuscitasti à monumento fætidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis Domine.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeteriũ interim dicens cũ ministris suis Antiphonam.

Si iniquitates &c.

Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

& Antiphona repetitur.

Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio cœmeterij, firmant se suo ordine, & chorus cantat Responsorium.

Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. Quãdo cæli mouendi sunt, & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli mouẽdi sunt, & terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris iudicare &c.

℣. Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua lu-

luceat eis.
Tum repetitur Reſponſoriũ.
Libera me Domine, &c.
Vſque ad primum verſum. Interim dum Reſpõſorium repetitur, offertur per digniorẽ Eccleſiæ nauicella, & per aliũ ex miniſtris thuribulum Pontifici, qui imponit incenſum more conſueto. Reſponſorio repetito, chorus cantat.
Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Mox Pontifex, mitra depoſita, conuenienti voce dicit.
Pater noſter.
Deinde aſpergit, & incenſat, prout fecit in Eccleſia. Quo facto dicit verſus.
Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. In memoria æterna erit iuſtus.
℟. Ab auditione mala non timebit.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animas eorum.
℣. Requiem æternam. &c.
℟. Et lux perpetua luceat eis.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apoſtolicos Sacerdotes famulos tuos Sacerdotali feciſti dignitate vigere, præſta, quæſumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur conſortio.

Deus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator, quæſumus clementiam tuam, vt noſtræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc ſæculo tranſierunt, beata Maria ſemper virgine intercedẽte, cum omnibus Sanctis tuis ad perpetuæ beatitudinis conſortium peruenire concedas.

Deus, cuius miſeratione animæ fideliũ requieſcunt, famulis, & famulabus tuis omnibus,

nibus hic, & vbique in Chriſto quieſcētibus da propitius veniam peccatorum; vt a cunctis reatibus abſoluti tecum ſine fine lætētur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo cantores dicunt.

℣. Requieſcant in pace.

℟. Amen.

Et mox Pōtifex, eleuata dextera, producit ſignū crucis ab omni parte ſuper cœmeteriū. Tum accepta mitra per Pontificem, reuertuntur omnes ad Eccleſiam ordine, quo venerunt, choro dicente congruenti voce ſine nota totum Pſalmū. Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam. cum ℣. Requiem æternam dona eis Domine. Et lux perpetua luceat eis. Quem etiam Pontifex ipſe dicit voce demiſſa cum miniſtris, ſeu capellanis ſuis: quibus dictis, & Pontifice ad chorum ante maius altare peruento, Pontifex, depoſita mitra, ſtans ibidem in medio verſus ad altare dicit.

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Abſolue, quæſumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarū ab omni vinculo delictorum, vt in reſurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos reſuſcitati reſpirent. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

His peractis, depoſitis ſtola, & pluuiali nigris, ſeu violaceis, & aſſumptis albis incipit viſitationē a Sanctiſsima Euchariſtia, ad Baptiſterium, inde ad ſancta Olea, ad ſacras Reli[illegible] tum ad altaria, & capel[illegible] ſacras Imagines, item ad [illegible]riſtiam, & cœmeterium ſe confert; poſtad ædes canonicales, hoſpitalia, confraternitates, & alia loca pia. Poterit poſtea Pontifex confirmare pueros, præmiſſa monitione, & alijs ſeruatis, prout ſupra in principio de confirmandis dictum eſt.

Expedita itaque Confirmatione, & benedictis ornamentis, ſiqua benedicēda ſunt, depoſitiſque indumentis Eccleſiaſticis, confeſsiones, & deinde quærelas, ſi quæ ſunt, audit. Tum de conuerſatione cleri, & populi, ac qualiter ſpiritualia, & temporalia in ipſa Eccleſia miniſtrantur, & de libris, ac ornamentis diligenter de plano inquirit.

Peracta demum viſitatione illius loci, & omnibus expeditis, cū diſcedere voluerit Pontifex in ſuo habitu communi accedit ad Eccleſiam, & ſtans ante altare in cornu Epiſtolæ verſus ad illud, dicit Pſalmum De profundis. totum cum Requiem æternam. & Antiphona. Si iniquitates. deinde dicit.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Requieſcant in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius miſeratione animæ fidelium requieſcunt, famulis, & famulabus tuis omnibus hic, & vbique in Chri-

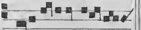
ſto quieſcētibus da propitius veniam peccatorum, vt a cunctis reatibus abſoluti, tecum ſine fine lætentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
℞. Amen.
Poſt hæc diſcedit, quo voluerit.

ORDO AD RECIPIENDVM procesſionaliter Imperatorem.

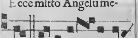

QVando Imperator venit ad aliquam vrbem, vel oppidū inſigne, clerus vrbis obuiam venit ei procesſionaliter, vt dictum eſt ſuperius de receptione Prælati, vel Legati, tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato, & Legato fieri ſolet. Imperator ex equo, vel (quod magis conuenit) deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur ibidem crucem, & ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam. Procesſio præcedit immediate Impera-

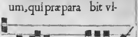
peratorem, & is, qui gladium Imperatori præfert, equitat immediate post Prælatũ processionis. Si vero Legatus Apostolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo vrbem intraret, vel alias secum iret, vel equitaret, ille, qui gladium Imperatori præfert, & alius crucem Legati portans simul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, & gladius Imperatoris a sinistris. Interim dum procedunt ad Ecclesiam cantatur Antiphona.

Ecce mitto Angelũ me-

um, qui præpara bit vi-

am tu am ante fa ci em

tu am.

Et post Antiphonam prædictam cantantur hymni vel alia cantica deuota, prout magis placebit. Cum Imperator descenderit, & intrat Ecclesiam, Prælatus Ecclesiæ, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Imperator genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, Prælatus vero Ecclesiæ ascendit ad cornu Epistolæ altaris, vbi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iustitiam tuam filio Regis.

℣. Saluum fac N. Imperatorẽ nostrum Domine.

℟. Deus meus sperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Ni-

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, in cuius manu sunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ, & Imperatori nostro famulo tuo N. regimen tuæ sapientiæ appone, vt haustis de tuo fonte consilijs, & tibi placeat, & super omnia regna præcellat.

PRætende Domine, quæsumus, famulo tuo N Imperatori nostro dexteram cælestis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quæ digne postulat, assequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.
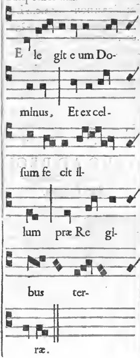
Deinde si Prælatus sit Episcopus, vel maior, stans ante altare benedicit solemniter populo dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c.
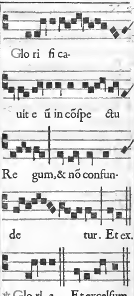
Intellige, si non sit præsens Legatus, quia benedicet Legatus, si sit præsens ibi. Qua benedictione data, depositis sacris vestibus, associat Imperatorem vsque ad eius hospitiũ. Si autem Prælatus ipse non sit Episcopus, vel maior, finitis orõnibus prædictis, depositis vestibus sacris, associat, vt supra.

ORDO AD RECIpiendum processionaliter Regem.

QVando Rex ad aliquam vrbem, aut oppidũ insigne venit, clerus processionaliter obuiam vadit ei extra portã, vbi Rex ex equo vel (quod magis conuenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucẽ, quæ per

Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam or dine su prædicto. Interim cantatur Responsorium.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto asperforio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Rex genuflectit super faldi-

storio

ſtorio ibidem parato, & orat. Prælatus vero aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iuſtitiam tuã filio Regis.

℣. Saluum fac Regem noſtrũ Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi noſtro N. proſperum ſuæ dignitatis effectum, in qua te ſemper timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
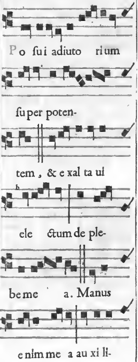
℟. Amen.
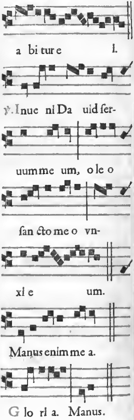
Deinde Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſsis veſtibus, Regem vſque ad hoſpitiũ comitatur.

ORDO AD RECIPIENdum proceſsionaliter Principem magnæ potentiæ.

QVando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam vrbem, aut inſigne oppidũ venit, clerus proceſsionaliter ei obuiam venit extra portam. Vbi Princeps ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur.

Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Princeps Eccleſiam intrat, Prælatus, accepto aſperſorio, aſpergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vſque ad altare maius, coram quo Princeps genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem ſibi parato, & orat. Prælatus vero aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtãs verſus ad orãtem, detecto capite, dicit.

℣. Saluum fac Principem noſtrum Domine.

℟. Deus meus ſperãtem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Principi noſtro N. proſperum ſuæ dignitatis effectum, in qua te ſemper timeat, tibique iugiter placere cõtendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.
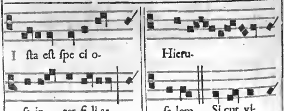
Deinde Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſsis veſtibus, Principem vſque ad hoſpitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENdum proceſsionaliter Imperatricem, vel Reginam.
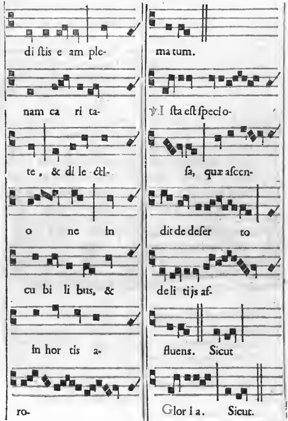
QVando Imperatrix, vel Regina ad aliquã vrbẽ, aut inſigne oppidum venit, clerus proceſ-

ſionaliter obuiam venit ei extra portam. Imperatrix, vel Regina ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexa oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur. Deinde ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam ordine conſueto. Interim cantatur Reſponſorium.

di-

di ſtis e am ple-
nam ca ri ta-
te, & di le-cti-
o ne in
cu bi li bus, &
in hor tis a-
ro-
ma tum.
℣. Iſta eſt ſpecio-
ſa, quæ aſcen-
dit de deſer to
de li tijs af-
fluens. Sicut
Glor i a. Sicut.

Dein-

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Imperatrix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eã, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, vbi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Saluam fac ancillam tuam Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, vt sicut Esther Reginã Israeliticę plebis causa salutis ad Regis Assueri thalamum, regnique sui consortium transire fecisti, ita hanc famulam tuam Christianæ plebis salutis gratia ad gratiam tuam transire facias; vt tibi super omnia iugiter placere desideret, &, te inspirante, quæ tibi placita sunt, toto corde perficiat, & dextera tuæ potentiæ illam semper, hic, & vbique circumdet. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi solemniter populo benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam vsque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIpiendũ processionaliter Principissam magnæ potentiæ.

Principissa magnæ potẽtiæ recipitur processionaliter eo modo, & ordine, prout supra de Imperatrice, vel Regina dictum est, hoc solo excepto, quod loco orationis, Deus cuius prouidentia, &c. dicitur hæc sequens.

Quæsumus omnipotens Deus, vt hanc famulam tuam vbique sapientia tua doceat, & confortet, atque eam Ecclesia tua fidelem semper agnoscat. Per Christum &c.

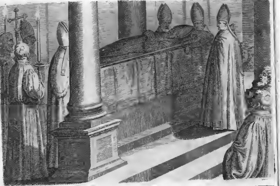
DE OFFICIO, QVOD post Missam sollemnem pro defunctis agitur.

In exequijs S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitani, aut Episcopi proprij, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Missa, ordinantur in loco, vbi absolutiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, vnũ faldistorium pro illo, qui celebrauit, & in quatuor angulis quatuor scabella, videlicet, in quolibet angulo vnum scabellũ. Subdiaconus accipit crucẽ processionalẽ, vnus Acolitus accipit thuribulũ cum igne, & nauiculam cum thure, & cochleari, alius Acolitus vas aquæ benedictæ cũ aspersorio, & duo alij Acoliti duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælatus, qui celebrauit, apud faldistorium prope altare deponit planetam, &, si placet, poterit deponere dalmaticã, & tunicellã, & accipit pluuiale nigrum, & mitram simplicẽ, & quatuor alij Prælati (si adsint) accedũt ad sacristiam, vel alium locum conuenientem, & propinquum, vbi quilibet eorum accipit super rochetũ, vel si sit regularis, supra superpelliceum, amictum, stolam, pluuiale nigrum, & mitrã simplicem, si ea vti possunt, sin mi-

nus

nus b[illegible], & omnes sic parati accedunt apud Prælatũ celebrantem paratũ, cum quo vadũt ad castrũ doloris, seu feretrum, aut sepulturam, vel aliũ locum, in quo absolutiones fieri consueuerunt, hoc ordine. Præcedant duo Acoliti vnus cũ thuribulo, & nauicula incẽsi; alius cũ vase aquæ benedictæ, & aspersorio; tũ duo alij Acoliti cũ duobus alijs cãdelabris, & cãdelis accensis, in quorũ medio erit Subdiaconus qui in Missa cãtauit epistolã, paratus deferẽs crucẽ; post eũ duo iuniores Prælati, deinde duo seniores, & quilibet eorũ penes se habebit vnũ capellanũ superpelliceo indutũ, qui mitra sibi seruiat, & vnum scutiferum, qui cereum accẽsum portet; Vltimo loco incedet, Prælatus qui Missam celebrauit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur, & post eum capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores canonici Ecclesiæ, vel alij in dignitate constituti supra superpellicea pluuialibus nigris, & ordine supradicto *procedunt ad locum absolutionis*, vbi cum fuerint, locantur hoc ordine. Thuriferarius cum Acolito deferente aquã benedictam firmant se in capite loci parte dextera. Acoliti vero ceroferarij, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, & Subdiaconus cum cruce collocabit se in medio eorum. Iunior Prælatus sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eũ in angulo ad humerũ sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistrũ; quartus, qui erit senior, in angulo ad humerũ dexterũ loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita vt crucem directo respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget celebrãs detecto capite, omnibus similiter surgentibus, & incipiet in tono lectionis, absolute Orationem.

Non

NOn intres in iudicium cū seruo tuo, Domine, quoniam nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omniū peccatorū ei tribuatur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat, sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum.
℟. Amen.

Qua finita omnes sedent coopertis capitibus, & Cantores incipiunt Responsorium.
Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini suscipientes animam eius, Offerētes eā in conspectu Altissimi.
℣. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinu Abrahæ Angeli deducant te, Offerentes eam. &c.
℣. Requiem æternam.
Offerentes eam. &c.
Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedēt ad

angulum dexterum capitis, vbi est dignior Prælatus, & se ad eius dexteram collocabit. Incepto versiculo, Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono nauicula imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto asperforio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum; circumcirca ambulans incipiens a sua parte dextera tertio aspergens quamlibet lecti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trāsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum asperforio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodē Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animā eius.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

Deus, cui omnia viuunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, vt suscipi iubeas animam famuli tui N per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinu amici tui Abrahæ Patriarchæ, resuscitandamque in nouissimo iudicij magni die; & quidquid vitiorum, diabolo fallēte, contraxit, tu pius, & misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Qua finita omnes sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fœtidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis.

℣. Requiē æternam. Tu eis.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedēt ad secundū digniorē Prælatū sedentē in angulo ad sinistrū pedē, & se ad eius dexterā collocabūt. Incepto versiculo Requiē æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatū, qui ministrante Diacono nauiculā, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et dum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circum circa ambulās incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet le-

cti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis sublevante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectũ, & ad locum suum redierit ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animã eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Fac, quæsumus Domine, hanc cum seruo tuo N. defuncto misericordiam, vt factorum suorum in pœnis nõ recipiat vicem, qui tuã in votis tenuit voluntatem; vt sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis, ita eum illic tua miseratio societ choris Angelicis. Per Christum Dominũ nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Domine quando veneris iudicare terram, vbi me abscondã a vultu iræ tuæ? Quia peccaui nimis in vita mea.

℣. Commissa mea pauesco, & ante te erubesco: dum veneris iudicare, noli me condemnare. Quia peccaui.

℣. Requiem æternam. Quia peccaui.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedẽt ad tertium digniorem Prælatum

se-

sedentẽ in angulo ad sinistrũ humerũ, & se ad eius dexterã collocabũt. Incepto versiculo Requiem æternã &c. Acolitus dabit nauiculã Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum qui ministrãte Diacono nauiculã imponet thus in thuribulũ; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi aspergit sepulturam, seu lectum, circum circa ambulans incipiens a sua parte dextera tertio aspergens quamlibet lecti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animam eius.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

INclina, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, vt animã famuli tui N. quam de hoc sæculo migrare iussisti, in pacis, ac lucis regione constituas, & Sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cãtat Responsorium.

Ne recorderis peccata mea Domine. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Dum veneris.

Tunc duo Acoliti cũ thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad quartũ, & iuniorẽ Prælatũ sedentẽ in angulo ad dexterũ pedẽ, & sedeius dexterã collocabunt. Incepto versiculo Requiẽ æternã &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono, nauiculã, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimò Kyrie eleison dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulãs, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergẽs quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reueren-

tiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectū, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ABsolue, quæsumus, Domine animam famuli tui N. ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & Electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cātat Responsorium.

Libera me, Domine, de morte æterna in die illa tremenda. Quando cæli mouēdi sunt & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discusio venerit, atque ventura ira. Quando cæli.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Libbera me Domine.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad dexterum Prælati; qui Missam celebrauit.

Incepto versiculo Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulũ; finito Respõsorio, chorus cãtat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum ; circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolue, quæsumus, Domine, animam famuli tui N.

vt defunctus sæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem carnis humana conuersatione commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde dicit idem Pontifex.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo ex cantoribus dicũt alta voce.

Requiescant in pace.

℟. Amen.

Quo dicto Prælati ipsi, qui mitris vtuntur, illas recipiunt, & omnes eo ordine, quo venerunt, reuertũtur ad sacristiam, vel alium locũ idoneum, vbi deponunt sacras vestes, & ad propria quisque reuertitur.

Absolutiones istas quatuor, seu quinque non semper in omnibus exequijs fieri conuenit, sed tantum in primis exequijs, quæ fieri solent post obitum.

In exequijs vero anniuersarijs non debent fieri huiusmodi quatuor absolutiones, sed vna tantũ per Prælatum celebrantẽ, post Missam, vel si adesset castrũ doloris, vel alius locus, quo eundum esset ad absoluendum. Celebrãs solus paratus, vt supra, præcedente cruce cum omnibus ministris superius narratis, & sequentibus cum suis capellanis accedet ad castrum doloris, & ibidem dispositis ministris, vt supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti dicit Orationem. Non intres in iudicium cum seruo tuo, &c. In tono prædicto; quã finita sedet, & chorus cantat Responsorium. Libera me Domine, &c. & Kyrie eleison. vt supra.

Prælatus vero imponit incensum, ac aspergit, & incensat lectum ordine, quo supradictũ est, & demum dicit vnam ex quinque præfatis orationibus, quam maluerit, & in fine dicto Responsorio Requiem æternam &c. ordine, quo venit, reuertitur ad sacristiam, vel aliũ

locum deputatum, & ibidem depoſitis paramentis, recedit ad propria. Quod ſimiliter ſeruari poterit etiam in primis exequijs, vbi commode quatuor Prælati, qui poſt Miſſam, vt ſupra dictum eſt, abſoluant, haberi non poterunt.

DE SCRVTINIO SEROtino, quo antiqui vtebantur antequam Electus in Epiſcopum conſecraretur.

Scrutinij ſerotini ordo hic erat. Sabbato ante Dominicam ad conſecrandum illum ſtatutam hora veſpertina Metropolitanus reſidebat ſuper faldiſtorium in atrio Eccleſiæ, vel in alio ſolito, vel quo maluerat, loco paratũ. Et ſuffraganei Epiſcopi duo ad minus ad hoc ſpecialiter conuocati a dexteris, & ſiniſtris eius ſuper faldiſtoria ſimiliter reſidebant, parati ſupra rochetum, vel ſi eſſent regulares, ſupra ſuperpelliceum, amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali, coloris tempori conuenientis, mitra, baculum paſtoralem in ſiniſtra, & libros Pontificales ante ſe tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Eccleſiæ, ad quam in craſtino conſecrandus erat Electus, vel alius iuxta morem Eccleſiæ, paratus amictu, alba, cingulo, & pluuiali, vel caſula, ſi moris erat, deductus medius inter duos canonicos eiuſdem Eccleſiæ veniebat coram Metropolitano, & flexis a remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono lectionis.

Iube Domne benedicere.

Reſpondebat Metropolitanus ſedens eodem tono, voce minori.

Nos regat, & ſaluet cæleſtis conditor aulæ.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus appropinquabat ſe paululum, iterũ genuflectens benedictionem

ſimi-

ſimili modo petebat dicens.
Iube Domne benedicere.
Et Metropolitanus reſpondebat.
Nos Dominus ſemper cuſtodiat, atque gubernet.
Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictionē petebat, dicens.
Iube Domne benedicere.
Reſpondebat Metropolitanus.
Gaudia cælorum det nobis rector eorum.
Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram ſe genuflexum.
Fili mi, quid poſtulas?
Reſpōdebat Archidiaconus.
Vt Deus, & Dominus noſter concedat nobis paſtorem.

Interrogatio.

Eſt de veſtra Eccleſia, vel de alia?

Reſpondebat.

De noſtra.

Interrogatio.

Quid vobis cōplacuit in illo?

Reſpondebat.

Modeſtia, humilitas, patientia, & ceteræ virtutes.

Interrogatio.

Habetis decretum?

Reſpondebat.

Habemus.
Metropolitanus dicebat:
Legatur.
Tunc proferebatur, & legebatur decretum, hoc modo.

Reuerendiſsimo in Chriſto patri Domino N. Metropolicæ ſedis dignitate conſpicuo. Capitulum N. Eccleſiæ totius deuotionis famulatum: Credimus non latere veſtram celſitudinem, quod noſtra Eccleſia ſuo ſit viduata paſtore. Qua ſiquidem ſolatio proprij deſtituta rectoris, ne grex Dominicus perfidorum luporū morſibus pateret, & ne improbi fieret præda raptoris, communi voto, atque conſenſu elegimus nobis in Pontificem. N Presbyterum noſtræ Eccleſiæ, vel N. Eccleſiæ. ſi non ſit de ipſa. Virum vtique prudentem, hoſpita-

lē, moribus ornatum, castum, sobriū, & mansuetum, Deo, & hominibus per omnia placentem, quem ad celsitudinis vestræ dignitatem deducere curauimus vnanimiter postulantes, & obsecrantes a vestra reuerendissima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus pastor præesse valeat, & prodesse, nosque sub eius sacro regimine Domino semper militare cōdigne possimus. Vt autē omnium nostrum vota in hanc electionem conuenire noscatis, huic canonico decreto propriis manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribēs dicebat sic.

Ego N. scripsi, & subscripsi.

& sic de aliis. Lecto decreto, prosequebatur Metropolitanus, & dicebat.

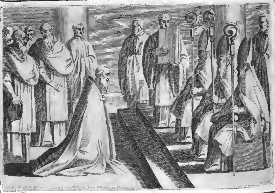
Videte, ne aliquam promissionem vobis fecerit, quia simoniacum, & contra canones est.

Respondebat.

Absit.

Et Metropolitanus dicebat.

Ducatur.

Tunc

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto decreto ipsi Metropolitano, reuertebatur cum canonicis sicut venerant ad vestiarium, & ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc ieiunus pluuiali albi coloris, supra superpelliceũ paratus ducebatur processionaliter corã Metropolitano, præcedẽtibus eum canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, & Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc, & inde ipsum deducentibus, qui stans conuenienter remotus a Metropolitano, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem, dicens.

IVbe Domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono voce minori dicebat.

Lux de luce Patris sancto vos lumine lustret.

Deinde surgens, & procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respõdebat.

Protegat, & saluet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans, & genuflectens, dicebat tertio.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respondebat.

Sedibus a superis veniat benedictio nobis. ℟. **Amen.**

Tunc interrogabat eum corã se genuflexũ Metropolitanus.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Electus.

Reuerendissime pater, confratres mei elegerunt me (licet indignum) sibi esse pastorem.

Interrogatio.

Quo honore fungeris?

Respondebat.

Presbyteratus, vel talis.

Interrogatio.

Quot annos habes in Presbyteratu?

Respondebat.

Decem. vel tot.

Si vero forsan ipsa die, vel infra breue tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat.

Tu scis Domine.

Interrogatio.

Habuisti coniugium?

Respondebat.

Minime.

Si forte habuerat, & per ipsum Consecratorem eius electio examinata, & confirmata fuerat, tunc respondebat.

Tu scis Domine.

Interrogatio.

Disposuisti domui tuæ?

℟. Disposui.

Interrogatio.

Qui libri leguntur in Ecclesia tua?

℟. Pentateuchus, Prophetæ, Euangelium, Epistolæ Pauli, Apocalypsis, & reliqui.

Interrogatio.

Nosti Canones?

℟. Doce me Domine.

Vide cum ordinationes feceris, certis temporibus facias, ieiunio primi, quarti, septimi, & decimi mensis. Bigamos, siue spurios, aut curiales, aut de seruili conditione ad sacros Ordines nõ promoueas. A simoniaca vero hæresi te omnino custodias. Dabitur tamen tibi edictum de scrinio nostro, qualiter debeas conuersari. Vide autem, ne aliquã promissionem propterea feceris, quia simoniacum, & cõtra canones est.

℟. Absit.

Metropolitanus dicebat.

Tu videris. Quia ergo omniũ in te vota conueniunt, hodie abstinebis, & cras, Deo annuente, consecraberis.

℟. Præcepisti Domine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, vt comederet, & deputabat ei aliquem discretum de sua Ecclesia confessorem, cui consecrandus peccata sua confitebatur, & mox consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente Antiphonam.

Cõfirma hoc Deus, quod

ope-

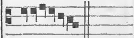
o peratus es in nobis,

a templo fancto tu o,

quod eft in Ierufalem.

E v o v a e.

Pfalmus.

Exurgat Deus,& difsipentur inimici eius:& fugiant qui oderunt eum a facie eius. Totus dicebatur cum Gloria Patri, &c. Deinde repetabatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, depofita mitra, furgebat, & ftans verfus ad cōfecrandum proftratum dicebat.

℣. Saluum fac feruum tuum Domine.

℟. Deus meus fperantē in te.

℣. Efto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobifcum.

℟. Et cum fpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens fempiterne Deus, miferere huic famulo tuo N. & dirige eum fecundum tuam clementiam in viā falutis æternæ, vt, te donante, tibi placita cupiat,& tota virtute perficiat.

Actiones noftras, quæfumus Domine, afpirando præueni,& adiuuando profequere, vt cuncta noftra oratio, & operatio a te femper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriftum Dominum noftrum. ℟. Amen.

Dein-

Deinde Metropolitanus detecto capite crucem ante se habens benedicebat populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Qua data, singuli ad propria reuertebantur.

Die dominica, qua consecratio fieri debebat, parabátur Ecclesia, & capellæ, credentia, paramenta, & omnia alia supra in principio consecrationis Electi posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, & Episcopi assistentes ad Ecclesiã, & in capellis suis se induebant, vt supra, quibus paratis, & Metropolitano in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos, & facta reuerentia Metropolitano, senior assistentium Episcoporũ stans, deposita mitra, dicebat.

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt hunc præsentem Presbyterũ ad onus Episcopatus subleuetis.

Metropolitanus dicebat.

Scitis illum esse dignum?

Respondebat Episcopus.

Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scimus, & credimus illum dignum esse.

Metropolitanus respõdebat.

Deo gratias.

Tunc omnibus sedentibus, vt supra dictum est, Metropolitanus intelligibili voce, & assistentes Episcopi submissa voce faciebant examinationem suprascriptam, videlicet.

Antiqua sanctorũ. &c. & omnia alia suo ordine, prout supra sunt ordinata, vsque ad finem examinis. Quo completo, & manu Metropolitani per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante se habens cedulam scriptam iurabat, & præstabat fidelitatis debitæ solitum iuramentum Metropolitano in hunc modum.

Ego N. Ecclesiæ N. vocatus Episcopus, promitto in conspectu omnipotentis Dei, atq. totius Ecclesiæ, quod ab hac hora in antea fidelis, &

obediens ero perpetuo more prædeceſſorũ meorum beato N. ſanctæq. Eccleſiæ N. nominãdo Eccleſiã Metropolitanã, & vobis domino meo N. Dei gratia eiuſdem Eccleſiæ Archiepiſcopo, veſtriſq. ſucceſſoribus canonice intrantibus, prout eſt a ſanctis Patribus inſtitutum, & Eccleſiaſtica, ac Romanorum Pontificum cõmendat auctoritas. Non ero in conſilio, aut conſenſu, vel in facto, vt vitam perdatis, aut membrum, aut capiamini mala captione. Conſilium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per nũtium credituri eſtis, ad damnum veſtrũ, me ſciente, nulli pandam. Vocatus ad ſynodum veniam, niſi præpeditus fuero canonica præpeditione. Vos quoque, & nuntios veſtros, ac Eccleſiæ N. nominãdo Eccleſiã Metropolitanã, quos certos eſſe cognouero, in eundo, ſtando, & redeũdo, honorifice tractabo, & in ſuis neceſſitatibus adiuuabo; poſſeſſiones vero ad menſam mei Epiſcopatus pertinentes non vendam, neque donabo, neq. de nouo infeudabo, vel aliquo modo contra ius, vel conſuetudinem Eccleſiæ meæ alienabo; vobis, vel veſtris ſucceſſoribus inconſultis.

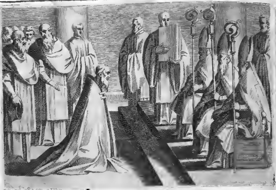
Deinde librum Euangeliorũ, quem Metropolitanus coram eo apertum ſuper genibus tenebat, Electus ambabus manibus ſupra ſcripturam tangebat, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Quo facto, ſigillum ſuum litteræ iuramenti huiuſmodi pro maiori illius robore appendebat, ſeu appendi faciebat, & eã Metropolitano tradebat.

Tunc depoſita mitra, ſurgebat Metropolitanus, & faciebat Confeſsionem, & procedebatur in omnibus, & per omnia, prout ſupra ordinatũ eſt vſq. Ad multos annos. incluſiue.

Quo per Conſecratum dicto, Metropolitanus tradebat cõſecrato edictum ſcriptum huiuſmodi tenoris.

DIlecto nobis fratri, & coepiſcopo N. ſalutẽ in Domino ſempiternam. Quoniã, vt credimus,diuino te nutu vocante, capitulumN. Eccleſiæ vnanimiter elegerunt rectorem, & ad nos vſque perducẽtes petierunt Epiſcopum conſecrari. Et ideo auxiliante Domino, teſtimonium illis reddentibus eſt conſcientia tua, ob vtilitatem ipſius Eccleſiæ, per manus noſtræ impoſitionem te Epiſcopũ conſecrauimus. A modo frater chariſsime, ſcias te maximum põdus ſuſcepiſſe laboris, quod eſt ſarcina regiminis animarum, & commodis ſeruire multorum, omniumque fieri minimum, atque miniſtrum, & pro credito tibi talento in die examinis, & iudicij rationem redditurũ. Nam ſi Saluator noſter dicit. Non veni miniſtrari, ſed miniſtrare, & animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis, quanto magis nos inutiles ſerui ſummi patris familias debemus maximo cum ſudore incumbere, o ues Dominicas a ſummo nobis paſtore cõſignatas ad ouile Dominicum,

minicum, ſuffragante diuina gratia, abſque morbo, vel macula perducere? Exhortamur ergo dilectionem tuam, vt fidem, quam in exordio tuæ cōſecrationis breuiter, lucideque digeſsimus, illibatam, & inuiolabiliter cuſtodias; quia fides omnium virtutum fundamentum eſt. Scimus quod ab infantia ſacris es litteris eruditus, & canonicis inſtitutis edoctus; attamen breuiter ad te nobis dirigendus eſt ſermo. Ordinationes ergo cum feceris ſecundum canones, atque Apoſtolicam Eccleſiam aptis temporibus fac, ideſt, menſis primi, quarti, ſeptimi, & decimi. Vide, vt manus cito nemini imponas, neque communices peccatis alienis; bigamos, vel curiales, aut ſeruum cuiuſlibet ad ſacrum Ordinem nequaquã promoueas, nec neophitum, ne ſecundum Apoſtoli ſententiam in ſuperbiam elatus, in iudicium incidat diaboli: ſed eos in ſacroſancta Eccleſia ordinare ſtude, qui ætatem habeant maturitatis, & apud Deum, & homines fideliter vixerint, & deinceps viuere ſtudeant. Et hoc cauendum eſt tibi, & quaſi venenum peſtiferum reijciendum, ne auaritia ſurripiat cor tuum; vt per quodlibet munus acceptũ manus impoſitionẽ alicui tribuas, & in ſimoniacã hæreſim, quã Saluator noſter omnimode deteſtatur, in præceps ruas. Mem̃to quia gratis accepiſti, gratis & da; ſecundum enim Vatis eloquium, qui proicit auaritiam, & excutit manus ſuas ab omni munere, iſte in excelſis habitabit, munimenta ſaxorum ſublimitas eius, panis ei datus eſt, aquæ eius fideles ſunt, Regem in decore videbunt oculi eius. Temetipſum mitem, caſtumque cuſtodias. Inhabitaculum tuum aut raro, aut numquam mulieri ſit ingreſſus. Omnes puellas, & virgines Chriſti aut æquanimiter ignora, aut æquanimiter dilige, nec de præterita caſtitate confidas, quia neque Sanſone

fortior, nec Dauid ſanctior, nec Salomone poteris eſſe ſapientior. Quando autem ob animarum lucrum viſitationis cauſa in collegium, vel infra ſæpta ingreſſus fueris ancillarum Dei, non ſolus introeas ſed tales tecum adhibe ſocios de quorũ contubernio non diffameris: quia oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe, & teſtimonium habere bonũ ad omnes; vt nequis ex eo ſcãdalum ſumat; ſcandalizanti enim vnum de puſillis ſcimus quanta animaduerſio a Domino comparetur. Prædicationi inſta; verbum Dei plebi tibi commiſſæ affluenter, & melliflue, ac diſtincte, inquantum rore cæleſti perfuſus fueris, prædicare non deſinas. Scripturas diuinas ſæpius lege; immo (ſi poteſt fieri) lectio ſancta in manibus tuis maximeq. in pectore tuo ſemper inhereat, ipſam vero lectionẽ oratio interrumpat; ad inſtar nã que ſpeculi anima tua in ipſam ſedulo reſpiciat; vt vel quæ incorrecta ſunt corrigat, vel, quæ pulchra ſunt, amplius exornet. Diſce quod ſapienter doceas, amplectens eum, qui ſecundum doctrinam eſt, fidelem ſermonem; vt poſsis exhortari in doctrina ſana, & eos, qui cõtradicunt arguere. Permane in his, quæ didiciſti, & credita ſunt tibi eloquia diuinæ diſpenſationis. Paratus ſemper eſto ad ſatisfactionẽ. Nec confundant opera tua ſermonem tuum, ne cum in Eccleſia tua loqueris, tacitus quilibet reſpondeat. Cur ergo ipſe non facis, quod iubes? Recognoſce magiſter, qui turgidum vẽtrem ferre videris, quomodo mihi de ieiunijs prædicas? Furta, atque periuria poſſunt etiã deteſtari latrones, & auaritiam cupidi. Vita igitur tua irreprehenſibilis fiat, in ipſa filij tui regulam ſumant, in ipſa quidquid in ipſis minus correctum fuerit corrigent, ex ipſa videãt, quod diligant, cernant, quod imitari feſtinent; vt ad exemplum tuum omnes fideli ſtu-

dio viuere compellãtur. Sit erga ſubiectos tuos ſolicitudo laudabilis. Exhibeatur cũ manſuetudine diſciplina, cum diſcretione correctio. Iram benignitas mitiget, benignitatem zelus exacuat, ita & alterum ex altero condiatur; vt nec immoderata vltio vltra, quam oportet, affligat, neque iterum frangat rectorem remiſsio diſiplinæ. Itaque boni te dulcem, praui aſperum ſentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc eſſe ordinem noueris obſeruandum, vt perſonas diligas, & vitia perſequeris; ne, ſi aliter agere fortaſſe volueris, tranſeat in crudelitatem correctio, & perdas per irremiſsã iram, quos emendare per diſcretionem debueras. Sic enim vulnera conuenit te abſcindere, vt non facias vlcerari, quod ſanum eſſe videtur; neque ſi plus, quam res exegerit, ferrũ inciſionis impreſſeris, noceas, cui prodeſſe feſtinas. Nec dicimus, vt in te deligentibus nõ te oſtendas vltorem, & vitia nutrire permittas, ſed hortamur, vt in iudicio ſemper miſericordia miſceatur, vt poſsis cum Propheta fiducialiter dicere: Miſericordiam, & iudicium cantabo tibi Domine. Sit in te paſtoris pietas, amabiliſq. dulcedo, & ſecundum canonicas regulas ſeuera diſtrictio, videlicet, vt innocenter viuentes leniter foueas, & inquietos, perfidoſq. feriendo a prauitate cõpeſcas. Nullius faciem in iudicio aſpicias, vt nec diuitem potẽtia ſua apud te extollere poſſit, nec pauperem propter paupertatem, humilitatemq. ipſius, exaſperatio tua de re, quã ſuggerat, humiliorem reddat. Subſtantiam Eccleſiæ, quam ad diſpenſandũ ſuſcipis, fideliter, ac diſcrete erogare ne diſſimules. Scias te alienum eſſe diſpenſatorem, vt in te Dominicum impleatur eloquium dicens: Fidelis ſeruus, & prudẽs, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, vt det illis eſcam in tempore. Hoſpitalitatem ſectare. Miſericordem,

prout vires ſuppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturat aurem ad clamorem eorũ, vt non exaudiat, ipſe clamabit, & non exaudietur. Viduæ, orphani, pupilliq. te benigniſsimum paſtorem, ac tutorem ſe habere gaudeant. Oppreſsis defenſio tua ſubueniat. Illis autem, qui opprimũt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adiuuante, præmunias, vt lupus ſæuiẽs, ſequacesve illius adhuc in carne vitam agentes huc, illucque debacchantes, & animas innocẽtium laniare cupientes in ouile Dominicum ingrediẽdi ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te fauor extollat, nulla aduerſitas atterat, id eſt, vt nec in proſperis cor tuũ eleuetur, nec in aduerſis in aliquo deijciatur; ſed omnia, & in omnibus caute, & cum diſcretione agere te volumus, vt abſque reprehenſione ab omnibus viuere comproberis. Sancta Trinitas fraternitatem tuã ſua protectione incolumẽ cuſtodiat, vt dum tali moderamine in Deo noſtro onus, quod ſuſcepiſti, peregeris, in dicæternæ retributionis, eo dicente, audire merearis. Euge ſerue bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe tibi præſtare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum ſuum ad ſe exuendum.

DE BARBA TONdenda.

Quando primo clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice ſedente cum mitra, Antiphona. Sicut ros hermon, qui deſcendit in monte Sion: ſic deſcendat ſuper te Dei benedictio.

Pſalmus.

Ecce quam bonũ, & quam iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod deſcendit in barbam, barbam Aaron.
Quod deſcendit in oram veſtimẽti eius: ſicut ros hermon, qui deſcendit in mõtem Sion.
Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitã vſque in ſæculum.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper; & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Repetitur tota Antiphona. Sicut ros. &c. Qua finita, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad illum dicit.

O remus.

Deus, cuius prouidentia omnis creatura crementis adulta congaudet, præces noſtras ſuper hunc famulum tuũ iuuenilis ætatis decore lætantem, & primis auſpicijs attondendum exaudi, vt in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, æuoque largitore prouectus, cæleſtem bene ✠ dictionem accipiat, & præſentis vitæ præſidijs gaudeat, & futuræ; Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.
℞. Amen.

DE OFFICIO Pſalmiſtatus.

Pſalmiſta, id eſt, Cantor poteſt ſola iuſsione Presbyteri officium ſuſcipere cantandi, dicẽte ſibi Presbytero.
Vide, vt, quod ore cantas, corde credas, & quod corde credis, operibus comprobes.
Et ſi Epiſcopus clericum ordinans hæc faciat, benefacit.
Si officium Pſalmiſtatus collatum olim fuerit degradando, poſt degradationem a prima tonſura, ſi velit Pontifex dicit.
Quod ore cantaſti, corde non credidiſti, nec opere impleuiſti; ideo cantandi officium in Eccleſia Dei ad te amouemus.

PONTIFICALIS ROMANI FINIS.

R O M AE

Apud Iacobum Lunam. Impensis Leonardi Parasoli,
& Sociorum. M D X C V.

EX AVCTORITATE SVPERIORVM.

145
79